

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregion.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

ЦЕЛЕВИ И ПРОБЛЕМЕН АНАЛИЗ КЪМ ИПГВР НА ГРАД ХАСКОВО

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

ИЗПЪЛНИТЕЛ: ВАМОС И ПАРТНЬОРИ ДЗЗД

ВАМОС ООД
СЪНИ СИТИ ЕООД
БИМ КОНСУЛТИНГ ООД

ОТГОВОРЕН ЕКИП:
арх. Николай Симеонов, ръководител екип
арх. урбанист Жана Стойчева, първи ключов експерт на екипа
Екатерина Милислова, комуникационен мениджър

Редакция и оформление: „СЪНИ СИТИ“ ЕООД
Снимките са предоставени от Община Хасково

София, 2012 г.

vamos
architecture & design

btm
BIM Consulting

SUNNY CITY
special communication

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

СЪДЪРЖАНИЕ:

ВЪВЕДЕНИЕ

I. Обща характеристика на град Хасково и общината

- 1.1. Роля и въздействие на град Хасково в регионален аспект
- 1.2. Мястото на Община Хасково в класацията за финансова устойчивост

II. Демографски параметри и политики на човешките ресурси на ниво община, град и зона на въздействие

- 2.1. Териториално разпределение на населението
- 2.2. Динамика на населението
- 2.3. Население под, във и над трудоспособна възраст
- 2.4. Полова и възрастова структура
- 2.5. Етно-демографска характеристика на населението
- 2.6. Образователна структура на населението
- 2.7. Икономическа активност, заетост и безработица

III. Икономическо развитие, вкл. инвестиционна активност

- 3.1. Обща характеристика на икономическия комплекс на град Хасково
- 3.2. Най-силно застъпени икономически сектори в областта

IV. Социална сфера с акцент върху предоставянето на социални услуги и проблеми на „включването” на маргинализирани социални групи

- 4.1. Образование
- 4.2. Здравеопазване
- 4.3. Култура
- 4.4. Спорт
- 4.5. Социални дейности и услуги

V. Културно-историческо наследство

- 5.1. Историческо развитие
- 5.2. Анализ на състоянието на културно–историческото наследство
  - 5.2.1. Нематериални културни ценности:
  - 5.2.2. Материални културни ценности:
- 5.3. Проблеми пред опазване и развитие на културно–историческото наследство
- 5.4. Перспективи пред културно-историческото наследство в Хасково

VI. Държавно управление, неправителствен сектор, обществен ред и сигурност

- 6.1. Държавно управление и административно обслужване
- 6.2. Неправителствен сектор
- 6.3. Обществен ред и сигурност

VII. Околна среда

- 7.1. Цели и политики на Община Хасково по отношение на околната среда
- 7.2. Компонентен анализ на околната среда;
  - 7.2.1. Качество на атмосферния въздух
  - 7.2.2. Води
- 7.3. Анализи по фактори на въздействие

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

7.3.1. Отпадъци

7.3.2. Шум

7.4. Зелена система и НЕМ

7.5 Зелени политики

7.6.Зелени площи, територии за спорт и рекреация

VIII. Селищна мрежа, устройство и изграденост на градската среда

8.1. Селищна мрежа

8.2. Устройство и изграденост на градската среда

8.3. Анализ на проблемните зони в град Хасково

IX. Жилищен сектор

9.1. Цели на Община Хасково по отношение на жилищната политика

9.2. Анализ на състоянието

9.3. Профил на жилищните квартали с приоритизирани зони за спешна намеса и потребност от обновяване и саниране

9.4. Оценка на потенциала, проблемите и факторите на въздействие. Препоръки за решаване на проблемите с осигуряване на адекватни жилища с необходимия стандарт.

X. Техническа инфраструктура, вкл. Комуникационно - транспортна система

10.1. Водоснабдяване

10.2. Канализация

10.3. Енергоснабдяване

10.4. Газоразпределителната мрежа на гр. Хасково

10.5. Телекомуникации и съобщения

10.6.Комуникационно - транспортна система

XI. Влияние върху градското развитие на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, предвидени за реализация на територията на общината

XII. Инвентаризация на актуални проектни идеи, разработени или реализирани в последно време проекти

12.1. Проекти на Община Хасково

12.2. Други проекти

12.3. Списък на обекти, които се нуждаят от финансиране

XIII. Осигуреност на територията с действащи устройствени планове/схеми;

XIV. Роля и въздействие на развитието на града в рамките на общината, както и в контекста на съответния район от ниво 2 като цяло

14.1. Роля и въздействие на развитието на град Хасково

14.2. Предварителен анализ на възможните финансови източници

XV. SWOT анализ

XVI. Зони за въздействие в град Хасково

XVII. Приложения

Използвани източници на информация

Списък на таблиците в текста

Списък на картите в текста

Списък на фигурите в текста

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Списък на използваните съкращения

СЪКРАЩЕНИЕ	ДЕФИНИЦИЯ
АД	Акционерно дружество
АМ	Автомагистрала
БАИ	Българска агенция за инвестиции
БВП	Брутен вътрешен продукт
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВКМ	Въздушно-контактната мрежа
ГПЧЕ	Гимназия с Преподаване на Чужди Езици
ДВ	Държавен вестник
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителска грижа
ДКЦ	Диагностично консултативен център
ДМСГД	Домове за медикосоциални грижи за деца
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане”
ЕС	Европейски съюз
ИИЗ	Източна индустриална зона
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
КН	Културно наследство
КПП	Контролно пропускателен пункт
ЛОС	Летливи органични съединения
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МОМН	Новини - Министерство на образованието, младежта и науката
МОПТ	Масов обществен пътнически транспорт
МПС	Моторно превозно средство
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МСП	Малки и средни предприятия
МТБ	Материално техническа база
НЕК	Национална електрическа компания
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален осигурителен институт
НТП	Начин на трайно ползване
НЦОЗА	Национален Център по Здравна Информация
НЧ	Народно читалище
НЦМГИИ	Националния център за музеи, галерии и изобразителни изкуства
НУВ	Наркотици и упойващи вещества
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОДЗ	Обединено детско заведение
о.п.	Околовръстен път
ОПРР	Оперативна програма регионално развитие
ОУ	Основно училище
ОУП	Общ устройствен план
ПМГ	Природо-Математическа Гимназия
ППС	Пътни превозни средства

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

ПС	Помпена станция
ПУП	Подробен устройствен план
ПУР	План за улична регулация
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
РЗОК	Регионална здравно осигурителна каса
РЗП	Разгъната застроена площ
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите-
РПУ	Регионално Полицейско Управление
РРТС	Радиорелейна и телевизионна станция
РСО	Регионално сдружение на общините
РЦТНО	Регионалният Център за третиране на неопасни отпадъци
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
ТИС	Токоизправителните станции
СДН	Средно денонощна норма
СИ	Специализирани институции
СИЗ	Северна индустриална зона
СЗР	Северозападен район
СОУ	Средно общообразователно училище
СУ	Спортно училище
ФПЧ	Финни прахови частици
ФПГ	Флуорирани парникови газове
ЦДГ	Целодневна детска градина
ЦКВЗ	Център за кожно – венерически заболявания
ШОП	Широко обществено ползване
ЮИЗ	Южна индустриална зона
ЮЦР	Южен централен район

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregion.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

ВЪВЕДЕНИЕ

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

В политиката на Европейския съюз за новия програмен период 2014 - 2020 г., интегрираният подход към развитието е ключ към интелигентен, устойчив и балансиран икономически растеж, ЕС утвърждава „интегрирания подход“ към развитието на градските райони като определящ до 2020 г. Неговото значение се подчертава в Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове (2007 г.), която е основополагащ документ за политиката на ЕС за развитие на градските райони и се фокусира върху изостаналите квартали, с цел да се намали социалното изключване и бедност. Инструментът за „Интегрирани териториални инвестиции“ ще позволи на държавите - членки и регионите да създадат инвестиционни планове, съчетаващи европейско, национално и частно финансиране.

Предимство на ИПГВР е, че в него се съчетава социално-икономическото и инфраструктурното развитие с устройственото планиране на градовете и урбанизираните им зони.

Съгласно методическите насоки за разработване и прилагане на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие на Министерството на регионалното развитие и благоустройство, основата за изработване на Интегриран план за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) е целевият и проблемен анализ. Настоящият анализ е подготвен в рамките на проект „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Хасково“, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013г., регистрационен номер на договор за безвъзмездна помощ № BG161PO001/1.4-07/2010/025 от 23.06.2011 г. Той е разработен на основа на съществуващите стратегически документи за развитие на региона, областта, общината и град Хасково. ИПГВР проследява съществуващото състояние на средата във всички нейни аспекти, факторите, които влияят върху настъпилите промени и тенденциите в развитието на градските територии, природните и антропогенни компоненти, социалните общности, икономическите и технологичните системи в града.

Във всички изброени документи на национално, регионално, областно и общинско равнище са проследени онези цели и приоритети, които имат отношение към ИПГВР. Посочени са силните и слабите страни в развитието на отделните подсистеми, свързани със социалната сфера, икономическата активност, културното наследство, околната среда. На базата на това са обобщени силни и слаби страни, възможности и заплахи и са систематизирани изводи за състоянието на градската околна среда в най-широкия смисъл на това понятие.

Направените изводи по раздели са изходна позиция за следващите фази на работа, а именно определяне на зоните за въздействие и тяхната оценка, в съответствие с предложените от програмата критерии, на които зоните трябва да отговарят.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

I. Обща характеристика на град Хасково и общината

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Световната финансова криза оказва негативно влияние върху икономическото развитие на страната, в резултат на което се наблюдава спад на инвестициите в бизнеса, задържане ръста на възнагражденията на заетите, нарастване на безработицата. Икономиката на Община Хасково не е изолирана от цялостната неблагоприятна икономическа конюнктура. Позиционирането на град Хасково в Европейското икономическо пространство показва, че той има необходимия икономически потенциал за посрещане на предизвикателствата в Стратегията „Европа 2020“ за постигане на устойчив интелигентен растеж и конкурентоспособна промишленост.

1.1. Роля и въздействие на град Хасково в регионален аспект

Град Хасково е дванайсетият по големина град¹ в България и е разположен в Южна Централна България. Намира се недалеч от границите с Турция и Гърция, което определя и ключовото му географско положение. През територията на Хасково минава най-бързият и пряк път, свързващ Европа с Азия и Близкия изток. Градът е кръстопът на 4 международни транспортни коридора: 4, 8, 9, и 10. Любопитен факт е, че Хасково е на почти еднаква географска ширина с европейските градове Рим (Италия) и Барселона (Каталуния, Испания) и с емблематичния американски град Чикаго (САЩ), и столицата на Грузия - Тбилиси (Грузия).

Град Хасково е център на Община Хасково и на Област Хасково. Той попада в категорията на средните градове, центрове с регионално значение - в територията на Южен централен район². Хасково е част от общността на европейските градове за устойчиво развитие.

Град Хасково има силно изявена организираща роля на един от опорните центрове в Южен централен район за планиране. Градът изпълнява функции на център на агломерационен ареал, защото има добре развити административни, обслужващи, транспортни, икономически и др. функции в регионалната селищна мрежа. Тази му функция е свързана с възможността гр. Хасково да оказва стимулиращо въздействие за комплексно и устойчиво развитие в границите на неговия агломерационен ареал.

Градът е важен икономически център, средище на културата и изкуството с национално значение. Градът е един от най-бързо развиващите се български градове, които в последните години се превръща във все по-привлекателна дестинация за много чужденци. В общата класация на Института за пазарна икономика на индекса „Местни условия за правене на бизнес“ 2011, Хасково се класира на 24-то място. Най-добрата позиция на града по индикатора „ниво на местните данъци“ – 2-ро място. Другата позиция на Хасково в челната десетка е 5-то място по индикатора „електронно управление“, който измерва усилията на администрацията в развитието на електронното правителство и предоставянето на услугите на „едно гише“. Основните икономически сектори на развитие в областта са промишлеността, услугите (повече от 50% от регистрираните малки и средни предприятия работят в отрасъла на търговията) и селското стопанство.³

БВП на областта е 1 202 959 хил. лв. (2,1% от БВП на България), а БВП на човек от населението е 4 574 лв. (2007 година).

¹ Население в областните градове към 01.03.2001 и към 01.02.2011 година. Национален статистически институт (НСИ).

² Национална стратегия за регионално развитие (НСРП) на Република България за периода 2012 – 2022 г.

³ „Местни условия за правене на бизнес“ 2011 на Института за пазарна икономика.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Нивото на образование на заетите е сравнително ниско, като делът на висшистите е 19,9% при средно 25,5% в страната. Годишната работна заплата също е под средната – 5 443 лева на човек. Известен е като един от най-чистите градове в страната. Независимо от това тук се създават условия за сериозни промени в екологичната култура на хората, за опазване и развитие на околната среда. В екологичната програма на града се вписват много значими проекти, свързани с управлението на отпадъците, мониторинга на въздуха и водите, управлението на околната среда и др.

1.2. Мястото на Община Хасково в класацията за финансова устойчивост

Министерство на финансите публикува през август 2012 рейтингова система и класация на общините в България за оценка на финансовата стабилност и дисциплина в общините. Общините са част от консолидираната фискална програма и получават средства от републиканския бюджет, поради което е необходимо да се следи прозрачното и ефективно изразходване на финансовите средства. Разгледани и съпоставени са два основни периода – първото полугодие на 2011 г. и първото полугодие на 2012 г.

Община Хасково е на осмо място по крайна оценка по всички показатели от рейтинговата система от общините с по над 50 хил. жители, като преминава от трета група през 2011 г. (51.7 точки) във втора група през 2012г. (63.6 точки).⁴ Във втора група попадат общини, наречени балансиранни, които водят благоразумна фискална политика, с прозрачна и надеждна финансова информация и относително висока фискална автономност. Разликата с най-добрата категория общини от първа група (наречени финансово предсказуеми и добре балансиранни) е, че могат да се наблюдават краткосрочни колебания по отношение на балансирането на приходите и разходите.

Община Хасково е с много високи оценки по отношение на финансова самостоятелност и финансова устойчивост. Тя се нарежда на четвърто място сред общините от втората група след общините: Бургас (97.01), Благоевград (95.44), Асеновград (92.54). По показателите за финансова самостоятелност Община Хасково изпреварва и трите общини, класирани в първа група, а именно: Варна (84.41), Столична Община (78.96) и Пловдив (76.99).

Община Хасково е на трето място по показателите за ефективност за 2012 г. (40.93) сред общините от втората група, след общините: Перник (43.90) и Русе (41.15). След тях по този показател остават общини от първата група Варна (40.19) и Пловдив (40.05).

Сред градовете в групата Хасково прави силно впечатление с нарасналата инвестиционна активност през 2012 г. което определя второто място с оценка 8.84, спрямо оценка 1.85 за 2011г. Пред нея е единствено Община Шумен (8.88). Хасково изпреварва с икономическото си съживяване и Община Варна (2.90). Тази класация е много сериозно признание за способността на Община Хасково и нейното ръководство и служители да управляват ефективно, ефикасно и финансовите ресурси и да гарантира устойчивостта на бюджета във времето, което благоприятства бизнес средата.

⁴ Оценка за първото полугодие на 2012 г. по рейтинговата система на Министерство на финансите.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

II. Демографски параметри и политики на човешките ресурси на ниво община, град и зона на въздействие

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

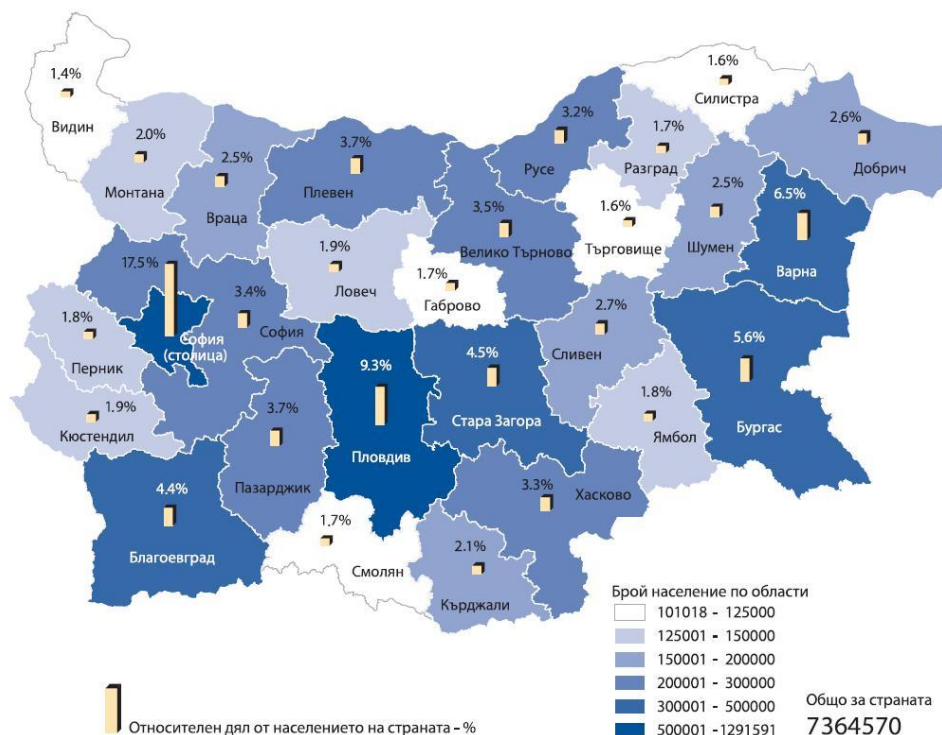
Демографската характеристика на гр. Хасково е изготвена, съгласно изискванията за разработване на подобен род разработки. Разделът включва анализ на състоянието и развитието на демографските процеси и структури, основни проблеми и тенденции.

2.1. Териториално разпределение на населението

Към 01.02.2011 г. в област Хасково живеят 3.3% от населението на страната, което я нарежда на 11-о място сред останалите области.⁵

Населението на областта е разпределено в 11 общини. Най-голяма по брой на населението е община Хасково, където живеят 94 156 души, или 38.2% от населението на областта.

Фигура 1: Население по области

Населението на областта живее в 10 града и 251 села. В областния център - град Хасково, живеят 76 397 души, или 31.0% от населението на областта. Най-висок е относителният дял на градското население в Община Хасково - 81.1%.

Селищната мрежа на общината се състои от 36 селища – 1 град и 35 села. Според броя на населението гр. Хасково попада в категорията "средни градове"⁶.

⁵ НСИ, 2011 г.

⁶ Съгласно Наредба № 7 на МРРБ/22.12. 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, средни градове са от 30 хил. до 100 хил. жители

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

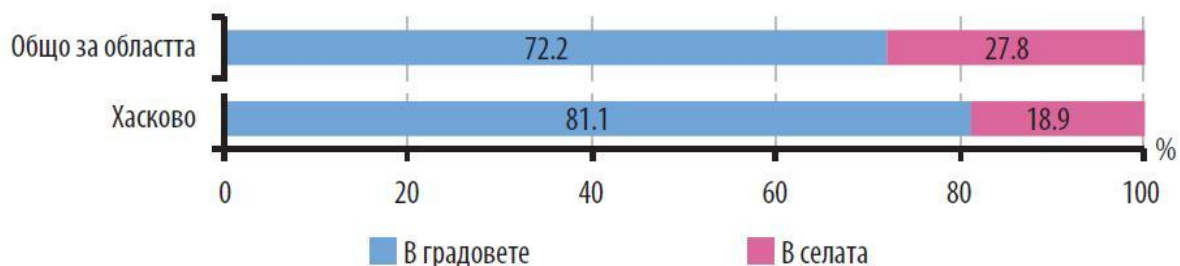
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 2: Структура на населението по местоживеење област/община Хасково към 01.02.2011 година

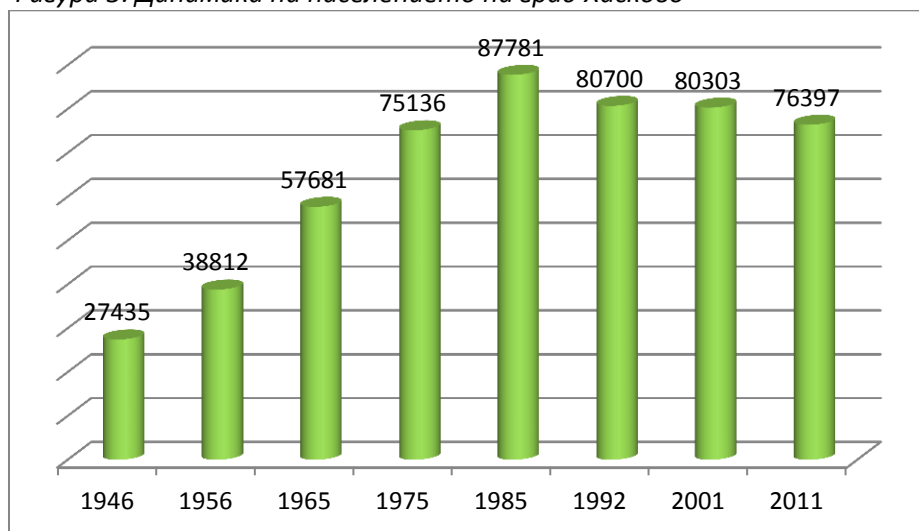

2.2. Динамика на населението

Таблица 1: Население на град Хасково по години на преброяванията

Град	Налично население към		Постоянно население към					
	31.12.1946	1.12.1956	1.12.1965	2.12.1975	4.12.1985	4.12.1992	1.03.2001	1.02.2011
Хасково	27435	38812	57681	75136	87781	80700	80303	76397

Фигура 3: Динамика на населението на град Хасково

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 2: Население на град Хасково към 01.03.2001 и към 1.02.2011 година

Областен град	Население към		Абсолютен прираст брой	Относителен прираст - %
	01.03.2001 г.	01.02.2011 г.		
Хасково	80303	76397	-3906	-4.9

Параметрите на възпроизводството на населението се определят от развитието на основните демографски процеси – **естествен и механичен прираст**. В Община Хасково те са:

Таблица 3: Естествено и механично движение на населението в Община Хасково

Години	Родени	Умрели	Естествен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Общ прираст
2011 (община)	905	1 176	-271	920	1 574	-654	-925

Демографските проблеми на Общината са идентични с проблемите на национално ниво: смъртността е със значително по-високи стойности от раждаемостта; естественият прираст е отрицателен. Данните за вътрешната миграция на населението за града показват, че изселените са повече от заселените, като механичният прираст е с отрицателен знак. През периода 2001 - 2011 година в град Хасково да се заселени – 4015 души, а са се изселили – 4515. Миграцията оказва силен негативен ефект върху възпроизводството на населението, тъй като чрез изселването на жени в родилна възраст се понижава равнището на потенциалната бъдеща раждаемост, не само за следващите 10-15 години, но и в по-дълъг период от време. Отрицателният естествен и механичен прираст е потенциален проблем за по нататъшната жизненост на града.

2.3. Население под, във и над трудоспособна възраст

Тенденцията на остаряване на населението води до промени в неговата основна възрастова структура - разпределението на населението под, във и над трудоспособна възраст. Община Хасково е с висок относителен дял на населението в **трудоспособна възраст** - 59329 (63.0%), от които 30684 са мъже и 28645 са жени. В града е концентрирано трудоспособното население на Общината - 49517 души, от които 25257 са мъже и 24260 са жени.

2.4. Полова и възрастова структура

Половата структура на населението на гр. Хасково не се различава съществено от тази за страната и за отделните региони. Броят на жените преобладава над този на мъжете, независимо, че броят на новородените момчета е по-висок от този на новородените момичета. Впоследствие под влияние на редица фактори като по-високата смъртност при мъжете, по-ниската средна продължителност на живота при мъжете, по-голямата склонност към емиграция при мъжете и др. се стига до нарушената полова структура на населението. Към 01.02.2011 г. от общо 76 397 души население, мъжете са 36 671 души (48.00 %), а жените 39 726 (52.00 %), **или на 1 000 мъже се падат 1 083 жени**. Половата структура на град Хасково е близка до тази на страната: мъже 48.7 % и жени 51.3 %.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Община Хасково е с голям относителен дял на младото население (до 15 годишна възраст) – 14.2%.

Фигура 4: Структура на населението по възраст в Област/Община Хасково

По основни възрастови групи към 01.02.2011 г. преобладава населението в групата на 15-64 години 53 996 д, или 70.68 %. Неблагоприятен е фактът, че възрастовата група над 65 години е 11 337 д, или 14.84 %, докато тази от 0 до 14 години е 11 064 д. или 14.48 %. За страната това съотношение е 0-14 г. – 13.2 %, 15-64 г. – 68.3 %, над 65 г.+ – 18.5 %, или град Хасково има по-благоприятна възрастова група от средната за страната.

Общият коефициент на възрастова зависимост за града е 41.49 %, тоест на 100 лица във възрастовата група 15 – 64 навършени години се падат 41 лица под 15 г. и на 65 и повече години. Това съотношение е идентично с градовете в страната – 41 %.

Полово възрастовата структура на населението е представено в по-долната таблица:

Таблица 4: Население в град Хасково по пол и възраст към 01.02.2011 г.

	Общо	Възраст (в навършени години)						
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
гр. Хасково	76397	3782	3628	3654	4098	4149	5202	6188
Мъже	36671	1926	1843	1838	2102	2113	2677	3062
Жени	39726	1856	1785	1816	1996	2036	2525	3126
	Общо	Възраст (в навършени години)						
		35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
гр. Хасково	6462	5645	5452	5871	5668	5261	3596	7741
Мъже	3257	2816	2616	2887	2590	2388	1565	2991
Жени	3205	2829	2836	2984	3078	2873	2031	4750

2.5. Етно-демографска характеристика на населението

Поради липса на официални данни за града се използват данни за общината.

Лицата, които са се възползвали от правото на доброволен отговор на въпроса за етническо самоопределение, са 91.4 % от населението.

Най-многобройната етническа общност в Община Хасково е **българската**. Тя обхваща 63 963 лица, или 74.33 % от лицата, доброволно декларирали етническото си самоопределение, при

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

84.8 % средно за страната. Делът на българската етническа група в сравнение с данните за страната е по-малко с 10.47 пункта.

Турската етническа група е втората по численост, като към 01.02.2011 г. 16 890 лица са се самоопределили като етнически турци. Те представляват 19.63 % от всички лица в града, при 8.8 % средно за страната. Относителният им дял в сравнение с данните за страната е с 10.83 пункта повече.

Ромският етнос е традиционно третият по численост. Към 01.02.2011 г. наброява 3 859 души според самоопределянето на лицата, с относителен дял от 4.48 %, при средно 4.9 % за страната.

Към **другите етнически групи** са се самоопределили 460 души, или 0.53 %. Лицата, които не се самоопределят, са 886 – 1.03 %.

2.6. Образователна структура на населението

В рамките на областта най-образовани са жителите на Община Хасково, където всеки шести (17.9%) е с висше образование. Към 01.02.2011 г. броят на лицата с висше образование е 15 040 души, или всеки пети (19.69 %) в града е висшист, което е по-високо с 0.09 процентни пункта от средният дял за страната (19.6 %).

Таблица 5: Степен на завършено образование за Област/Община/град Хасково

Общини Населени места	Общо	Степен на завършено образование					Никога непосеща вали училище	дете
		висше	средно	основно	начално	незавършено начално		
Област Хасково	246238	32342	95539	62445	23986	12001	4197	15728
Хасково	94156	15729	37588	20838	7270	4585	1600	6546
гр. Хасково	76397	15040	32722	14159	4751	3482	846	5397

Лицата, завършили средно образование към момента на преброяването са 32 722 (42.83 %), което е по-ниско от средното за страната (43.4 %) и от средното за страната (71.6 %).

С основно образование са 14 159 (18.53 %) лица, с начално образование са 4 751 (6.22 %) лица и с незавършено начално 3 482 (4.56 %) лица, които са основно от ромската етническа група.

За първи път при настоящото преброяване е включена категорията „никога не посещавали училище“. Броят на тези лица в града е 846, или 1.2 % от населението на 7 и повече навършени години, което съвпада със средното за страната. Това са основно лица от ромската етническа група. Тревожен е фактът, че те никога не са се включвали в образователната система. С основно, начално и незавършено начално образование, както и лица включени в категорията „никога не посещавали училище“ са една немалка част от жителите на квартал „Република“.

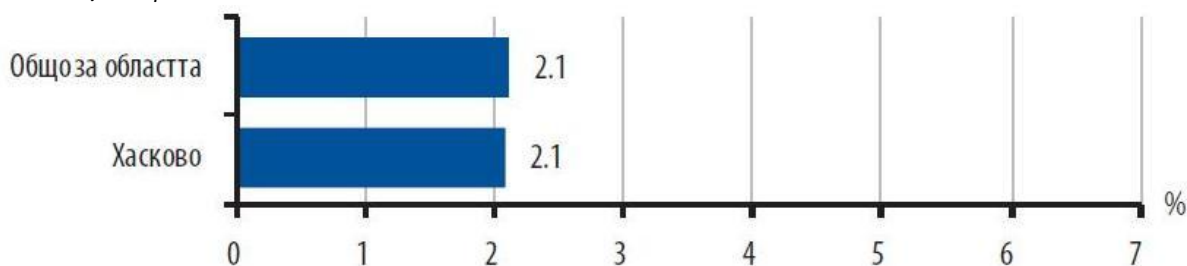
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

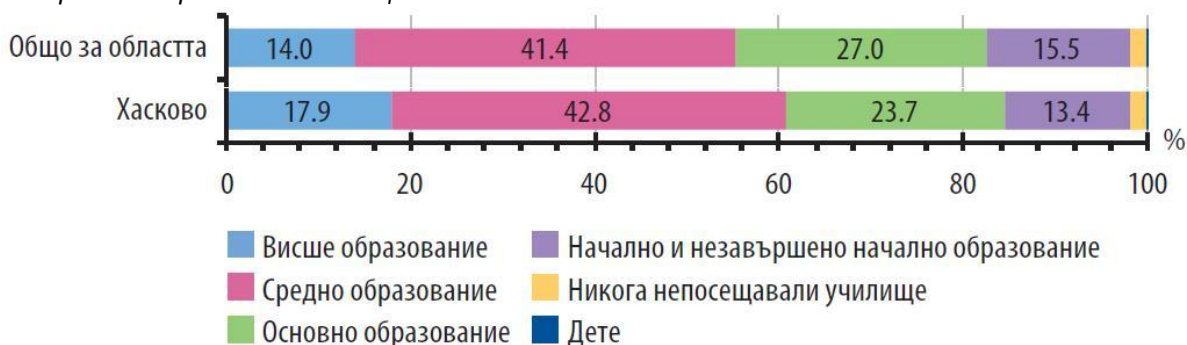
Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 5: Относителен дял на неграмотните лица на 9 и повече навършени години в област/община Хасково

Фигура 6: Структура на населението на 7 и повече навършени години по степен на завършено образование и общини

Основни изводи:

- За периода между двете преброявания през 2001 и 2011 г. градът има отрицателен прираст
- (-4.9 %), или градът намалява с 3 906 д.;
- Неблагоприятен е фактът, че възрастовата група над 65 години е 11 337 души, или 14.84 %, докато тази от 0 до 14 години е 11 064 души или 14.48 %;
- Раждаемостта като процес, определящ количественото нарастване на населението през последните години е с тенденция на намаляване;
- Смъртността е със значително по-високи стойности от раждаемостта;
- Естествен прираст през последните години е отрицателен;
- Данните за вътрешната миграция на населението за града показват, че изселените са повече от заселените, като механичния прираст е с отрицателен знак;
- Отрицателният естествен и механичен прираст са потенциален проблем за по-нататъшната жизненост на града;
- Броят на лицата с висше образование е 15 040 души, или всеки пети (19.69 %) в града е висшист, което е една добра предпоставка за развитие.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Основните приоритети, конкретните задачи, мерки и дейности в демографското развитие на града следва да бъдат:

- 1. Забавяне на негативните демографски процеси и намаляването на броя на населението:**
Насърчаване на раждаемостта чрез създаване на среда, благоприятна за отглеждането и възпитанието на деца;
Подобряване на репродуктивното здраве на населението и превенция на стерилитета;
Подобряване на общата демографска информираност и сексуално-репродуктивна култура на населението;
- 2. Преодоляване на негативните последици от остаряването на населението и подобряване на качествените характеристики на човешкия капитал:**
Повишаване на общото образователно, духовно и културно равнище, квалификация, способности и умения на населението от всички възрастови групи;
Адаптиране на социалните системи към демографските промени и остаряването на населението – пазар на труда, пенсионна система, социално подпомагане и грижи, здравеопазване, образование, култура и др.;
- 3. Постигане на социална кохезия и създаване на равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи:**
Адаптиране и синхронизиране на нормативната база с обществените потребности за балансирано демографско развитие на населението и развитие на качеството на човешкия капитал.

Осъществяване на приоритетите на демографското развитие на града е възможно в условията на макроикономическа стабилност, устойчив икономически растеж, повишаване на икономическата активност, заетостта и доходите на населението.

2.7. Икономическа активност, заетост и безработица

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни. Към 01.02.2011 г. в област Хасково има 105 793 икономически активни лица, или 49.5% от лицата на възраст 15 и повече навършени години. Община Хасково е с най-голям човешки потенциал от икономически активни лица в рамките на областта – 44107 души, от които мъже - 22933 и жени – 21174. Те формират 54.6% от населението на общината.

Фигура 7: Структура на населението на 15 и повече навършени години по икономическа активност и общини

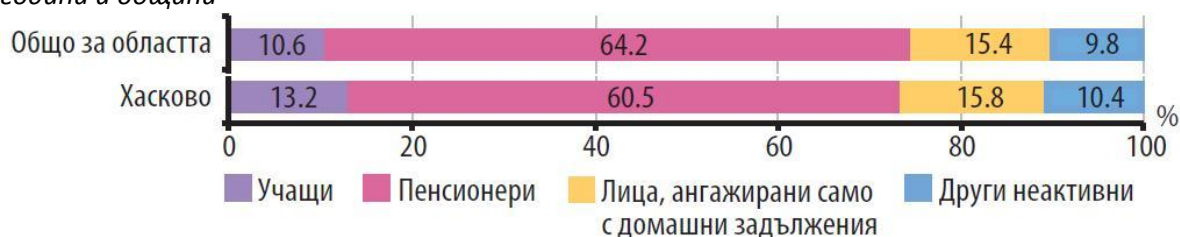
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

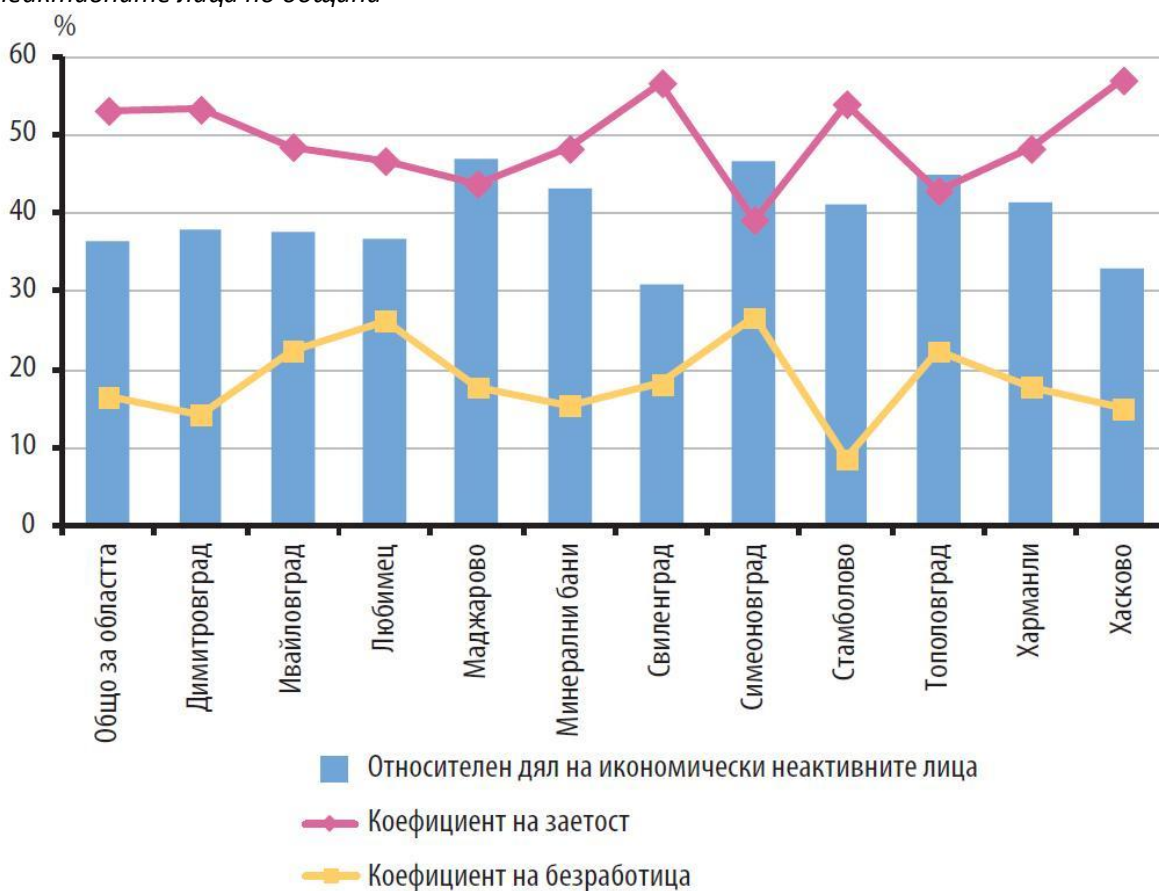
Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 8: Структура на икономически неактивните лица на възраст 15 и повече навършени години и общини

Най-висок е коефициентът на заетост в Община Хасково - 57%, с 3.2 процентни пункта по-висок от този за областта. Безработицата сред лицата между 15 и 64 навършени години в Община Хасково е 15%.

Фигура 9: Коефициент на заетост и безработица и относителен дял на икономически неактивните лица по общини

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Безработицата в Област Хасково е 16%, формирана от 16.5 хиляди безработни.

50 582 е средно списъчният брой на наетите лица по трудово и служебно правоотношение по райони към юни 2012 година в област Хасково. Средната месечна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в областта за второто тримесечие на 2012 г. е 550 лв.

Община Хасково е сред общините с най-ниски относителни дялове на лицата с увреждания на 16 и по-вече години (6.6%), след Бургас и Благоевград (6.2%) и е по-нисък от средната стойност за страната (10.4% от отговорилите).

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregion.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

III. Икономическо развитие, вкл. инвестиционна активност

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

По принос в общия **брутен вътрешен продукт /БВП/** на страната ЮЦР се нарежда на второ място сред другите райони от ниво 2, след Югозападен район за периода 2008-2010г.⁷

Таблица 6: Брутен вътрешен продукт по текущи цени и на глава от населението по статистически райони за периода 2008-2010 г.

Райони	БВП по текущи цени (млн.лв.)			БВП на глава от населението (лв.)		
	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.
България	69 295	68 322	70 511	9 090	9 007	9 359
Северозападен	5 443	5 087	5 057	5 897	5 595	5 652
Северен централен	5 799	5 528	5 577	6 249	6 011	6 139
Североизточен	7 771	7 241	7 503	7 836	7 313	7 612
Югоизточен	8443	8 308	8 475	7 513	7 424	7 625
Югозападен	32 062	32 565	33 974	15 161	15 406	16 078
Южен централен	9 776	9 591	9 924	6 340	6 256	6 525

*Източник: Национален статистически институт

БВП на град Хасково е 1 202 959 хил. лв. (2,1% от БВП на България), а БВП на човек от населението е 4 574 лв. (2007 година)⁸. В класацията „Местни условия за правене на бизнес“ на Института за пазарна икономика (април 2011 г.), областен град Хасково заема 24-то място от общо 28 изследвани града.

Таблица 7: Класиране на град Хасково в индекс „Местни условия за правене на бизнес“ 2011 и по индикатор

Град	Място в общата класация	Място в класацията по индикатор									
		Данъци и такси		Администрация				Икономическа активност			
		Местни данъци	Местни такси	Електронно управление	Разрешително за строеж	Регистър на собствеността	Възприятие за корупция	Заетост	Работна заплата	Образование на заетите	Чужди инвестиции
Хасково	24	26	2	10	12	20	25	9	24	15	22

*Източник: Индекс „Местни условия за правене на бизнес“ 2011, ИПИ

Най-добрата позиция на града в класацията е по индикатора „ниво на местните данъци“ – 2-ро място. Основен принос тук има близо три пъти по-ниската от средната за страната такса за ползване на пазари – 1,20 лв. на кв.м. на ден. Другите позиции на Хасково в челната десетка са:

- 9-то място по индикатора „заетост“, който измерва дела на заетите на 15 и повече навършени години от общото население във всеки един от 28-те областни града;
- 10-то място по индикатора „електронно управление“, който измерва усилията на администрацията в развитието на електронното правителство и предоставянето на услугите на „едно гише“.

⁷ Социално-икономически профил – Южен централен район, МРРБ, септември 2012 г.

⁸ Индекс „Местни условия за правене на бизнес“ 2011, ИПИ

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Една от последните позиции на Хасково е за нивото на местните данъци, където градът е класиран на 26-то място. По всички включени тук индикатори Хасково поддържа по-високи от средните за страната местни данъци, като най-голяма е разликата при размера на патентния данък – 20 лв. на кв.м. търговска площ при малко над 12 лв. за останалите областни градове. Слабо е представянето на града и при индикаторите „възприемане за корупция в местната власт” (25-то място), „работна заплата” (24-то място) и „чуждестранни инвестиции” (22-ро място).

Таблица 8: Резултати на Хасково в индекс „Местни условия за правене на бизнес” 2011

Таблица 29: Резултати на Хасково в индекс „Местни условия за правене на бизнес” 2011 Общо класиране (Хасково)		24 място
Индикатори		
Данъци и такси	1) Ниво на местните данъци	26 място
- Размер на данъка върху недвижимите имоти (‰)	2,00 ‰	
- Размер на данъка върху превозните средства (лв./киловат)	1,50 лв.	
- Размер на патентния данък (лв./1 кв. м. търг. площ)	20 лв.	
- Размер на туристическия данък (лв./нощувка в хотел с 3 звезди)	1,00 лв.	
2) Ниво на местните такси	2 място	
- Такса за битови отпадъци (‰)	5,00 ‰	
- Такса за ползване на пазари (лв./кв.м. на ден)	1,20 лв.	
Администрация	3) Електронно управление	10 място
4) Разрешително за строеж	12 място	
5) Регистър на собствеността	20 място	
6) Възприемане за корупция в местната власт	25 място	
Икономическа активност	7) Заетост	9 място
- Коефициент на заетост (%)	45,8%	
8) Работна заплата	24 място	
- Размер на работната заплата на зетите (лв./годишно)	5 443 лв.	
9) Образование	15 място	
- Дял на зетите с висше образование (%)	19,9%	
10) Чуждестранни инвестиции	22 място	
- ПЧИ в нефинансови предприятия с натрупване (€/глава от населението)	€ 278	

*Източник „Местни условия за правене на бизнес” 2011, ИПИ

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Трудностите, които среща бизнесът при работата си с местната администрация се отразяват на инвестиционната активност в града. Пътят към по-доброто местно самоуправление и по-добрите условия за правене на бизнес минава през създаването на подходяща среда, в която са налице стимулите за по-добро управление на местно ниво.

3.1. Обща характеристика на икономическия комплекс на град Хасково

Град Хасково е важно икономическо ядро на ЮЦР с утвърдени промишлени традиции и потенциал за ново развитие. Още по-съществено е значението на града за икономиката на общината и областта. Градът определя икономическите резултати на община Хасково като формира над 95% от приходите от дейност.

Община Хасково и в частност град Хасково се характеризират с развитие на многоотраслова икономика. Основните икономически сектори на развитие в областта са промишлеността, услугите (повече от 50% от регистрираните малки и средни предприятия работят в отрасъла на търговията) и селското стопанство. В по-голямата си част индустриалното производство е концентрирано в град Хасково.

Хасково се отличава със:

- стратегическо географско разположение на границата с Гърция и Турция;
- добре развита отраслова структура и утвърдени пазарни традиции;
- един от основните центрове в страната на машиностроене за хранително-вкусовата промишленост;
- съхраняване на традициите в сферата на текстилната и шивашката промишленост;
- един от водещите винарски райони в страната.

От друга страна, Хасково се нуждае от съвременна база и условия за развитие на туризма, обновяване на хидромелиоративните съоръжения, по-качествена пътна и ж.п. мрежа в съответствие с европейските стандарти, по-голям брой сметища и пречиствателни станции за питейни и отпадни води.

Като структуроопределящи производства в последните години се оформя машиностроенето за хранително-вкусовата промишленост. Това създава условия за развитието на клъстери, което е една алтернатива за по-висока конкурентоспособност на МСП.

Въпреки постоянното увеличаване на значението си за местната икономика секторът на услугите е все още далеч от нужното разнообразие и качество на предлаганите дейности.

Промените в третичния сектор все още нямат качествен характер, а до голяма степен конюнктурен характер. Те са ориентирани основно към увеличаване дела на търговията.

3.2. Най-силно застъпени икономически сектори в областта

Според плановете за развитие Хасково като най-перспективни са определени отраслите:

Машиностроене – най-вече за хранително-вкусовата промишленост. Най-големи компании представители на този сектор са:

„ПИМ“ ООД - се занимава с проектиране, производство и монтаж на съоръжения за хранително-вкусовата промишленост. „ПИМ“ разработва и произвежда широка гама от оборудване за следните индустрии - месопреработване, млекопреработване, хлебопроизводството, винарство. В дружеството работят 254 служители. Около 20% от продукцията се реализира на вътрешния пазар, а 80% на външния.;

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

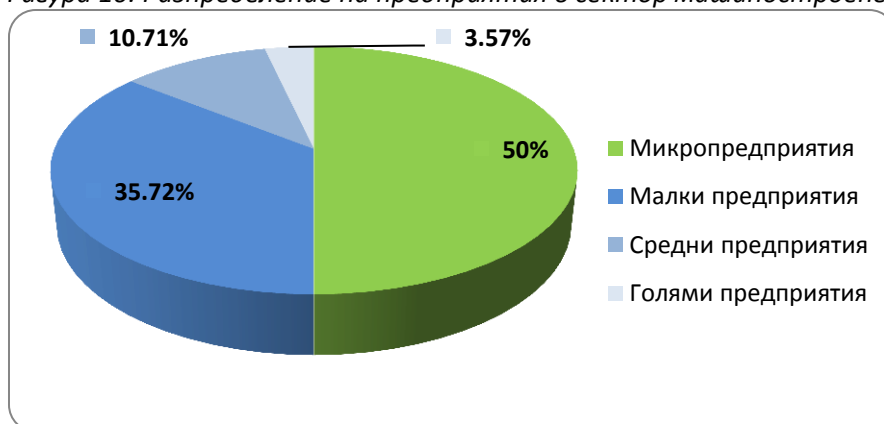
„Родина – Хасково“ АД – е създадена през 1947 г. „Родина – Хасково“ е един от водещите български производители в областта на оборудване за хранително-вкусовата промишленост. Компанията проектира и произвежда машини за винопроизводството (ферментатори, резервоари, съдове със специално предназначение), месопреработването (комплекс за варене и пушене на колбаси, пароварилни кабинни, машини за смилане на месо, машини за смесване, машини за мелене на подправки и др.) В „Родина – Хасково“ работят 130 служители. Компанията е реализира продукцията си в страната и във Франция, Италия и Русия;

„Донидо“ ООД - Компанията е основана през 1990 г. „Донидо“ е най-големият производител на линии и компоненти за млечната индустрия в България. В компанията работят 108 специалисти. „Донидо“ разполага със завод в Хасково, където се проектират и произвеждат машини за транспортиране на мляко, приемане, измерване, филтриране и охлаждане, пастьоризиране, производство на сирена, производство на сметана, масло, извара, прясно и кисело мляко. „Донидо“ ООД реализира продукцията си в България, Русия, Украйна, Беларус, Литва, Сирия, Албания, Македония, Мароко, Мозамбик, Турция, Германия, Алжир и др.;

„ЗММ Хасково“ АД – произвежда основно четиристранно-фрезови машини за дървена дограма със стъклопакет, многолистов циркуляр. От 2011 година усилено се занимава с производството на машини за биомаса-дробилни и пелетмашини. ЗММ Хасково поддържа дългогодишно бизнес сътрудничество с фирми от Испания, Италия, Австрия, Чехия, Русия, Англия. В компанията работят 86 души.

Хасково е един от основните центрове на българското машиностроене за хранително-вкусова промишленост. Общият брой на фирмите в град Хасково, занимаващи се с производство на машини и оборудване е 28. Най-голям дял в сектор машиностроене заемат микропредприятията (до 9 заети) – 50% (14 броя), най-малък е делът на големите предприятия (над 250 заети) – 3,57% (1 брой). Малките предприятия (от 10 до 49 заети) в сектора са 35,72% (10 броя), а средните предприятия (от 50 до 249 заети) са 10,71% (3 броя).

Фигура 10: Разпределение на предприятия в сектор машиностроене, според размера им

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

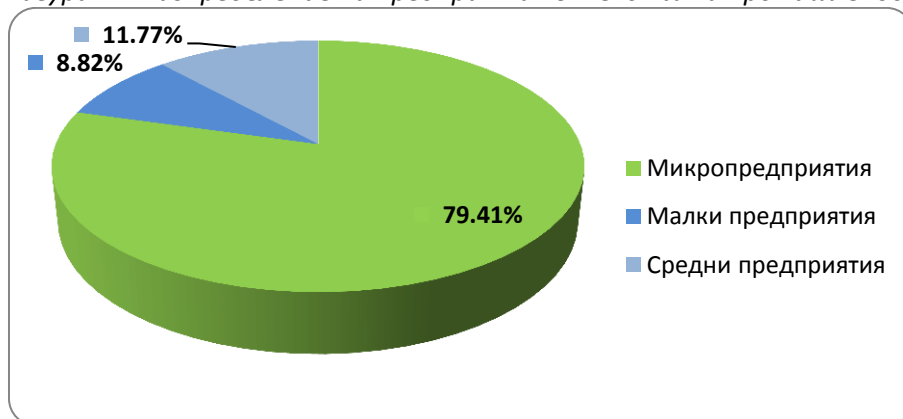
Текстилна промишленост - шивашко и трикотажно производство. Големи фирми са в областта са:

„Мир” АД - е утвърден български производител на висококачествени мъжки и детско-юношески ризи и дамски блузи. С повече от половинвековното си съществуване марката Мир е доказала своята конкурентноспособност и ориентация към нуждите на клиента. Клиенти на фирмата са Зайденщикер, Олимп, Орбис, Версе, Орсей – Германия, Ведер Майер и Хюго Бос – Швейцария, БВА – САЩ, Бенетон, Индъстрис – Италия, Индуико – Испания. „Мир” АД произвежда както собствена продукция, така и ишлеме. Капацитета на фирмата е 40 000 изделия на месец, а броят на заетите е 256 души;

„АЛИАНА - ВАСИЛ ЗАХАРИЕВ” ЕТ - Алиана – Васил Захариев ЕТ е производител на полиестерна и силиконова вата, силиконов пух и силиконов пух на гранули, ваталин, олекотени завивки, спално бельо. Фабриката е оборудвана с професионални, качествени машини с висока производителност - 2 производствени линии за вата, 4 капитониращи машини, линия за пълнене на олекотени завивки със силиконов пух, машини за индивидуално прошиване на олекотени завивки, линия за пълнене на възглавници със силиконов пух, шивашки цех. В „АЛИАНА - ВАСИЛ ЗАХАРИЕВ” работят 86 души.

Общият брой на фирмите в град Хасково, занимаващи се с производство текстил е 34. Най-голям дял в текстилната промишленост заемат микропредприятията – 79,41% (27 броя), на второ място са средните предприятия - 11,77% (4 броя), следвани от малките предприятия - 8,82% (3 броя). Впечатление прави фактът, че в производството на текстил няма нито едно голямо предприятие (със заети над 250 души).

Фигура 11: Разпределение на предприятия в текстилна промишленост, според размера им

Много добре развити са и отраслите шивашка и трикотажна промишленост, където функционират както големи дружества, така и множество малки и средни предприятия, разположени сравнително равномерно из цялата област. Общият брой на фирмите, в град Хасково, в сектор облекло е 276. Най-голям дял в този сектор заемат микропредприятията – 78,62% (217 броя), на второ място са малките предприятия - 17,76% (49 броя), следвани от

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

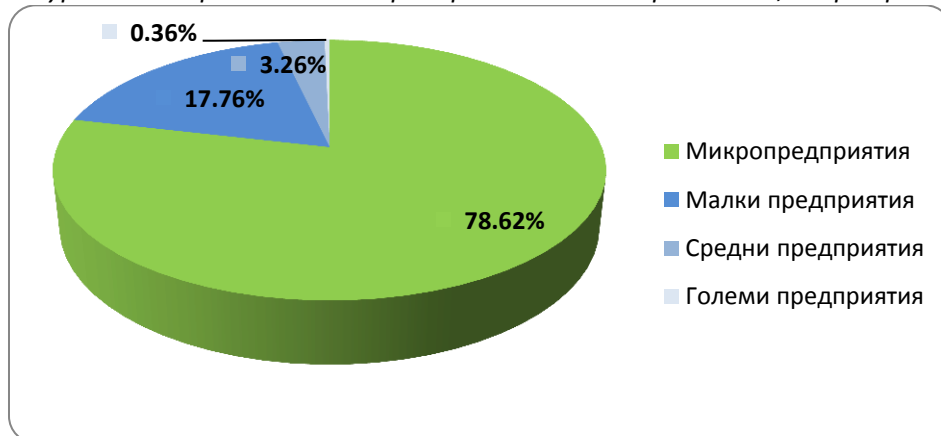
www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

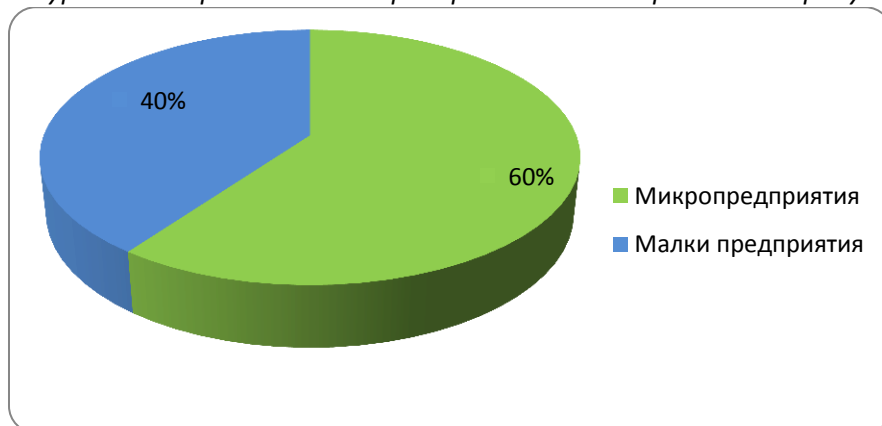
средните предприятия - 3,26% (9 броя). В сектор облекло съществува само едно голямо предприятие на територията на град Хасково - „Мир“ АД (256 заети).

Фигура 12: Разпределение на предприятията в сектор облекло, според размера им

Химическа промишленост – изкуствени торове. В град Хасково, общият брой на фирмите в сектор химични продукти е 5. Микропредприятията произвеждащи химични продукти заемат 60% (3 броя), а малките предприятия в този сектор заемат 40% (2 броя). В сектор химични продукти няма представители на средните и големите предприятия.

Фигура 13: Разпределение на предприятията в сектор химични продукти, според размера им

Производство на храни, напитки и тютюневи изделия – хлебопроизводство и сладкарство, месопреработвателна промишленост, винопроизводство, пивопроизводство, млекопреработвателна, тютюнева и консервна промишленост.

Открояващи се предприятия са:

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

„Дерони“ ООД - основано през 1991 г. Дружеството се занимава с производство и търговия на артикули от хранително-вкусовата промишленост. "Дерони" използва напълно автоматизирана производствена линия за изработване на всеки от продуктите си. Работи с български и вносни машини. Основният фокус на „Дерони“ е българският пазар, но фирмата изнася продукцията и за чуждите пазари: Русия, Германия, Хърватска, Чехия, Гърция, Англия, САЩ и Израел. Във фирмата работят 150 служители.

„Винпром Шато Аида – Хасково“ - разполага с две винарни - Винарска изба в Хасково и изба за маркови вина в с. Стамболово. Съоръжени със съвременна техника - линии за прием и преработка на грозде, винификатори за бели и червени вина с контролиране на ферментационните процеси, виниматици. Бутилиращата линия в Хасково е високотехнологична, скоростна и напълно автоматизирана. Част от стратегията на компанията е и засаждането на собствени млади лозя с класическите сортове Мерло и Каберне Совиньон, а също така и с ценни български сортове.

„Българско сирене“ ООД е дружество, основано и работещо от 1995 година. Капацитетът на предприятието е 120 т. сурово мляко на ден. Производствените мощности, които притежава "Българско сирене" ООД са според стандартите на ЕС за Хигиена на околната среда на HACCP. Предприятието е с лиценз за износ в страните от ЕС, едно от малкото в страната и единствено в региона - първа категория. "Българско сирене" ООД притежава ISO 22000:2005 и Сертификат СНО6/1074.

„СВАРЕКС“ ЕООД работи от 1996 година като производител на месни продукти, колбаси и деликатеси. „Сварекс“ разполага с изцяло обновен сграден фонд, оборудван с машини и съоръжения последно поколение, внос от водещи германски и италиански фирми. Продуктите с марка „Сварекс“ са повече от 90 вида. „Сварекс“ изпълнява всички изисквания за завишен контрол по системите ISO 9001 и HACCP и покрива всички евростандарты за здравословна храна. Капацитетът на производство е до 10 тона на смяна.

Общият брой на фирмите, в град Хасково, в отрасъл храни, напитки и тютюневи изделия е 92. Най-голям дял в този отрасъл заемат микропредприятията – 67,39% (62 броя), на второ място са малките предприятия - 25% (23 броя), следвани от средните предприятия - 6,52% (6 броя). В отрасъл храни, напитки и тютюневи изделия съществува само едно голямо предприятие на територията на град Хасково - „АЛАЙЪНС УАН ТЪБАКО БЪЛГАРИЯ“ ЕООД (473 заети, сектор: тютюневи изделия).

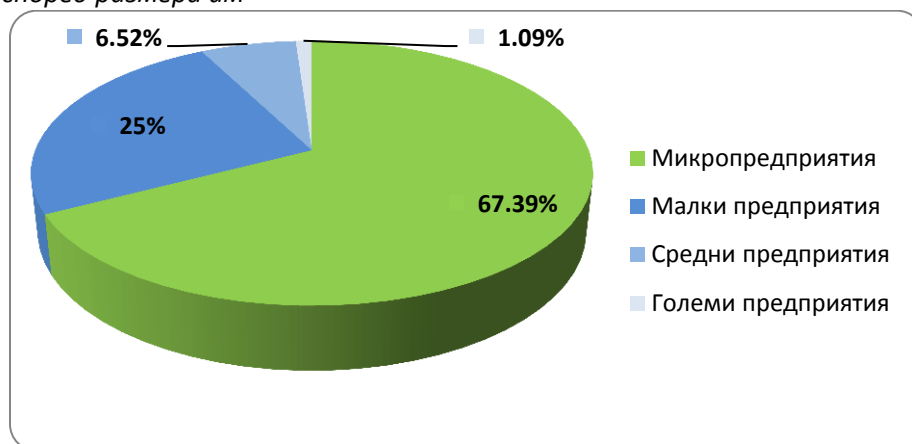
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 14: Разпределение на предприятия в отрасъл храни, напитки и тютюневи изделия, според размера им

Промишлеността в град Хасково се характеризира с добре развита отраслова структура и утвърдени пазарни традиции. Предприятията, попадащи в категорията МСП са главната движеща сила на местната икономика и допринасят за ускоряване на икономическия растеж и оптимизиране на производствената структура на областната икономика. Секторът на малките и средни предприятия в град Хасково има най-много резерви за разкриване на алтернативна заетост и нови работни места, като в бъдеще, неговото значение ще продължи да нараства за общата икономическа стабилност на региона. Не може да не се отбележи фактът, че в секторите, посочени в Таблица 9 няма нито един представител на големите предприятия, а средните предприятия са едва 5 броя, разпределени в следните сектори: Селско, горско и рибно стопанство (1 брой); Изделия от неметални минерални суровини (1 брой); Метали (2 броя) и Електрически уреди (1 брой). Най-голям е дялът на микропредприятията във всеки един от посочените сектори в сферата на производството. Сектор електроенергия се представлява само от едно микропредприятие, а с производство на хартия се занимават едва три микропредприятия. Най-голям е броят на предприятията в секторите - Селско, горско и рибно стопанство (61 броя) и Метали (55 броя).

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 9: Разпределение на предприятията в сферата на производството, според размера им (в брой)

Категория предприятие Сектор	Микро предприятия (брой)	Малки предприятия (брой)	Средни предприятия (брой)	Големи предприятия (брой)	Общ брой
Селско, горско и рибно стопанство	47	13	1	0	61
Добивна промишленост	8	2	0	0	10
Дървен материал	8	4	0	0	12
Хартия	3	0	0	0	3
Печатна дейност	16	1	0	0	17
Каучук и пластмаси	14	4	0	0	18
Изделия от неметални минерални суровини	11	5	1	0	17
Метали	41	12	2	0	55
Техника	16	2	0	0	18
Електрически уреди	8	4	1	0	13
Мебели	15	3	0	0	18
Електроенергия	1	0	0	0	1
Друго производство	5	1	0	0	6

Както е видно от Фигура 15 микропредприятията във всеки един от представените сектори в сферата на производството са над 50% от всички предприятия в сектора. Най-висок е процентът на микропредприятията в сектор хартия и електроенергия те заемат 100%. В сектор печатна дейност – 94.12% от всички предприятия са микро, а в сектор техника – те заемат 88.89%.

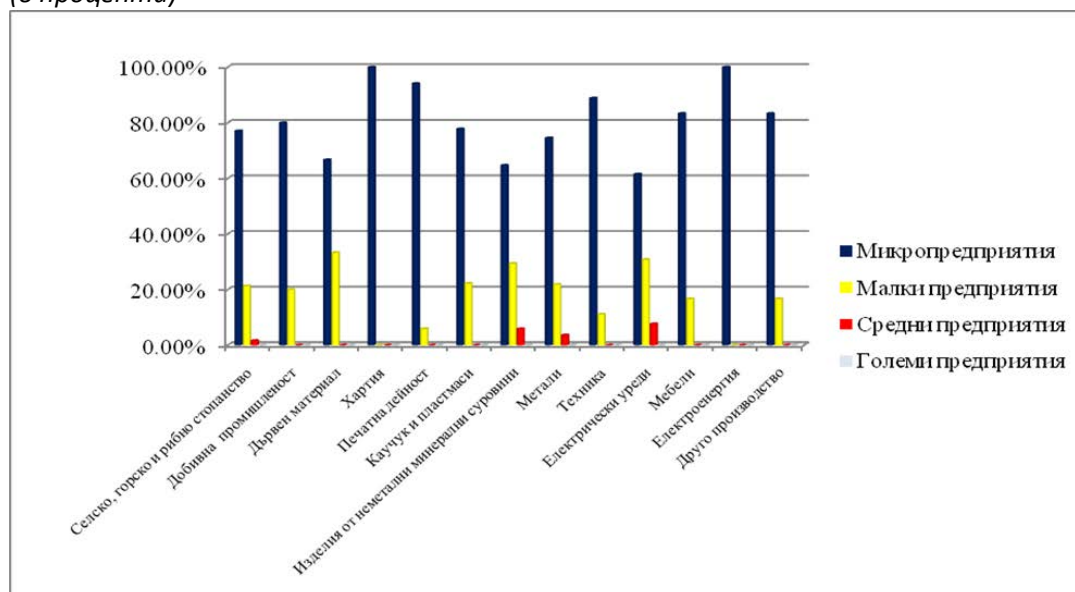
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 15: Разпределение на предприятията в сферата на производството, според размера им (в проценти)

В сферата на промишлеността град Хасково има потенциал за развитие както на традиционните за региона текстилна, шивашка, хранително-вкусова промишленост и машиностроене за леката промишленост, така и на нововъзникващите високотехнологични производства. Както видяхме сферата на производството в град Хасково се характеризира с добре развита отраслова структура, утвърдени пазарни традиции и сравнително добре развит сектор на малките и средни предприятия. Добре развита в град Хасково е и сферата на услугите.

От Таблица 10 може да видим, че броят на големите предприятия в сферата на услугите е 4, разпределени в следните сектори: Строителство (2 броя); Вода и канализационни услуги (1) и Търговия (1). Делът на микропредприятията отново е най-голям във всеки един от посочените сектори в сферата на услугите. Най-малък е броят на микропредприятията в секторите: вода и канализационни услуги (2 броя) и далекосъобщения (6 броя). Най-голям е броят на предприятията в секторите: търговия (1633 броя); професионални дейности (289 броя); хотелиерство и ресторантьорство (218 броя), а най-малко предприятия има в секторите: вода и канализационни услуги (4 броя) и далекосъобщения (13 броя).

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 10: Разпределение на предприятия в сферата на услугите, според размера им

Категория предприятие / Сектор	Микро предприятия (брой)	Малки предприятия (брой)	Средни предприятия (брой)	Големи предприятия (брой)	Общ брой
Вода и канализационни услуги	2	0	1	1	4
Строителство	134	22	10	2	168
Търговия	1532	91	9	1	1633
Ремонт	35	0	0	0	35
Хотелиерство и ресторантьорство	201	15	2	0	218
Транспорт	181	33	3	0	217
Далекосъобщения	6	6	1	0	13
Финансови и застрахователни дейности	23	4	0	0	27
Операции с недвижими имоти	96	7	0	0	103
Професионални дейности	277	8	4	0	289
Култура и развлечения	23	2	0	0	25
Други дейности	80	2	0	0	82

На Фигура 16, впечатление прави, че в сектор Вода и канализационни услуги процентът на средните предприятия (25%) и на големите предприятия (25%) е еднакъв. В сектор Далекосъобщения отново имаме предприятия с еднакъв дял – микропредприятия (46.15%) и малки предприятия (46.15%). Във всеки един от представените сектори в сферата на услугите, микропредприятията са над 50% от всички предприятия в сектора, изключение прави единствено сектор Далекосъобщения, където делът на микропредприятията е 46.15% от всички предприятия в сектора. Най-голяма концентрация на микропредприятия има в секторите: Ремонт (100%); Други дейности (97.56%) и Професионални дейности (95.85%). Най-много малки предприятия в сферата на услугите се наблюдават в секторите: Далекосъобщения (46.15%); Транспорт (15.21%) и Финансови и застрахователни дейности (14.81%).

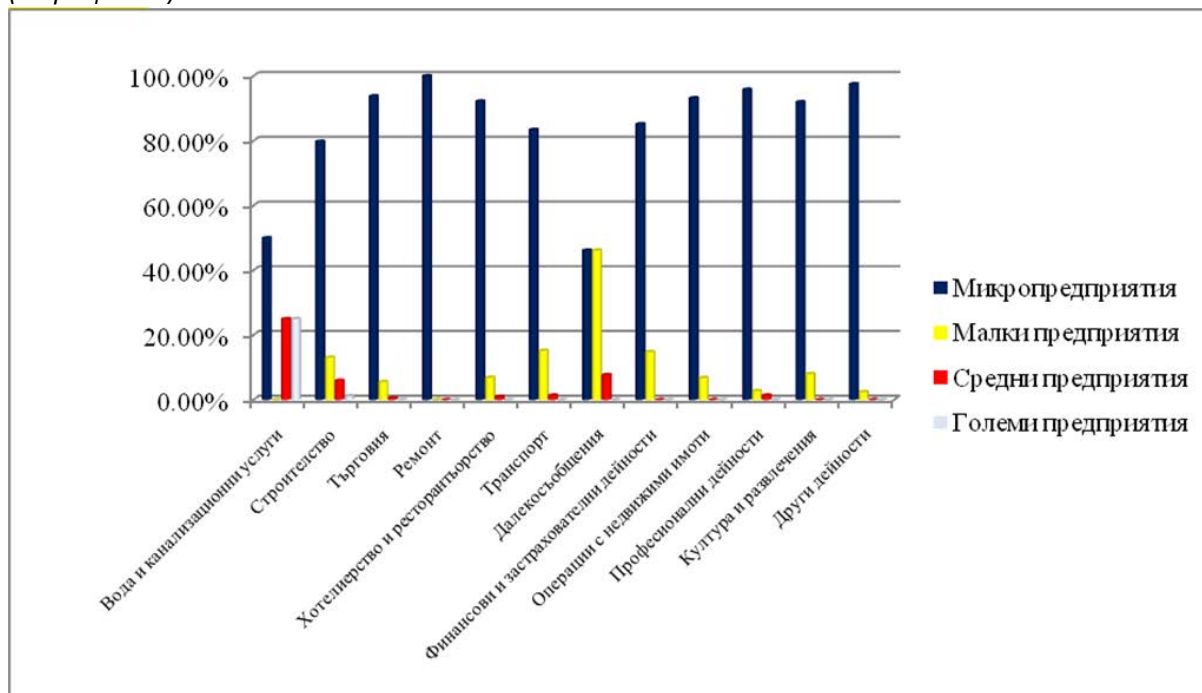
Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 16: Разпределение на предприятията в сферата на услугите, според размера им (в проценти)

Независимо от трудните пазарни условия, в последните години нараства присъствието на малките и средни предприятия в град Хасково, и тяхното значение за икономическото развитие и повишаването на заетостта в региона. Добра тенденция за развитието на икономиката в областта, е и утвърждаването на частни фирми, създадени с български капитали и намиращи добра реализация на вътрешния и външния пазар.

Големи чуждестранни инвестиции (по данни от БАИ)

Индикатор за добрия инвестиционен климат в областта са и направените преки чуждестранни и вътрешни инвестиции. Чуждестранните инвестиции в региона са около средното ниво за страната – 72 млн. евро, което е около 5% от общо направените инвестиции в Южен централен планов район. От тях най-значими са инвестициите на гръцки и турски предприемачи, поради непосредствената близост на областта до Гърция и Турция. В град Хасково, те се влагат основно в създаването на предприятия от леката промишленост. В пограничните общини от областта функционират смесени дружества или фирми с изцяло чужд капитал.

В региона е преодолян рискът от зависимостта малко на брой мащабни инвестиции да доведе до намаляване на обема на преките чуждестранни инвестиции като цяло. Положителен факт е, че редица от големите инвестиции и нови обекти в промишлеността и селското стопанство са направени в по-малките общини – показател, че целият регион се явява притегателна сила за инвеститори, а не както е в много други области на страната, където се инвестира основно в по-големите градове.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

По-големите чуждестранни инвеститори на територията на областта са:

- „Интербрю Белгия“ – собственик на „Каменица“ АД – клон Хасково (бившата фирма „Астика“ АД);
- „Даймон България“ – представителство в гр. Хасково (тютюнева промишленост);

В рамките на промишлеността, в близко бъдеще се очакват инвестиции основно в следните отрасли: хранително-вкусова, текстилна и шивашка промишленост, машиностроене и производство на химически продукти.

Условия, благоприятстващи влягането на инвестиции в производствени дейности на територията на града са:

- Съществуващата материална база - неизползвани в момента сгради, помещения и цехове, които след преустройство и влягане на необходимите инвестиции, могат да се използват за офиси и производствени цели;
- Наличието на квалифицирана работна ръка. Добрите професионални училища в областта и филиалите на УНСС и Великотърновския университет, намиращи се в град Хасково гарантират висока квалификация на работната ръка;
- Доброто ниво на инфраструктурата, обслужваща бизнеса - телекомуникационни услуги (включително мобилни комуникации и доставка на Интернет), електро и водоснабдяване, транспортна инфраструктура;
- Доброто равнище и разумните цени на доставката на други услуги за бизнеса (банкови и застрахователни услуги, правни и финансови консултации, счетоводно обслужване и др.);
- Традиционното производство на големи количества зеленчуци, плодове и тютюн - добра предпоставка за развитието на винопроизводството, консервната и тютюневата промишленост;
- Потенциал за развитие на туризма - в областта са налице много възможности за стартиране на нови туристически дейности и те трябва да бъдат сред приоритетните насоки за развитие.

Нагласи, трудности, очаквания⁹

Основните проблеми, които фирмите в град Хасково срещат при стартиране на дейността си са: трудности при намирането на квалифициран персонал (20%); трудности с данъчната и съдебната регистрация (18%); икономическата криза (17%) и финансирането на дейността (15%). 41% от анкетираните споделят, че не са срещнали никакви проблеми в началото, когато фирмата е започнала своята дейност.

⁹ „Маркетингово проучване за избор на клиенти на бизнес инкубатора и идентифициране на техните нужди от услуги на територията на Област Хасково“, Обединение „Марица 2011“, 30.11.2011 г.

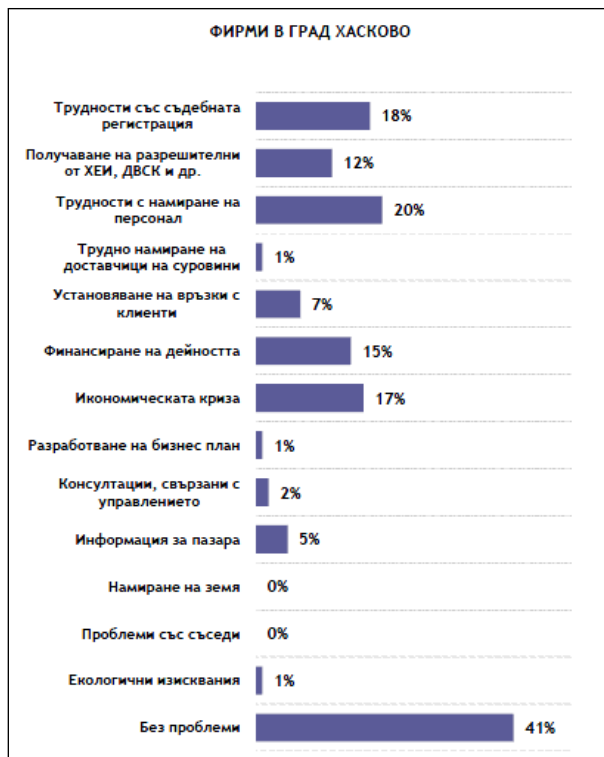
Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура № 17: Проблеми в началото на дейността

*Източник: Обединение „Марица 2011“

Наличието на образована и квалифицирана работна сила е от изключително голямо значение за развитие на конкурентна икономика, особено за държави с малък вътрешен пазар. Данните от последното преброяване на населението през 2011 показват, че в град Хасково 19.7% от населението е с висше образование, което е малко над средното за страната – 19.6%. Със средно образование са 42.8%, с основно - 18.5%, с начално - 6.2% и 4.6% - с незавършено начално образование, никога не посещавали училище – 1.1%. Липсата на квалифицирана работна сила в град Хасково не се дължи на необразованост на населението, а на изтичане на миграция на образованото население. Следва да се положат редица усилия, от страна на Общината и местния бизнес, с оглед задържане на квалифицираната работна ръка в града, чрез осигуряване на добре платена работа с потенциал за развитие. Основният ресурс, от който се нуждаят представителите на бизнеса при стартиране на дейността е набирането на стартов капитал – той е посочен от над половината от участниците.

Всички други проблеми са посочени от по-малък брой анкетираните, като основните от тях са: нужда от клиенти (12%); нужда от персонал (9%), нужда от реклама и маркетинг (7%) и т.н.

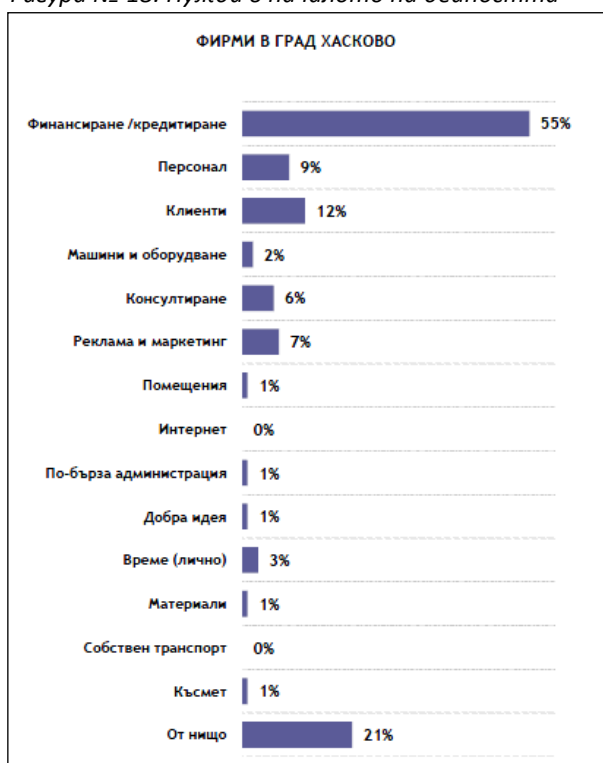
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

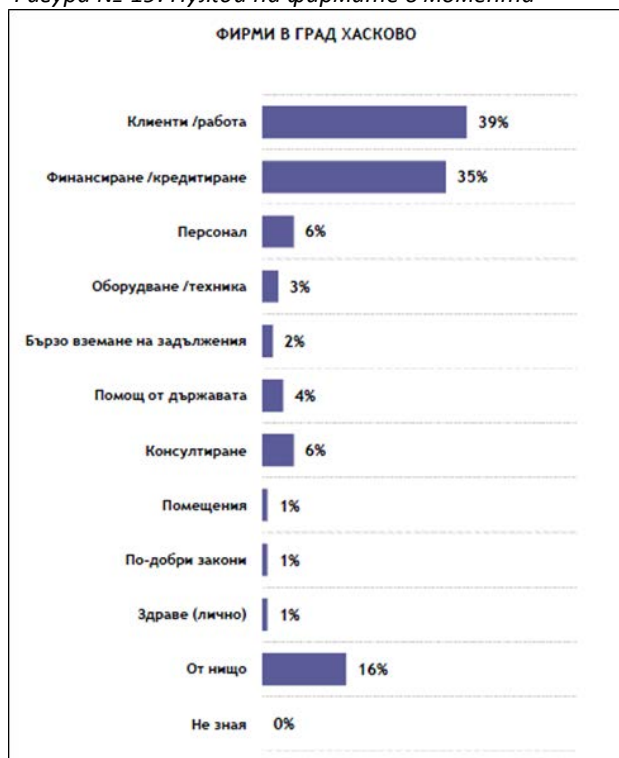
Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура № 18: Нужди в началото на дейността

*Източник: Обединение „Марица 2011“

Фигура № 19: Нужди на фирмите в момента

*Източник: Обединение „Марица 2011“

Няколко месеца до година след стартиране на дейността, две са основните нужди, които фирмите в сферата на производството и услугите назовават – първо, намирането на поръчки и клиенти и второ – възможности за кредитиране и финансиране на дейността. Прави впечатление, че намирането на квалифициран персонал и помощта на държавата, са нужди, които продължават във времето – от началото на дейността на фирмите до година и повече.

Приоритети за развитие на града

Община Хасково е единствената на територията на областта, която съгласно Наредбата за определяне на районите за целенасочено въздействие, е определена като район за развитие. Ето защо, и бъдещото ѝ развитие е свързано главно със създаване на условия за икономическо оживление. В тази насока особено важни са усилията на всички институции за насърчаване на стартиращото предприемачество и стимулиране развитието на сектора малки и средни предприятия.

Бъдещото развитие на града е свързано и с пълноценно използване на природо-климатичните, културни и исторически дадености в сферата на туризма - полагане на усилия за развитие на перспективни туристически дейности.

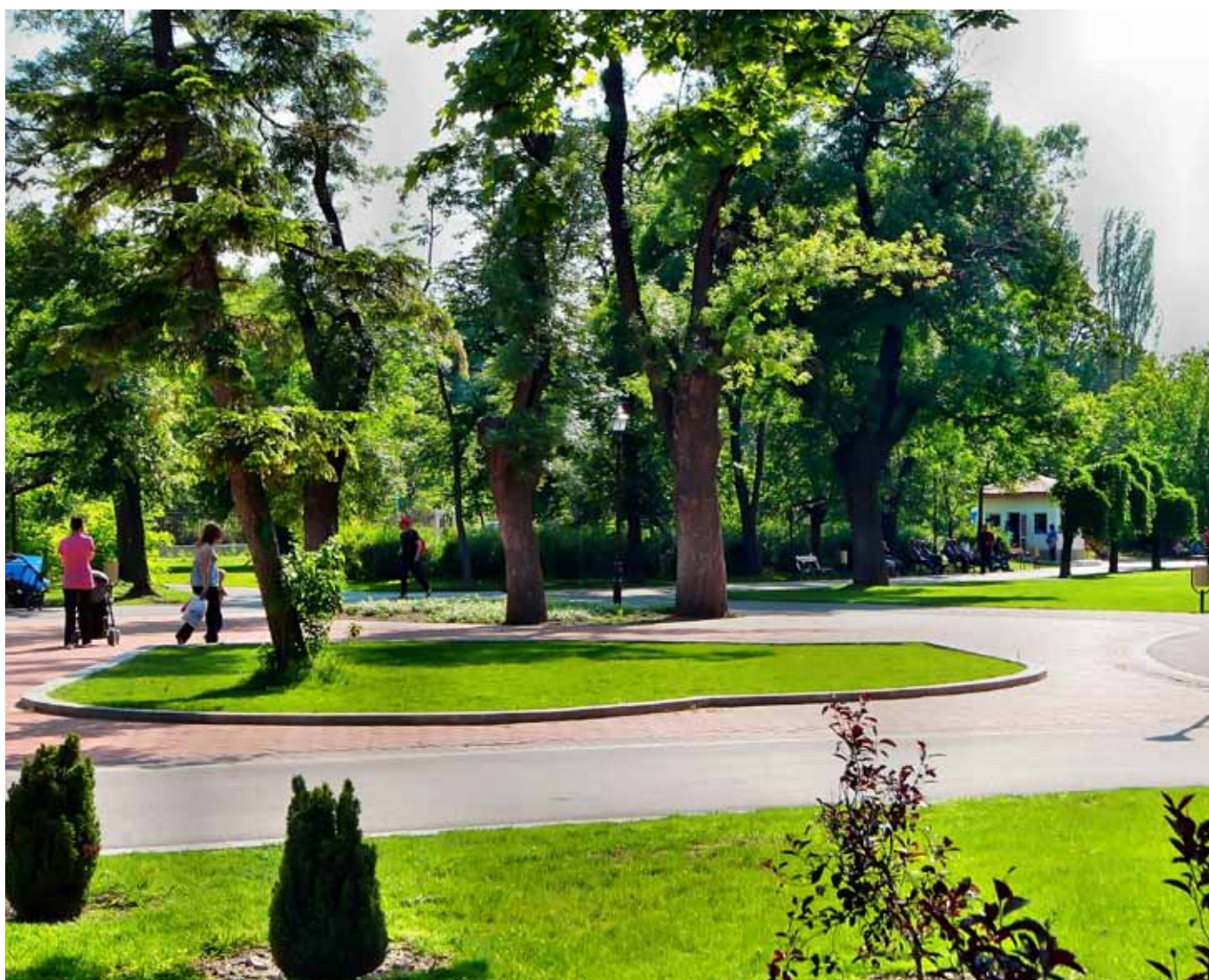
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

IV. Социална сфера с акцент върху предоставянето на социални услуги и проблеми на „включването“ на маргинализирани социални групи

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

4.1. Образование

Образователната система в гр. Хасково е един от динамичните елементи на социалната сфера. Органите, провеждащи политиката в сферата на образованието на територията на Общината от страна на държавата са Регионалният инспекторат по образование (като деконцентрирана структура на МОМН), а от страна на местната власт – Дирекция „Образование, култура, младежки дейности, спорт, здравеопазване и социални дейности”, която е структурно звено на общинската администрация.

Действията на тези органи са продиктувани от изискването за постигане, от една страна - на съответствие между потребителите на образователната система и изградената образователна инфраструктура и от друга – подобряване на функционалната и териториална организация на образованието.

Политиката на държавата, в лицето на МОМН и Община Хасково в сферата на образованието през последните няколко години, е свързана с привеждане на съществуващата инфраструктура на образованието в съответствие с изискванията за провеждане на нормален учебно-възпитателен процес (осигуряване на класна стая за всяка паралелка, разкриване на спортни салони към съществуващи училища, при които това е възможно и др.) и пълно прилагане на делегираните бюджети за издръжка на отделните училища, като форма за обективизиране на бюджетното финансиране.

Образователната мрежа е изградена от система за предучилищно възпитание и система за училищно обучение.

Инфраструктура на предучилищното обучение

Системата на предучилищното възпитание в област Хасково се състои от 66 детски градини, разполагащи със 7 138 места, а броят на децата в необходимата възрастова група е 6 924. Висока е обезпечеността на населението от областта за предоставяне на този вид услуга - 103.1%.¹

На територията на Община Хасково функционират 32 детски градини, които осигуряват 2 800 места. Към 2011 г. 3 033 деца могат да посещават детски градини. 77.1 е нетният коефициент на записване на децата в детските градини в Община Хасково. През 2012 г. в Общината има 31 детски градини, от които 16 са в града, а 15 са в селата.

За последните десет години в Община Хасково и град Хасково се наблюдава слаба промяна в броя на детските заведения. Наблюдава се устойчив ръст на обучавани деца в детските заведения през 2002 г. спрямо 2011 г. За периода се очертава положителна тенденцията на нарастване на броя на децата, ръстът на броя на децата в детските заведения е в размер на 23%. Капацитетът на детските заведения е по-малък от броя на децата, породил по-големите потребности на населението. Регистрира се недостиг на места в детските градини, като обезпечаването е 92.3%.

¹ *Национален статистически институт (НСИ), 2011*

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

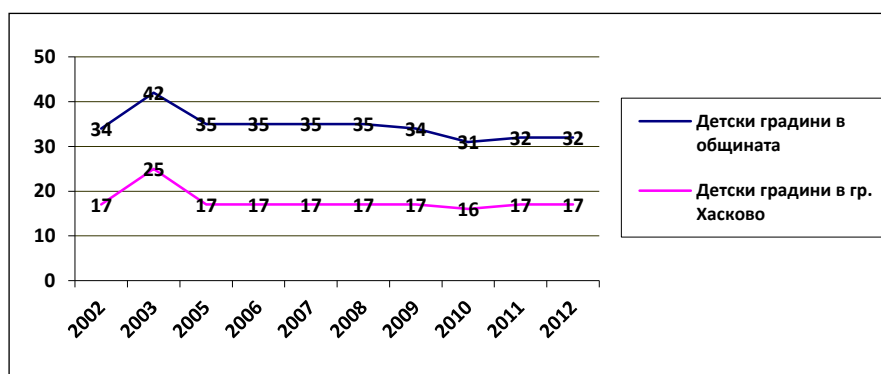
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 20: Динамика в общия брой деца в ЦДГ и ОДЗ²

Детските заведения са разпределени относително равномерно в територията на града, при спазване желателния радиус на достъпност в жилищните територии.

Според оценка на общинската администрация състоянието на сградния фонд е „добро“ или „задоволително“. Независимо от извършваните текущи ремонти е необходимо съвременно обновяване на цялата материално – техническа база, което ще улесни и реализацията на изискването за започване на образованието в подготвителните групи от 5 годишна възраст.

Таблица 11: Целодневни детски градини и обединени детски заведения

№	СГРАДА	МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ	РЗП кв.м/ Етажност	СЪСТОЯНИЕ
1	ЦДГ № 1 „Ян Бибиян“	ул. „Македония“ 32	900/двуетажна	задоволително
2	ЦДГ № 2 „Незабравка“	ул. „Добруджа“ № 59-63	1653/двуетажна	добро
3	ЦДГ № 3 „Зорница“	ул. „Св.св.Кирил и Методий“	842/двуетажна	задоволително
4	ОДЗ № 5 „Пинокио“	ул. „Пещера“	605/двуетажна	задоволително
5	ЦДГ № 7 „Здравец“	ул. „Червена стена“	1090/двуетажна	добро
6	ЦДГ № 9 „Усмивка“	ул. „Стефан Стамболов“ №7	826/двуетажна	
7	ЦДГ № 10 „Радост“	ул. „Стефан Караджа“ №9	1260/двуетажна	задоволително
8	ОДЗ № 11 „Елхица“	ул. „Танкист“ №1	1060/двуетажна	добро
9	ОДЗ № 15 „Слънце“	ж.к. „Орфей“	1364/едноетажна	задоволително
10	ОДЗ № 16 „Славейче“	ул. „Брацигово“ №16	1653/двуетажна	добро
11	ОДЗ № 17 „Иглика“	ул. „Ген.Скобелев“ №11	2706/двуетажна	добро
12	ОДЗ № 18 „8-ми март“	ул. „Щ. Вапцаров“ №9а	2716/двуетажна	добро
13	ЦДГ № 19 „Щурче“	ул. „Пролетарска“ №5	1123/двуетажна	добро
14	ОДЗ № 20 „Весели очички“	ул. „Филип Тотю“ №4	1372/едноетажна	добро
15	ОДЗ № 22 „Звънче“	ул. „Дружба“ №10	1363/едноетажна	задоволително
16	ЦДГ по изкуства	ул. „П.Берковски“ 7	250/двуетажна	лошо

През 2012 г. община Хасково откри нова детска градина „Ежко Бежко“ в кв. „Орфей“. Това е първото ново детско заведение, което общината открива от 8 години.

² Информация от Община Хасково

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Общо и профилирано образование

Мрежата на общообразователните училища от всички видове и степени (основни, СОУ и профилирани) в гр. Хасково през учебната 2010/2011 година обхваща 21 училища. От тях 14 са с общинско финансиране: 1 начално; 7 основни; 2 средно общообразователни; 2 профилирани гимназии, 1 спортно училище и 1 помощно училище.

Училища с държавно финансиране: 7 професионални гимназии и 1 Ресурсен център.

Таблица 12: Състояние на училища с общинско финансиране

№	Сграда	Брой ученици	Местонахождение	Рзп кв.м/етажност	Състояние
1	Начално училище „Г. С. Раковски“	344	ул. „Единство“ 5	1188/триетажна	лошо
2	Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“	241	ул. „Страшимир“ 37	4797/четириетажна	задоволително
3	Основно училище „Шандор Петьофи“	474	ж.к. „Орфей“	5711/четириетажна	задоволително
4	Основно училище „Св. Климент Охридски“	661	ул. „Граф Игнатиев“ № 14	1415/двуетажна	задоволително
5	Основно училище „Н. Вапцаров“	467	ул. „Ген. Колев“ № 28	2420/триетажна	задоволително
6	Основно училище „Св. Иван Рилски“	759	бул. „Г.С. Раковски“ 24	7535/четириетажна	добро
7	Основно училище „Л. Каравелов“	295	ул. „Видин“ 1	6523/четириетажна	задоволително
8	Основно училище „Хр. Смирненски“	773	бул. „Съединение“ 26	2286/триетажна	задоволително
9	СОУ „Васил Левски“	596	ул. „Стара Планина“ № 2	8266/четириетажна	задоволително
10	СОУ „Св. Паисий Хилендарски“	726	ул. „Кресна“ № 1	7850/двуетажна	задоволително
11	Гимназия с Преподаване на Чужди Езици „Проф. Д-Р Асен Златаров“	879	ул. „Тимок“ 97	5983/четириетажна	задоволително
12	Природо-Математическа Гимназия „Академик Боян Петканчин“	712	ул. „Стефан Стамболов“ № 10	4524/триетажна	лошо
13	Спортно училище „Стефан Караджа“	334	бул. „Съединение“ 44		

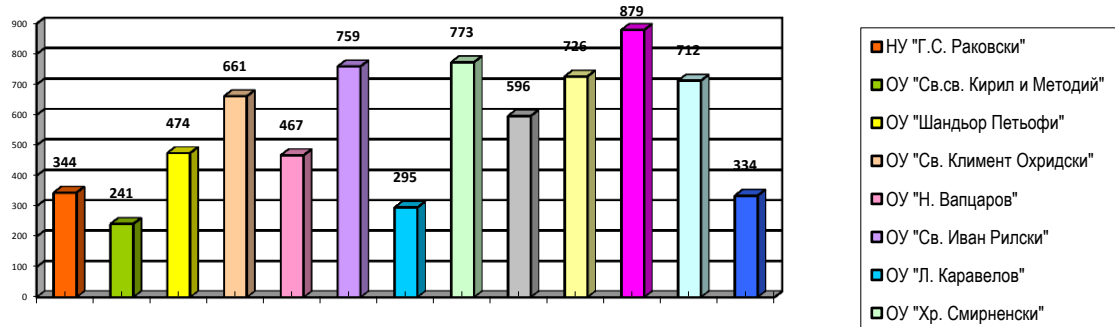
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 21: Брой ученици в ОУ/НУ и СОУ в гр. Хасково по квартали

Училища с държавно финансиране:

- Професионална Гимназия по Туризъм „Александър Паскалев“;
- Професионална Гимназия по Дървообработване и Строителство „Цар Иван Асен II“;
- Професионална Гимназия по Транспорт „Н.Й.Вапцаров“;
- Професионална Гимназия по Механоелектротехника „Стойчо и Кица Марчеви“;
- Финансово-Стопанска Гимназия „Атанас Буров“;
- Професионална Гимназия по Селско Стопанство;
- Професионална Гимназия по Лека Промишленост;
- Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности.

Община Хасково осигурява финансиране за самостоятелно общежитие/интернат, което се намира на бул. „Ст. Стамболов“ 8.

Проблемите, които стоят за решаване пред общинската администрация са свързани предимно с подобряване инфраструктурата и МТБ на образователните заведения. Като неотложни и спешни мерки са предвидени: Основен ремонт СОУ "Васил Левски"; реконструкция на СУ "Ст. Караджа" с оформяне на общежитие; благоустрояване на ученическите общежития в Хасково; ремонти на училища, Хасково; създаване на достъпна среда за ученици в Природоматематическа гимназия гр. Хасково; ремонт на детски градини, Хасково.

В Община Хасково няма висше учебно заведение, но това е една от ясно идентифицираните идеи не само на местната администрация, но и на жителите на града. Потенциал за реализирането на тази идея има както в територии в централната част на града, които са държавна собственост, така и чрез реализиране на съвместен проект между Община Хасково и побратимения и град Лестър, Англия, който е център за висше образование с два университета - Университета на Лестър и Университета De Montfort.

Изводи и констатации/фактори за въздействие

От направения анализ могат да се изведат следните изводи:

- Детските заведения функционират над капацитета си и за да се избегне некачествено управление и обслужване на децата трябва да се предвиди създаване на нови места в детските заведения, особено в локациите, в които се наблюдава най-активно търсене

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

на тази услуга чрез престрояване на съществуващите постройки или чрез строеж на нови сгради.

- Недостигът от достатъчно места в детските заведения е предизвикателство за удовлетворяване на потребностите от предучилищно обучение. Разширяването на капацитета на детските заведения ще позволи да се изпълнят изискванията за обучение в предучилищни групи от петгодишна възраст.
- Интегриране и осигуряване на равен достъп до училище на деца от ромската малцинствена група.
- Закупуване на автобуси за пътуващите ученици в Общината.
- Да се направи точен анализ на съществуващата материална база и търсенето на образователната услуга по различните училища, по квартали и специалности. Разкриване на профилирани паралелки в средните училища за специализирано образование в областта на селското стопанство.
- Разработване на програма за оптимизиране на образователната мрежа спрямо нуждите на трудовия пазар. Да се реструктурират училищата, в които входящият поток от ученици е спаднал под минимума и там да се предвидят по-атрактивни и пазарно-ориентирани специалности.
- Изградената мрежа от професионални учебни заведения е добра за развитие на професионално обучение и за осигуряване на качествена работна сила.
- Разширяване на извънкласните, извънучилищните и общностни дейности в училищните институции.
- Създаване на висше учебно заведение.
- В града има предпоставки за развитие на икономика на знанието, като по-пълно се използва научният и академичният потенциал и се развие партньорството бизнес – университет.

4.2. Здравеопазване

Органите, реализиращи здравната политика на територията на Община Хасково, респективно в града са: Министерство на здравеопазването (Регионален център по здравеопазване), Община Хасково (Дирекция „Образование, култура, младежки дейности, спорт, здравеопазване и социални дейности“) и Националната здравноосигурителна каса - РЗОК (по финансиране на основната част от здравните дейности). Политиката на всички органи, имащи ангажменти към здравеопазването е съобразена с изискванията на действащите стратегически, програмни и нормативни документи в областта на здравеопазването. Тя е насочена към: подобряване на организацията на лечебната дейност в държавните, общинските и частните лечебни заведения, рационално използване на разполагаемите финансови и материални ресурси, превантивни действия по профилактика на социално значими заболявания на населението и др.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Здравна мрежа и леглови фонд

Към 31.12.2011 г. в област Хасково функционират 11 болници с 978 легла. От тях броят на многопрофилните болници е 5, които разполагат с 708 легла. Другата голяма група болници са специализираните, чиито брой е 4 със 180 легла.³

На територията на град Хасково функционират 2 многопрофилни болници за активно лечение. МБАЛ „ХАСКОВО“ АД (бул. „Съединение“ 49) - разполага в стационарен блок с 15 отделения с общо 440 легла. МБАЛ „ХИГИЯ“ ООД (ул. „Стефан Стамболов“ 2) има средногодишен капацитет за около 7500 преминали болни.

В град Хасково се намира и „Специализирана болница за активно лечение по онкология“ ЕООД (бул. „Съединение“ 49). Тя е сред 18 болници в страната, които получиха безвъзмездно финансиране по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 - 2013 г. за изграждане на лъчетерапевтичен комплекс.

„Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания“ ЕООД се намира в ж.к. „Болярово“.

Броят на лечебните заведения за извънболнична помощ за област Хасково през 2011 г. е 58. От тях най-голям е броят на медико-диагностични и медико-технически лаборатории – 39. От останалите лечебни заведения, които се занимават с клинична медицина, най-многобройни са медицинските центрове - 17, които разполагат с 25 легла; следват диагностично-консултативните центрове - 2 (10 легла) и други лечебни и здравни заведения – 4 (90 легла).⁴

В град Хасково функционират следните лечебни заведения за извънболнична помощ:⁵

- „Център за кожно – венерически заболявания“ ЕООД (ЦКВЗ), ж.к. „Болярово“;
- „Център за психично здраве“ ЕООД, ж.к. „Болярово“;
- „Диагностично – консултативен център“ ЕООД, пл. „Градски“ 2;
- Диагностично – консултативен център „Свети Георги“ ЕООД, ул. „Стефан Стамболов“ 2;
- „Медицински център Хасково“ ЕООД, бул. „Съединение“ 49;
- Медицински център Втора поликлиника, ул. „Георги Кирков“ 24;
- Медицински център Трета поликлиника, ул. „Рила“ 9;
- Медицински център „Авицена“ ЕООД, ул. „Иван Вазов“ 2;
- Здравен център „Република“, ул. „Единство“ 1.

С 20 е намалял броят на лечебните и здравни заведения в Хасковска област през последните 4 години. Четири общини - Ивайловград, Маджарово, Минерални бани и Симеоновград са останали без болнични легла.⁶ Здравните услуги за населението от тези общини се поема от областния център град Хасково. Същевременно с това в последните години се наблюдава намаляване на болничния леглови фонд.

³ Лечебни и здравни заведения на 31.12.2011 г. по области /Национален статистически институт (НСИ).

⁴ Лечебни и здравни заведения на 31.12.2011 г. по области /Национален статистически институт (НСИ).

⁵ Справка от Община Хасково;

⁶ Национален статистически институт (НСИ), 2011

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 13: Динамика на лечебните заведения на територията на град Хасково (в брой)

	2001	2002	2003	2004	2009	2010	2011
Лечебни заведения за болнична помощ	12	12	12	8	8	11	11
Лечебни заведения за извънболнична помощ	-	-	-	-	21	57	58
Други лечебни заведения	-	-	-	-	6	5	4

По данни на НСИ през 2011 г. лечебните заведения в областта разполагат с общо 1103 легла, към 2010 г. с 1148, а към 2009 г. с 1303.

Осигуреността с легла по области в страната варира в широки граници – от 35.8 на десет хиляди души от населението в област Ямбол до 83.8 в област Кюстендил. Други области с по-висок от средния за страната показател са София (столица), Габрово, Стара Загора. За България осигуреността с легла през 2010 г. е 61.1, което е доста под средния показател за страни от ЕС. По данни на НЦОЗА и на НСИ за 2010 г. осигуреността с легла за активно лечение в област Хасково е 34.4 на 10 хил., а за България - 46,5 на 10 хил.

През последните години се наблюдава устойчива тенденция за намаляване осигуреността на леглата в болничното лечение. Според официалната статистика през 2011 г. осигуреността на 10 000 души от населението на област Хасково с болнични легла е 35.24, като за 2010 е 34.4, а през 2009 г. е бил 38.57. Леглата в лечебните заведения за болнична помощ и диспансерите са разпределени както следва: 90.4% за активно и интензивно лечение, 8.0% психиатрични и 1.6% други⁷.

За област Хасково по видове легла осигуреността е най-висока с легла за активно лечение - 29.9 на десет хиляди. От тях най-висока е осигуреността за онкологични легла - 3.9 на десет хиляди, за хирургични легла - 3.5 на десет хиляди, за неврологични - 3.1 на десет хиляди, за педиатрични и пневмо-фтизиатрични – по 2.9 на десет хиляди, за вътрешни болести - 2.5 на десет хиляди.

⁷ Национален център по здравна информация, 2011

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 14: Осигуреност на населението с легла в лечебните заведения за болнична помощ в област Хасково, по видове легла и години

Легла	Хасково (брой) 2009 г. ⁸	Хасково на 10 000 души от населението 2009 г.	Хасково (брой) 2010 г. ⁹	Хасково на 10 000 души от населението 2010 г.	Общо за страната (2010)
Общо	989	38.57	871	34.4.	42 782
За реанимация и интензивно лечение	90	3.5	80	3.1	2303
За активно лечение	879	34.3	756	29.9	33321
Вътрешни болести	180	7.0	63	2.5	2722
Гастроентерологични	8	0.3	25	1.0	1078
Ендокринологични	-	-	20	0.8	652
Кардиологични	29	1.1	32	1.3	1876
Ревматологични	-	-	-	-	271
Пневмофтизиатрични	15	0.6	74	2.9	2136
Нефрологични	-	-	-	-	572
Хематологични	-	-	-	-	467
Педиатрични	98	3.8	74	2.9	2326
Детски кърмачески	-	-	-	-	470
Неонатологични	30	1.2	17	0.7	1328
Хирургични	123	4.8	90	3.5	4391
Ортопедо-травматологични	30	1.2	18	0.7	1709
Урологични	35	1.4	20	0.8	894
Неврохирургични	-	-	-	-	403
Гинекологични	39	1.5	25	1.0	1154
Родилни	62	2.4	42	1.7	1451
Патологична бременност	29	1.1	15	0.6	724
Инфекциозни	25	1	15	0.6	859
Офталмологични	35	1.4	28	1.1.	803
Оториноларингологични	25	1	20	0.8	714
Психиатрични	-	-	-	-	2301
Неврологични	116	4.5	78	3.1	2729
Дерматовенерологични	-	-	-	-	292
Токсикологични	-	-	-	-	58
Онкологични	-	-	100	3.9	936
За долекуване и продължително лечение	20	0.8	35	1.4	6871
Дневен стационар	-	-	-	-	278
Домашен стационар	-	-	-	-	9

⁸ Национален център по здравна информация, 2011

⁹ Легла и осигуреност на населението с тях в лечебните заведения за болнична помощ на 31.12.2010 г. (НСИ).

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 15: Динамика на легловия фонд в здравните заведения (в брой)

	2001	2002	2003	2004	2009	2010	2011
Легла в лечебни заведения за болнична помощ	1760	1310	1276	1276	989	997	978
Легла в лечебни заведения за извънболнична помощ	27	27	27	27	31	39	35
Легла в други лечебни заведения	-	-	-	-	283	112	90

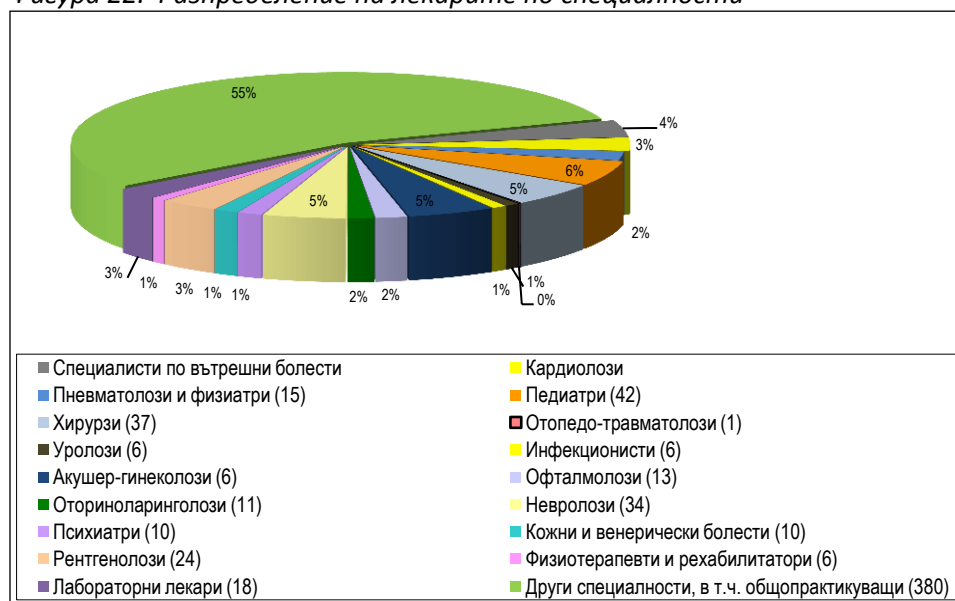
Медицински кадри

През 2011 г. лекарите в област Хасково са 709; лекари по дентална медицина – 200 и медицински специалисти по здравни грижи - 1 237.¹⁰ Общият показател за осигуреност с лекари в област Хасково е един от ниските за страната - 28.9 на десет хиляди души от населението, като средно за страната този показател е 38.66. По области по-висока осигуреност от средната за страната има в София (столица), Варна, Стара Загора, Плевен и Пловдив.

В България средно един лекар обслужва 259 пациенти. В Хасково броят им е 346, съчат данните на статистиката. Недостигът на медицински кадри е една от причините за високата смъртност на населението.

Специалисти медици не достигат в почти всички направления, което е видно от данните на НОИ.

Фигура 22: Разпределение на лекарите по специалности

¹⁰ Национален статистически институт (НСИ), 2011

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Най-висока е осигуреността на населението с общопрактикуващи лекари - 6.3 на десет хиляди души от населението; педиатрите – 1.7 на десет хиляди, акушер-гинеколозите – 1.4 на десет хиляди, хирурзите - 1.5 на десет хиляди, специалистите по вътрешни болести – 1.1 на десет хиляди и т.н. Остър е недостигът от кардиолози, които са само 21, с което се постига осигуреността на населението едва 0.8 на десет хиляди души. Това число е критично ниско за осигуряване на лечение на близо 70% от населението, което има сърдечно-съдови проблеми. Броят на медицинските специалисти по здравни грижи е 1 237, както следва: фелдшери – 114; акушерки – 114; медицински сестри (всички профили) – 816; лаборанти (клинични и рентгенови) – 130; зъботехници – 30; санитарни инспектори – 6; други – 27.

Детски ясли

Броят на детските ясли в област Хасково е 23 с общо 988 места в тях, като в т.ч. 188 места в самостоятелни детски ясли.

В град Хасково през 2012 г. функционира 4 самостоятелни детски ясли и 2 в обединени детски заведения.

Сграден фонд

Общински нежилищни имоти се предоставят за ситуиране на здравните служби в общината. Според регистъра на администрацията техният брой е 32, като отдадени под наем са 17 и към момента има свободни 15 помещения.

Състоянието на сградния фонд в Общината се нуждае от инвестиции, за да отговори на съвременните изисквания.

Таблица 16: Сградният фонд за здравеопазване в Общината:

№	СГРАДА	МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ	РЗП кв.м/ Етажност	СЪСТОЯНИЕ
1	Обединено детско заведение № 17	ул. „Ген. Скобелев“	2706/двуетажна	добро
2	Обединено детско заведение № 16	ул. „Брацигово“ № 16	1653/двуетажна	добро
3	Детска ясла № 1	ул. „Булаир“ № 1	1683/четириетажна	задоволително
4	Детска ясла № 8	ул. „Буря“	1290/двуетажна	добро
5	6-та детска ясла	ул. „Оборище“	3046/двуетажна	задоволително
6	Детска ясла № 5	ж.к. „Орфей“	3046/двуетажна	задоволително
7	Сграда в, която се помещават здравни заведения	кв. „Болярново“	7952/четириетажна	лошо
8	Сграда на бивш онкологичен диспансер	бул. „Съединение“ № 40	1280/триетажна	задоволително

За нуждите на здравеопазването общинската администрация инициира привличане на стратегически инвеститор. В края на миналия век започна мащабното строителство на хирургически блок със застроена площ от 4 500 кв.м, обектът е замразен, повече от 10 години. През 2012 г. е проявен инвеститорски интерес от страна на английско - индийска фирма, която притежава болнични заведения в цял свят. Идеята е да се направи цялостен здравен

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

комплекс с поликлиника, болнична част, кардио център. Проблем за развитие на преговорите е неясната собственост на сградата, тъй като и Община Хасково, и областната болница имат актове. С Решение №0257/ 20.07.2012 год. Общински съвет – Хасково настоява Министерство на здравеопазването чрез Министъра на здравеопазването в качеството му на мажоритарен акционер в „МБАЛ – Хасково“ АД, да направи отказ от собственическите претенции към Сграда „Хирургически блок“ с идентификатор №77195.725.80.1 с площ 4450 кв.м. по КК на гр.Хасково, ведно с прилежащ поземлен имот с идентификатор №77195.725.80.

Изводи:

Настоящото състояние на системата в Хасково се характеризира основно с:

- Негативно обществено мнение относно качеството на предлаганите услуги в здравеопазването и материалната база на здравните заведения в града, според резултатите от направеното обществено проучване за качеството на здравните услуги в областния център.
- Тенденция за намаляване на болничния леглови фонд. В повечето случаи легловата база е морално и физически остаряла и в незадоволително санитарно-хигиенно състояние, с недостатъчно или липсващо съвременно оборудване.
- Остър недостиг на специалисти.
- Оказваната медицинска помощ в общините извън Хасково е в ограничен обем.
- Ограничен и затруднен достъп до областния и общински център - гр. Хасково на насочените към специализирана медицинска помощ от населените места в рамките на общината и областта. Това в най-голяма степен е значимо за населени места в планинските и отдалечени райони в селските райони, върху което негативно влияят и допълнителни фактори като недобрата инфраструктура и съществуващата транспортна схема.

Обобщавайки изводите могат да се направят някои препоръки за развитие на системата:

- Реконструкцията и модернизацията на здравната инфраструктура е един от основните приоритети за развитието на град Хасково, съгласно направеното проучване. Доизграждане сградата на Хирургически блок и превръщането му в областна болница; Капиталов трансфер на „ДКЦ 1-Хасково“ ЕООД за създаване на достъпна среда за хора с увреждания; Закупуване на ново оборудване за нуждите на болничните заведения; Създаване на център за лъчетерапия към Онкологичен диспансер гр. Хасково.
- Ефективното функциониране на всяка здравна система зависи от броя на човешките ресурси, тяхната квалификация и мотивация. Наличието на квалифицирани и високоефективни здравни кадри влияе върху ръста на икономиката и благосъстоянието на населението. Развитието на човешките ресурси в здравеопазването налага адекватно планиране, качествено студентско и следдипломно обучение, от което зависи осигуряването на достъпа до медицинска помощ и качеството на предлаганите услуги.
- Преструктуриране и оптимизиране на легловия фонд за диференциране и ясно дефиниране на функциите и задълженията на медицинската помощ.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

- Ефективно разпределение на наличните материални и финансови ресурси, приоритетно насочване на финансови ресурси за закупуване на ново, високо технологично оборудване.

4.3. Култура

Община Хасково се развива активно в сферата на културата и изкуството, поради естеството на своето местоположение, традиции и вложените инвестиции. Историческият музей, художествените галерии, регионалната библиотека и читалищата съхраняват културата и достиженията на много поколения. Драматично-кукленият театър; Клубът на дейците на културата; симфоничният, духовият и народен оркестър; фолклорните ансамбли; хорове изграждат палитрата от културни институции.

Повечето културни дейности се развиват в централната градска част, която се обособява като зона с публични функции. Община Хасково има утвърдена културна програма, в която са залегнали всички приоритети във връзка с функционирането на културните институции, както и за осъществяването на културни прояви на различни нива - регионални, национални и международни. В капиталовата програма на Община Хасково са заложили ежегодно разходи за поддръжка, както и извършване на основни ремонтни дейности на отделните културни институти.

Театри:

Драматично-куклен театър „Иван Димов“ е построен през 1926 година и основно реставриран/ремонтиран през 2004-та от Община Хасково по проект „Красива България“. Разполага с две зали: голям салон за драматичен театър с 260 места и малък салон за куклен театър със 110. Обезпечен е безпрепятствен достъп за инвалиди. Театърът разполага със складова база, ателие на художник-изпълнител, дърводелско ателие, железарско ателие, отличен гардероб и реквизит. Двете фойета на Драматично-куклен театър „Иван Димов“ в Хасково са постоянно действаща арт галерия. Осигурена е „Стая на приказките“ за зрителите, които нямат на кого да оставят своите деца по време на представленията. Преди началото на всеки спектакъл, професионален пианист създава превърналата се вече в специфична за театъра атмосфера.

Кина

Към настоящия момент в град Хасково няма кино. До 2006 г. е имало две кина, които затварят поради липса на посетители. През лятото на 2012 г. е направен опит да започнат кинопрожекции в зала „Недялка Симеонова“ в бизнес центъра в дните в: петък, събота, неделя и понеделник от 18 и от 21 часа.

В парк „Кенана“ има потенциал за реализиране на идея за прожекции на открито (лятно кино).

Музеи и експозиции

Историческият музей Хасково е един от най-богатите и активни музеи в България. Създаден е през 1952 г. Дейността на музея е организирана в следните отдели: Археология, История на България XV-XIX век, Нова история, Най-нова история, Етнография, Реставрационно ателие. На

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

територията на града функционират още: Паскалевата къща — Етнографски музей; Шишмановата къща - експозиция на местни занаяти; Гуркова къща — мястото, където е отседнал ген. Гурко по време на Руско-турската освободителна война; Кирково училище — музей на народните будители от Хасково.

Галерии

Художествена галерия „Атанас Шаренков“

Художествена галерия - Хасково е основана през 1962 година. Първоначално тя се помещава в бившето кино „Септември“. През 1998 г. галерията се премества в ново – реставрираните сгради, паметници на културата от началото на миналия век, на ул. „Епископ Софроний“ №1, където се намира и до днес. Притежава повече от 1600 произведения на изкуството: живопис, графика и скулптура.

В колекцията са представени известни български майстори класици: Стоян Венев, Дечко Узунев, Златю Бояджиев, Ненко Балкански, Александър Поплилов, Никола Маринов, Илия Петров и др. В нея могат да се видят и произведения на най-големите съвременни български творци: Светлин Русев, Димитър Киров, Теофан Сотиров, както и местните Димитър Иванов и Петър Толчев. От три години галерията разполага и с голямо дарение от д-р Вradжалиев със сто творби от наши известни класици.

Галерия „Форум“

Галерия „Форум“ е създадена от Община Хасково, като филиал на Художествена галерия „Атанас Шаренков“. Функционира като галерия за съвременно изобразително изкуство от 05.09.2007 г. Намира се в идеалния център на града, до театъра и има 130 м² изложбена площ, разположена на два етажа. Фасадата е антична, с триъгълен фронтон, йонийски колони и хармонира с тази на театъра.

В приземния етаж се намира офисът на дружеството на хасковските художници и постоянен базар на техни произведения. На партерния етаж се организират самостоятелни и общи изложби на художници от града, страната и чужбина. Тук са излагани творби на автори като Вежди Рашидов, Жорж Папазов, Светлин Русев, както и творби на художници, свързани с града. Изложбите в галерия „Форум“ се сменят през около 20 дни.

Читалища:

От културните институции най-голям е броят на читалищата - в Община Хасково той е 33, от тях 15 бр. действащи са в град Хасково.¹¹ Характерно за читалищата е, че не са съсредоточени единствено в централната зона, а се наблюдават и в периферните квартали.

¹¹ Регистър на народните читалища, Министерство на културата

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 17: Състояние на сградния фонд на читалищата в гр. Хасково.

№	Читалище/адрес	Сграден фонд (вид, състояние)
1	„Коста Марков”, кв. „Хисаря“	безвъзмездно ползване, сграда на читалището
2	„Заря” – 1858, пл. „Свобода” 11	обща площ – 6836 м2; зали – 7 броя; кабинети -12 броя; добро - извършени ремонти
3	НЧ „Петко Рачов Славейков” - 1978 г., кв. „Орфей” 2	обща площ – 180 м2; зали – 1 брой; кабинети – 1 брой; задоволително състояние - метална конструкция
4	„Проф. Д-р А. Златаров” – 1961 г., ул. „Стара планина” 54	обща площ – м2; 172 кв.м; зали – 2 броя; кабинети - 1 брой; добро - извършени ремонти
5	„Иван Вазов” - 1978 г., кв. „Остров Куба”, ул. „Св.св. Кирил и Методий” 32	общинска собственост, не е в особено добро състояние
6	„Никола Йонков Вапцаров”- 1964 г., кв. „Овчарски”, ул. „Македония” 95	общинска собственост, не е в добро състояние, нужда от ремонт
7	„Георги Иванов Топузов” - 1974 г., кв. „Възраждане”, ул. „Пролетарска” 4	общинска собственост, ремонтирана сграда
8	„Пробуда”, кв.„Болярско”, ул. „Св. Харалампий” 5	общинска собственост, в лошо състояние, има течове в сградата, нужда от цялостен ремонт
9	„Република” – 1971 г., ул. „Единство” 25	общинска собственост, в много лошо състояние, няма санитарен възел и вода, нужда от цялостен ремонт
10	„Зора” – 1982 г., ул. „Даме Груев” 5А	общинска собственост, не е в добро състояние, нужда от ремонт
11	„Пейо Яворов” – 1982, ул. „Клокотница” 9	общинска собственост, ремонтирана сградата от МК
12	НЧ „Свети Климент Охридски” - 1969 г., кв. „Училищни”, пл. „П.Каравелов” 1	общинска собственост, в момента се ремонтира
13	„Кадрие Ляtifова” - 2000 г., бул. „България” 41	общинска собственост, ремонтиран покрива на сградата от субсидията
14	„АРАРАТ” - 2001 г., ул. „Добруджа” 11	собствена сграда, сравнително добро състояние, нужда от ремонт на покрива и библиотеката
15	„Тракия” - 2008 г., ул. „Бургас” 23	безвъзмездно ползване - добро

Проблемите на читалищната мрежа в Община Хасково са: Сградният фонд на читалищата в Общината е остарял и амортизиран. Почти всички читалищни сгради се нуждаят от ремонт. В особено лошо състояние е сградата на НЧ Република - гр. Хасково, която буквално се руши. На много места електрическата инсталация е много стара и трябва да се поднови. Всички читалища се нуждаят от ново оборудване (столове, бюра, маси и др.) Не достигат средства за закупуването на съвременна техника и нови книги. Поради липса на средства има проблем с отоплението. Сцените в читалищата са в много лошо състояние, липсват чиги, осветителни тела (прожектори, вани), декори и сценично облекло.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Библиотеки

Регионална библиотека „Христо Смирненски“ е създадена през 1953 г. и се е утвърдила като най-големият културно-информационен институт в Хасково. През 1967 г. се полагат основите на новата сграда на библиотеката. През 1975 г. библиотеката се премества в нова сграда. Днес библиотеката разполага с 2 зали за свободен достъп и заемане на книги за дома, 5 читални, 7 книгохранилища и други помещения.

От 2003 г. е изградена локална компютърна мрежа. Библиотечният фонд е 395 хил. тома, раздадената годишно литература – 192 500 тома, 6570 са читателите, а посещенията в различните сектори на библиотеката – 78 хил.

В града функционират и библиотеки към читалищата.

Изводи:

- Община Хасково разполага с уникално съоръжение за прояви на открито - културно – спортния комплекс „Спартак”.
- Има утвърдена културна програма, в която са залегнали всички приоритети във връзка с функционирането на културните институции, както и за осъществяването на културни прояви на различни нива - регионални, национални и международни.
- Фактор, който влияе на развитието на културата са утвърдените културни програми, капиталови вложения в поддръжката и изграждането на нови културни институции.
- Ежегодно се организират множество мероприятия от Община Хасково, както и много външни изяви на отделните звена към направление „Култура”.
- Община Хасково е средище на културното изкуство и дейност на национално ниво, което се дължи на изградени традиции в областта на музиката, изкуството, литературата, както и от богатите старинни находки.
- Няма кино салони, което се идентифицира като проблем.
- Липсва и изграден културен център с конферентни зали и изложбени площи, които да доведат до генериране и реализиране на нови идеи в сферата на културата.
- В град Хасково се наблюдава струпване на културните институции най-вече в централната градска част и по-слабо развитие в периферните квартали.
- Читалищната мрежа е добре развита в периферните квартали, но за да се постигне по-високо ниво на културно развитие в града е необходимо да се разкрият и други институции, предлагащи разнообразни културни дейности, към които се проявява най-голям интерес.

4.4. Спорт

Над 20 спортни клуба и спортно училище развиват дейност на територията на града. Новоизградени и добре поддържани спортни комплекси и съоръжения допълват възможностите за спорт за всички възрасти и интереси – хандбал, баскетбол, тенис, карате, скуош, спортни танци, футбол, скейтборд, фигурно пързаляне и много други. За тези, които обичат природата и не спортуват активно, градът предлага добри условия за колоездене.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

На територията на общината функционират 25 бр. спортни клубове по различни видове спорт. С най-много успехи са бадминтон клуб – Хасково, спортен клуб по борба "Ангел Войвода", боксов клуб „Севдалин Василев“, Хандбален клуб - Хасково, клубовете по аеробика „Мега спорт“ и „Виолена“, Ханбален клуб „Асти 91“, Спортен танцов клуб „Тангра“. За 2012 г. за спортните клубове Общината е осигурила субсидия на стойност 35 000 лева.

В анализът, се разглеждат елементите на системата, които пряко изпълняват функции, свързани с масовия достъп на всички граждани до спортните обекти и съоръжения, предимно общинска собственост.

Налични спортни имоти и спортни съоръжения от общинско значение¹²

Културно – спортен комплекс „Спартак“

местонахождение: пл. „Спартак“

Културно – спортният комплекс „Спартак“ е основно реконструиран и модернизирани от Община Хасково.

Уникалното съоръжение е с капацитет от 3500 амфитеатрално разположени зрителски места и покрито сценично пространство от над 300 кв.м. Подходящо за провеждане на различни развлекателни и спортни прояви. През зимните месеци пред сцената на комплекса се изгражда ледена пързалка с площ от 600 кв.м., която привлича множество посетители. Тук тренира и детският хокеен отбор на Хасково.

Тенис-комплекс „Кенана“

местонахождение: „Кенана“, (РЗП 783 кв.м; двуетажна)

Съвременна база за тенис, скуош и бадминтон е разположена сред спокойствието и чистия въздух на лесопарк Кенана. Спортният комплекс е проектиран с възможност за провеждане на международни състезания.

Тенис комплексът е разположен на площ от 17436 кв.м. Разполага със закрита зала с два корта, с многофункционална настилка Green Set. В двуетажната масивна сграда от 450 кв. м. застроена площ има ресторант, скуош зала, 3 съблекални с бани и санитарни възли, възстановителен център - сауна с басейн. Откритата спортна база предлага седем тренировъчни червени корта.

Ежегодно тук се провеждат много корпоративни мероприятия, международни турнири и семинари по тенис. Условието в тенис комплекс Хасково позволяват практикуването и на други видове спорт – футбол, баскетбол, хандбал, волейбол и др. Базата включва и прекрасен ресторант, предлагащ традиционна българска кухня, а в непосредствена близост има и два хотела.

¹² Стратегия за управление на общинската собственост в Община Хасково 2012-2015 г.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Комплекс „Дружба“

местонахождение: ул. „Драгоман“ №2 (РЗП 4505 кв.м; триетажна).

Спортен комплекс „Дружба“ се намира в центъра на град Хасково. Разполага с:

Зала за баскетбол: Игрище 30/17/15м, 1200 седящи места. Място за регионални, държавни и международни състезания по различни видове спорт.

Зала за борба: Площ 500 кв.м, размери 30/12/6м. Залата е оборудвана с 2 тепиха, обособен кът за физическа подготовка, бани, съблекални, санитарни възли, сауна. Отговаря на изискванията на Международната Федерация по борба.

Зала за вдигане на тежести: Размери 16/9,50/4м. В нея са разположени 8 подиума за вдигане на тежести и сауна. Тук се провежда тренировъчен процес на клубно и национално ниво.

Зала за силов трибой: Размери 17/9м. Оборудвана с 8 подиума, тренажори за силов трибой.

Зала за фитнес: Площ 150 кв.м. Разполага със зала за аеробика, съблекалня, баня, солариум, масажен кабинет, кът за физическа подготовка.

Зала за карате: Площ 100 кв.м. Оборудвана е с татами. Разполага с баня и съблекалня.

Зала „Дружба“ е строена в края на 60-те години на миналия век. През 2008 г. е правен ремонт, финансиран от Държавната агенция за младежта и спорта, като е подменена настилката, дограмата и част от сервизните помещения. През 2012 г. е извършен ремонт на козирките на двата входа за залата и на съблекалните и санитарните помещения. Средствата са осигурени от ОП „Почивно дело“.

Площадка за скейтборд „Кенана“

местонахождение: парк „Кенана“

Уникална площадка за скейтборд за цяла България. Открита е през 2008 година в парк „Кенана“, на площ от 18 600 кв.м. Площадката е съобразена с изискванията на Световната скейтборд федерация.

Съоръжението за екстремни спортове е разположено на 1 декар площ и включва три бетонни и три преместваеми рампи. Площадката е изключително модерна и оборудвана със съвременни съоръжения, които, освен за скейтборд, могат да бъдат използвани и за други екстремни спортове като каране на колела, ролкови кънки и други.

Спортна зала „Спартак“

местонахождение: ул. „Средна гора“, гр. Хасково
(РЗП 6798 кв.м, триетажна)

Разполага със:

Зала за хандбал: Площ 800 кв.м., размери 36/30/8,50м. Разполага с 350 места за зрители, 4 съблекални и бани. Подходяща е за състезания по тенис, футбол на малки вратички, подвижни игри и др.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Зала за бадминтон: Размери 30/16/8.50м, 100 места за зрители. Използва се за бадминтон и тенис. Разполага с 5 корта за бадминтон. Съоръжението отговаря на изискванията на Международната федерация по бадминтон.

Зала по джудо: Размери 10/14/2.50м. Разполага с кът за физическа подготовка. Оборудвана с татами.

Зала за тенис на маса: Площ 140 кв. м., 4 тенис маси.

Зала за бокс: Площ 140 кв.м. Разполага с ринг-маломерен за тренировки, уреди за специални тренировки на боксьори, баня, тоалетна и съблекалня.

Зала за карате: Площ 500 кв.м. Оборудвана е с татами за тренировки, съблекални и бани.

Зона за спорт и отдих „Авеню“

местонахождение: ул. „Дунав“ №1

Разположена е на площ от 14 800 кв.м. Спортният комплекс се състои от парково пространство, детска площадка и 4 игрища за футбол, баскетбол, тенис и волейбол. Площадката е изградена през 2008 г. със средства на Общината.

Спортен комплекс „Юнак“

местонахождение: ул. „Тимок“ № 16

Разполага със зала по спортна гимнастика (28/14м), оборудвана с всички необходими уреди по спортна гимнастика, акробатика, голям батут и гимнастически ройтер. Откритата спортна база към комплекса има 3 игрища: за хандбал (44/23м), футбол (32/16м), футбол (44/24м).

Стадион „Хасково“

местонахождение: р-н „Младежки хълм“

Обща площ от 30 декара. Има затревен футболен терен с размери 100/70м, спортна зала по обща физическа подготовка и бокс, 4 съблекални. Стадионът разполага с над 3000 седящи места за зрители.

Стадион „Младост“

местонахождение: ул. „Беласица“ №1 А

Обща площ от 20 дка. Има затревено футболно игрище с размери 100/60м, лекоатлетическа писта с 4 коридора и сектори за хвърляния и скокове, спортна зала по борба с размери 25/10/5м, два борцови тепиха, 4 съблекални.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Значение за развитие на спорта в Хасково има и изградената мотописта край града, в землище на с. Войводово

Мотописта град Хасково

Новата мотописта в Хасково е открита през 2011 г. Тя е с дължина 1710 метра и широчина - 12-15 метра. Трасето отговаря на изискванията на Европейската и Световната федерации по мотокрос. На полигона могат да се състезават мотоциклети от всички класове (MX ATV, MX1, MX2, MX65, MX3, MX85), както и бъги и ATV.

Други спортни обекти

Картинг писта, Хасково

Картинг пистата в град Хасково е една от най-големите и най-добре оборудвани на Балканите. Ежегодно тук се провеждат редица национални и международни шампионати.

Размерите на комплекса са впечатляващи, а трасето е с дължина над 1000 м и ширина 8,5 м. Картинг пистата в Хасково разполага със 700 седящи места, обособена бокс зона и паркинг. Перфектно осветеното трасе дава възможност за шофиране и след залез слънце. От няколко години през април на картинг пистата се провежда и „Ретро-рейсинг Хасково“, организиран от Ретро клуб – Хасково.

Допълнение към комплекса са хотелска част и ресторант с богато меню, уютна атмосфера и изглед към пистата.

Стрелбищен комплекс „Диана“, Хасково

В стрелбищен комплекс Диана - Хасково предлагат уникални възможности, които поне засега са единствени в България. Комплексът осигурява всички видове оръжие и опитни инструктори.

Стрелбището е с площ от 30 дка и разполага със стрелкова линия за Benchrest и две полоси за олимпийските дисциплини Скийт, Трап, Двоен трап, Мултитрап, Компакт спортинг. Има изградени също полоси за стрелба с късо огнестрелно оръжие и възможности за стрелба с карабина по движеща се мишена на дистанция 50, 75, 100, 150 и 200 м.

Полезна за ловците, които искат да тренират упражнението Бягащ глиган е полосата за стрелба с къса пушка. Изградени са стрелкови позиции с метални маси за стрелба на 100, 135 и 200 м. Комплексът разполага с голям паркинг и кафе.

Плувни басейни: парк хотел „Европа“, комплекс „Лебеда“, хотел „Фантазия“, хотел „Дружба“.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Община Хасково е избрана като добра практика по ОПРР за реализирането на проект „Подобряване на паркова среда и пешеходни зони за достъпна архитектурна среда в град Хасково, община Хасково”, по който са изградени и обекти за спорт: велоалеи и площадки за отдих в лесопарк „Кенана” и Реконструкция и обновление на 30 детски площадки в град Хасково.

Община Хасково има разработен проект „Ремонт на Спортна зала „Спартак” – гр. Хасково”, който е внесен за финансиране по ОП ТГС „България – Турция” 2007-2013 г. „Съвместни трансгранични инициативи за подобряване и насърчаване на социалната кохезия между Българските и Турските общини.“

Изводи:

За насърчаване развитието на масовия спорт, Общината е извършила ремонти на спортни зали и са изградени допълнително нови спортни обекти и съоръжения. Необходимо е да се полагат още усилия за обхващане на децата и младежите в клубовете за спорт.

В актуализирания Общински план за развитие 2007 - 2013г. са предвидени следните дейности: Реконструкция на зала „Спартак”; Изграждане на многофункционална мини футболна площадка на спортна площадка „Юнак”; Реконструкция на стадион „Младост” и изграждане на обслужващи помещения; Изграждане на алеи за колоездачи, джогинг пътеки, пешеходни зони, подземи, паркинг места; Обновяване и ремонт на спортната база на Младежки център.¹³

4.5 Социални дейности и услуги

Социалната политика на община Хасково е насочена към подобряване на качеството на живот и намаляване на социалната изолация на гражданите в риск. Законодателството в областта на социалните услуги след 2003 г. постави началото на децентрализацията на предлагане на социални услуги и създаде условия да се развият пазарни форми с участието на бизнеса и на НПО.

На областно ниво Община Хасково има водеща роля в предоставянето на социални услуги.

Идентифицирани рискови групи и потребности.¹⁴

При анализа на социо-демографската и икономическа картина на област Хасково се открояват основни фактори, които пораждаат риск за различни групи от населението и формират основни рискови групи: деца, лица, семейства в неравностойно положение и стари хора, нуждаещи се от подкрепа и социални услуги. Тези фактори са свързани с:

- Безработица и ограничен достъп до заетост;
- Ограничени ресурси за автономност и зависимост от подкрепата на близки – възрастни с увреждания с нужда от подкрепа във всекидневния живот; хора в пенсионна възраст;
- Структурата на семейството – пълно или непълно семейство, многодетни семейства, здравословни и образователни проблеми;
- Увреждане и/или сериозни здравословни проблеми на лицето или на член от семейството;

¹³ Общински план за развитие 2007-2013 на Община Хасково

¹⁴ Областна стратегия за развитие на социалните услуги (2011 – 2015)

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

- Ниско образование (включително и неграмотност), липса на професионална квалификация, които водят до неравностойна позиция на пазара на труда и социална изолация;
- Възраст – концентрация на пенсионери и стари хора, живеещи в изолираните малки населени места, с крайно ограничен достъп до здравна грижа и услуги.

В резултат от анализа на рисковите фактори се обособяват няколко ключови рискови групи. Една от най-заstraшените групи в риск са децата, те се разглеждат като деца, отглеждани се извън семейства и деца, отглеждани се в семейства:

Деца в специализирани институции. Децата, отделени от своите семейства, са от най-уязвимите групи в обществото. Към 30.08.2010 г. настанени в специализирани институции в областта са 182 деца по данни на самите институции. По - голяма част от децата в СИ са от област Хасково, което улеснява прилагането на мерки за подкрепа на семейството при отглеждане на детето. Анализът на настаняванията показва, че по-голямата част от децата са настанени поради бедност на семейството и/или negliжиране на детето. Реинтеграцията на детето в семейството изисква развитие на мерки и услуги в общността, развиване на родителски капацитет, подкрепа на нуждаещи се семейства за осигуряване на жилище, посредничество и активна подкрепа за включване на пазара на труда и др. За да се интегрират в семейството, е необходимо да се търси допълнителен институционален механизъм и да се повиши работата, както в СИ, така и в ДСП, за изграждане на връзка със семейството и за подкрепа при отглеждане на детето.

Деца с увреждания, които се отглеждат в семейна среда. Регистрираните деца с увреждания в областта през 2008 г. са 852. Проведеното проучване на нуждите сред близки на деца с увреждания показва следните направления, в които има нужда от подкрепа: осигуряване на достъпна среда, диференциране на услуги за деца с различни по вид и степен увреждания, осигуряване на транспорт от селата и в рамките на града до социалните и здравни услуги; осигуряване на гъвкава дневна и почасова грижа, увеличаване на достъпа до образование, интеграция на децата с увреждания с връстниците им.

Деца, необхванати, нередовно посещаващи, в риск от отпадане и отпаднали от училище. По официални данни през последните три години има тенденция на намаляване на отпадналите от училище деца. За задържането им в училище и за предотвратяване на бъдещи рискове от социална изолация са необходими дейности за компенсиране на образователните пропуски, мотивиране на децата за посещение и задържане в училище, дейности за запълване на свободното време и за мотивация на родителите за ангажиране в образованието на своите деца.

Деца с проблемно поведение. На територията на област Хасково за 2009 г са регистрирани 136 кражби, извършени от деца, 21 деца са извършили насилие и проституиращи – 4 деца. Регистрираните, живеещи на улиците деца са 10. Факторите, водещи до различни противообществени прояви и поведенчески проблем на децата са: ниският родителски контрол, раздялата в семейството – при разведени родители или родители в чужбина, бедност, безработица. Идентифицираните нужди за превенция на поведенческите проблеми при децата са: Осигуряване на подкрепа от родителите и намаляване на агресията в семейната среда;

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Ангажиране на свободното време на децата; Осигуряване на подкрепата на психолог при нужда.

Уязвими семейства с деца в риск. Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване качеството на грижа към тях. Тук са включени многодетни и/или непълни семейства (345 родители в областта самотно отглеждат децата си); деца, чиито родители са в чужбина; деца на родители със зависимости и т.н. **Децата от многодетни семейства** в областта са 335 (има във всички общини в областта). Необходимо е допълнително проучване каква част от децата, настанени в институции, идват от многодетни семейства. Нужни са мерки за подкрепа на отглеждането на детето и подпомагане на родителите при намиране на работа.

Уязвима група са **хората с увреждания** – в област Хасково са регистрирани общо 11 769 пълнолетни с увреждания. Делът на хората с увреждания е най-висок в Община Хасково. В групата на **хората с увреждания** се обособяват **няколко специфични подгрупи**, които имат нужда от диференцирана подкрепа: **Хора с повече от едно хронично заболяване**, даващо степен на инвалидност и хора с увреждания, които имат нужда от придружител, подкрепа във всекидневния живот. **Самотни възрастни хора с увреждания** - в по-големите села в Община Хасково също има значими групи на хора с увреждания.

Възрастни с психични заболявания – определени са като основна група в риск от представители на общините и ДСП в област Хасково. По данни на ДСП през 2009 г. в областта са регистрирани 1056 човека.

Самотно живеещи стари хора (над пенсионна възраст) и тези, живеещи в отдалечени изолирани населени места. Негативната възрастова структура в област Хасково определя и висок коефициент на зависимост на възрастното население - около 0,23 %. Основните им потребности са свързани със затруднен достъп до здравни и социални услуги, помощ в ежедневието им бит, възможности за общуване и социални контакти.

Стари хора, настанени в специализирани институции – на територията на областта функционират две специализирани институции за стари хора. Общо настанените в СИ в пенсионна възраст в областта са 211 (предимно от Общините Хасково, Димитровград и Харманли). Чакащите са 16 за настаняване в Общини Хасково и Харманли, където са домовете за стари хора. Основната причина за постъпване в дом е нуждата от почивка и затруднение при поемане на всекидневните грижи. В много случаи мотив е и разтоварване на децата от поетите отговорности по отглеждане на родителите.

В рамките на настоящата стратегия са изведени няколко рискови групи сред **уязвимите общности и лица в неравностойно положение:**

Безработни лица – в тази група преобладават младежи, завършили образованието си; продължително безработни лица без квалификация, особено от етнически общности; безработни самотни родители с деца до 3-годишна възраст; безработни лица, изтърпели наказание „лишаване от свобода“; безработни в предпенсионна възраст; други групи безработни лица. Техните потребности се свързват с изолация от пазара на труда и необходимост от обучения за активно включване на пазара на труда. През последните години се наблюдава увеличаване на безработните. Например, в областта има 1956 новорегистрирани безработни за първото тримесечие на настоящата година. В Община Хасково се очертава

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

значима група на безработни младежи между 18 и 29 години. Образованието излиза като фактор в случаите на социална изолация и бедност и е основна предпоставка за трайна безработица - хората с основно и по-ниско образование са голяма група, като най-многобройна е в Община Хасково (без основно образование са 989).

Етнически общности в неравностойно положение - В настоящата група са включени социално изолирани граждани предимно от ромски произход от Община Хасково. В тези групи са налице различни фактори, подкрепящи бедността – ранно отпадане от училище, ниско образование и квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достъп до здравни, социални, образователни услуги.

Анализ на дефицитите на услуги и мерки – общи заключения

В анализа на социалните услуги се оценяват възможностите на наличните ресурси за предотвратяване на рисковете и тяхното преодоляване. Наличните услуги в област Хасково са разглеждани в следните групи – услуги за деца и младежи; услуги за възрастни лица и стари хора; услуги за деца и лица с увреждания. Във всяка от трите групи се има предвид, както специализираните институции, така и услугите предоставяни в общността за съответните рискови групи. Анализът на социалните услуги разглежда социалните услуги общо за област Хасково и за отделните общини. Услугите са представени по отношение на: капацитет, дейности, достъп, човешки и материални ресурси, основни проблеми и налични идеи за развитие.

Изводи:

- В сравнение с други области в страната, в област Хасково няма голям брой специализирани институции за деца (ДДЛРГ „Надежда”; ДДЛРГ „Асен Златаров” и ДМСГД, всички се намират в гр. Хасково), което е предпоставка за улеснен процес на деинституционализация.
- Предизвикателство към процеса на деинституционализация на грижите за деца в област Хасково е по-големият брой на настанените деца от област Хасково (80% от децата в ДДЛРГ „Надежда” и 90% от децата в ДМСГД – гр. Хасково, 80% от децата в ДДЛРГ „Асен Златаров”), за които следва да се предложат достатъчно алтернативни услуги в областта. Предлаганите към момента социални услуги в общността не покриват реалните потребности и не обхващат всички рискови групи – развитите услуги в повечето общини са насочени предимно към една конкретна рискова група и не обхващат останалите нуждаещи се, живеещи на същата територия. По-голямата част от услугите в общността са насочени към хората с увреждания.
- Услуги в общността за деца са развити само в общините Хасково, Димитровград и Ивайловград, където е и най-големият брой детско население (Хасково и Димитровград). Те посрещат приоритетно нуждите на деца с увреждания и деца жертви на насилие.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

- В област Хасково услугите, свързани с оказване подкрепа на родители и деца (училище за родители, училищна подкрепа, информиране на децата за техните права и отговорности, услуги за свободното време на деца) са ограничени.
- Слабо развити са услугите за приемна грижа; подкрепа на деца и младежи с отклоняващо се поведение; на деца в риск за отпадане от училище.
- Персоналът от услугите се нуждае от обучения и супервизии, системна подкрепа за развитие и директна работа с клиенти. В малките населени места и общини често липсва или не е достатъчен квалифицираният персонал.
- Положителното е, че в Община Хасково функционират междусекторни услуги за деца и младежи, които не са типологизирани в правилника, но посрещат конкретни нужди на общността. Насочени са основно към здравна и психосоциална подкрепа и имат капацитет за работа в мрежа.
- Най-развитата услуга в общността за стари хора е Домашният социален патронаж, който би могъл да разшири обхвата на дейностите за подобряване на социалната подкрепа на клиентите чрез търсене на възможности за допълнително финансиране, което да намали броя на хората, които се отказват от ползване на услугата, поради завишаване на таксите.

На областно ниво Община Хасково има водеща роля в предоставянето на социални услуги. Развитието на социалните услуги е балансирано, според потребностите и обхвата на целевите групи. Община Хасково прилага интегриран подход при управлението на социалните си услуги, като е изградена неформална вътрешна мрежа между отделните бюджетни звена, която подобрява ефективността на работата.

Финансовото обезпечаване на общинската социална политика, в частност услуги, се осигурява със средства от: държавния бюджет; общинския бюджет чрез средства, предоставени по единни разходни стандарти и чрез приходи от местни социални такси, определени по ЗМДТ и други собствени приходи от местния бюджет; проекти и програми, в т.ч. по оперативните програми; дарения и помощи.

Община Хасково предоставя следните социални услуги:

ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ С УВРЕЖДАНИЯ „МАРИНА“ е специализиран център за работа с деца и възрастни до 25-годишна възраст, с умствени и физически увреждания, делегирана държавна дейност.

Местоположение: Дневният център се намира в близост до центъра на града - ул. Славянска № 52. Разполага със собствен транспорт от два микробуса, оборудвани с необходимите технически средства за нуждите на децата.

Капацитет и материална база: Общият капацитет на Центъра е 56 места. Обслужват се деца от 3 до 25-годишна възраст. Дневният център разполага с модерна, двуетажна сграда, отлично обзаведена, със самостоятелни крила за всяка група, състоящи се от дневна зала за игри и занималня, спално помещение, кухненски офис и санитарен възел. Центърът разполага с логопедичен кабинет, зали за кинезитерапия и рехабилитация, просторна градина и детска площадка.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

ДНЕВЕН ЦЕНТЪР ЗА СТАРИ ХОРА, предоставя комплекс от социални услуги, които създават условия за преодоляване на социалната изолация на старите хора и гарантира равноправното им положение в общността. Центърът дава възможност за организиране на свободното време, лични контакти и инициативност.

Местоположение: Дневният център за стари хора се намира в близост до центъра на града, ул. „Георги Кирков“ №82-Б, ет.1

Капацитет и материална база: Общият капацитет на Дневния център е 30 места. Разположен е на първи етаж в нов жилищен блок, със самостоятелен вход. Отлично обзаведен, със стая за отдих, дневна, столова, кабинет за медико-социални консултации с модерно оборудване.

ДОМАШЕН СОЦИАЛЕН ПАТРОНАЖ

Гр. Хасково, бул. „България“ №41, ет.1, ст.121

Домашният социален патронаж е местна дейност на Община Хасково и е комплекс от социални услуги, предоставяни в общността. Капацитетът на патронажа е 150 потребители в гр. Хасково и 30 потребители в с.Узунджово, които се обслужват от 8 служители.

Специализирани институции за предоставяне на социални услуги към Община Хасково:

ДОМ ЗА ДЕЦА ЛИШЕНИ ОТ РОДИТЕЛСКА ГРИЖА „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“ е специализирана институция за деца и младежи от 7 до 18 години, делегирана държавна дейност.

Местоположение: Институцията се намира на територията на град Хасково, в близост до централната част на града - бул. „България“ № 9, което обуславя добрата връзка с учебни и лечебни заведения както и с други институции и учреждения.

Капацитет. Общият капацитет на Дома е 90 места. Настанени са деца от 7 до 18 годишна възраст, които пребивават в дома до завършване на образователна степен.

ДОМ ЗА ДЕЦА ЛИШЕНИ ОТ РОДИТЕЛСКА ГРИЖА „НАДЕЖДА“ е специализирана институция, в която се предоставят социални услуги по отглеждане и възпитание на деца от 3 до 7 годишна възраст, делегирана държавна дейност.

Местоположение: Институцията се намира на територията на град Хасково и е разположена на един от централните булеварди на града, в близост до жилищен квартал „Орфей“ - ул. „Пловдивска“ № 1. До дома има редовен удобен автобусен и тролейбусен транспорт.

Капацитет и материална база: Общият капацитет на Дома е 68 места. Настанени са деца от 3 до 7 годишна възраст. Сградата на дома е двуетажна, с централно водоснабдяване и локално парно. В двора са изградени детски площадки. За всяка група има обособени спални помещения и занимални, които са много добре обзаведени и съобразени с възрастовите особености на децата.

ДОМ ЗА СТАРИ ХОРА С ОТДЕЛЕНИЕ ЗА ЛЕЖАЩО БОЛНИ И ФИЛИАЛ ЗА ЛИЦА СЪС СЕТИВНИ НАРУШЕНИЯ НАД 18 ГОДИНИ „КЕНАНА“ е специализирана институция, в която се предоставят социални услуги за стари хора и за лица със сетивни нарушения над 18 годишна възраст, делегирана държавна дейност.

Местоположение: Институцията се намира в парк „Кенана“ в рамките на града, в красива дъбова гора. Има редовен удобен автобусен транспорт, което прави институцията достъпна за посещения на близки и за разходка на настанените до града.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Капацитет и материална база: Общият капацитет на Дома е 190 места, от които 160 – за дома за стари хора и 30 – за филиала за лица със сетивни нарушения. Институцията е разположена в 2 отделни сгради. Сградата на дома за стари хора е масивна, триетажна, с обособени административна част, кухненски блок, трапезария и медицински сектор. Стаите са с 2 или 3 легла, добре обзаведени, със самостоятелен санитарен възел и система за повикване с леснодостъпен бутон за алармен сигнал. Филиалът за лица със сетивни нарушения над 18 годишна възраст, разположен на 200-300 метра от централната сграда. Той е обособен в отделна двуетажна, масивна постройка.

В периода до 2015 г. Общината има намерение да развие мрежата от услуги, с приоритет за: центрове за обществена подкрепа, центрове за настаняване от семеен тип и центрове за социална рехабилитация и интеграция.

Партньорства с неправителствения сектор

Делегирането на дейностите по предоставяне на социални услуги на частни доставчици създава условия за изпълнение на местни социални политики с акцент не към пряката доставка на услугите, а към финансирането и контрола върху начина на разходване на средствата и качеството на предоставяните услуги. Неправителствените организации са естествените партньор и при генерирането на идеи за проекти, социално договаряне и децентрализация на услугите. На територията на Община Хасково, по официалните данни на АСП, делегирани на външен доставчик са само услугите - център за настаняване от семеен тип и дневен център за деца с увреждания.

Изводи:

- През последните години се забелязва тенденция към известно намаляване на населението в риск от бедност или социално изключване на областно ниво.
- Общината полага усилия за постигане на интегрираност между услугите в социалната сфера, здравеопазването и образованието. В тази връзка са разработени и се изпълняват редица стратегически и програмни документи, насочени към уязвими социални групи. Областната стратегия изчерпателно обхваща потребности на населението от социални услуги. По-голямата част от услугите се осигуряват под формата на държавно делегирана дейност, което е предпоставка за тяхното развитие. Постигнат е известен напредък към развитието на услуги в общността. В актуализирания план за развитие на Община Хасково е планирано Изграждане на жилища за социално слаби и многодетни семейства и решаване на жилищните проблеми на ромите; Създаване на Центрове за настаняване от семеен тип в гр. Хасково; Изграждане на център за бездомни хора. Поради специфичните изисквания за проектиране и строителство на социални заведения и/или транспортната достъпност, е възможно да не бъде определено най-подходящото място за предоставянето им.
- Във връзка с подобряването на качеството на социални услуги е необходимо да се разшири работата с уязвимите групи и да се развият повече дейности по превенция. С оглед заявените приоритети и установената липса на достатъчно публична информация, общината трябва да създаде условия за наблюдение, популяризиране и

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

отчитане по определени индикатори както за уязвимите групи, така и за представяне на напредъка в социалната сфера.

- Привличането на НПО, при работата с хора с увреждания, деца и семейства, маргинализирани общности, ще съдейства за ограничаване на риска от социална изолация и маргинализация на хората от рисковите групи. Развиването на доброволчеството е подходяща форма за увеличаване на човешкия ресурс в услугите за деца, за хора с увреждания и за възрастни хора. Организиране на инициативи от типа „взаимопомощ“. Необходимо е да се подобри механизмът на сътрудничество между общинската администрация и доставчиците на услуги.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregion.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

V. Културно-историческо наследство

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

5.1. Историческо развитие

Хасково - един от най-старите градове в България. Разположен на пътя, свързващ Запада и Изтока, в Хасково се отразява цялата история на Европа. Хасково възниква като пазарно селище на важен кръстопът от Пловдив за Одрин и Цариград, и от Русе към Беломорието. Оформя се като значим занаятчийски център.

Доказателство за дългия път в историята на града са многобройните праисторически, тракийски, късноантични и средновековни селища, следи от които са запазени не само в града, но и в околностите на Хасково. Неизвестни до 50-те години на XX век, тези археологически обекти донесоха изобилни данни за древността и средновековието.

Името на града е било променяно няколко пъти. Според историята от 1792 г. на йеросхимонах Спиридон средновековното селище носи името Марса. Османските завоеватели обявяват селището за хас. Хасовите са крупни феодални владения, раздавани на османската управляваща върхушка. Някои историци намират обяснение на наименованието в значението „чист“ на турската дума „хас“. Предполага се, че днешното име идва от арабската дума „къой“ (село). През Възраждането селището се споменава и като Чистград.

Най-старите поселения на Хасково и неговите околности, датират още от новокаменната ера (около V хил. пр. Хр.). Благоприятното географско разположение и условия за живот способстват за ранното им и непрекъснато развитие. Древнотракийският период в историята на Хасково и неговия район от I хил. пр. Хр. до IV в. се характеризира с непрестанно развитие. Вероятно районът е бил земеделски, със силно развито лозарство. Траките се славели също така като добри воители. През годините били завладени от македонците, но щом Александър Македонски предприел похода си в Азия, въстали и отхвърлили властта му. Така се случило и с келтите в началото на III в. пр. Хр.

С присъединяването на Тракия към Римската империя през I в. селищата в землището на днешния град попадат в сферата на гръцко-римското културно влияние. Находките от римската епоха около града заедно с десетките надгробни могили в района показват не само сравнително голямата гъстота на тракийското население, но и високата култура, която те създават.

От средата на VI в. по долината на Марица започват своите набези към Тракия и Беломорското крайбрежие твърде подвижни славянски отряди. Скоро след това нахлуват и прабългарите. Важен момент от поселищната история на Хасково е заселването от славяните на територията на днешния квартал „Хисаря“ към края на VIII в.

По времето на Симеон Велики значението на селището нараства и се налага издигането на втора крепостна стена, която огражда няколко пъти по-голямо пространство – това е т. нар. външен град. В близост до града до село Клокотница се е състояла една от най-успешните битки в българската история: през 1230 г. цар Иван Асен II (. 1218 - 1241 г.) нанася впечатляващо поражение на Византийската империя. Това определя Средновековно Хасково не само като стопански, но и като военен център на значителен район.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

След покоряването на България от Византия, още в края на X в. са разрушени градските крепостни стени, селището изгубва своя търговски, занаятчийски и военен характер, и добива аграрен облик. Населението се измества от другата страна на реката, където по-късно е заварено от османските завоеватели.

От XII до края на XIV в. крепостта в местността Хисаря и старият град са превърнати в некропол. Богатите гробни находки са доказателство, че в този период средновековното хасковско селище отново се оживява.

През 30–40-те години на XIV в. с превземането на Одрин (1369) и особено след битката при Черномен (1371) османците здраво укрепват своите позиции в Източна и Северна Тракия. Хасково и районът му са включени административно в Чирменския санджак. Българското средновековно селище започва да се разраства на север от местността Ямача, слиза в равнината и постепенно заема през годините местата по двата бряга на р. Хасковска, около днешната градска градина и кварталите около много по-късно построените църкви „Св. Богородица“ и „Св. Архангели Михаил и Гавраил“. Друга част, с мюсюлманското население, се обособява около днешния център на града, където се намира и първата построена на Балканите (1395) Меджид джамия.

Османските завоеватели обявяват средновековното хасковско селище Марса за хас, откъдето постепенно се формира и името, което градът носи и до днес. Хасовете са крупни феодални владения, раздавани на османската управляваща върхушка. През XVIII в. възниква *Узунджовският панаир*, който става съдба за развитието на града до Освобождението. Панаирът има огромно значение не само за просперитета на Хасково, а оттам и за стопанския живот по българските земи, но и за окончателната интеграция на Турция в системата на европейската и световната търговия. През 1857 г. се открива телеграфна и пощенска станция. Подобрява се водоснабдяването. Строят се нови обществени и църковни сгради, училища и улици. През 1837 г. е построена църквата „Св. Богородица“, през 1861 г. – „Св. Архангели Михаил и Гавраил“, през 1865 г. – „Св. св. Кирил и Методий“. Издигат се големи къщи във възрожденски стил – израз на имотното замогане на редица хасковски фамилии, но и на чувството на хасковлии за хармония и красота. Много от изградените през Възраждането къщи в Хасково са истински бисери на архитектурата, които разказват за сръчните ръце на старите майстори, изваяли незабравими фасади и оформили красиви вътрешни пространства. През 1846 г. се слага началото на новобългарското образование в града. През 1851 г. се въвежда преподаването на български език по взаимоучителния метод и се полагат основите на новото светско класно училище. Открито е и девическо училище. През 1864 г. в Хасково е построена нова училищна сграда. Освобождението на града от руската армия става на 19 януари 1878 г. След Освобождението идва поредица от войни - Балканската, Междусъюзническата, Първата световна война, които не подминават Хасково, намиращ се на пътя на силни интереси. Настъпилата в средата на 20-те години на XX в., временна и частична стабилизация в страната дава възможност за благоприятно развитие на града. Съживяват се търговията, селското стопанство, индустрията. Икономическото оживление в страната, което започва през 1935 г. и продължава до края на 1937 г., помага да се реши един от най-сериозните проблеми на града – водоснабдяването. Постепенното електрифициране на града, започнало в началото на 20-те години на XIX в.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregion.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Политическите и стопанските промени след 9 септември 1944 г. и края на Втората световна война променят изцяло икономиката. През 60-те и 70-те години на XX в. в резултат на усилената индустриализация в Хасково са създадени едри промишлени предприятия като машиностроителните заводи „Млада гвардия“ и „Христо Смирненски“, завода за „Химическо машиностроене“, цигарената фабрика „Тракия“.

Днес Хасково е съвременен благоустроен град с модерна инфраструктура и облик. Духовният му живот приема все по- широки измерения.

По-голямата част на недвижимите културни ценности, разположени в централната градска част се поддържат в добро състояние и имат своята социализация. Обектите на културното наследство се характеризират с хармонично стилово и естетическо съжителство. Едновременно с това, тази територия се отличава с устойчивост във времето по отношение на своята функция.

5.2. Анализ на състоянието на културно–историческото наследство

Културното наследство обхваща нематериалното и материалното недвижимо и движимо наследство като съвкупност от културни ценности, които са носители на историческа памет, национална идентичност и имат научна или културна стойност.

Анализът на състоянието на културното наследство е направен, като са разгледани положителните страни и проблемите на недвижимото културно наследство, в контекста на опазването му на цялата територия на Хасково – неговата идентификация, юридическа защита, извършване на консервационно-реставрационни работи, адаптиране към съвременния живот. Чрез работата на различни институции, са натрупани практика и опит при опазването, изучаването, консервационната дейност и управлението на културното наследство. Идентифицирана е основната част от културното наследство на града. Съществува стабилна юридическа защита на голяма част от обектите на културното наследство. Все повече се работи в областта за популяризиране на наследството на Хасково, като по този начин се увеличава възможността за неговото оценяване от гражданите като потенциал за развитие, а не като пречка.

5.2.1. Нематериални културни ценности:

Хасково е град с дългогодишни традиции в сферата на музиката, поезията, театъра и изобразителното изкуство, наследени през вековете. Историческият музей, художествените галерии, регионалната библиотека и читалищата съхраняват културата и достиженията на много поколения. Драматично - културният театър, Клубът на дейците на културата, симфоничният, духовият и народен оркестър, фолклорните ансамбли, хорове, изграждат палитрата от културни институции и богатата културна програма на Хасково. От града започват своята кариера много изявени и изтъкнати творци и таланти, носещи свободния дух и пресъздаващи неповторимата атмосфера на града. Културният календар на Хасково впечатлява със своето богатство, многообразие и пълнота. Множеството фестивали, провеждани ежегодно привличат хиляди туристи на територията на града. ”²⁴

²⁴ Информацията в този раздел е предоставена от Община Хасково и туристически информационен център

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Национален конкурс за дебютна литература Южна пролет (м. април)

Националният конкурс за дебютна литература Южна пролет се провежда през месец април. Младите поети, писатели и литературни критици на България се събират в Хасково, за да представят своите дебютни творби. За конкурса се приемат първи книги и киносценарии на автори до 40 години в следните жанрове: поезия (стихосбирки, поеми), проза (разкази, повести, романи), литературна критика и литературна история, филмови сценарий.

Младите творци обменят идеи, срещат се с известни български писатели, запознават се с историята и културата на град Хасково. Всеки победител получава бронзова статуетка Крилатия Пегас – символ на Националния конкурс за дебютна литература Южна пролет. Идеята е на големия наш художник Огнян Фунев. Статуетката се изработва от скулптора Стефан Шишков. Община Хасково връчва и награда за цялостен принос в областта на литературата и изкуството на името на родения в града първи български книгоиздател – Александър Паскалев. В рамките на Националния конкурс за дебютна литература Южна пролет в Хасково се провежда и базар на книгата, в който вземат участие всички добри издателства в България.

Национален фестивал на камерния танц и танцово шоу (м. май)

ФЕСТИВАЛ
НА КАМЕРНИЯ ТАНЦ

ХАСКОВО

Фестивалът има десетгодишна история. Организира се от Община Хасково, Младежки център - Хасково и Българска спортна танцова федерация. Турнирът има конкурсен характер и е Национална квалификация за европейско първенство по танцово шоу и квалификация за Националния шампионат по танцово шоу.

Конкурсът дава шанс за изява на много деца и млади хора в стиловете танцово шоу, класически танц, модерен и джаз танц, етно шоу и латино шоу, като повишава тяхната мотивация да се занимават с творческа дейност. Ежегодно участниците във фестивала демонстрират оригинални тематични и сюжетни произведения в различните жанрове на танцовото изкуство.

Събор на народното творчество „Китна Тракия пее и танцува“ (м. май)

Националният събор на народното творчество, близо половин век, популяризира автентичния български фолклор. Провежда се през месец май в местността „Кенана“ край Хасково. Съборът цели да популяризира автентичния български и, най-вече, тракийски фолклор. В „Китна Тракия пее и танцува“ всяка година участват около 200 фолклорни колектива и индивидуални изпълнители от България и чужбина.

„Китна Тракия пее и танцува“ няма конкурсен характер, но специални награди получават участниците, поднесли нови изворни песни и танци.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Детски етнофестивал в Хасковски минерални бани

Всяка година на 31 май и 1 юни в Хасковските минерални бани се провежда детски етнофестивал, организиран от КНСБ и Сдружение “Да запазим децата”. Традиционната проява е по повод на Международния ден на детето - 1 юни. Във форума се състезават над 1500 деца, представители на различните етнически групи в България, Молдова, Сърбия, Босна и Херцеговина, Македония, на възраст от 5 до 18 г.

Малките участници показват пред професионално жури пъстра програма от танци, обичаи и песни. Задължително има наградени, а за финал традиционно се провежда и кръгла маса с разнообразна тематика. Вече 10 години фестивала събира децата на Балканите и гради мостове между различните култури, религии и традиции, и е още един пример за характерната за региона верска и културална търпимост.

Празник на старата градска песен „С песните на Ари” (м. юни)

Ежегодно в град Хасково се провежда национален конкурс на старата градска песен и шлагер "С песните на Ари". Празникът възражда за нов живот очарованието на българската стара градска песен – истински бисер в културното ни наследство и има за цел да издирва, популяризира и съхранява най-доброто от този любим жанр. Фестивалът има конкурсен характер.

Театрален фестивал град Хасково (м. юни)

Провежда се от 2006 г. през месец юни. Освен на сцената на Театър „Иван Димов“, спектаклите на водещи наши и чужди театрални трупи се играят във възрожденски къщи и развлекателни заведения, улични и паркови пространства. Фестивалът представя основните тенденции в българската и международна сценична практика, създава пространство за межкултурен диалог и творчески обмен.

Програмата му е построена като мозайка от различни модули.

Разширената форма на представяне на театралното изкуство подпомага срещите на актьорите с неограничен брой зрители, а кръглата маса, с която по традиция завършват Театралните дни, провокира мисленето на специалисти и артисти.

Театралният фестивал в Хасково съвсем естествено се вписва в голямото семейство на европейските фестивали и стана неотделима част от духовния живот на града, внасяйки нов свеж нюанс в неговия културен календар. Театралният фестивал в Хасково постепенно и естествено се вписва в голямото семейство на европейските фестивали и заявява себе си върху театралната карта на континента.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Тържества по случай деня на Хасково (м. септември)

От столетия дните около Рождество Богородично - 8 септември, са празнични за града. От 1993 г. с решение на Общински съвет 8 септември е обявен за Ден на Хасково. Почитането на Божията майка като закрилница на града остава през годините трайно свързано с традициите и ценностите, предавани между поколенията. Седмичната около тази дата е кулминацията на културните събития в града.

Тържествата се провеждат в две основни направления: култура и спорт – концерти, изложби на местни и гостуващи художници, игри и състезания от различен характер и търговско изложение – за фирми от региона, страната и чужбина.

Джаз фестивал – Хасково (м. септември)

През годините форумът се утвърди като един от авторитетните национални джаз фестивали, с участието на над 1300 утвърдени музиканти от цял свят: **Англия:** Скот Строман квинтет; Джем Франкс; Тори Фрийстоун; **Полша:** Карол Шимановски; Рената Банацка; Яскулке трио; Ян Смочински; **Чехия:** Ондрей Кабрна; Петр Волни; Милан Свобода квинтет; **Франция:** Джонатан Братоефф;

Турция: Пера Гюзел Санатлар; Доктор Мелих Гюзел; **Дания:** Тоника саксофон квинтет; **САЩ:** Крис Тофийлд блус бенд; **Унгария:** Туко Чаба; Кристоф Бачко; Корнел Хорват Етносинтезис; **Австрия:** Мартин Райтер; Мондаутос; Карлхайнц Миклин Трио; Новел Кюизин Бигбенд; Роберт Павлик.

Музикални дни „Недялка Симеонова“ (м. октомври)

Музикалните дни носят името на бележитата българска цигуларка, родена преди повече от 100 години в град Хасково. Виртуозната музикантка оставя трайни следи в българската и световната музикална култура. Началото на Музикалните дни е поставено през 1971 г., с идеята да приобщат жителите на града към световното музикално наследство и култура.

В рамките на ежегодния музикален празник, на сцената на хасковския театър „Иван Димов“, паралелно с концертните изпълнения на популярни наши симфонични оркестри и техните солисти, се организира и Конкурс за млади цигулари, утвърден като престижна международна проява (2002 г.). Конкурсът има за цел да открива и поддържа млади дарования, посветили се на класическата музика, да стимулира високо професионално майсторство да се превърне в трамплин за успешна международна кариера на най-добрите.

Гост-изпълнители на Музикални дни „Проф. Недялка Симеонова“ са били изтъкнати имена като световноизвестните цигулари проф. Ангел Станков и проф. Йосиф Радионов, проф. Минчо Минчев, Веско Ешкенази и много други.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

5.2.2. Материални културни ценности:

ДВИЖИМИ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ

Регионален исторически музей

Регионалният исторически музей в Хасково съхранява над 120 000 хиляди движими паметници на културно-историческото наследство, много от които имат изключителна стойност. Уникални колекции от праисторически, антични и средновековни материали от керамика, камък, желязо и стъкло оформят част от богатия фонд на музея.

Сред най-интересните експонати са две от рядко срещаните в България чаши „Троянски тип“, датирани от I в. пр. Хр., едната от които е и символ на музея. Тук се съхранява изключително ценна колекция от антични и средновековни монети, наброяващи повече от 22 000 броя.

Музеят притежава една от най-добрите етнографски сбирки. Фондовете на отдела разполагат с близо 15 000 единици. Етнографските колекции от земеделски и занаятчийски оръдия на труда, колекциите от медни съдове, накити и облекло, произведения на народното приложно изкуство, градския бит и други са едно от достойнствата на музея.

Част от ценното културно наследство са колекциите от оръжие, икони, предмети, свързани с просветните, църковните и национално освободителните борби на българите от този край. Завиден е фондът от стари снимки на Хасково, показващи неговото многопосочно развитие и изграждане. Съхранени са ценни материали, свързани с политическите борби, просветата, културата и здравеопазването. Богата е колекцията от произведения на изобразителното изкуство – живопис, графика и скулптури.

През годините регионалният исторически музей осъществява събирателска, проучвателна и методическа дейност на територията на 11 общини от днешната Хасковска област.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

НЕДВИЖИМИ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ

Недвижими културни ценности са 92, като по-голяма част от тях са разположени в Централната градска част. В категорията „национално значение“ са 6, а в категорията „местно значение“ - 86, които се разпределят по следния начин:

- 65 бр. археологически недвижими културни ценности;
- 21 бр. исторически културни ценности;
- 6 бр. култови сгради;
- В град Хасково има изградени още:
  - 3 бр. култови сгради;
  - 4 бр. паметници;
  - 2 бр. сакрална архитектура
  - 7 бр. съвременни културни обекти;
  - 2 бр. сгради за общественото обслужване.

А) Археологически недвижими културни ценности

Праисторическо селище, град Хасково

Недвижима културна ценност с категория „национално значение“²⁵. Праисторическо селище, 2 км ЮЗ, архитектурно – строителен от Античността и средновековието, ДВ бр. 67 от 1968 г.

Средновековната крепост „Хисаря“

Недвижима културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ бр. 67 от 1968 г.), кв. „Хисаря“, архитектурно – строителен

Археологическите проучвания разкриват старо тракийско селище в местността Хисаря. Към края на VIII век, на височината Хисаря (понастоящем квартал Хисаря), южно от Хасковската река, се появява ново селище. Оградено с дебела крепостна стена, то постепенно се разраства, като в началото на X век се издига и втора укрепителна стена. Крепостта е разрушена и само е регистрирано нейното местонахождение.

²⁵ Списъци на недвижимите културни ценности с категория “Национално значение”, Министерство на културата

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Б) Исторически недвижими културни ценности

Хасковският затвор

Недвижима културна ценност с категория „национално значение“²⁶ (ДВ бр.36 от 1970), ул. „Дунав“, кв. 44.

Хасковският затвор е построен в края на XIX век за нуждите на затворническото дело в града и региона. Затворническият комплекс разполагал със следствен двор с килии за арестуваните, които не са получили още присъди. В комплексът е имало наказателен двор с килии, в които осъдени излежавали присъдите си и женски двор с килии за осъдените жени.

Затворът е действащ до 50-те години на XX век. През 70-те години е обявен за паметник на културата. До 1990 година е имало експозиция на Регионален исторически музей – Хасково. В края на 2011 година на Община Хасково са дадени 5 дка военни имоти, в които е и старият затвор. Община Хасково търси финансиране, за да бъде реставриран и превърнат в музей.

Паскалевата къща

Недвижима културна ценност с категория „национално значение“²⁷ (ДВ бр.22 от 1975 г.), Намира се на ул. „Янко Сакъзов“ №4, кв.469, УПИ парцел № IX-3503 и 3508, архитектурно – строителен паметник. (днес музей).

Истински архитектурен шедьовър. Паскалевата къща е двуетажна, асиметрична, с великолепно функционално разпределение. Лекота и аристократичност придава полукръглият еркер, уют и топлина създават прекрасно резбованите тавани, врати и долапи, а декоративните ниши или т.нар. "алафранги" – допълват интериора и му придават самобитна изисканост. Етнографската експозиция в къщата разкрива съкровища от бита на хасковлии по онова време.

Кирковото училище, Хасково

Недвижима културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 22/18.03.1975 г.), ул. „Цар Освободител“ №10, кв.414, УПИ парцел VI, пл.2784, архитектурно-строителен паметник.

Кирковото училище е прекрасен образец на възрожденската архитектура в град Хасково и паметник на културата в национален мащаб. Сградата впечатлява с изключително богатата си стенописна и пластична украса. Четириколният портик и стълбищният парапет придават особена тържественост и доказват естетическата класа на архитектурата в периода на Възраждането.

²⁶ Списъци на недвижимите културни ценности с категория "Национално значение", Министерство на културата

²⁷ Списъци на недвижимите културни ценности с категория "Национално значение", Министерство на културата

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Естествено продължение на Кирковото училище е изключително красивата градина отпред. Тя очарова със зелените си асми, дълбокия кладенец, изящно оформените чемшири и многобройните цветя. След като дълго време е посещавано от ученици, през 1952 година Кирковото училище става седалище на Окръжния исторически музей, а до 1993 година приютава експозиция за живота и делото на родения в Хасково световно известен учен проф. д-р Асен Златаров. Към момента в Кирковото училище е уредена експозицията "Хасковски будители", в която са показани материали за най-изявените личности с принос в духовното развитие на града от Възраждането до наши дни.

Къщата на чорбаджи Димитрак

Недвижима културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 61/04.08.1978.), ул. „Петър Берковски“ № 5 (днес Детска градина по изкуствата), кв. 423, УПИ парцел X, пл. № 2897, архитектурно-строителен паметник.

Къщата на чорбаджи Димитрак е една от най-старите в Хасково. Строена през първите десетилетия на 19 в. Впечатлява с майсторския си строеж, изящните художествени дърворезби и оригинални елементи. Чорбаджииската къща е интересна със своята асиметричност и Г-образното разпределение на стаите. От значителното по размери подчардачно пространство са достъпни три помещения - голяма долна жилищна стая, кухня с огнище и долапи.

Гостната стая, с изкусно резбован таван от два цвята дърво, с алафранга, фланкирана от долапи, разкрива един от най-красивите и добре запазени стари интериори в Хасково. Прозорците са украсени с прекрасна дърворезба - единствена по рода си в целия град.

Новата къща на Чорбаджи Димитрак, недвижима културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 61/04.08.1978.), ул. гр. Хасково, ул. „Братя Минчеви“ № 9 (днес Детска градина по изкуствата), кв. 423, УПИ парцел XI, пл. № 2896, архитектурен паметник.

Къщата на Бояджи Оглу, Хасково

Недвижима културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 61/1978), ул. „Милин камък“ № 5 (днес ресторант „Алафрангите“), кв. 255, УПИ парцел III, пл. № 814, архитектурен паметник.

Разкош, неповторим стил и възрожденски дух характеризират къщата на хасковския чорбаджия Бояджи Оглу. Тя блести с красивите си декоративни и пейзажни сюжети, обединили архитектура, изобразително изкуство и въображение. Двуетажна, с Г-образна форма, къщата е строена в средата на 19 в.

Забележителна черта на вътрешното оформление са различните, решени по индивидуална схема, резбовани дървени тавани. Акценти в цялостната стенописна украса на интериора са

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

богато изрисуваните с цветни мотиви декоративни ниши или така наречените алафранги. Днес къщата на Бояджи Оглу е приютила един от най-изисканите ресторанти в Хасково - ресторант Алафрангите.

Шишмановата къща

Недвижимата културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 61/04.08.1978 г), ул. „Братя Минчеви“ № 7 (днес музей), кв.423, УПИ парцел XII, пл. № 2901, архитектурен паметник.

Шишмановата къща в Хасково е принадлежала на Христодул Вълчев Шишманов - един от най-богатите търговци в града. Къщата е строена в средата на XIX в. Тя е симетрична, на два етажа, с издаден напред правоъгълен къошк, носен от три дървени колони. Красивите еркерно наддадени фасади са с по три прозореца всяка.

В тази къща в момента е подредена експозицията „Домашни занаяти в Хасковския край“, като централно място е отделено на тъкачеството, обработката на вълна, сученето на коприната и преденето на памука.

Къщата на Паскови

(ДВ 12.08.1980 г) ул. „Добруджа“ № 34 (бивш Литературен музей), кв.494, УПИ парцел XVII, пл. № 3819, архитектурно-художествен паметник

Гурковата къща

Недвижимата културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 22/18.03.1975 г), ул. Ген. Гурко“ № 6, кв. 239, УПИ парцел XIII, пл. № 290, архитектурен паметник (днес ресторант)

Къщата на Теофана З. Карапеткова

Недвижимата културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 22/18.03.1975 г), ул. „Оборище“ № 59, кв. 220, УПИ парцел II, пл. № 290, архитектурен паметник

Къщата на Гъркоолу

Недвижимата културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 22/18.03.1975 г), ул. „Милин камък“ № 7, кв. 255, УПИ парцел II, пл. № 800, архитектурен паметник.

Сградата на метоха

Недвижимата културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 10.10.1974 г), гр. Хасково, ул. „Ген. Карцов“ № 5, кв. 255, УПИ парцел XI, пл. № 811, архитектурен паметник.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

В) Групови недвижими културни ценности

Комплекс от жилищни и стопански сгради с мааза, (ДВ 61/1978 г.)

Ул. „Балкан“ № 5 (частна собственост), кв. 239, УПИ парц. IV, пл. № 599, архитектурен паметник.

Старият град

Тази част на града е проектирана да бъде във възрожденски стил.

В) Култови сгради

Църква Св. Архангели Михаил и Гавраил, Хасково

Недвижима културна ценност с категория „национално значение“²⁸, ул. „Цар Освободител №38, кв. „417“, парцел XI-2837, архитектурно - строителен, архитектурно - художествен (стенописи и дърворезби), ДВ бр.22 от 1975г. и ДВ бр.61 от 1978 г.

Църквата „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ е построена през 1861 г. Тя е втората по ред в града и е известна като гръцката църква или църквата на богатите. Представлява трикорабна базилика с голяма, сравнително ниска полукръгла абсида и широк П-образен нартекс. Много от иконите на храма имат ктиторски надписи на гръцки език, посочена е и година на създаване.

Сред тях изпъкват „Събор Архангелски“ – патронната икона от 1866 г., „Св. Йоан Кръстител“ от 1872 г., „Въведение Богородично“, „Рождество Христово“. Богатите дърворезби на иконостаса, архиерейския трон и на малкия иконостас (проскинитарий) са дело на известния майстор Яне Спиоров. Стенописите в „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ са прекрасни, особено на свода на църквата. През 1972 г. църквата е обявена за паметник на културата. Куполът на камбанарията на църквата „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ е позлатен през 2003 г.

Църква Успение на Пресвета Богородица, Хасково

Недвижима културна ценност с категория „национално значение“²⁹, ул. Васил Левски №40, кв.422, УПИ парцел II-2880, архитектурно – строителен (местно), архитектурно-художествен (национално), дърворезби, ДВ бр. 22 от 1975 г., ДВ бр.61 от 1978 г.

Успение Богородично е най-старата и респектираща църква в града, построена през 1837 г., построена на мястото на древен параклис, в обширен двор с издигнат над 4 метра каменен зид. По неизвестни причини църквата е ориентирана почти напълно на югоизток-северозапад. В стилно отношение Успение Богородично представлява корабна базилика с двускатен покрив без кубета. Вътрешно тя има три олтарни апсиди.

²⁸ Списъци на недвижимите културни ценности с категория „Национално значение“, Министерство на културата

²⁹ Списъци на недвижимите културни ценности с категория „Национално значение“, Министерство на културата

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Иконостасът е дело на Дебърската школа и е с богата дърворезба. От стенописите най-забележителен е образът на „благославящия Бог“. Той е изрисуван в средата на свода в огромни размери и оставя впечатлението на „Вседържател“ (пантократор), което навярно е било и основната идея на зографа, вложена в този образ, поставен сякаш в небесата.

Църква Свети Димитър, Хасково

На 14 юли 1896 година се полагат основите на църквата „Свети Димитър“ в Хасково. Строежът продължава две години и през есента на 1898 г., на Кръстовден (14 септември), храмът е осветен от Пловдивския митрополит Натанаил. Храмът „Свети Димитър“ е граден с ломен камък и вар. Покривът е двускатен.

Първоначално е имало и кубе, но през 1956 година – поради остаряване и невъзможност да бъде поправено – е срутено. Всички прозорци и врати в църквата завършват с арки. Иконостасът в най-високата си част над дверите е висок 6,32 м, а дължината му е цялата ширина на храма – 10 м.

Храм „Свети Харалампий“ – кв. „Болярово“

Храмът „Свети Харалампий“ е издигнат през 1922 и осветен през 1926 г. по инициатива на тогавашния финансов министър Петър Янев (1886-1925).

Арменската църква „Сурп Степаннос“ (Свети Стефан)

В първите десетилетия на 20 век хасковската арменска общност създава Богослужебно място. Единият ъгъл представлява олтар като на стената е поставена иконата на Света Богородица, а от двете страни – две големи запалени свещи. В средата е поставен Вем кар, донесен от църквата в Хай-кюх.

Ески Джамия (Джами Джадид)

Недвижима културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ бр.67/27.08.1968г., кв. 32, архитектурен паметник

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Ески джамията претендира да е една от най-старите, строени по нашите земи. Според взиданата над входа ѝ каменна плоча с арабски надпис тя датира от 1394 г. Понастоящем тя е значително вкопана в земята. Сградата е правоъгълна и лежи с входната си северна фасада. Молитвеният салон, със слабо подчертана надлъжна ос, на която отговаря централно поставената михрабна ниша в насрещната стена, е осветен от два реда прозорци.

Стените на основното тяло (без дюкяните и стопанските помещения) са дебели 1.00 м. В стопанското помещение, откъдето е достъпно и минарето, е запазена стара дървена решетка. Виждат се и следи от външно изписване (върху дебела стена на основното тяло). Минарето е бяло измазано – с четириредов сталактитов мотив под викалото. Ески джамията е главният действащ молитвен дом на мюсюлманите в града.

Чаршийска джамия (Чарши джамия)

Недвижимата културна ценност от категория „местно значение“ (ДВ 22/18.03.1975.г.), ул. „Отец Паисий“ № 15-19, кв. 549, пл. № 2328, архитектурен паметник.

Чаршийската джамия („Чаарши джами“).

Наименованието на сградата е свързано с местоположението ѝ – както в миналото, така и понастоящем – в центъра на търговското ядро на града. Сега тя е почти изцяло обградена от плътни долепени до нея дву- и едноетажни търговски сгради и магазини, които до голяма степен я изолират от погледа на минувача. В миналото тя е била свободностояща, като особен интерес представлявали двата значителни по големина фонтана, разположени свободно (извън двора ѝ) на известно разстояние от двете ѝ страни. Една особеност на молитвения салон е, че дългата му ос се явява напречна спрямо посоката на влизането. Таванското покритие е плоскостно. В средата на насрещната стена е разположена михрабната ниша, оформена с релефна рамка. Общо взето интериорът е беден, до голяма степен изменен и модернизирани (премахнати са били дървени тавани, предприето е било измазване и пр.). В нишата е запазен добре характерен стенопис с пейзажни мотиви. Външната архитектура на сградата (с изключение на минарето), е нехарактерна и неизразителна. На южната стена има зазидана плоча с арабски писмени знаци, която е неразчетена.

Г) Паметници

Паметникът на незнайния войн

Паметникът на незнайния войн на централния градски площад „Свобода“ в град Хасково е открит през 1927 г. Величественият монумент е изработен от скулптора Делирадев с любов и признателност към всички българи, загинали по време на Освободителната война от 1877-1878 г., Балканската и Първата световна война. Монументът е осветен на 2 юни 1927 г.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Паметникът е много оригинален като изработка. Скулптурите на войните в долната му част символизират четирите рода войски – пехота, кавалерия, артилерия и команден кадър.

Братската могила

Идеята за Братската могила в Хасково се ражда в края на 1946 година, когато е съставен списък на загиналите борци, чиито тленни останки да бъдат погребани там. През 1948, на 2 юни, костите са пренесени с траурно шествие в Градската градина. Паметникът е издигнат по-късно на хълм „Ямача“ и е дело на скулптора Стою Тодоров. Той представлява архитектурен ансамбъл с релеф и паметна плоча на загиналите.

Материалът е бял варовик, облицовка, със задължителната петолъчна звезда (петолъчка) – символ на Комунистическото движение. От едната страна на Братската могила в Хасково е изсечена 1923 година – годината на Септемврийското въстание. От другата страна на Братската могила в Хасково е изсечена 1944 година – годината, в която след преврата от 9 септември на власт идва правителството на Отечествения фронт (ОФ). Паметникът е официално открит на 8 септември 1955 г.

Паметникът на Капитан Петко Войвода

Сред най-величествените паметници на Капитан Петко Войвода е паметникът в град Хасково, където Капитан Петко Войвода пристига през март 1879 г., за да подготви населението за очакваното нападение на кърджалиите.

Паметникът на Тримата ремсисти

Паметникът на Тримата ремсисти се намира в квартал „Бадема“. Паметникът на Тримата ремсисти е ярък представител на т. нар. „тоталитарното изкуство“ (по-точно е „социалистическо изкуство“ или „социалистически реализъм“) в България. Образите са талантливо изваяни от скулптора Димитър Алексиев. Мемориалът е открит на 6 ноември 1974 година.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Паметникът на легендарния 10-ти пехотен Родопски полк

Паметникът на 10-ти Родопски пехотен полк е единственият по рода си в цяла България и е построен със средства на участниците в полка и техните роднини. Построен е в памет на служителите в полка, който е формиран през 1885 г. в град Хасково след примирието от Сръбско-българската война (1885) под наименованието 3-ти пехотен Шейновски полк.

Барелеф на полковник Веселин Вълков

На 8 септември 2012 г. е открит барелеф на полковник Веселин Вълков, намиращ се до ОУ „Любен Каравелов“. Полковник Веселин Вълков е роден в Хасково през 1908 година. През август 1944 година поема командването на 10-ти Родопски пехотен полк. Полк. Веселин Вълков е и автор на мемориална книга „Родопци в настъпление“, която е описан героизмът на родопци през Отечествената война.

Д) Сакрална архитектура

Монумент Пресвета Богородица

Най-високата в света статуя на Пресвета Дева Мария с Младенеца е издигната с почит, любов и признателност към Божията майка. Монументът е открит през 2003 г. с водосвет от митрополит Арсений. През 2005 г. е вписан в книгата на Световните рекорди на Гинес, а от 2009 г. е и в листата на Стоте национални туристически обекта на България.

Автори на статуята са Петьо Александров, Никола Стоянов и колектив. Изработена е от полимер-бетон и тежи 120 тона. Общата височина на монумента е 32,8 м, а притегателното му излъчване се допълва от изградения вътре в основата му параклис Рождество Богородично. От хълма „Ямача“, на който се извисява статуята, се разкрива запленаваща панорама на целия град. Идеята за построяването на Монумент Пресвета Богородица е на кмета на Хасково Георги Иванов и се осъществява изцяло с дарения от хасковската общественост. Символът не е избран случайно – Божията Майка винаги се е считала за покровителка на града. Притегателното излъчване на монумента се допълва от изградения в неговата основа параклис „Рождество Богородично“, иконописът е на Тодор Мирчев.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Камбанарията в Хасково

През 2010 г. до Монумент Пресвета Богородица в Хасково е издигната Камбанарията. Със своята височина от почти тридесет метра, Камбанарията е една от най-високите на Балканския полуостров. На върха ѝ са поставени осем камбани с различна големина като общото им тегло е над един тон.

Е) Съвременни културни обекти

Монумент „1000 години Хасково“

Монумент „1000 години Хасково“ е построен през 1985 г. по случай 1000-годишнината на Хасково. Проектът е на скулптора Крум Дамянов и архитекта Симеон Борисов. Монументът е върху основите на Старата часовниковата кула на Хасково, разкрити за първи път при строителството на хотел „Аида“ през 60-те години на ХХ в.

Монумент „1000 години Хасково“ представлява модерна часовникова кула с височина 26,5 м. Състои се от три равни части, свързани композиционно. Първата част е изградена от гранитни плочки с орнаменти, а в средата на настилката е поставен ритуален камък за отбелязване на събитието. Втората част представлява комплекс от четири скулптури на фигури от сив гранит с височина 6 м., поставени върху кръгли стоманени колони. Третата част е часовник с четири циферблата с диаметър 1,6 м. и две камбани, задвижвани от тежести на принципа на старите часовникови механизми. Часовниковият механизъм е произведен в Лайпциг, Германия.

Монументът символизира четирите посоки на света, прехода към новото хилядолетие и Хасково като кръстопътен център между Изтока и Запада.

Най-високият пилон с националния флаг в България

На 20-ти юли 2012 година, на Илинден е открит най-високият пилон с националния флаг в България. Идеята за издигането му е на градоначалника Георги Иванов. Трибагренникът се извисява в парк „Ямача“ на един от най-високите хълмове в Хасково. Размерите му са 6 на 9 метра, а височината на металния пилон е 30 метра.

Най-новият символ на града се намира в непосредствена близост до Монумент Пресвета Богородица и Камбанарията.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Старата часовникова кула на Хасково

Масовото строителство на часовникови кули в поробена България започва към края на 18-ти и началото на 19-ти век. През този период Османската империя изгражда тези съоръжения в почти всеки български град. Часовниковата кула в Хасково е построена в началото на 19-ти век като символ на града и на стопанския подем през онова време.

Хасковлията Коста Арнаудов описва кулата като висока 30 метра постройка, изградена от дялан камък, с тенекиен покрив и остро шило на върха. Имала е вита вътрешна стълба, която е извеждала до стаичка с прозорци в горната част. В средата се е намирал часовниковият механизъм, задвижван посредством две тежести от камък с дебели въжета. Медна камбана отчитала часовете. Освен за отмерване на времето, кулата е служила и за наблюдателница на пожарната команда. Макет на часовниковата кула и оригиналният часовников механизъм се съхраняват в Регионалния исторически музей – Хасково. Незнайно защо, през 1913 г. Градският общински съвет приема решение за разрушаването на часовниковата кула в Хасково. През 1985 г. на мястото ѝ е издигнат Монумент „1000 години Хасково“. На 8 септември 2012 г. е направена първата копка за възстановяването на старата часовникова кула на града.

Паметникът на Димитър Иванов - Лицо, Хасково

Димитър Иванов-Лицо (1888-1953) е ярък представител на следосвобожденското поколение творци и интелектуалци, дали силен тласък на националната ни култура. През 2008 г., по повод 120-годишнината от рождението на Димитър Иванов – Лицо, в центъра на Хасково е открит негов паметник, интегриран в градска среда, с естествени размери и цялостен вид. Статуята се намира пред къщата на твореца.

Лицо е първият хасковски художник след Освобождението, роден, живял и творил изцяло в родния си град Хасково. В неговите акварелни пейзажи, изпълнени в изключително трудната техника „а ла прима“, критиката открива творец с голям талант и вдъхновение. Когато избухнала Първата световна война той е мобилизиран като военен художник и създава творби като „Бабуна планина“, „Плетвар“, „Момиче от Пелистер“ и др.

Мостът над Кърджалийска, Хасково

Мостът представлява красиво и удобно съоръжение над бул. „Освобождение“, един от най-оживените булеварди в града. Той свързва два квартала на града – кв. „Овчарски“ и кв. „Младежки“. Стремежът на скулптора - Господин Тенев - да изгради моста в детски стил е оформил окончателното му решение. На едната стена има две групи деца с по четири фигури, като едната група завършва с куче, а другата с котка.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

5.3. Проблеми пред опазване и развитие на културно–историческото наследство

Богатото културно наследство на град Хасково се нуждае от сериозна и регулирана поддръжка, за да може да се съхрани и да запази традиционния облик и дух на града. Основните проблеми са пряко свързани с липсата на финансиране и социализация на недвижимите културни ценности.

Физическо опазване

Характерен проблем за цялата страна се изразява основно в постоянните иманярски набези над археологически обекти, а така също и в организирани обири в музеите. Иманярството е особено силно изразено в Южен централен район.³⁰

Факт е постепенното разрушаване на изключително ценни обекти на културното наследство и реална заплаха за унищожение на някои от тях или части от тях.³¹ Безспорно проблемите с моделите на опазване и управление на културното наследство оказват своите отражения върху облика на градската среда. Поради силната вълна на ново строителство в последните години много от недвижимите културни ценности са разрушени или увредени, загубени са много от традиционните и исторически места на града. Части от груповите недвижими културни ценности са загубили своята културна и историческа стойност.

Информация

Разпределението на отговорностите на администрацията във връзка с културното наследство създава редица проблеми по отношение на информацията за него. Информацията за отделните археологически обекти се съдържа в „Археологическа карта на България“, която е с режим „за служебно ползване“. Гражданите и различните организации на практика нямат свободен достъп до тази информация, нито до информацията за всички движими паметници на културата, съдържаща се в регистъра на Националния музейен фонд, воден от Националния център за музеи, галерии и изобразителни изкуства (НЦМГИИ). Проблемът с липсата на информация има и други измерения – за редица обекти няма публикации с научен характер, а обектите, за които има туристическа информация от какъвто и да е вид, са около 5-10% от всички обекти. На туристическите карти много от обектите не са отбелязани, няма ги и в различните туристически материали, които се изработват. Туроператорите също не разполагат с подобна информация.

Социализация

На първо място, това е почти пълната липса на достъпност до недвижимите паметници на културата и липсата на прилежаща инфраструктура, която би позволила паметниците да бъдат социализирани и включени в туристически дейности. За движимите паметници на културата това е липсата на експозиционна площ и лошото стопанисване на музейните фондове. Лошата социализация се поражда от различни фактори, вкл. липсата на конкретни дейности по социализацията на паметниците като консервация и реставрация, липсата на мащабни археологически проучвания и реставрационни дейности, липсата на информация, липсата на проекти по международни програми, насочени към тези проблеми и др.

Общинската администрация няма разработена конкретна концепция за социализацията на паметниците на културното наследство и включването им в реален туристически продукт.

³⁰ Регионален план за развитие на Южен централен район за планиране за периода 2007-2013

³¹ Общински план за развитие на Хасково за периода 2007-2013

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Въпреки започналите дейности по обновяване на централните градски части в гр. Хасково, процесът на работа се извършва твърде локално и „на парче“. Зоните около самите недвижими културни ценности остават необлагородени, което нарушава цялостния облик на средата. Част от недвижимите културни ценности са труднодостъпни и недостижими за хора с увреждания. Много от предходните проблеми се отнасят и за археологическите и историческите недвижими културни ценности. Отново липсата на финансиране възпрепятства дейностите по проучване, реставрация и консервация на археологическите обекти. Не се извършват инициативи и реални действия за оценяване потенциала на обекти от социалистическия период като културно наследство от най – ново време, с които да се осмисли техния потенциал за развитие на културния туризъм. Това може да се постигне чрез ясна политика и приоритети при финансиране опазването на обектите на културно наследство, поощряване на по-гъвкави механизми за финансиране и цялостна информационна система, която да обслужва културното наследство в рамките на града и близките околности и неговите обекти - движими и недвижими, материални и нематериални.

Човешки фактор

В региона кадровият потенциал от специалисти е по-висок, особено що се отнася до археолози, музейни работници, специалисти по консервация и реставрация, специалисти по културен туризъм. Наличните кадри, обаче, в голямата си част са в пенсионна възраст, включително и работещите в културните структури на общините.

Основно кадровият потенциал е концентриран в град Хасково. Регионалният исторически музей е единствената организация с по-сериозен кадрови потенциал за проектна дейност, който обаче към настоящия момент не се използва в духа на европейските практики. Проблемът с човешкия фактор се задълбочава от липсата на университет в града, който да създава кадри в тази област, както и поради факта, че не се провеждат обучения за повишаване на квалификацията на работещите в сферата на културното наследство.

Общинската администрация оценява, че е слаба обществена загриженост по отношение на културното наследство на територията. Липсват неправителствени организации с предмет на дейност в тази сфера и отсъствие на публично частни партньорства за опазване и използване на културния потенциал на Общината.

5.4. Перспективи пред културно-историческото наследство в Хасково

Потенциал на културното наследство

Основният икономически потенциал на културното наследство се свързва със сферата на туризма, а така също и с определени поддържащи го отрасли, като извършването на строителни работи, изработването и търговията със сувенири, отпечатването и разпространението на туристически материали и др.

Съвременното Хасково се развива и носи своята неповторима архитектурна атмосфера. През последните години Хасково успешно се утвърждава като „Град на Богородица“. Статуята на Св. Богородица е един обединяващ символ, който е събрал в себе си традицията на християнските добродетели, върху които се гради бъдещето на града. Динамичното изграждане на символни съвременни културни обекти превръща града в привлекателно място, отстояващо ценностите на местната общност.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Община Хасково изразява ясно желание и воля за опазване на културното наследство на Хасково. Демонстрирано е намерение за неговото адаптиране и изява, съобразено с изискванията на съвременния живот на града и това е важен фактор в процеса на градското обновяване. Необходимо е разработване на стратегия за цялостно опазване на културното наследство на територията на Общината. Идеята за учредяване на специализиран фонд за проучване и съхраняване на културно-историческото наследство би допринесъл за опазване на културно – историческото наследство на Хасково.

Инфраструктура

През последните години Общинската администрация обръща внимание на нарастващия проблем с опазването на културното наследство. Част от сградите са изцяло реконструирани, съгласно одобрени проекти и издадени разрешения за строеж.

Община Хасково работи активно по усвояване на средства по оперативни програми за реконструкция на Централната градска част и други обекти на културата. Необходимо е осигуряването на инвестиции за доизграждане и поддържане на пътищата до места с природни забележителности или културно-историческо наследство и подобряване достъпа за хора в неравностойно положение.

Култура и туризъм

Различни експертни оценки, правени от Министерството на културата, предвиждат, че около 20-25% от туризма у нас ще се свързва с културното наследство на страната. Това е значителен потенциал, който в момента не се използва. За създаването на атрактивни дестинации е необходимо да бъде приложен алтернативният подход за създаването и експлоатирането на маршрути, които включват обекти от региона, и са свързани с традиционните туристически дестинации – Пампорово и Чепеларе като ски центрове, Велинград, Хисаря, Баня – като балнеоложки центрове, дават възможност за диверсифициране на икономиката, за намаляване на риска от външни негативни влияния, за стимулиране на местното предприемачество и овладяване на процесите на обезлюдяване на планинските райони.

Трябва да се отбележи, че потенциалът на културното наследство в района способства за развитие на форми на туризъм - културен, познавателен, поклоннически и др. Включването на най-забележителните обекти на територията в общ туристически продукт с други съседни общини е сериозен потенциал, който все още не е напълно усвоен. Бъдещият туристически продукт може да бъде определен чрез ключови културно-исторически забележителности в рамките на Южен централен район: минералните води, териториите на национален парк „Централен Балкан“, на Родопите, археологическият комплекс „Перперикон“ и тракийското светилище при с. Татул, Старосел, Копривщица, Калофер, Хисаря и др.

Близкото разположение на недвижимите културни ценности от централната градска част, активното експониране на нови обекти на културата в парковите зони, а в бъдеще и на територията на казармите, предоставя чудесна възможност за интегрирането на тези пространства едно към друго и за формиране на многофункционални публични пространства.

Образование и наука

Културното наследство намира приложение в сферата на образованието и науката с два основни акцента – археологически разкопки на български и международни експедиции и образователни дейности, свързани с музеите и техните задачи.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Информационно обслужване

Следва да се предвиди създаването на единна териториална информационна система на недвижимото културно наследство (създаване на информационни сайтове, пътеводители, специализирани посредници, опознавателни турове). Обозначителните табели/ знаци, брошури, информационни сайтове и всички останали източници на информация, свързани с културните ценности, трябва да бъдат разпознаваеми и от международни туристи (т.е да бъдат преведени поне и на английски език).

Съвременни модели

Необходимо е да продължи прилагането на съвременни модели за опазване и управление на недвижимото културно наследство – активизиране на публично-частното партньорство, разкриване на потенциала на неправителствените организации и граждански сдружения в дейността на опазване на културното наследство. Стимулира се участието на професионални общности за адекватни творчески решения на опазване и развитие на културното наследство. По отношение на опазването на недвижимите културни ценности Община Хасково работи в партньорство с училища и детски градини, читалищни и фолклорни състави и музеите. Инициират се дискусии във връзка с популяризиране на културното наследство с цел запознаване и ангажиране на обществото с проблемите и работата по опазването им. Напр. през 2012 г. се провежда активната кампания „Зеленият град”. Стимулира се популяризирането на културното наследство сред децата и младите поколения, посредством образователната система. Реализират се проекти за опазване и интегриране на културното наследство.

Развитие на културните индустрии

Културните индустрии са агент на развитието, тъй като са сфери на бизнеса, които използват много иновации. Подходящи са за развиване в района, защото са ключ към приоритетния за града културен туризъм и допринасят за модерния имидж на града.

Добра предпоставка е и фактът, че вече се развиват различни културни индустрии – фестивали, търговия с произведения на изкуството, художествени занаяти, антиквариат, медии и др.

Необходимо да е да се подобри средата, в която се развиват, както и да им се осигури институционална подкрепа чрез създаване на агенции за културно развитие.

Свършеното до момента дава основание да се смята, че няма да е трудно това да стане въз основа на цялостна концепция, с която да се определят времевите и териториални параметри на проучванията, етапността на действията, съобразно трудностите в най-динамично функциониращата част на града, оптималния консервационно-реставрационен подход, съобразен със съвременните европейски тенденции и методите за адаптиране на обектите на културно наследство за гр. Хасково.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

VI. Държавно управление, неправителствен сектор, обществен ред и сигурност

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

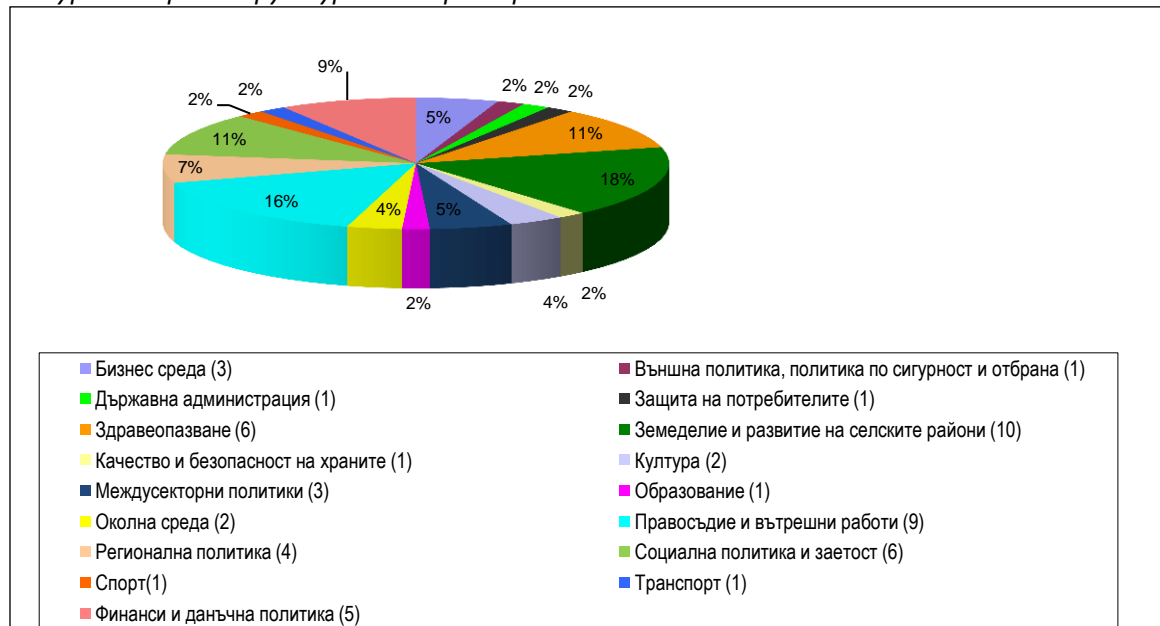
6.1. Държавно управление и административно обслужване

Град Хасково е административен център на Община Хасково и на Област Хасково

Държавна администрация

На територията на град Хасково са концентрирани всички ключови териториални звена на централната администрация в различните секторни публични политики на регионално ниво. Териториалните звена, функциониращи на територията на града са 57. Разпределението на структурите на централната администрация по секторни политики³² на територията на град Хасково е както следва:

Фигура 23: Брой структури на територията на Хасково

Деконцентрираните структури на държавната администрация са разположени главно в централната градска част, което създава допълнителна концентрация на пътникопоток от територията на областта и общината към административния център - гр. Хасково.

Грижата за достъпността до публичните институции е основна през последните няколко години и изисква инфраструктурата около обществените сгради да бъде проектирана и изградена по подходящ за хората с различни увреждания начин.

³² Източник на класификацията по секторни политики е Портала за обществени консултации: www.strategy.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Областна администрация

Областната администрация подпомага областния управител при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му и извършва дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица.³³ Численост на персонала на Областната администрация на област Хасково и на нейните административни звена е 42 души. Сградата на областната администрация се намира на площад „Свобода“ №5.

Общинска администрация

Община Хасково е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище гр. Хасково, пл. „Общински“ № 1.

Орган на местно самоуправление в Община Хасково е Общинският съвет в състав от 41 съветници и Кмета на Общината. Ръководството на общината се осъществява от: кмет, председател на Общински съвет, 4 заместник-кмета и секретар. Административното обслужване в населените места се подпомага от 19 кметове на кметства и 16 кметски наместници.

Изпълнителен орган на държавната и местна политика по предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса е Кметът на Общината. Той ръководи дейността на администрацията на Община Хасково чрез собствени актове. Общинската администрация е обща и специализирана.³⁴

Администрацията е разположена в сградата, намираща се в центъра на града. През 2012 г. е извършен ремонт, който включва мерки за енергийна ефективност: смяна на дограми, външно оформление с топлоизолация и вътрешно изолиране на стените; подмяна на цялата отоплителна инсталация. Освен мерките за енергийна ефективност и подобряване визията на сградата е направен и външен асансьор за хора в неравностойно положение от източния край на Общината.

6.2. Неправителствен сектор

Неправителствените организации са важен партньор в политиката за регионално развитие на местно и регионално равнище. Те са коректив и балансатор между интересите на държавните организации и гражданите и спомагат за изпълнението на проекти, програми и дейности, допълващи работата на държавните структури.

В град Хасково има регистрирани 70 неправителствени организации.³⁵

По тип те се определят по следния начин: фондации – 9; сдружения – 60 и читалище – 1.

³³ Устройствен правилник на областните администрации, приет с ПМС № 121 от 5.07.2000 г., обн., ДВ, бр. 57 от 14.07.2000 г.,

³⁴ Устройствен правилник на Община Хасково

³⁵ Информационен портал за неправителствените организации в България

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

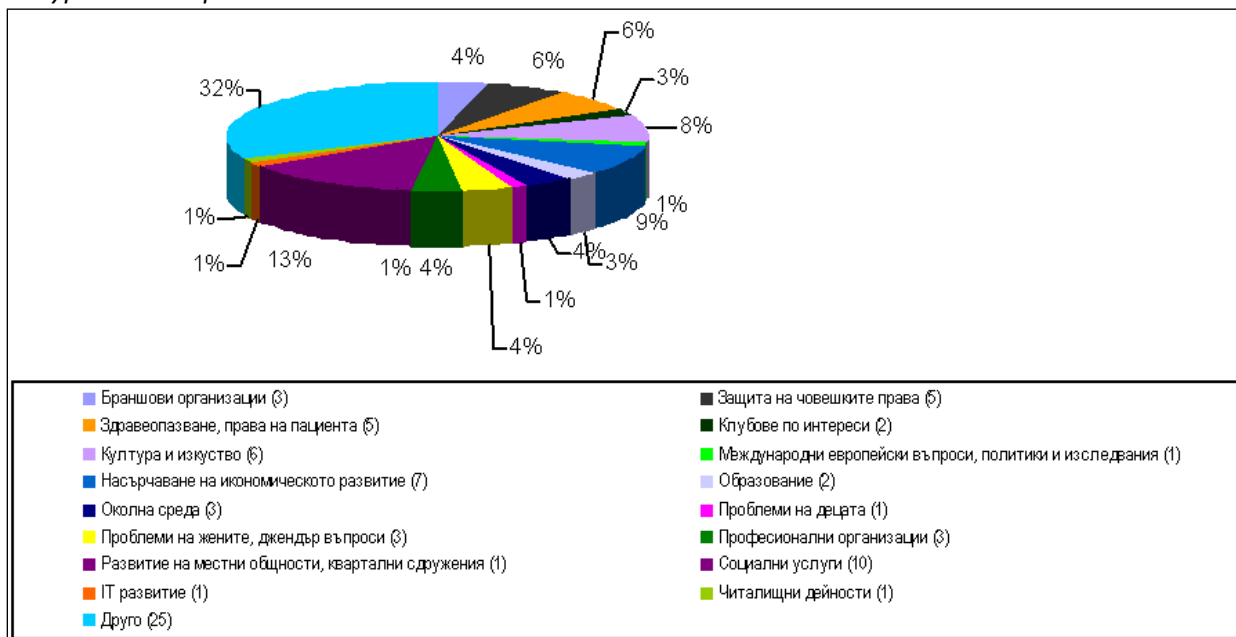
Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 24: Разпределение на НПО по дейности

Според общинската администрация е създаден добър климат на партньорство между общината, частния сектор и неправителствените структури. НПО са ценен партньор при реализацията на проекти по различни линии, тъй като имат ноу-хау и ресурси в областта на разработването и изпълнението на проекти. Общината съдейства за популяризиране възможностите за кандидатстване на неправителствените организации в процедури, чиито действия се реализират на територията на Хасково. Напр. кандидатстване на НПО за участие в Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ (2010, 2012).

Най-активни партньори на общинската администрация са РСО „Марица“, Съюз за възстановяване и развитие и Търговско – промишлената палата. Те участват при разработването на проекти и изпълнението на дейностите, разработването на стратегически документи, като предоставят информация и консултации. Техни представители участват в Регионалния съвет за развитие на ниво Южен централен район, където се вземат решенията за развитието на плановия район и финансирането на проекти.

6.3. Обществен ред и сигурност

Обстановката в град Хасково по опазване на обществения ред и сигурност се характеризира с голяма многокомпонентност, продиктувана от специфичността на региона и неговото географско местоположение. Съгласно статистическите данни,³⁶ разкриваемостта на криминалните престъпления, извършени на територията на РПУ Хасково през 2010 г. е 50.54%, като е отбелязан ръст от 16.77%, спрямо 2009 г. Отбелязан е 3% спад на регистрираните криминални престъпления през 2010 г., спрямо 2009 г. Регистрирани са 18 престъпления срещу личността и са установени извършителите.

³⁶ Отчет за дейността на Районно управление „Полиция“ – Хасково, 2010

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

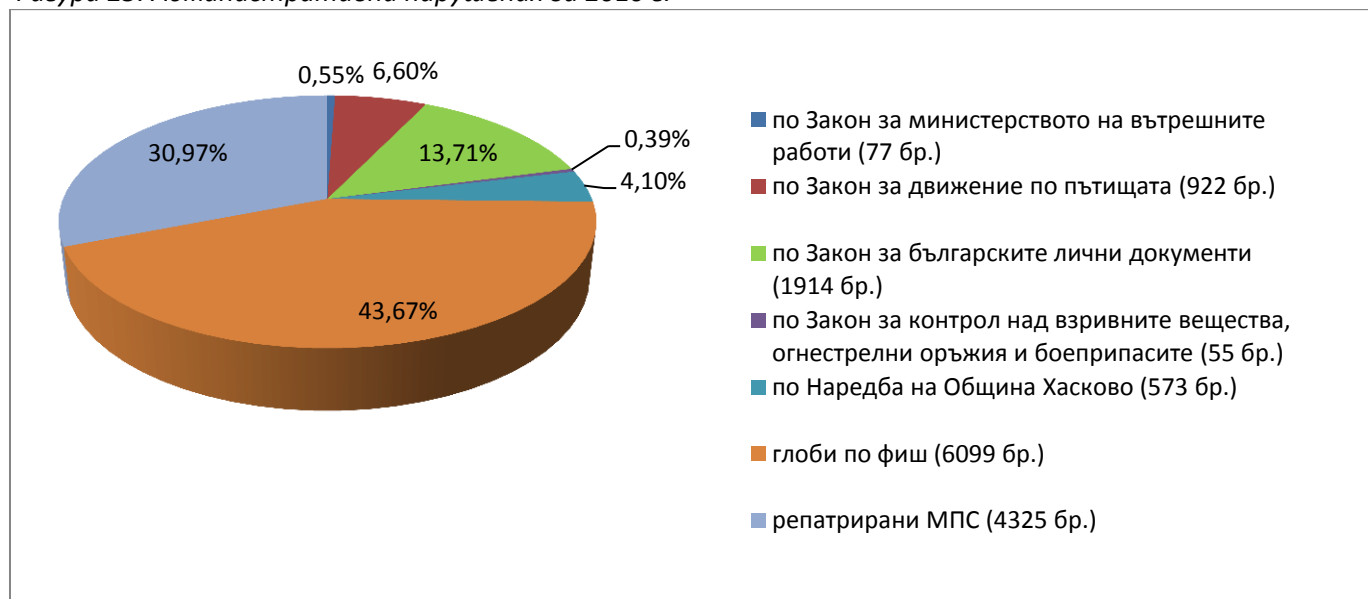
Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

С 15,95% е увеличена разкриваемостта на имуществените престъпления: квартирни престъпления (от апартаменти, къщи, вили, селски къщи); взломни кражби на имущество. За 2010 г. са регистрирани 504 бр., от които 187 са разкрити (37.10%), а за предходната 2009 г. са регистрирани 468 бр., а разкрити са 99 (21.15%). Наблюдава се увеличение на този род престъпления и по-висока моментна разкриваемост.

През 2010 г. в РПУ Хасково са регистрирани общо 48 случая във връзка със съхранение и разпространение на НУВ, а разкриваемостта е 93,33%. Регистрирани са 16 палежа, от които 12 са на МПС, а 4 на недвижима собственост, като е установен извършител само за един палеж.

Статистиката по отношение на безопасността при автомобилния транспорт за съжаление е тревожна както за цялата страна, така и за Хасково. През 2010 г. са регистрирани 102 случая на управление на МПС след употреба на алкохол, като за 2009 г. регистрираните престъпления от този вид са били 182. Над 80% и от административните нарушения са свързани с нарушаване правилата за безопасността на движението. За 2010 г. броят на административните нарушения е 13 965, за които е взето отношение с акт или с фиш.

Фигура 25: Административни нарушения за 2010 г.

В резултат на предоставената информация могат да бъдат характеризирани отделни градски територии като рискови по отношение осигуряването на обществения ред и сигурност. Става ясно, че най-честите престъпления остават кражбите. Като райони с най-голям брой кражби е централната търговска улица (магазинната мрежа), в района на кооперативния пазар. По отношение на безопасността при автомобилния транспорт като рискови се определят кръстовищата на булеварди „Раковски“ и „Съединение“, кръстовищата на бул. „Васил Левски“ и „Илинден“ и др.

Резултатите от този анализ ще послужат за набелязване на мерки за превенция и намаляване на престъпленията в зоните за въздействие.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

VII. Околна среда

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

7.1. Цели и политики на Община Хасково по отношение на околната среда

Съхраняването на природните ресурси и тяхното оптимално използване се превръща в първостепенен приоритет за местното самоуправление. Опазването на околната среда и екологичното равновесие имат важно обществено значение за подобряване качеството на живота на населението и подобряване на условията за отдих в общината. Чрез осигуряване на благоприятна околна среда и запазване на природните дадености се създават благоприятни условия за устойчиво развитие на едни от приоритетните национални отрасли: туризъм, екологично земеделие и животновъдство. Развитието на икономика, основаваща се на местните ресурси, изисква специфични мерки за опазването и устойчивото ползване на природните дадености. Опазването и устойчивото ползване на природните ресурси ще реши и редица социално-икономически проблеми, като миграцията, безработицата и др. Те са в основата на устойчивото развитие и осигуряват възможности за създаване на устойчив поминък на местните хора.

В основата на разработването на Общинския план за развитие на Община Хасково е залегнало разбирането за устойчиво и балансирано регионално развитие, съобразено с икономическите, социални и екологични аспекти на развитие. Решаването на проблемите, свързани с околната среда, са формулирани основно в актуализирания План за развитие на Община Хасково 2007 – 2013 г. Приоритет 4: Опазване на околната среда.

Основните цели, към които са насочени усилията на Общината са:

Цел 1: Да се запази и обогати биологичното разнообразие. Мярка 2: Засилване контрола върху опазването на околната среда и повишаване екологичната култура на населението

Планираните дейности са: Въвеждане на система за постоянен контрол върху изхвърлянето на отпадъци; Въвеждане на процедура за редовно получаване на информация относно замърсяването на въздуха, водите и почвите; Провеждане на разяснителни кампании сред населението; Екологично обучение на деца и ученици; Провеждане на "зелени" училища; Издаване на печатни материали във връзка с опазване на околната среда; Осъществяване на партньорски проекти с общини от други държави по опазване и управление на околната среда; Съхраняване на залежали и негодни за употреба пестициди; Разработване и прилагане на Общинска програма за опазване на околната среда; Въвеждане на екологично чисти технологии в местната икономика.

Цел 2: Развитие на екологична инфраструктура, водеща до подобряване качеството на живот и повишаване възможностите за инвестиции в икономиката

Мярка 1: Прилагане на технически и технологични мерки

Мярка 2: Управление на твърди отпадъци – премахване на нерегламентираните сметища, организиране на събирането, депонирането и третирането на твърдите отпадъци

Дейности: Рекултивация на стари депа; Депо за твърди битови отпадъци; Разработване и въвеждане на система за разделно сметосъбиране и сметоизвозване на територията на общината; Почистване на нерегламентирани сметища в населените места; Изграждане на завод за преработка на ТБО /регионален център за управление на отпадъците/

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Мярка 3: Енергийна ефективност

Дейности: Разработване и изпълнение на общинска програма за енергийна ефективност; Насърчаване използването и въвеждането на възобновяеми енергийни източници; Въвеждане на енергоспестяващо улично осветление в населените места на общината; Саниране на жилищни и обществени сгради; Въвеждане използването на ВЕИ (слънчеви колектори) в общинските сгради.

Община Хасково е предприела действия за разработване и внедряване на система за управление на качеството, съгласно стандарта ISO 14001: 2004 „Системи за управление на околната среда”.

Планирането на дейностите са синхронизирани с политиките в сектор „Околна среда” с оперативни програми : „Околна среда” и „Регионално развитие”.

Община Хасково има разработени множество нормативни документи, които имат за цел опазване на околната среда. Това са:

- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Хасково;
- Наредба за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общественото имущество на територията на Община Хасково;
- Наредба за принудително изпълнение на заповеди за поправяне, заздравяване, хигиенизиране или премахване на строежи или части от тях на територията на Община Хасково;
- Наредба за реда и условията за извършване на строителни и монтажни работи, свързани с разопаковане;
- Наредба за реда и условията за поставяне на преместваеми обекти и елементи на градското обзавеждане на територията на Община Хасково;
- Наредба за управлението на отпадъците на територията на Община Хасково;
- Наредба за условията и реда за намаляване на замърсяването от излезли от употреба МПС.

7.2. Компонентен анализ на околната среда;

7.2.1 Качество на атмосферния въздух

Анализът на данните за състоянието на атмосферния въздух определя гр. Хасково като *чист град*. Почти всички наблюдавани показатели са в нормите – озон, въглероден оксид, серен диоксид, натриев оксид и натриев диоксид. Водещ проблем, както и за цялата страна, е замърсяването с фини прахови частици - ФПЧ. Прави впечатление, че замърсяването тук е с много по-ниски стойности в сравнение с много от българските средно големи градове. Превишава се средногодишната концентрация от 40 µg/m³, а също и броят на регистрираните превишения на СДН от 50 µg/m³ през 2011г. надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година (35 броя).³⁷ Въпреки това, през последните години се установява постепенно увеличение на случаите с наднормени съдържания на ФПЧ. Установено е, че най -

³⁷ Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2011г. Регионална инспекция по околната среда и водите – Хасково

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

голям дял в приноса за замърсяване на въздуха с ФПЧ10 имат битовият сектор и автомобилният транспорт. Наднормени концентрации на фини прахови частици с размер под 10 микрона се наблюдават изключително през отоплителния сезон и се дължат главно на употребата на твърди горива за битово отопление. Като основната причина за това може да се отчете наблюдаваното увеличение на дела на домакинствата, употребяващи твърди горива за отопление през зимния сезон. Имайки предвид, че страната ни е на първо място в ЕС по ниво на замърсеност с ФПЧ, очевидна е необходимостта от още по-целенасочени мерки за снижаване концентрациите на този замърсител.

Източниците на замърсяване на въздуха за гр.Хасково могат да бъдат класифицирани и групирани по относителен дял, както следва:

- промишлени източници (неподвижни технологични източници)

В Община Хасково замърсяването на въздуха се влияе от дейността на големите промишлени обекти: асфалтови бази, парокотелни централи на мазут, „Неохим“ АД, „Вулкан“ АД и ТЕЦ „Марица 3“ ЕАД.

Промишлените източници в рамките на града не са замърсители на въздуха. Пречиствателни съоръжения функционират в предприятията „Каменица“ АД, асфалтови бази ПСК „Детелина“ ООД, с. „Клокотница“ и „Европът 2005“ ООД - гр. Хасково, които са разглеждани като потенциални източници на вредни емисии в атмосферния въздух. От направените през 2011 г. проверки при контролните измервания не са установени наднормени концентрации на емитираните вредни вещества в атмосферния въздух. За постигане на по-високи стандарти при опазване на околната среда „Каменица“ АД премина на природен газ.

В атмосферния въздух на града няма констатирани нарушения от фирми, използващи летливи органични съединения (ЛОС) в производствената си или търговската дейност. Те спазват строго наредбите и стандартите за управление на разтворителите.

В града няма нарушения и при изпускане на вещества, нарушаващи озоновия слой и флуорирани парникови газове (ФПГ).

Бензиностанциите на територията на града имат изградени системи за обратно връщане на газовите пари, които не позволяват отделянето на вредни емисии в атмосферния въздух.

- интензивен автомобилен транспорт - мобилни източници;
- битови източници и предприятия, разположени в жилищни райони (организирани източници);
- гаров и предгаров район, транспортни кръстовища, булеварди и др. (неорганизирани източници).

За намаляване нормата на ФПЧ през 2011 г., Община Хасково е разработила Програма за намаляване на нивата им и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух за периода 2011 г. – 2013 г.

Мерките, които планира Община Хасково за периода 2011 г. – 2013 г. са следните:

- Изграждане на нови зелени площи и детски площадки;
- Ежегодно възстановяване и асфалтиране на улични настилки;
- Изготвяне на проект за югозападен обходен път;
- Изготвяне на проект за югоизточен обходен път;

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

- Разширение на тролейбусния транспорт;
- Подмяна на дограма на училища и детски градини и изолация;
- Актуализиране на общинските наредби, имащи отношение към качеството на атмосферния въздух;
- Ограничаване на емисиите от производствените предприятия, чрез съдействие в рамките на компетенциите на общинската администрация;
- Въвеждане на мокро метене и миене на уличната мрежа;
- Проучване на възможностите за оптимизиране на транспортната система на града;
- Подобряване на паркова среда, пешеходни зони за достъпна архитектурна среда в гр. Хасково BG161PO001/1.4-02/2008/017 по Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013 г.“;
- Засилване на контрола върху камионите, превозващи насипни товари на територията на общината за недопускане на препълване и за използване на покривала;
- Проучване на възможността за газифициране на общинските обекти.

7.2.2. Води

Подземни води

В рамките на град Хасково са ситуирани два хидрогеоложки пункта, които извършват мониторинг на химичното състояние на подземните води. В резултатите от изследванията през 2011 г. са установени следните резултати:

Мониторингов пункт **BG3G0ahN1-2MP019** при гр.Хасково (Сондаж № 3, гр. Хасково – 1) регистрира завишение на средногодишното съдържание от стандарта на желязо - 0,99 mg/l (стандарт - 0,2 mg/l) и арсен - 0,0138 mg/l (стандарт - 0,01 mg/l); завишение на средногодишното съдържание от ПС на манган - 0,045 mg/l (ПС - 0,040 mg/l). Съдържанието на Обща α -радиоактивност през третото тримесечие е 0,333 Bq/l, т.е. под стандарта за разлика от предходната година.

Мониторингов пункт **BG3G0ahN1-2MP021** при гр. Хасково (ПС - ПБВ - 15 Сондажа - ВС "Източна зона") – не се фиксира завишение на наблюдаваните показатели спрямо ПС.

Повърхностни води

Основен водоприемник в град Хасково е река „Хасковска“. Тя се влива в р. „Харманлийска“ и посредством нея в р. „Марица“.

Извършено е почистване и корекция на коритото на река Хасковска, укрепени са съществуващи подпорни стени от каменна зидария - участък ИЗТОК, но коритото в западната си част има нужда от почистване и реконструкция.

Река „Хасковска“ преди гр. Хасково е водоприемник II категория, а след градска канализация до вливането – III категория, съгласно Заповед № Д – 272/03.01.2005 г. на МОСВ.

От извършения хидробиологичен мониторинг на повърхностни води за периода 2005-2010 г., те показват много добри кислородни качества. В много лошо състояние е реката по отношение на показателите амониев азот и фосфати, което е доказателство за засилено органично

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

замърсяване на водите. Най - значителен замърсител на повърхностните водни обекти в региона на РИОСВ – Хасково са канализационните системи на населените места.

Влошеното състояние на водните обекти в много случаи се дължи и на заустването на отпадъчни води в резултат на стопанска дейност. Предприятията, от дейността, на които се формират биоразградими промишлени отпадъчни води в региона на РИОСВ – Хасково, се намират в Северна индустриална зона - Хасково, (включваща Пивоварен завод на „Каменица“ АД, „Българска млечна компания - Хасково“ ООД, „НИК“ АД, Хасково). Състоянието на участъка е обусловено от комплексното въздействие на точкови източници на замърсяване, заустващи се директно в реката. Очакванията са за подобряване качеството на водите на р. „Хасковска“ след като започне да функционира ПСОВ.

Оценка за състоянието на повърхностните и подземни води на територията на РИОСВ-Хасково

Резултатите от ежегодния мониторинг потвърждават извода, че основен проблем за региона, водещ до замърсяване на повърхностните (а понякога и на подземните) води е заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните системи на населените места. На територията, контролирана от РИОСВ – Хасково през 2011 г. беше въведена в експлоатация ГПСОВ - гр. Хасково. Като успех, както за операторите, така и за РИОСВ – Хасково през 2011 г., може да се отбележи констатираното спазване на нормите от ПСОВ за Северна индустриална зона - Хасково на „Каменица“ АД – Пивоварен завод гр. Хасково за доста дълъг период от време (до края на месец август) и въведената в експлоатация ПСОВ на „Галус“ АД, София, третираща силно замърсените отпадъчни води, формирани при гушенето на патици от комплекса до с. „Войводово“. Тези съоръжения ще допринесат за подобряване на екологичното състояние на р. „Хасковска“, р. „Харманлийска“ и р. „Марица“.

7.3. Анализи по фактори на въздействие

7.3.1. Отпадъци

Управлението на отпадъците, в Общината и в частност в гр. Хасково, се извършва в съответствие с приетата „Наредба за управлението на отпадъците на територията на Община Хасково“. Системата за събиране на твърди битови отпадъци в града е съвместна и разделна, а в селата на Общината - съвместна. Използваните съдове за смет са контейнери тип „бобър“ с обем 1,1 м³. Отпадъците се извозват със специализирана пресовъчна сметосъбирачна техника. От 2004 г. всички села от Община Хасково са включени в системата за организирано сметосъбиране. Ежегодно от град Хасково се депонират около 45 000 тона битови и неопасни производствени отпадъци. От направените геодезични мониторингови измервания през 2004 и 2006 г. е установено, че годишно се депонират 40 080 м³ твърди битови отпадъци и изолационен материал.

На територията на гр. Хасково от август 2007 година е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На 28 май 2007 г. е сключен тристранен договор за сътрудничество в областта за разделното събиране между Община Хасково, „Екопак България“ АД и „Титан – АС“ ООД, клон Хасково. В бъдеще се предвижда и в селата да се въведе система за разделно

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

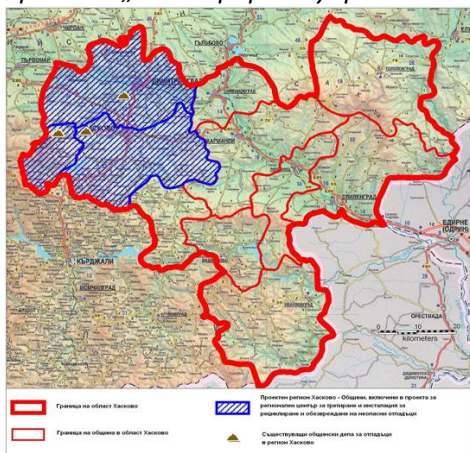
събиране на отпадъци от опаковки и по този начин ще бъдат обхванати всички населени места в Община Хасково и ще се обслужва цялото ѝ население.

Депото за неопасни отпадъци е собственост на Община Хасково и има Разрешение за ползване № III-Б-19/09.02.1996 г. Експлоатацията на обекта започва през август 1997 г. Депото за битови отпадъци в землището на с. „Гарваново“ е с проектен 15-годишен експлоатационен период на използване, т.е. до 2012 година. Полезният обем на площадката за депониране възлиза на 736 726 м³. Прилаганият метод е „санитарно депониране“, при който отпадъците се разстилат на определен работен участък и се уплътняват трикратно с булдозер. Депото не е разделено на отделни клетки.

В разработения от Министерството на околната среда и водите, през месец април на 2009 г., „Механизъм за развитие на инфраструктурата за управление на отпадъците“ с подкрепата на Оперативна програма „Околна среда 2007-2013“ за регион Хасково е предвидено изграждането на регионално депо за трите общини: Хасково, Димитровград, Минерални бани. В депото ще се изградят: сепариращи инсталации и съоръжения за компостиране, като елементи на регионалната система за управление на отпадъците.

Съгласно изискванията на *Директива 2008/98/ЕО за отпадъците* през 2020 г. трябва да се постигне на национално ниво общо 50% рециклиране на отпадъците от домакинствата. За Регион Хасково е определена индикативна цел за рециклиране и оползотворяване на отпадъците в рамките на регионалната система – 36,56%.

Карта 1: Област Хасково и общини: Хасково, Димитровград и Минерални бани, включени в проекта „Интегрирано управление на отпадъците в регион Хасково“.

Регионалният Център за третиране на неопасни отпадъци (РЦТНО) ще бъде изграден на площадката в землището на с. „Гарваново“, Община Хасково - на около 2 км южно от с. „Гарваново“, на около 3 км западно от с. „Татарево“, на около 3,5 км северно от с. „Въгларево“, на около 4 км северозападно от с. „Болярново“, на около 7 км северозападно от гр. Хасково, на около 7 км североизточно от с. „Минерални бани“ и на около 16 км югозападно от гр. Димитровград. Площадката включва съществуващото депо на Община Хасково, с разширение на изток в съседна неусвоена площ.

Разширението става върху склон с наклон 7 - 9°, ориентиран в посока север – юг, югоизток, с най-висока билна част на север (272,8 м в границите на площадката).

С цел осигуряване на екологосъобразно управление на отпадъците в Регионалния център за третиране на неопасни отпадъци е предвидена следната инфраструктура за третиране на отпадъците:

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

1. Регионално депо за неопасни отпадъци (1-ва клетка).
2. Инсталация за сепариране на отпадъците и производство на RDF - гориво от отпадъци.
3. Инсталация за компостиране на „зелени“ отпадъци.
4. Пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ).
5. Склад за временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата.
6. Довеждаща инфраструктура и инфраструктура на площадката, в която са включени вътрешни пътища, административно - битова сграда, КПП, кантар, гараж и работилница, мивка за измиване на гумите на камиони, резервоар, трафопост и газов факел.

Входът на Регионалния Център е от южната страна, където има КПП и кантар. От входа камионите с отпадъците се насочват към инсталацията за сепариране на отпадъците и производство на RDF - гориво от отпадъци, разположена в южната част на площадката. Достъпът до другите съоръжения и площадки се осъществява чрез вътрешни пътища, зоната с административната сграда и други площадки за обслужване и поддръжка на техниката; Пречиствателната станция за отпадъчни води, където ще се събират и третират всички отпадъчни води и инфилтратата. Административно-битовата сграда, работилницата и резервоарът за противопожарни нужди са разположени западно от основните производствени сгради. Факелът за биогаз, отделен от клетките на депото е на разстояние по-голямо от 50 м от всички сгради.

В южната част на площадката е разположена също и Инсталация за компостиране на разделно събрани „зелени“ отпадъци. Площадката включва също депо за неопасни отпадъци с три клетки, депо за хумус и земни маси за запръстяване, необходими за ежедневното запръстяване и повърхностно запечатване, както и съществуващото депо за неопасни отпадъци, подлежащо на рекултивация. Тези терени заемат по-голямата част от площадката и са разположени съответно в централната и западната ѝ част.

Предвиден е зелен пояс по контура на цялата площадка и достатъчно зелени площи между отделните зони там, където това е технологично възможно.

Специализирано депо за строителни отпадъци в областта има определено единствено в Община Хасково.

Община Хасково поддържа в приветлив и естетичен вид територията на града.

Събиране и извозване на битови отпадъци от територията на гр. Хасково до депото за битови отпадъци в землището на с. „Гарваново“ се извършва ежедневно по маршрутни графици. Обслужването се извършва на цялата територия на града, почистване на съдове за смет от място и около тях. През зимния период се обслужват и съдове за пепел.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

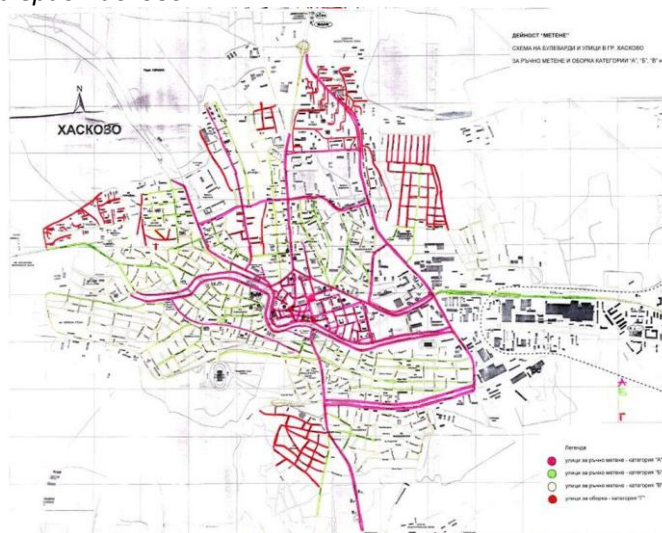
www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Карта 2: Схема за метене на улиците на град Хасково

Почистване на територията за обществено ползване в гр. Хасково се извършва чрез ръчно и машинно метене, миене, снегочистване, отстраняване на ледени висулки, сметосъбиране и сметоизвозване на улиците, площадите, подлезите, градините, зелените площи, дворовете, вътрешно-кварталните пространства, терените в жилищните комплекси, съдовете за смет, общите части на сградите, етажната собственост, предназначени за общо ползване, обществени сгради, витрини на заведения и фирми.

Карта 3: Схема за миене на улиците на град Хасково

Миенето включва почистване на уличните платна, регули, тротоари и улични оттоци, улици и извозване на събрания нанос. Основните операции са: миене на уличните платна и регули с маркуч или дюзи. Миене на тротоари, площадки и извозване на наноси. Почистване на територията за обществено ползване включва: ръчно метене на улиците на града и машинно метене на основните булеварди, улици, площади. През зимния период при снеговалеж се извършва ръчно почистване на сняг и лед на обслужваните територии.

Почистването на местата край водните площи, спортни и детски площадки, кооперативни пазари, автобусни и тролейбусни спирки, телефонни кабинки, стълбовете, пътните знаци, огражденията, светофарните уредби, съдовете за смет, които не са в дворовете, входовете и други е задължение на лицата и организациите.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

7.3.2. Шум

Основните източници на шум в гр. Хасково се свързват с интензивното автомобилно движение в отделни участъци, преминаване през част от централните улици, недоброто състояние на уличната мрежа, състоянието на превозните средства.

Основните промишлени източници на шум са разположени в отдалечени от жилищните райони промишлени зони, като се предприемат мерки за обезшумяване на производствата и съоръженията. Предприятията, попадащи в обхвата на комплексния разрешителен режим, извършват собствен периодичен мониторинг на шума, излъчван в околната среда. Измерените стойности в контролираните Дружества не надвишават граничните стойности съгласно Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

През 2011 г. не са регистрирани високи шумови нива.³⁸

7. 4. Зелена система и НЕМ

Озеленените площи в Хасково като организирани места за отдих, почивка и естетическа наслада представляват елементи на една цялостна зелена система. Основа на тази система са озеленените площи, предназначени за широко обществено ползване – паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни паркове и лесопаркове.

Въпреки неравномерното разположение на съществуващите зелени площи, което е обусловено от градоустройството на Хасково, през годините е направено максималното, за да се постигне известна степен на задоволеност на отделните райони в града.

Изграждането на обектите от зелената система е имало за цел подобряване на естетическите и екологичните качества на околната среда. Представлява съчетание между система на зелени петна – скверове, градини, паркове, междублокови пространства и зелени клинове – ивици зеленина по градските булеварди и улици и р. „Хасковска“, които водят до парк „Ямача“, лесопарк „Кенана“ и зелените пояси на града.

Значително по – голяма е рекреационната роля и екологичното въздействие на прилежащите към жилищната зона парк „Ямача“ и лесопарк „Кенана“. Благоприятното им разположение по радиус на достъпност и местоположение осигурява прохладен и свеж въздух чрез нискоходящите към жилищните квартали течения. Устройването на парк „Ямача“ (за спорт и отдих) и на една голяма част от „Кенана“ (като активна паркова зона) компенсират за населението липсващата в жилищната зона среда за отдих. Благоприятното екологично влияние най - вече на тези два парка осигуряват на голяма част от жилищната територия комфорт на обитаване, изразен в увеличаване влажността на въздуха, понижаване на летните температури, снижаване скоростта на вятъра.

Община Хасково води успешна политика, насочена към ежегодно създаване на нови озеленени площи или реконструиране на съществуващи, като организира процесите на проектиране, строителство и поддържане. Зоните за отдих, парковете, градините и междублоковите

³⁸ Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2011г. Регионална инспекция по околната среда и водите – Хасково

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

пространства са безспорен факт и израз на грижа към 80 – те хиляди жители на Хасково и гостите на града. През годините зелената система се развива и към момента на територията на града озеленените площи за широко обществено ползване са 1050 дка, а лесопарковете площи - 2350 дка.

Благодарение на усилията на общинските власти, любовта и професионализма, с които работят специалистите от общинското предприятие - градските зелени площи се поддържат на ниво и се обогатяват с нови видове.

Работи се в посока за създаване на най - целесъобразна териториална организация на жизнената среда и се търсят възможности за интензивно озеленяване:

- увеличаване дела на високата растителност;
- залесяване в междублоковите пространства, където до момента липсва, каквато и да е растителност;
- вертикално озеленяване на фасади и калкани;
- увеличаване на придружаващата транспорта зеленина;
- използване на всяка възможност за създаване на „мини“ зелени площи;
- търсене на възможности за реализацията на нови зелени площи;
- реконструкция на съществуващите.

Изпълнението на тези цели ще доведе до реални резултати. По този начин озеленените площи ще могат да изпълняват своите екологични, градоустройствено – художествени и естетически функции.

Фигура 26: Озеленени площи за широко обществено ползване в гр. Хасково

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

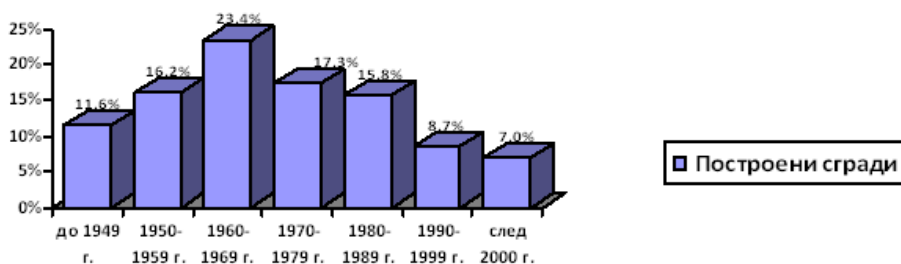
При все по – силното антропогенно въздействие върху околната среда екологичната функция на зелените площи ще оказва все по – голямо и водещо значение при формирането на зелената система. Естетизацията на средата също става важен критерии. Поддържането, обновяването, строителството на нови и опазването на съществуващите озеленени площи са основните насоки, по които ще се развива зелената система на град Хасково. Все още има свободни площи, които чакат своето оформление, други е наложително да бъдат реконструирани, което означава, че пред общинските власти стоят нови предизвикателства, а пред специалистите – нови възможности за реализация.

7.5 Зелени политики

Сграден фонд

Състоянието на жилищния фонд от гледна точка на енергийна ефективност не се различава от това в страната като цяло. Прилаганите мерки са единични и на ниво фамилно жилище (подмяна на дограма и топлинна изолация), чрез които не се постига възможния максимален ефект в многофамилните жилищни сгради, както на ниво апартамент така и на ниво сграда. За оценка на потенциала, за повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради може да се използват следните обобщени критерии – конструкция и година на построяване. Конструкцията на повечето сгради в град Хасково е тухлена като този тип строителство е преобладаващо в почти всички части на града. Само в жилищните квартали „Република“, „Бадема“, „Орфей“ панелните и стоманобетонните конструкции взимат превес. Необходимо е да бъде отчетено, че панелните сгради са обитавани от голям процент от населението, затова е важно да се взимат мерки срещу амортизацията на сградите.

Фигура 27: Жилищни сгради по периоди на построяване

Област Хасково е една от водещите при прилагане на политиката по енергоспестяване. Тя е сред водещите три общини, в които на жилищни сгради се монтират слънчеви панели: в Благоевград те са 5.4%, в Бургас - 3.4%, и в Хасково - 2.2% от всички жилищни сгради. В останалите области броят им е незначителен.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 18: Жилищни сгради по местонамиране и наличие на слънчеви панели

	Общо		Обитавани сгради		Необитавани сгради	
	Със слънчеви панели	Без слънчеви панели	Със слънчеви панели	Без слънчеви панели	Със слънчеви панели	Без слънчеви панели
Страната	30629	2030099	27291	1478654	338	551445
Областта	1559	70467	1452	53106	107	17361
Градовете	1205	29857	1148	25765	57	4092
Селата	354	40610	304	27341	50	13269

В Община Хасково се наблюдава активност сред населението по отношение на желанието им за подобряване средата на обитаване. Хасково е един от 36-те градски центъра, които приемат предложения от гражданите за финансиране по проект „Енергийно обновяване на българските домове“, финансиран по схема BG161PO001/1.2-01/2011 „Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради“ от Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. Проектът цели осигуряването на по-добри условия на живот за гражданите в многофамилни жилищни сгради в градските центрове, чрез повишаване качеството на жизнената среда и изпълнение на мерки за енергийна ефективност. Продължителността му е три години (2012-2015 г.).

Община Хасково изпълнява проект с идентификационен номер № BG161PO001/1.1-09/2010/028 „Прилагане мерки за енергийна ефективност на общинска образователна инфраструктура в община Хасково“, финансиран по Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, Операция 1.1 „Социална инфраструктура, Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.1-09/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинска образователна инфраструктура в градските агломерации“, който ще завърши през 2013 г.

Чрез осигуряване на средства по оперативните програми Общината изпълнява част от приетите от нея мерки, за енергийна ефективност на публичните институции. В процес на разработване е Общинска програма за енергийна ефективност.

Политиките, които прилага Общината са за насърчаване използването и въвеждането на възобновяеми енергийни източници; въвеждане на енергоспестяващо улично осветление в населените места на Общината; саниране на жилищни и обществени сгради; въвеждане използването на ВЕИ (слънчеви колектори) в общинските сгради.

Необходимо е в най-кратки срокове да се извърши обследване за енергийна ефективност на всички сгради с обществено предназначение, не само за да се изпълнят изискванията на ЗЕЕ, но и да се предпришат подходящите мерки за повишаване на енергийната ефективност, съобразени с конкретното състояние и предназначение на всяка сграда (както стандартните-топлинно изолиране, подмяна на дограма и реконструкция на инсталациите, така и въвеждане на подходящи ВЕИ) . Също така за използването на европейски програми за финансиране на енергоспестяващи мерки е необходимо наличието на доклад от енергийно обследване на сградата. Потенциалът за намаляване потреблението на енергия в сградите с обществено

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

предназначение се оценява на минимум 40% спрямо базовия разход (при поддържане на нормативните изисквания на комфорт съгласно предназначението на сградата).

Община Хасково е планирала изготвяне на технически паспорти на общинските сгради, съгласно изискванията на Закона за устройство на територията и Наредба № 5 от 23.01.2007 г. на Министерство на регионалното развитие и благоустройство. Техническите паспорти следва да обхващат основните характеристики на обектите, мерките за поддържане на строежите и сроковете за извършване на ремонти, указания и инструкции за безопасна експлоатация, включително и енергийни паспорти, съгласно изискванията на чл. 20 от Закона за енергийната ефективност. Разработване на мерки за обследване на общинските сгради за енергийна ефективност с цел установяване нивото на потребление на енергия и определяне на специфични възможности за намаляване на бюджетните разходи за енергийно потребление.

В актуализирания план за развитие на Община Хасково са предвидени следните дейности за подобряване на енергийната инфраструктура:

- Енергийно ефективна модернизация на улично осветление – гр. Хасково;
- Проект за енергийна ефективност в СОУ „В.Левски” – гр. Хасково;
- Проект за енергийна ефективност на Езикова гимназия „Ас. Златаров” – гр. Хасково;
- Проект за енергийна ефективност на Природо Математическа гимназия „Б. Петканчин” - гр. Хасково;
- Проект за енергийна ефективност на Обединени детски заведения и градини в Община Хасково;
- Проект за енергийна ефективност на Младежки център гр. Хасково;
- Подобряване на електрификацията в Община Хасково;
- Поддържане на електроснабдителната мрежа;
- Газификация на град Хасково;
- Газификация на общински сгради.

7.6.Зелени площи, територии за спорт и рекреация

Хасково е един от най-зелените градове на България. През 2012 г. бе отбелязана 120 годишнина от озеленяването на града.

Озеленяването в град Хасково води своето начало от края на 19-ти век. През 1892 година ръководството на Общината решава да се благоустрои терена, където земеделските стопани са изхвърляли отпадъците си, а сутрин са изкарвали добитъка си за паша. Това е сегашната Градска градина в началото с граници река „Хасковска“, сегашната ул. „Опълченска“ и ул. „Ангел Кънчев“.

През 1884 г. са засадени първите декоративни дървета и храсти, цветни лехи и се построява алейната мрежа на Градската градина. През 1910 г. е разширена площта на Градската градина на изток и на запад и площта ѝ достига 41 дка. Засаждат се едроразмерни дървета. Иглолистните дървета са пренасяни едно по едно с каруца от Беловския балкан. Това са екземпляри от бял и черен бор, ела и тис. Широколистните дървета – топола, каталпа, платан

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

са доставяни от близките разсадници. Някои от тези първоначално засадени дървета съществуват и до днес.

Дълги години Градската градина се е поддържала интензивно, като непрекъснато са добавяни нови елементи и растителност. През 1936 г. е построена първата оранжерия за производство на цветя в града. Красивите цветни фигури и лехи са били оформяни с голяма фантазия и майсторство.

През периода 1942/43 год. се осъществява разширението на градината. По алеята с тополи се създават цветни арабески, окантени с подрязан чешшир. В тези цветни фигури през лятото се е изнасяло и бананово дърво (Musa). На входа на Градската градина на братската могила ежегодно са се изпълнявали интересни цветни килимни фигури, изобразяващи часовник, колесница, пеперуда и други.

Това живописно оформено пространство постепенно се превръща в любимо място за отход и разходка на хасковлии. Тук се съсредоточава и част от културния живот на града. Организирант се състезания с велосипеди за дами. Построен е дансинг, не след дълго и втори. Вечер там е свирел градският оркестър и дълги години е било традиция хасковлии да се разхождат и срещат в Градската градина.

През първата половина на 20-ти век са създадени градинката до Театъра, парка „Мерсито“, „Еврейския парк“, първите тополови насаждения покрай р. „Хасковска“ от Градската градина до центъра на града. Те са вдъхновили хасковския поет Симеон Стоянов, написал текста на известната и любима на много поколения песен на Щурците „Среща“: *“...край реката редят се тополите, побелели от първия сняг...”*

След 1950 г. се създават и обществените квартални градини – парковете „Ак бунар“ 23 дка (сега „Христо Ботев“- 17 дка), „Горичката“ (сега „Бяло море“), градината на мястото на стария хамам, парковете „Брезите“, „Овчарски“, „Македонски“, градинката на мястото на сегашния Младежки дом, паркчето на мястото на сегашното у-ще „Св. Иван Рилски“, парк „Кирил и Методий“, парк „Гарата“ и други. Озеленяването в Хасково бележи подем през годините 1958, 59 и 60. През 1962 година се извършва и първото преустройство на централния градски площад.

Новото зелено строителство е насочено към по-мощабни проекти. По това време са засадени и платаните в пешеходната част. Атракция за града и неговите гости са били екзотичните „живи вази“ на площада, високи 2,5 м, изцяло „изградени“ с килимни цветя – основно се е използвала алтернантера. Такива по това време е можело да се видят само още в София и Русе.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

60-те и 70-те години са плодотворни и забележителни за озеленяването в града - усилено се работи по изграждане на парк „Ямача“ и лесопарк „Кенана“, както и залесителния пояс на град Хасково.

В периода от 1965 до 1971 г., когато се изгражда коритото на река „Хасковска“, са запазени всички съществуващи тополи от Градската градина до Градския съд. По-късно след корекция и на останалата част, са засадени и тополите от Съда до бул. „В. Левски“. В този период се благоустрояват и озеленяват редица обекти във вътрешнокварталните и междублоковите пространства.

През 1979-1981 г. успоредно със строителството на жилищните блокове в кв. „Орфей“ се извършва и благоустрояване и озеленяване на пространствата около тях. Изграждат се обслужващи жилища, улици и паркинги, кътове за отдих и детски площадки. Осъществява се залесяване и затревяване на 25 дка, като за тяхното поддържане е изпълнена и оросителната система на част от кв. „Орфей“.

В периода 1980/81 г. се извършва реконструкция на бул. „Раковски“ и прилежащите към него междублокови пространства. От 1980 до 1985 г. е извършена и реконструкция в централната градска, част обхващаща пространствата около читалище „Заря“, Окръжния съвет, Общинския съвет и пешеходната зона на ул. „Сан Стефано“. Осъществена е и реконструкция на бул. „Съединение“.

В този период, при разгърналата се широка озеленителна дейност, интензивно се работи по облагородяването на междублоковите пространства в кв. „Ручока“, „Куба“ и „Бадема“. Озеленяват се и входните артерии на града. За целта на поддържането са изградени собствени водоизточници на озеленените площи в близост до река „Хасковска“. Реконструират се парковете „Христо Ботев“ и „Бяло море“.

В периода 1960 – 1980 г. са извършвани масови залесявания по улиците и булевардите на града и сега зеленото богатство по улиците на Хасково възлиза на близо 8000 броя дървета - основно от видовете липа, ясен, явор, шестил, платан, бреза, копривка и други, като над 80% от тях и в момента са в добро санитарно състояние.

През последното десетилетие на 20 век е реализирана реконструкцията на зелените площи пред Бизнес центъра и до Младежкия дом.

Парк Ямача, Хасково

Парк „Ямача“ е един от най-значимите проекти в града, реализиран в периода 1958 - 1970 година. Определените за парк 500 дка се намират в южната част на Хасково, на едно от първите възвишения на Източните Родопи. В началото на парка се намира Монументът „Света Богородица“. Във вътрешността на парка има и втори параклис – „Св. Възнесение“.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Непосредствено до Монумента се издига новопостроената камбанария. Там е построен и стадиона на града, открит басейн, детски сектор, до 90 - те години на ХХ век, функционира и „Алея на здравето“. В парка се намира и един от историческите паметници на града. От централната част на „Ямача“ се открива чудесна гледка към целия град и околностите. Площите на парка са богато залесени. „Ямача“ е изключително богат на гористи местности. Той е притегателна точка за всички граждани и гости на града, които искат да се наследят на красива природа и впечатляваща гледка. Местността и спортните съоръжения тук предразполагат към спорт и разходка.

През 1960 г. възниква идеята освен „Ямача“ и „Кенана“ да се озеленят редица пустеещи тогава площи – около 600 дка в местността „Лагера“, залесявания в „Идимирлийската кория“. С участието на младежки бригади е изградена алеината мрежа в южната част на парка. Може да се каже, че парк „Ямача“ е резултат от усилията на цялата хасковска общественост и на професионализма и грижите на всички специалисти, участвали в изграждането му.

Лесопарк Кенана, Хасково

„Кенана“ е най-големият парк на територията на Община Хасково (236,6 ха), намира се североизточно от града. Заема площ от 236,6 ха. С разпореждане на МС от декември 1953 година са изключени 183,5 ха общинска гора и февруари 1955 г. са предадени на „Градини и паркове“ за устройство на парк. Останалите 53,1 ха са били общинска мера. Основната част – около 70% от общата площ е залесена. Естествено разпространените дървесни видове са благун, цер, зимен дъб, мъждрян, дива череша.

След изграждането през 1969 г. на главната алея се засаждат атласки кедър, сребролистна липа, веймутов бор, смърч и секвоя. Интересни в дендрологично отношение са „малкият и голям партер“, розариумът, дендрариумът и „сухата река“. Център на парковата композиция са езерото и ресторант „Кенана“. През парка минава широка пешеходна алея, дълга 2,5 км. Предстои изграждането на специализирана велосипедна алея, успоредна на пешеходната. Чрез удобни пешеходни и транспортни връзки се достига до язовир „Сивата вода“. От 1977 г. в лесопарк „Кенана“ се намира и зоопаркът на град Хасково, разполагащ с терен от 9 дка и огромен брой различни животински видове. Началото му е поставено през 1958 г., когато в района на дендариума Иван Господинов, устройва място за мечка, елени и сърни. В парка са разположени множество заведения, хотели, басейни, лятното кино, детски кът и спортни съоръжения. Тук са тенис кортовете на град Хасково. Базата разполага с 8 професионално оборудвани игрища за тенис и скуош. Тук, Григор Димитров, започва своята тенис подготовка и кариера, за да достигне до титлата Световен шампион за юноши 2008 г. на Уимбълдън. Началото на зоокъта датира от 1958 година в района на дендариума, като място за мечка, елени и сърни. Там животните остават до 1967 година.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

След това е закупена менажерия от цирка и с по-голямото си видово разнообразие до 1977 година зоокътът е разположен западно от главната алея. От 1977 година и до момента той се намира на отредения за целта с проекта на лесопарк „Кенана“ терен от 9 дка. Отделени са места за тревопасни животни, хищници, маймуни, водоплаватели, грабливи и други видове птици.

През последните години са извършени ремонти на съществуващите клетки и съоръжения за подобряване условията на животни и птици и са построени нови клетки за пума, лъвове и крокодил.

Залесителният пояс

През 60-те години възниква идеята освен „Ямача“ и „Кенана“ да се озеленят и редица пустеещи тогава площи – около 600 дка в местността „Лагера“ (източно от Кърджалийско шосе), 200 дка между старото Пловдивско шосе и Димитровградския път, да се разшири „Кенана“ по посока на ерозирани тогава около 800 дка в местността „Белия камък“, както и да се предприемат допълнителни залесявания в „Идимирлийската кория“.

Целта на проекта е тези пустеещи тогава земи да бъдат включени в горския фонд, за да може Държавното лесничество (тогава Горско стопанство) да извърши капиталовложенията по залесяването на тези площи. Техническият проект е възложен на инж. Веселин Златинов, който по това време започва работа в Горското стопанство. По технологични планове, изготвени от него в периода от 1964 до 1971 година на тези терени успешно е извършено залесяване с липа, бреза, американски дъб, черен бор, ясен, топола и други. С това зелената зона около града нараства с още около 2000 ха. Тези насаждения подобряват крайградския ландшафт и климат. Зеленият пояс навлиза със „зелени“ лъчи към центъра на града и заедно с парковете и уличните насаждения придава в известна степен завършен вид на зелената система на Хасково.

Озеленяването на Хасково през новия век

През 2001 година Община Хасково кандидатства и печели проект по програма PHARE на ЕС за Благоустрояване на дере „Куба“. През 2002 година е реализиран проектът, като е изградена зона за отдих в кв. „Куба“, от ул. „Кооператор“ до ул. „Металик“.

С реализацията на обекта е рекултивирана част от територията на бившето депо за строителни отпадъци. На територията с площ от 25 дка е изпълнено благоустрояване, което включва: оформяне на терена, изграждане на пешеходна алея, площадки за отдих, детски площадки и други, инсталиране на осветление, полагане на поливна инсталация, озеленяване на цялата площ и оборудване на отделните площадки.

Същата година са благоустроени междублоковите пространства: в кв. 247 (между улиците „Страшимир“, „Самуил“, „Гургюлят“ и „Кюстенджа“) като са устроени незастроените площи – подходите и площадките са изпълнени с трайни настилки и е извършено озеленяване в кв.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

„246“ (между улиците „Брегалница“, „Самуил“ и „Стара планина“), където са осъществени моделиране на терена и вертикална планировка, изградени са детска площадка и кът за отдих, изпълнени са поливен водопровод и озеленяване.

През 2003 г. е благоустроена част от кв. „436“ в кв. „Каменни“ между улиците „Захари Стоянов“ и „Зайчар“, като е изградена детска площадка и е осъществено озеленяване на терена.

От 2004 г. жителите и гостите на Хасково могат да се радват на реконструираната и благоустроена пешеходна зона на централна градска част. На площ от почти 10 дка по проект на арх. Кремена Цонева са обособени нови зони за разходка и рекреация с разнообразни настилки, оформени са кътове за отдих, цветарници и два фонтана. Изцяло са преустроени ул. „Патриарх Евтимий“, ул. „Русе“, „Бургас“ и част от ул. „Велико Търново“ и „Преслав“. Разработени са нови тротоарни и площадни настилки. Успоредно с благоустрояването е реконструирана водопроводната, канализационната мрежа и останалите подземни комуникации. Изпълнено е изцяло ново улично и парково осветление. Озеленяването е представително с разнообразна растителност и цветя.

През същата година е изпълнено проектното решение за облагородяване на пространството в двора на църквата „Св. Богородица“ в град Хасково. Общата площ възлиза на 3200 м², на която са реализирани нови настилки и озеленяване, монтирани са пейки.

2005-та ще остане запомняща се със Слънчевия часовник на ул. „Сан Стефано“ – единствен по рода си в региона и оформление на пространството около него. Проекта за слънчевия часовник е на скулптура Тодор Тодоров, а оформлението на фирма ЕТ „Веса 90“. През същата година е благоустроен и двора на Окръжни диспансери в кв. „Болярovo“.

През 2006 година е извършена цялостна реконструкция на известния сред обществеността парк пред Булбанк – Благоустрояване озеленена площ между улиците „Отец Паисий“, „Васил Друмев“, „Преслав“ и „Кубрат“. В градинката с обща площ от 1560 м² е изпълнена алейна мрежа, състояща се от диагонална алея, свързваща ул. „Отец Паисий“ и „Преслав“, както и подходи от ул. „Васил Друмев“ и „Хан Кубрат“ и кътове за отдих.

Настилките са комбинирани от червени бетонови павета и пелевунски плочи. Акценти са - водна площ със скулптура в северната част и детска площадка в южната част на озеленената площ. Изградена е автоматизирана поливна система, изпълнено е озеленяване с екзотична растителност и цветя.

През 2007 година продължава политиката на Община Хасково за изграждане на нови и реконструкция на съществуващи озеленени площи.

Осъществено е благоустрояване на дере „Куба“ юг, северно от ул. „Дунав“. Паркът е продължение на реализираната през 2002 година Зона за отдих в кв. „Куба“, като заема пространството от ул. „Металик“ до ул. „Дунав“. На площ от 7 дка на нива са изградени алеи, места за почивка, площадки за игра на децата, цветарници и озеленени площи. Изпълнени са поливна инсталация и алейно осветление.

Реализирана е нова Зона за спорт и отдих в кв. 250, гр. Хасково. Обектът се намира южно от ул. „Дунав“, западно от ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ и източно от ул. „Кюстенджа“.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Пространството, което е благоустроено и устроено като спортна зона е с площ 16,6 дка. Изградени са четири спортни площадки – за футбол, волейбол, баскетбол и тенис. Оформени са кътове за отдих и детска площадка. Цялото пространство е озеленено, като са засадени множество декоративни дървесни и храстови видове и цветя. Изпълнени са алейно осветление и поливна инсталация.

В услуга на жителите и младежите в града са изпълнени и Реконструкция на подхода и Площадка за скейтборд в лесопарк „Кенана“. Със строителството е извършена промяна и реконструкция на настилките на централната и западната алеи, както и обособяването на два композиционни центъра – площадки за отдих, две детски площадки, както и площадки за стрийтбол и скейтборд. При изпълнение на дендрологичния проект, обемно пространственото изграждане е постигнато чрез внасяне на допълнителни декоративни видове за акценти, като солитери, алейно засаждане на дървета за сянка и създаване на масив за изолация на скейтплощадката и хотел „Фантазия“. Храстовата растителност е за декорация и вертикално уплътняване и разнообразяване на дървесните масиви, за „гърбове“ на пейките, както и вертикално озеленяване на перголите. Оформен е цветен партер. Поддържането е улеснено с автоматична поливна система. Площадката за скейтборд е единствена по рода си в региона. Рампите, съоръженията и специалните настилки са разположени на площ от един декар.

Благоустроен е и дворът на църква „Успение Богородично“ в с. „Узунджово“, успоредно с реконструкцията и реставрацията на храма. На площ от около 6 дка е изпълнено озеленяване, нова алейна мрежа и подходи от източната и южната страна. Централната и обиколна алеи свързват църквата с отделните паркови елементи - навес за провеждане на църковни ритуали и обреди, площадки за отдих, чешма и съществуващите руини от Керван сарай от XVI век. По целия периметър на двора е изградена ограда.

През същата година са извършени - основен ремонт и благоустрояване в Дом „Надежда“, както и благоустрояване на терени чрез озеленяване и направа на площадки за отдих по ул. „Г. Кирков“ и в близост до улиците „Амур“, „Ропотамо“ и „Тунджа“. Извършено е озеленяване на изградените кръгови кръстовища на булевардите „Раковски“, „Васил Левски“ и „Освобождение“. През 2008 година са изградени детска и спортна площадки в с. Александрово. Възобновени са и детските площадки в селата „Динево“, „Малево“, „Орлово“, „Конуш“ и „Подкрепа“.

За 2009 година новите обекти са: изграденият кът за отдих в кв. 110 на ул. „Пещера“, кв. „Хисаря“ и благоустрояването в района на Музея на тракийското изкуство в с. „Александрово“ - извършено е паркоустройство на терена около пешеходната алея от паркинга до музея с изграждане на площадки за отдих и озеленяване, както и на терена южно от музея с устройство на площадно пространство, места за отдих и градена чешма.

Хасково – най-зеленият град на България

По проект „Подобряване на паркова среда и пешеходни зони за достъпна архитектурна среда в град Хасково“, осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

развитие”, през 2011 година са реализирани редица обекти - поредната „зелена” придобивка на града.

В тази посока са особено впечатляващи инициативите на Община Хасково през 2011 година, когато са реконструирани и модернизирани два големи парка – „Ямача” и „Градска градина”; създадени са четири нови озеленени площи – две в кв. 201 и 205, и две в кв. „Македонски” на ул. „Днепър” и ул. „Гоце Делчев”; реконструиран е фонтанът в центъра на града; създадени са нови велоалеи и шест площадки за отдых в лесопарк „Кенана” и са реконструирани и обновени 30 детски площадки в града.

Инфраструктура и благоустройство на паркова среда около монумент „Св. Богородица”, гр. Хасково

Парк „Ямача” е основна част от зелената система на града, с особено важно значение за отдиha, спортуването и здравето на жителите на град Хасково. През 2011 година са модернизирани 120 дка от площта му. Основните функционални компоненти на реконструираното пространство са: монумент „Света Богородица”; камбанарията; Паметника на загиналите за свободата на България; градския стадион; параклис „Св. Спас” и детският сектор. Всички те са свързани с обновени съществуващи и новоизградени алеи. Изцяло е подновен детският сектор с нови площадки за игра на четири нива и площадка за организация на движението, устроен е и терен за футбол. Монтирани са осветителни тела, пейки, перголи и маси със скамейки. Засадена е нова декоративна растителност, обособени са цветни фигури и зелен лабиринт.

Реконструкция, модернизация и преустройство на парк „Градска градина”, гр. Хасково

„Градската градина” е най-старият парк в Хасково. С неговото преустройството на площ от 23 дка е създадена комфортна естетически издържана зона за почивка, спорт и развлечения. Преустроена е алейната мрежа, функционално е обогатена парковата среда с нови места за отдиha, игра и развлечения за деца и възрастни. В парка са изградени две детски площадки, детска сцена на открито, площадка за спорт, декоративна водна площ. На площадките и алеите са разположени пейки и перголи. Растителността е допълнена с нови декоративни дървесни и храстови видове, увивни, цветя и декоративни треви. Изградени са автоматизирана поливна система и парково осветление.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Благоустройство, озеленена площ източно от ул. „Днепър”, гр. Хасково

Озеленената площ, намираща се източно от ул. „Днепър”, е с обща площ от 3230 м². Изпълнена е основна алея, ориентирана от север на юг, водеща към новоизграден параклис, както и подходи към страничните улици. Денивелацията на терена е преодоляна с подпорни стени и цветарници. При благоустройването са изградени площадки за отдих, детска и стрийтбол площадки. Изпълнено е озеленяване на терена, поливна инсталация и парково осветление.

Благоустройство, озеленена площ северно от ул. „Гоце Делчев”, гр. Хасково

Озеленената площ се намира северно от ул. „Гоце Делчев” и южно от жилищния блок на бул. „Илинден” № 40-56. Общата площ възлиза на 2,735 дка. Подходите са от северната и южната страна на парчето. Основната алея е ориентирана от изток на запад и към нея са прикрепени всички площадки – за отдих, детска и спортна площадка с тенис маса. Предвидените седални места, кътовете за отдих, както и детската и спортна площадки са изолирани с подходяща растителност.

Благоустройство, междублокови пространства кв. 201 и 205 - гр. Хасково

Обектът се намира северно от ул. „Сливница”, южното ул. „Видин” и източно от ул. „Поройна”. Пространствата, които са благоустроени в кв. 201 и 205 са с обща площ от 6,380 дка. Изпълнени са паркинги на ул. „Ген. Радецки”, ул. „Видин” и северно от блока на ул. „Сливница”. Осигурени са подходи към гаражите на блока и жилищните кооперации в кв. 201. Устроени са и детски площадки в двете междублокови пространства. Озеленяването е изпълнено с разнообразни декоративни видове.

Преустройство и реконструкция на фонтан, гр. Хасково

Фонтанът на площад „Свобода” в централната част на града е изцяло преустроен с интересни водни и светлинни ефекти. Луксозно е оформено и околното пространство.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Велоалеи в лесопарк „Кенана“ и кътове за отдих

Лесопарк „Кенана“ се посещава ежедневно от хиляди граждани, които използват площите за разходка, спорт и краткотраен отдих. През 2011 година са изградени над 5 км велоалеи, за да могат да се увеличат трасетата и маршрутите на спортуващите. На ключови места са изпълнени площадки с кътове за отдих, които са оборудвани с беседки, маси със скамейки и диванни пейки.

Обновяване на 30 детски площадки в град Хасково

Детските площадки, които са реконструирани напълно - с подменени настилки и монтирано изцяло ново оборудване, са разположени в жилищни райони и тяхното обновяване обслужва голяма част от децата на града. Те се намират в различни квартали на град Хасково: една в централна градска част; шест в междублоковите пространства на бул. „Раковски“ и съседните улици, обслужващи кв. „Дружба“; три в кв. „Куба“; една в парк „Кирил и Методий“, южно от училището; три в кв. „Бадема“; две в кв. „Червена стена“ и осем в кв. „Орфей“.

Постигнатите ефекти от реализацията на всички тези проекти в общ план се изразяват в:

- подобряване облика на град Хасково;
- подобряване жизнената среда на населението;
- създаване на привлекателни зони за обществен отдих;
- подобряване микроклиматичните, хигиенните и естетически условия;
- създаване на условия за игра и спорт както и за ежедневен отдих на гражданите.

Като резултат от положените усилията, „зелените идеи“ и обновеният ландшафт на града, Община Хасково бе отличена с приза „Най – зелен град на България“ в категорията „от 30 000 до 100 000 жители“.

Инициативата бе на Министерството на околната среда и водите в рамките на кампанията „Зелена България“, финансирана от Оперативна програма „Околна среда“. Община Хасково бе отличена в категориите „създаване и опазване на добра зелена система“ и „Насърчаване придвижването с обществен транспорт, а не с лично транспортно средство, както и проекти за изграждане на велосипедни алеи“.

За съхраняване на зеленото богатство на града, Община Хасково и Общинско предприятие „Екопрогрес“ полагат ежедневни грижи, като за тази цел се поддържат общински разсадник и оранжерия.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

За изграждането на озеленените площи и тяхното ефективно поддържане са създадени оранжерия и разсадници към общинския и окръжен съвет. През годините видовото разнообразие на посадъчния материал и произвежданите разсади се увеличава и е основен фактор за обновяването, дендрологичното и цветно разнообразие в озеленените площи. Новият общински разсадник е построен през 2008 година на терен южно от село Узунджово. На площ от почти 11 дка са разположени: административно стопанска част с административна сграда, склад и машинен парк; производствен сектор с отдели за семенно и вегетативно размножаване, маточник, школи за доотглеждане на декоративни фиданки и контейнерно производство. Изградени са обслужващи пътища и площадки. За да функционира безпроблемно производството е отводнена ниската част на терена, направени са дренажи и е изпълнена поливна инсталация. Любка Иванова продължава да работи за производството на качествени фиданки и увеличаване на видовото разнообразие и в момента разсадникът произвежда 11 вида иглолистни, 22 широколистни дървета и около 80 вида цъфтящи широколистни храсти, вечнозелени храсти, почвопокровни и увивни. На територията на Общината са разработени и два частни разсадника - на фирма „Ботаник - парк“ ООД на Бяна и Сашо Райнови и ЕТ „Маргарита“ на Ваня и Кирил Кирилови.

Таблица 19: Списък на озеленени площи за широко обществено ползване в гр. Хасково

Обект	Обща площ в кв. м.	Градски градини и скверове		В жилищни зони	Улично озеленяване	Озеленени площи в доп. зел. с-ма	Лесопаркове
		Паркове					
Централна градска част - запад							
Озеленени площи ул. „Отец Паисий“	1650		1650				
Спортна зала „Дружба“	6780	6780					
Комплекс 21-ви век	70				70		
Площи около Бизнесцентър	2960		2960				
Озеленени площи между ул. „Преслав“ и бул. „България“	2780		2780				
Сквер Театър	2830		2830				
Сквер Булбанк	1800		1800				
Парк Бизнесцентър	4850	4850					
Парк Младежки дом	3110	3110					
Централна градска част - изток							
Парк Лебеда	5610	5610					
Площи западно от ул. „Ст. Стамболов“ и южно от ул. „Калоян“	2710			2710			

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Площи западно ул. „Ст. Стамболов“ и северно от ул. „Калоян“	2560		2560			
Площи около Община Хасково	1010	1010				
Междублоково пространство ул. "Атон"	1550		1550			
Междублоково пространство между ул. „В. Друмев“ и „М. Дринов“	2830		2830			
Сквер „Червено знаме“	640	640				
ул. „Сан Стефано“	10500	10500				
Площ пред НТС	6740	6740				
Площад „Свобода“ и читалище „Заря“	12420	12420				
ул. „Патриарх Евтимий“	730			730		
Сквер „Очно“	500	500				
Озеленени площи източно от бул. „Раковски“						
бул. „Раковски“, от бул. „Съединение“ до ул. „Средна гора“	3120			3120		
бул. „Раковски“, от ул. „Средна гора“ до ул. „Ком“	4190			4190		
Парк източно от училище „Св. Иван Рилски“	4950	4950				
ул. „Ком“	4850		4850			
ул. „Одрин“	1550			1550		
ул. „Цар Иван Асен II“, от ул. „Одрин“ до ул. „Булаир“	3400	3400				
Междублокови пространства ул. „Булаир“	4820	4820				
Озеленени площи западно от бул. „Раковски“						
ул. „Г. Кирков“, от ул. „Ив. Шишман“ до ул. „Дунав“	2880		2880			
ул. „Г. Кирков“, от ул. „Дунав“ до ул. „Тополница“	2360		2360			
ул. „Г. Кирков“, от ул. „Тополница“ до ул. „Амур“	3000		3000			
ул. „Г. Кирков“, от ул. „Амур“ до ул. „Тунджа“	920		920			
ул. „Г. Кирков“, от ул.	1760		1760			

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

„Тунджа“ до ул. „Елбрус“							
Спортна площадка „Спартак“	1050					1050	
бул. „Г. С. Раковски“ до ул. „Рила“	1060			1060			
бул. „Г. С. Раковски“, от ул. „Рила“ до ул. „Иван Асен II“	2150			2150			
бул. „Г. С. Раковски“, от ул. „Иван Асен II“ до ул. „Дунав“	3330			3330			
бул. „Г. С. Раковски“ южно от бл. 25	1870			1870			
бул. „Г. С. Раковски“ северно от бл. 25	1280			1280			
бул. „Г. С. Раковски“ - бл. 27	2100			2100			
Донаборна школа и Търговска школа	2090				2090		
Озеленена площ между бул. „Раковски“, „Старо пловдивско шосе“ и ул. „Тунджа“	9000				9000		
Неблагоустроени площи „за озеленяване“ източно от Старо Пловдивско шосе	245000					245000	
кв. „Куба“							
кв. „Куба“ - ул. „Серес“	600				600		
кв. „Куба“ - магазин „Дибисея“	550				550		
кв. „Куба“ - сквер ул. „Св. Св. Кирил и Методий“	1670			1670			
кв. „Куба“ - сквер ул. „Кооператор“ и източно от бл. 104	3700			3700			
кв. „Куба“ - блокове изток, от №108 до №112 и ул. „Липа“ 45-51	7660				7660		
кв. „Куба“ - блокове запад - от №105 до №113	8260				8260		
Парк „Куба“ - северно от ул. „Дунав“	28850	28850					
Парк „Куба юг“ - южно от ул. „Дунав“	7700	7700					
Озеленени площи от „Ст. Планина“ до „Св. Кирил и Методий“							

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

кв. „246“ между ул. „Страшимир“ и ул. „Брегалница“	4060		4060			
кв. „246“ между ул. „Страшимир“ и ул. „Гургулят“	3640		3640			
кв. „246“ между ул. „Гургулят“ и ул. „Дунав“	3540		3540			
Зелена площ до Клуб „Асен Златаров“	3120	3120				
кв. „247“ между улиците „Самуил“, „Гургулят“ и „Дунав“	3570		3570			
кв. „249“ между улиците „Самуил“, „Страшимир“ и „Брегалница“	1700		1700			
Зона за спорт и отдих - кв. „250“	14700	14700				
ул. „Самуил“	3820		3820			
кв. „Ручока“						
Парк „Брезите“	7460	7460				
Сквер „Ликуша“	1500	1500				
ул. „Стара Планина“, от ул. „Дунав“ до подход „Кенана“	680			680		
ул. „Стара Планина“ бл. 41-45 и бл. 45-51 - кв. „209“	5100		5100			
ул. „Стара Планина“ бл. 53-57 и бл. 59-63	5880		5880			
ул. „Стара Планина“ бл. 65-67 и бл. 69-71	6290		6290			
Сквер източно от училище „Л. Каравелов“	2900	2900				
кв. „209“ - южно от ул. „Мадара“ и източно от ул. „Г. Бенковски“	900			900		
кв. „206“ между улиците „Мадара“, „Г. Бенковски“ и „Щ. Вапцаров“	1730		1730			
кв. „708“ между улиците „Мадара“, „Ген. Радецки“ и „Щ. Вапцаров“	1430		1430			
кв. „206а“ между улиците „Мадара“, „Ген. Радецки“ и „Тр. Китанчев“	1600		1600			
кв. „205“ между улиците	5570		5570			

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

„Сливница“, „Бенковски“ и „Видин“						
кв. „202“ между улиците „Мадара“, „Поройна“ и „Сливница“	5800			5800		
Междублокови пространства кв. „201“ и „205“	6380			6380		
кв. „Орфей I“ - междублокови пространства						
кв. „Орфей“ I - бл. 17, 18, 19, 20 и комплекс „Веспрем“	10600			10600		
кв. „Орфей“ I - бл. 14, 15 и 16	7880			7880		
кв. „Орфей“ I - бл. 10, 11, 12, и 13	12100			12100		
кв. „Орфей“ I - бл. 3, 4 и 9	10450			10450		
кв. „Орфей“ I - бл. 1, 1а и 2	7140			7140		
кв. „Орфей“ I - бл. 5, 6, 7, 8 и 25	10260			10260		
кв. „Орфей“ I - бл. 21, 22, 23 и 24	5980			5980		
кв. „Орфей II“ - междублокови пространства						
кв. „Орфей II“ - бл. 26, 27, 28, 29 и 30	6380			6380		
кв. „Орфей II“ - бл. 34, 35, 36 и 36а	6600			6600		
кв. „Орфей II“ - бл. 31, 32 и 33	5120			5120		
кв. „Орфей II“ - бл. 37, 38 и 39	7640			7640		
Озеленени площи кв. „Възраждане“ и кв. „Република“						
ул. „Стефан Стамболов“ - от бул. „Съединение“ до ул. „Единство“	5360			5360		
ул. „Единство“	2840			2840		
Междублокови п-ва бул. „В. Левски“ от ул. „Дунав“ до ул. „Ком“	12200			12200		
бул. „Васил Левски“ - военни блокове	2110			2110		
Озеленени площи кв. „Република“	25800	11800		14000		
Булеварди						

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

бул. „Съединение“ от ул. „Булаир“ до бул. „Васил Левски“	6700			6700		
Бул. „Съединение“ на изток от жп гара	20900			20900		
бул. „България“	10500			10500		
Площи бул. „България“ - от ул. „Вършец“ до ул. „Момчил войвода“	1870			1870		
бул. „Освобождение“, от бул. „България“ до ул. „Панорама“	880			880		
бул. „Освобождение“ - шарпи вкл. ул. „Граничар“	7600			7600		
бул. „Освобождение“ южно от бул. „Илинден“	4800			4800		
бул. „Илинден“	10100			10100		
бул. „Васил Левски“ - средни и странични ленти	10600			10600		
ул. „Дунав“ - от бул. „Раковски“ до бул. „Васил Левски“	12070			12070		
Пътен възел – „Орфей“ и част от Димитровградски път	22200			22200		
Озеленени площи кв. „Македонски“ и „Овчарски“						
Парк „Македонски“	4050		4050			
Парк „Илинден“	3400		3400			
Озеленени площи ул. „Дервент“	2530			2530		
Озеленени площи ул. „Днепър“ до ул. „Прохлада“	4500		4500			
Озел. Площи в кв. „139“ между бул. „Илинден“ и ул. „Гоце Делчев“	3600		3600			
кв. „Овчарски“ - междублокови пространства	2950			2950		
Парк „Овчарски“	4370		4370			
Озеленени площи кв. „Хисаря“ и „Каменни“						
Парк „Хисаря“	3100		3100			
Парк „Христо Ботев“	15500		15500			
Парк „Бяло море“	9400		9400			

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Озеленени площи ул. „Червена стена“	13800		13800			
Озеленена площ между ул. „Захари Стоянов“ и ул. „Зайчар“	3130		3130			
Озеленена площ между ул. „Каменна“ и ул. „19-ти февруари“	1200	1200				
Озеленени площи кв. „Училищни“ и „Градински“						
Сквер „Мерсито“ между ул. „Христо Ботев“ и ул. „Славейков“	2200	2200				
Сквер „Триъгълника“ - между ул. „Добруджа“ и ул. „Веслец“	890	890				
Сквер между ул. „Добруджа“ и ул. „П. Каравелов“	1600	1600				
Озеленени площи в кв. „477“ - ул. „Константин Величков“	1110		1110			
Озеленени площи по улици в кв. „Училищни“	1500			1500		
ул. „Добруджа“ - площи от ул. „Арда“ до ул. „Веслец“	1570		1570			
Парк „Кирил и Методий“ - ул. „Банска“	2750	2750				
Градска градина	23300	23300				
Озеленени площи кв. „Бадема“						
Озеленени площи до Икономически техникум	3500	3500				
кв. „Бадема“ - бл. 16, 19, 22 и 30	13760		13760			
кв. „Бадема“ - бл. 15, 18 и 29	10470		10470			
кв. „Бадема“ - бл. 20, 21, 23, 27 и 33	7150		7150			
кв. „Бадема“ - бл. 24 и 35 и шарпи ул. „Бадема“	9550		9550			
кв. „Бадема“ - бл. 8, 10, 12, 13 и 14	12110		12110			
кв. „Бадема“ - бл. 2, 3, 6 и 34	6150		6150			
кв. „Бадема“ - бл. 1, 4 и 7	5660		5660			
Озеленени площи кв. „Болярово“						

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

кв. „Болярово“ - център	13100	13100					
Сквер северно от църква „Св. Харалампий“	2530		2530				
Озеленени площи ул. „Болярска“	2750				2750		
Шкарпи южно от ул. „Панорама“	34000				34000		
Парк „Ямача“	245200	245200					
Лесопарк „Кенана“							
Общо площи за ШОП	1250780	404720	100220	305110	194680	246050	3247000

Изводи:

силни страни

- Висок дял на озеленените площи в градската и прилежащата извънградска част;
- Действаща пречиствателна станция за питейни води;
- Осигурено водоснабдяване без режим през всички годишни сезони;
- Новоизградена съвременна ПСОВ;
- Добре функциониращо депо за твърди битови отпадъци;
- Прилагане на разделно събиране на отпадъците;
- Атмосферен въздух с много добри качества;
- Липса на шумово натоварване от най-високите диапазони.

слаби страни

- Увеличаващо са замърсяване на въздуха с фини прахови частици;
- Голяма част от парка на моторните превозни средства, особено на градския транспорт, е остарял, морално и физически амортизиран и с недопустими емисии на вредни вещества;
- Наличие на нерегламентирани сметища и стари замърсявания;
- Силно амортизиран публичен сграден фонд;
- Ниска енергийна ефективност на сградите.

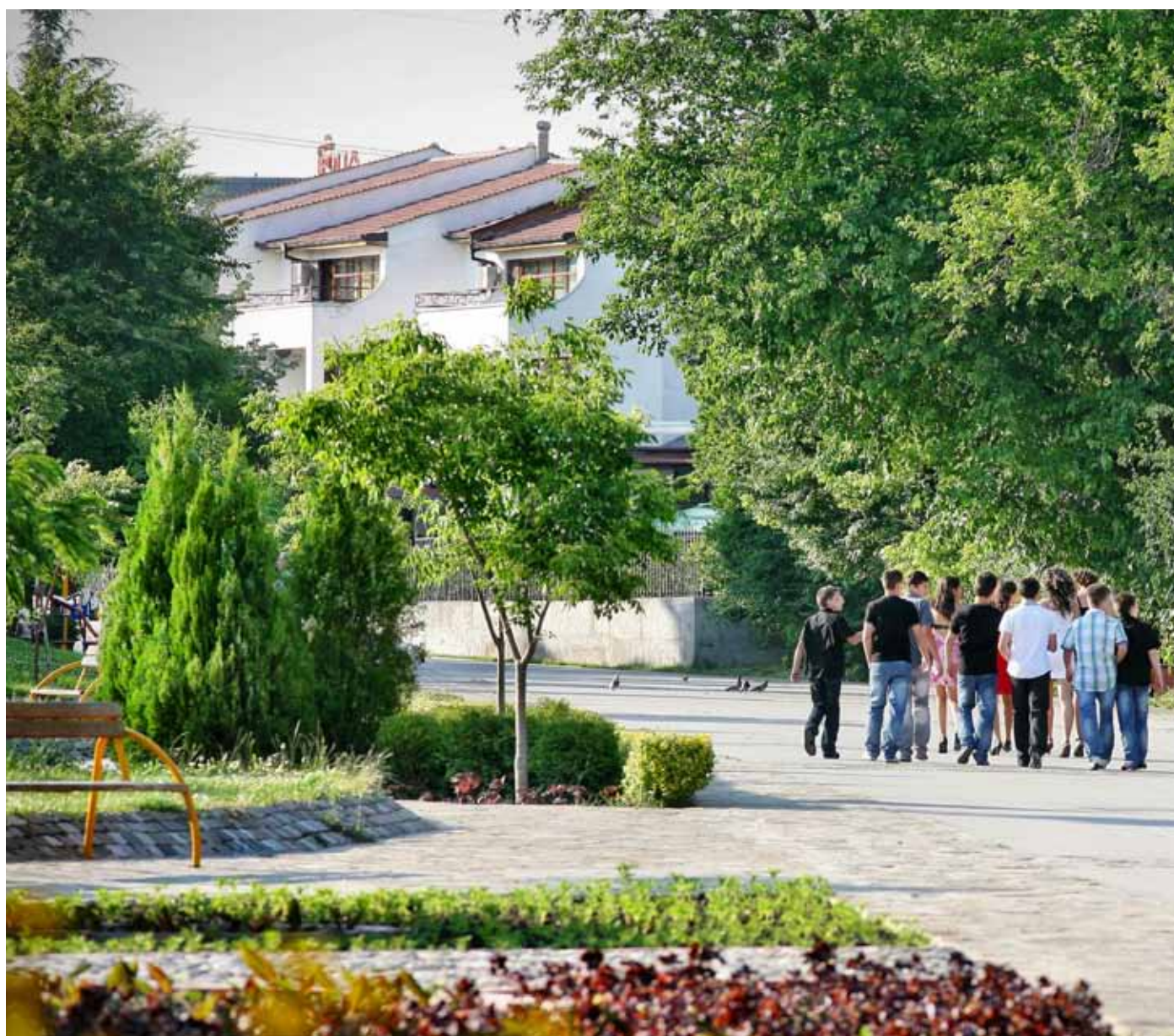
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

VIII. Селищна мрежа, устройство и изграденост на градската среда

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

8.1. Селищна мрежа

Местоположение и граници

Община Хасково е разположена в централната част на Южна България, между Родопите и Стара планина. Нейната територия се простира на 739.8 кв.км, което представлява 13% от територията на областта.

Географското положение на Община Хасково е изключително благоприятно и ключово. Тя е транспортен кръстопът между Европа, Близкия и Средния изток, което е добра предпоставка за международен търговски и културен обмен. През територията ѝ минават основните автобусни и железопътни връзки между входно-изходните гранични пунктове на България, което обуславя до голяма степен успешната търговия с Република Гърция и Република Турция.

Най-близките гранични пунктове до Община Хасково са:

- Капитан Андреево - намиращ се на 84 км. югоизточно /между Република България и Република Турция/;
- Капитан Петко войвода - намиращ се на 77 км /между Република България и Република Гърция/.

Общината граничи:

- на север - с Община Димитровград;
- на запад - с Общините Харманли и Симеоновград;
- на изток – с Община Минерални бани;
- на юг – с Общините Стамболово и Кърджали.

Общинският център – град Хасково отстои на 224 км от София. Близостта на града, до изходните пунктове на страната - българо - гръцка граница (77 км) и българо - турска граница (84 км); Бургас (202 км); Русе 296 км; Пловдив 75 км; Варна 350 км, го превръщат в естествено стратегическо кръстовище.

Селищна структура

Селищната мрежа на Общината съдържа 37 населени места - 36 села и 1 град.

Освен функционален, градът е и пространствен център. Останалите селища формират равномерна мрежа в територията на Общината. Релефът в Община Хасково е твърде разнообразен. На юг територията ѝ е заета от ниските разклонения на Източните Родопи. Големи пространства от тези полупланински области са покрити с бедни скелетни почви и са обезлесени. Изградени от неустойчиви седиментни и вулканични скали, те се характеризират с интензивно протичащи ерозионни процеси.

Специфичният характер на релефа в отделните части и неговото съчетание с другите компоненти на природната среда оказват силно влияние върху мащабите на развитие и насоките за формирането на отрасловата и териториалната структура на стопанството, неговата производствена специализация и комплексното му развитие.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

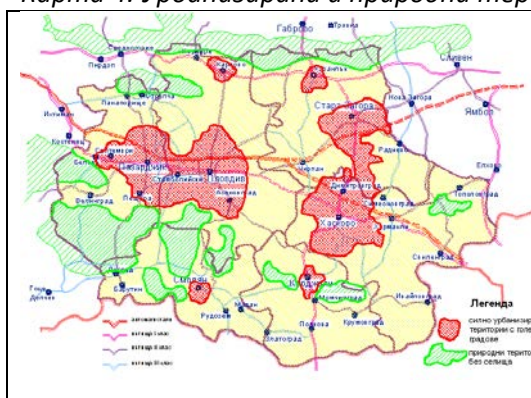
Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

8.2. Устройство и изграденост на градската среда

Степен на урбанизация. По степен на урбанизация, град Хасково е водещ в Общината с 81,14% градско население, което е над средната стойност за страната – 72.5%.

Карта 4: Урбанизирани и природни територии в Южна централна България

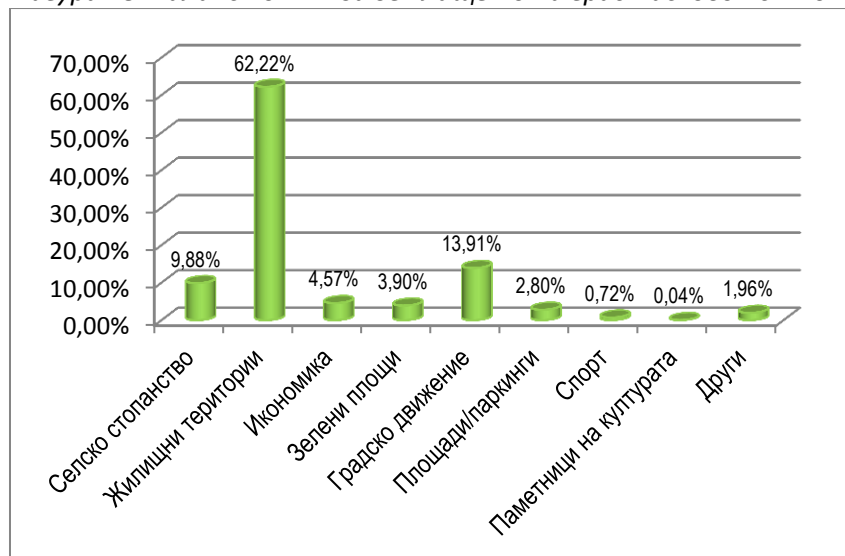
В рамките на ЮЦР той е първият по големина областен град в групата на „средните градове“ с население от 76 397 д. След него са Пазарджик – 71 979 д., Кърджали – 43 880 д., и Смолян – 30 642 д. Това определя урбанистичната структура на Общината като моноцентрична, но с умерена концентрация. Промислените и обслужващите функции са съсредоточени изключително в града. Съотношението между градското и селското население, оказва влияние върху самото развитие на региона.

Икономическият потенциал на общината, с преобладаващо градско население, е няколко пъти по-висок от този на общините с преобладаващо селско население. Това се обуславя от различния начин на живот и възможности за трудова реализация.

Останалата демографска маса от 18,86% е разпределена в равномерна мрежа от села. Икономическият облик на селата е селскостопански, с подчертан самовъзпроизводствен характер. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваша жизнената кариера на младите хора.

Баланс на територията

Фигура 28: Баланс по НТП за землището на град Хасково към 2012 г.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

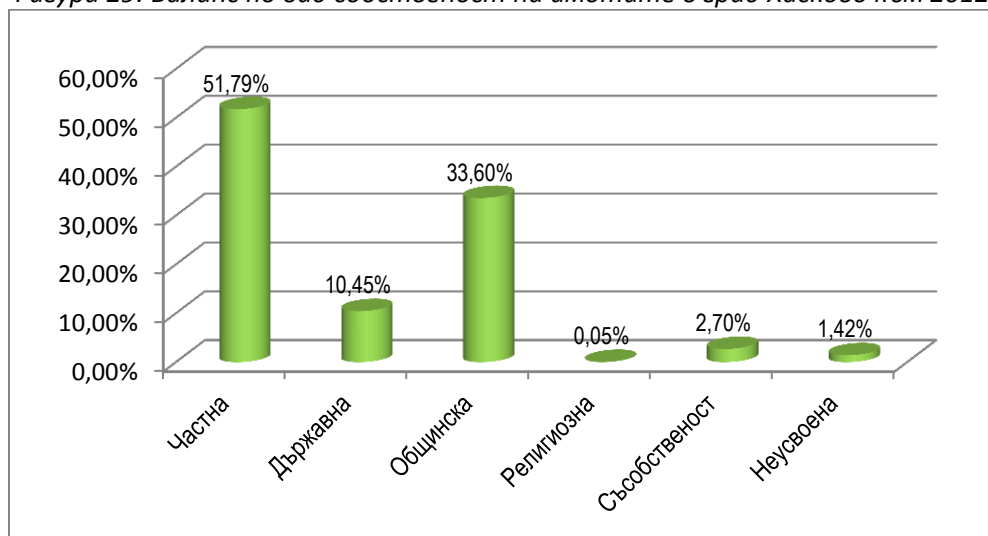
www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

В град Хасково най-висок дял от градската територия заемат по начин на трайно ползване жилищните територии.

Фигура 29: Баланс по вид собственост на имотите в град Хасково към 2012 г.

Градска пространствена организация

Градът заема площ от приблизително 2556 хектара. Географското местоположение на град Хасково е благоприятно, предвид близостта му с две държави (Турция и Гърция) и факта, че в близост до територията му преминават два паневропейски коридора.

Възприетото функционално зонироване е с ясно обособени зони за обитаване, труд и отдих.

Обитаване

Обитаването е разпределено в следните жилищни квартали:

- южно от реката („Каменни“, „Воеводски“, „Училищни“, „Младежки хълм“, „Тракийски“, „Овчарски“, „Македонски“);
- северно от реката („Възраждане“, „Република“, „Орфей“, „Куба“, „Дружба“, „Раковски“).

В града преобладава ниско до средноетажно свободно жилищно застрояване в индивидуални имоти. В северната му част са разположени комплексно застроени високоетажни сгради-основно в покрайнините на града, в близост до входно-изходните транспортни артерии. Характерно за град Хасково е наличието на т.нар. земи по параграф 4, които към момента са застроени с индивидуални сгради. Местностите „Кенана“, „Куба“, „Орфей“ и „Изгрев“, разположени северно от реката и местността „Каменец“, съответно на юг от реката създават потенциал най-вече за развитие на обитаването. От друга страна на запад от гр. Хасково е разположен кв. „Болярово“ и вече са започнали мероприятия по уреждането на поземлените имоти, намиращи се по протежението на пътя за кв. „Болярово“.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Труд

Функцията труд е концентрирана в трите индустриални зони: Северна индустриална зона (СИЗ), Южна индустриална зона (ЮИЗ) и най-голямата Източна индустриална зона (ИИЗ), където основно са развити дейности на преработващата промишленост. Развит е предимно малкият и среден бизнес, което от своя страна премахва нуждата от големи производствени територии. Системата труд е развита основно по протежението на главните градски пътища. Имотите в производствените зони са изключително частна собственост, което пречи на предприемането на действия по обновяването им. Към момента един от основните проблеми на града са два от имотите, намиращи се в Югоизточната производствена зона. Някои от по-големите предприятия в Хасково са „ТЕЦ“ Хасково, „ПИМ-ООД“, „ЗММ“ Хасково и др. „ТЕЦ“ Хасково е недовършена топлоелектрическа централа в гр. Хасково. Тя се намира на най-високото място в града. Строежът е започнал през 80-те години на ХХ в, но след 1990 г. строителството е преустановено. ТЕЦ-ът е в непосредствена близост до хасковските гробища. ЗММ Хасково е създаден през 1970 г. като завод за производство на металообработващи фрези в системата на ДСО ЗММ. Намира се в Източна Индустриална зона, тук също се намира и „ПИМ-ООД“, което е създадено през 1990 г. в Хасково като фирма, занимаваща се с проектиране, изработка и монтаж на съоръжения от неръждаема стомана.

Отдых и зелена система

Ежедневният отдых е добре удовлетворен чрез облагородяване на деретата между кварталите. В жилищните квартали с комплексно застрояване отдыхът е концентриран в междублоковото пространство или в площадките на кварталните детски градини и училища. Големи територии свързани с осъществяването на ежеседмичния отдых са парк „Кенана“ и Младежки хълм „Ямача“, в известна степен и земите отредени по параграф 4. През 60-те години на ХХ в. възниква идеята към „Ямача“ и „Кенана“ да се озеленят и редица пустеещи тогава площи - около 600 дка. Целта на проекта е те да бъдат включени в горския фонд. По проект на инж. В. Златинов, който е почетен гражданин на Хасково от 1 юни 2012 г., по тези терени успешно е извършено залесяване. С това зелената зона около града нараства с още около 2000 ха. Тези насаждения подобряват крайградския ландшафт и климат. Зеленият пояс навлиза със „зелени“ лъчи към центъра на града.

Парк „Кенана“ се явява като своеобразни бели дробове на града и естествена преграда за вредните емисии, които бълват промишлените предприятия на територията на разположения на 15 км на север град Димитровград. Паркът заема площ от 236 ха и се намира североизточно от града. Изграждането и оформянето му се извършва между 1955 и 1970 г. Основната част - около 70% от общата площ, е залесена. Парк „Ямача“ е изграден в периода 1958–1970 г. Определените за парк 500 дка се намират в южната част на Хасково на едно от първите възвишения на Източните Родопи. В самия парк се намира стадионът на града, детски сектор, открит басейн.

Откритите спортни обекти са малко на брой. На територията на община Хасково съществуват 25 спортни клуба. Те представляват 50% от спортните клубове в областта. Спортните комплекси са общо четири – „Дружба“, „Спартак“, „Юнак“ и стадион „Младост“.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Община Хасково има добре развита зелена система, като недостатък е липсата на връзка между всеки един от елементите ѝ. В това отношение основен приоритет на общината е не само обвързването, но и като цяло увеличаване на зелените площи в града и в общината.

Обслужване

По - голяма част от обектите на общественото обслужване са разположени в централната част на града. Характерно за град Хасково е отсъствието на големи вериги магазини, които вече са стъпили на българския пазар. Това се дължи на липсата на достатъчно големи общински имоти (всички за с размер до 300 кв.м.), които биха могли да се използват за тази цел.

Територията на общината е добре обезпечена с обекти на социалното обслужване: здравни заведения, социални специализирани институции, дом за стари хора и др.

Образователната мрежа е изградена от система за предучилищно възпитание и система за училищно обучение. Най - характерна, добре развита и със значими традиции на територията на община Хасково е читалищната мрежа.

Град Хасково е един от многото български градове, на чиято територия са съществували казарми. Понастоящем в ядрото на града се поместват четири военни терена, които са държавна частна собственост, на единият от които има функционираща казарма. Военните имоти се характеризират с големи площи и имат потенциал за развитие на дейности, свързани с усвояването на големи площи за обслужващи дейности.

Транспортно – комуникационна инфраструктура

В града има удобен градски транспорт, свързващ кварталите на града и индустриалните зони, където се намират по-големите фирми. Градският транспорт има 11 автобусни и 3 тролейбусни линии. През територията на града преминават 2 ж.п. линии в посока София – Свиленград (I категория) и Русе – Подкова (IV категория). Основни проблеми на транспортната инфраструктура освен нейното лошо състояние и като цяло недобра поддръжка са и липсата на достатъчно паркоместа, особено в централната градска част, както и зачестилите задръствания.

Техническа инфраструктура

Електроснабдяване – необходими са значителни инвестиции в обновяване на съществуващата мрежа.

ВиК – необходими са значителни ремонтни работи по подмяна на част от инсталацията на Общината. Основната част от водоснабдителната мрежа е изградена между 60 – те и 70 – те години на 20 – ти век, което обяснява и настоящото и състояние. Енергоемкостта на водоснабдяването е проблем за град Хасково, където има завишена гъстота на населението. Струпването на потребители във високоетажни жилищни комплекси изисква инсталирането на съоръжения, за повишаване налягането във водопроводната мрежа, които допълнително оскъпяват водата. Друг проблем в това отношение е доставката на питейна вода, която е от подземни водоизточници край р. Марица. Тази вода не се пречиства, поради липса на станции за тази цел, а само се обезмуганява. В новите квартали - бившите земи по Параграф 4, които в значителна степен се ползват за обитаване липсва ВиК мрежа.

Околна среда – предвид благоприятните атмосферни условия на територията на Общината е възможно изграждането на слънчеви електроцентрали. Високата цена на електроенергията и

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

ниските доходи на населението водят до повишената консумация на твърди горива, което е причина за замърсяване на въздуха.

8.3. Анализ на проблемните зони в град Хасково

Град Хасково включва следните обособени територии:

- Градско ядро – централна градска част с потенциал за обособяване на зона с публични функции;
- Обособени в квартали и жилищни комплекси, които могат да бъдат обособени в две групи: зони с добри показатели и зони с негативни показатели, съгласно методиката за изработване на ИПГВР;
- Производствени зони – Северна икономическа зона (пътят за Димитровград) ; Източна икономическа зона (бул. „Съединение“); Южна икономическа зона (бул. „Освобождение“); икономическа зона между ж.к. „Бадема“ и кв. „Болярово“.

	„ЦЕНТЪР“
	Площ: 71,14 ха Население: 2 565
	За района на центъра е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед № 205/1981г.

Градското ядро включва Централна градска част на град Хасково. В центъра са концентрирани всички публични институции. Намират се голям брой от образователните заведения: ЦДГ № 10 „Радост“, 4 училища: основно училище „Хр. Смирненски“, Природо – математическа гимназия „Акад. Боян Петканчин“, Спортно училище „Стефан Караджа“ и Професионална гимназия по механоелетротехника „Стойчо и Кица Марчеви“. Самостоятелното общинско общежитие за ученици е разположено на един от централните булеварди в града.

В центъра на града се намират част от здравните заведения: „Диагностично – консултативен център“ ЕООД; Диагностично – консултативен център „Свети Георги“ ЕООД; „Медицински център Хасково“ ЕООД, Медицински център „Авицена“ ЕООД. Центърът е обособен като културно средище, в рамките на целия град, в което са концентрирани най-старото читалище „Заря“ – 1858, модерният културно – спортен комплекс „Спартак“, Драматично – куклен театър „Иван Димов“, Художествена галерия „Атанас Шаренков“, Галерия Форум, Регионалната библиотека „Христо Смирненски“ и др.

Недвижимите паметници на културата от национално и местно значение са концентрирани в центъра: Кирковото училище; Къщата на Паскови; Старият град, като тази част на града е проектирана да бъде във възрожденски стил.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Култовите сгради на града се намират също в тази зона: Църква „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ и двете джамии „Ески Джамия“ (Джами Джадид) и „Чаршийска джамия“ (Чарши джамия).

В градската среда умело са вплетени паметниците на незнайния войн, на Капитан Петко Войвода, на Димитър Иванов – Лицо, Монумент „1000 години Хасково“ и Старата часовникова кула на Хасково.

Инфраструктурата за спорт също намира място в центъра на града: комплекс „Дружба“, спортна зала „Спартак“, спортен комплекс „Юнак“, стадион „Младост“ и комплекс „Лебеда“ с плувен басейн.

Автобусната и тролейбусната мрежа свързват всички квартали на Хасково с градския център и помежду им. В центъра има най-голяма концентрация на автомобили. Паркирането е регламентирано чрез въведената „синя зона“.

	БИВШИ ВОЕННИ ТЕРЕНИ
	Площ: 32,30 ха За района на центъра в сила е подробен устройствен план, одобрен със заповед № РД-14-03-172/1984 г.

В центъра на града са разположени бившите казарми, заемащи големи площи, като част от тях са неизползваеми. На практика има силен потенциал за развитие на публичната зона в посока на тези територии, защото те заемат централно местоположение в града, има потенциал за развитие на обществено обслужващи дейности, допълващи функциите на градския център и предлагат територия за по-крупен инвестиционен проект.

ПОЛОЖИТЕЛНИ СТРАНИ:

- добра пешеходна достъпност до различните обекти в градския център;
- добра обезпеченост със зелени площи - елементи на ежедневиия отдих;
- много добро качество на средата;
- Потенциал за разширяване в посока терените на бившите казарми.

ПРОБЛЕМИ:

- затруднена транспортна комуникация;
- липса на достатъчно паркоместа;
- привличане на пътничопотока, което води до задръствания;

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

- предпоставки за „изтеглянето“ и съсредоточаването на обектите на общественото обслужване, което води до по-добре развит социален сървиз по градската периферия.

ЗОНИ С ДОБРИ ПОКАЗАТЕЛИ

	КВ. „РУЧОКА“
	Площ: 70,00 ха Население: 4 424
	За квартал „Ручока“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед №1366/1988г.

Кварталът се намира в центъра на града и е един от най-старите квартали. В него има най-голяма концентрация на недвижими културни ценности: от национално значение са Хасковският затвор и Църква Успение на Пресвета Богородица, Хасково. Характерен облик на квартала придават запазените стари къщи: комплекс от жилищни и стопански сгради с мааза; къщите на чорбаджи Димитрак; къщата на Бояджи Оглу; Шишмановата къща; Гурковата къща; Къщата на Гъркоолу; Сградата на метоха. През 2012 г. бе открит барелеф на полковник Веселин Вълков. В квартала се намират 6-та детска ясла; ОДЗ № 18 „8-ми март“; ЦДГ по изкуства; Основно училище „Л. Каравелов“; СОУ „Васил Левски“. Построен е Дом за деца, лишени от родителска грижа „Проф. д-р Асен Златаров“. Две читалища развиват своята дейност „Проф. Д-р А. Златаров“ и „Пейо Яворов“. В квартала е изградена съвременната зона за спорт и отдих „Авеню“.

	КВ. „МАКЕДОНСКИ“
	Площ: 36,02 ха Население: 3 283
	За квартал „Македонски“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед № 3/1977г.

Кварталът е разположен в рамките на компактният град, южно от реката. Един от добре устроените квартали. В него се намира ОДЗ № 22 „Звънче“.

	КВ. „ОВЧАРСКИ“
	Площ: 70,22 ха Население: 6 817
	За квартал „Македонски“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед №90/1971г.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

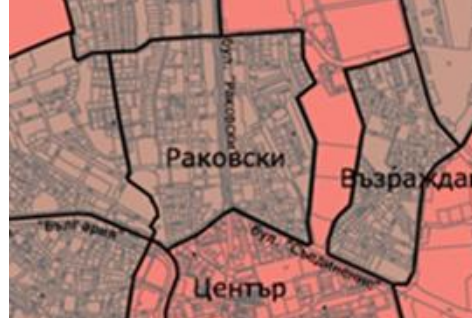
Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Кварталът е разположен в рамките на компактният град, южно от реката. Един от добре устроените квартали. В него се намират Детска ясла № 8, ЦДГ № 1 „Ян Бибиан“, СОУ „Св. Паисий Хилендарски“, читалище „Н.Й.Вапцаров“. В рамките на квартала е изграден дневен център за деца и възрастни с увреждания „Марина“.

Отличителна характеристика на квартала е, че в него са изградени емблематични културни обекти: Монумент Пресвета Богородица; Камбанарията в Хасково; Мостът над Кърджалийска; най-високият пилон с националния флаг в България.

	КВ. „ТРАКИЙСКИ“
	Площ: 17,03 ха Население: 2 018
	За квартал „Тракийски“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед №3/1977г.

Кварталът е разположен в рамките на компактният град. Един от добре устроените квартали. В него се намира читалище „Зора“.

	КВ. „РАКОВСКИ“
	Площ: 36,92 ха Население: 2 320
	За квартал „Раковски“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед №РД-14-03-172/1984г.

Кварталът е разположен в рамките на компактният град. Един от добре устроените квартали. В него се намира Детска ясла № 1; ЦДГ № 3 „Зорница“; ОДЗ № 20 „Весели очички“; Основно училище „Св. Иван Рилски“.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

ЗОНИ С НЕГАТИВНИ ПОКАЗАТЕЛИ

	Ж.К. „БАДЕМА“
	Площ: 20,65 ха Население: 2 041 жители
	За квартал „Бадема“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед №1340/1988г.

„Бадема“ е разположен в западната част на града, северно от реката. В него се намират следните училища: Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“; Помощно училище „Д-р Петър Берон“; Финансово - стопанска гимназия „Атанас Буров“ и Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности. Една от съвременните сгради е Билинг центъра на БТК в Хасково. Кварталът се обслужва от автобусни линии 1 и 12 на масовия градски транспорт. В квартала се намира Паметникът на Тримата ремсисти в Хасково.

Градустроителният облик на квартала е определен от преобладаващите големи панелни блокове. Има разположени семейни къщи и кооперации. В голямата си част междублоковите пространства са неизградени.

Водоснабдяването на кв. „Бадема“ е захранвано от „висока зона“- резервоар 30 000м³. Вътрешнокварталните водопроводи са от изключително лоша стомана, дават много аварии и е наложително да бъдат подменени.

В квартала има изградена канализационна мрежа, която досега не е достигала пределната норма за препълване. Един от новите инфраструктурни обекти на Общината е изграденият преливник и отливен канал в кв. „Бадема“.

	КВ. „БОЛЯРОВО“
	Площ: 106,57 ха Население: 1515
	За квартал „Болярovo“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед №387/1989г.

„Болярovo“ е квартал на Хасково, намиращ се в югозападната част на града, северно от реката. Бил е отделно селище до 1969 г., когато с указ № 267/обн. 21.03.1969 е присъединен към града като квартал. Това е най-отдалеченият квартал на града. Необходимо е обезпечаване с техническа инфраструктура и обогатяване на предлаганите услуги.

В квартала функционират ОУ „Св. Климент Охридски“; 13 ЦДГ „Снежанка“, Читалище „Пробуда“. В квартала се намира една от новите култови сгради в града - храм „Свети Харалампий“. В кв. „Болярovo“ се намира „Специализирана болница за активно лечение на

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

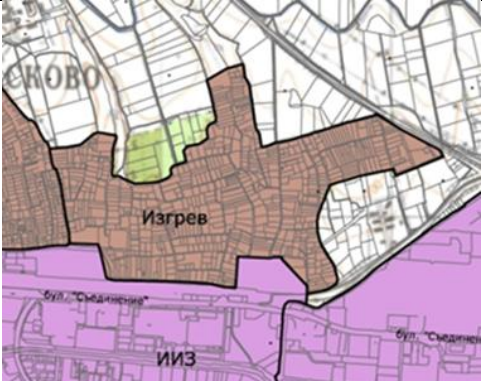
Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

пневмо-фтизиатрични заболявания" ЕООД, както и лечебни заведения за извънболнична помощ: „Център за кожно – венерически заболявания“ ЕООД (ЦКВЗ), „Център за психично здраве“ ЕООД. През квартала преминава третокласен път 806 (околовръстен път Хасково - кв. Болярово - Хасковски минерални бани). Кварталът се обслужва от автобусни линии 1 и 12 на масовия градски транспорт. Кварталът се водоснабдява от 2 бр. тръбни кладенци от водоснабдителна група Болярово-1 и Болярово-3, които са с общ дебит 16 л/сек. През последните години във ВиК инфраструктурата са вложени значителен обем инвестиции за изграждането на нов главен канализационен клон на кв. „Болярово“ - профил. II (от о.т. 43 - до о.т. 47). Изградени са и нови елементи от мрежата - второстепенен канализационен клон по ул. „Сирма войвода“, ул. „Априлско въстание“, ул. „Бъдеще“, ул. „Шипка“. Към настоящия момент Общината има готовност с нови инвестиционни проекти за цялостната канализация на квартала.

	КВ. „ВЪЗРАЖДАНЕ“
	Площ: 17,82 ха Население: 6 195 жители
	За квартал „Възраждане“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед № 73/1988г.

Кв. „Възраждане“ се намира близо до централната градска част, северно от реката. Кварталът е гъсто населен. В квартала особено осезателно се усеща липсата на елементи на градската жизнена среда. Функционират две детски градини: ЦДГ № 9 „Усмивка“ и ЦДГ № 19 „Щурче“, едно основно училище „Н. Вапцаров“, чиято сграда има нужда от сериозен ремонт и подобряване на материално техническата база. В ремонтирана сграда се помещава читалище „Г.И.Топузов“. Водоснабдяването на квартала е осигурено чрез етернитови тръби, които често аварират. Има изградена канализационна мрежа.

	КВ. „ИЗГРЕВ“
	Площ: 76,87 ха Население: 1 597 жители
	За квартал „Изгрев“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед №РД-02-14-369/1987г., а за ново присъединените територии „Изгрев – местност“ устройствен план - кадастрален 969/1988г., регулационен: Реш. № 703/2011г.; ПУР по чл.16 от ЗУТ.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Кв. „Изгрев“ е разположен северно от реката. Това е един от кварталите с голям потенциал за обитаване. С Решение № 67/29.09.2000 г. на Общински съвет Хасково районът е включен в строителните граници на града. В него се наблюдава предимно средно и високо строителство. Има разнообразие от видове сгради. Към настоящия момент са проведени и приключили процедурите за одобряване на план за улична регулация. В квартала липсва техническата инфраструктура и остро се усеща липса на обслужващи обекти. Кварталът е разположен по протежение на ж.п. линиите.

Площ на разглежданата територия и прилежащи терени съгласно ОУП Хасково: зона за обществено-обслужващи дейности, паркове: 133092 кв.м; жилищна зона малкоетажно застрояване: обща площ – 532370 кв.м; озеленена площ – 372659 кв.м; обща максимална плътност на застрояване – 159711 кв.м.

Няма изградена водопроводна мрежа. Захранването на имотите става с отделни отклонения, правени от собствениците. От канализационната мрежа са изградени главен канализационен клон и дъждовен колектор в кв. „Изгрев“ - първи етап и втори етап - от р. Хасковска до терен, собственост на „Топливо“ АД. Като трети етап предстои изпълнението на 510 м битов канал и 1 бр. дъждопреливник с отливен канал с дължина 190 м. С реализирането на проекта ще се приключи изпълнението на главната колекторна мрежа на кв. „Изгрев“ - битов и дъждовен колектор.

Община Хасково има разработен инвестиционен проект, за който следва да се осигурят средства за финансиране.

	КВ. „КАМЕНЕЦ“
	Площ: 378,27 ха Население: 7 819
	За квартал „Каменец“ в сила е устройствен план - ПУР по чл.16 от ЗУТ, одобрен с Решение на ОС № 383/2009г.

Кв. „Каменец“ е разположен на юг от реката и е най - голямата нова територия, включена в рамките на града с потенциал най- вече за развитие на обитаването. С Решение № 67/29.09.2000 г. на Общински съвет Хасково, районът е включен в строителните граници на града. Площта на разглежданата територия и прилежащи терени се разпределят така: зона за обществено - обслужващи дейности, паркове: 651 617 кв.м; жилищна зона малкоетажно застрояване: обща площ – 2606471 кв.м; озеленена площ – 1 824 530 кв.м; обща максимална плътност на застрояване – 781 941кв.м. В квартала липсва техническата инфраструктура и остро се усеща липса на обслужващи обекти.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Изключително проблемно е водоснабдяването и канализацията, затова е разработен инвестиционен проект, за който следва да се осигури финансиране.

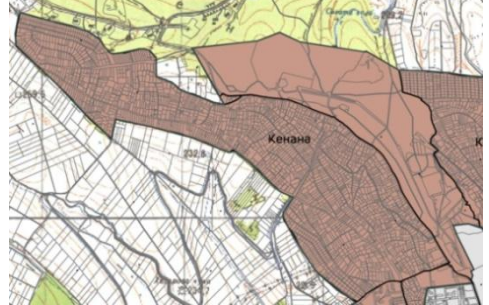
	КВ. „КАМЕННИ“
	Площ: 82,38 ха Население: 3 503
	За квартал „Каменни“ е в сила подробен устройствен план, одобрени със заповеди №377/1986г., 1070/1993г.

Квартал „Каменни“ е разположен южно от реката и е в компактната част на града. В него се наблюдава предимно средно и високо строителство. Има разнообразие от видове сгради. Сред панелните комплекси съществуват свободни зелени пространства.

Кварталът е добре обезпечен с образователни заведения: 2 детски градини - ЦДГ № 2 „Незабравка“ и ЦДГ № 7 „Здравец“; едно ОДЗ № 17 „Иглика“; едно Основно училище „Св. Климент Охридски“.

В квартала се намират и елитните училища: Професионална гимназия по туризъм „Ал.Паскалев“, Професионална гимназия по селско стопанство, Професионална гимназия по лека промишленост.

Дейността си развива, едно от старите читалища в града, НЧ „Свети Климент Охридски“ – 1969 г. Запазена е емблематичната Паскалева къща, която е недвижима културна ценност с категория „национално значение“, днес музей.

	КВ. „КЕНАНА“
	Площ: 186,44 ха Население: 3 700 жители
	За квартал „Кенана“ е в сила устройствен план – кадастрален, одобрени със заповеди №969/1988г., регулационен: Реш. 275/2009г.; ПУР по чл.16 от ЗУТ.

Кв. „Кенана“ е един от новосъздадените квартали на Хасково, разположен в непосредствена близост до най-големия парк „Кенана“ в северната част на града. През последните години този квартал привлече най-големия инвестиционен интерес от страна на жителите на града, като върху бившите земи по Параграф 4 се изградиха съвременни еднофамилни къщи. Паралелно с това част от населението, което няма недвижими имоти в града, обитава бившите си малки и остарели вили. Липсват каквито и да било обслужващи обекти.

Площ на разглежданата територия и прилежащи терени съгласно устройствения план на Хасково са: зона за обществено-обслужващи дейности, паркове: 308380 кв.м; жилищна зона малкоетажно застрояване: обща площ – 1233523 кв.м; озеленена площ – 863466 кв.м; обща максимална плътност на застрояване – 370057 кв.м; електрозахранването.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

В новосъздадения квартал има огромни проблеми с липсата на техническата инфраструктура. Към момента „Кенана“ се електрозахранва от ВЛ 20kV „Кенана“ от П/ст „Хасково“. Електрозахранването на „Кенана“ е както въздушно, така и кабелно. ВЛ „Кенана“ е резервирана от две подстанции – „Д. Канев“ и „Димитровград“. В квартала няма изградена водопроводна мрежа. През квартала минават три основни водопровода – ст.Ф377, които захранват резервоара на бирената фабрика. От този водопровод има направено отклонение с диаметър ф200 PVC, който след ресторант „Кенана“ е етернит Ф300 (дава много аварии) и отива до хидрофор, с който се качва водата до основния резервоар-1000м³. От резервоара към квартала има етернит Ф80. Има и водопровод Ф125-етернит, който захранва южните части на квартала. Етернитовите водопроводи са стари и е наложително да бъдат подменени, като им се изберат нови трасета, тъй като сега минават и през частни имоти и отстраняването на аварията е много трудно. Няма изградена канализационна мрежа и изградените жилищни сгради се обслужват със септични ями. Община Хасково е разработила инвестиционен проект, който се състои от два основни елемента: изграждане на вътрешната канализационна мрежа в кв. „Кенана“ и свързването ѝ с Градска пречиствателна станция за отпадъчни води – Хасково (ГПСОВ-Хасково), както и изграждане на водопроводната мрежа. С това ще бъдат разрешени проблемите, свързани с централизираното отвеждане на отпадъчните води от новосформирания жилищен район и осигуряване на тяхното пречистване при спазване изискванията за опазване на околната среда. Ще се осигури и централизирано водоснабдяване с гарантирано качество и в достатъчно количество за посрещане на питейните и битови нужди в новосформирания жилищен район.

Канализационната мрежа е предвидено да бъде изградена чрез смесена канализационна мрежа с дължина 31 265 метра и 1 250 сградни отклонения; съоръжения към канализационна мрежа: 3 канализационни помпени станции и 3 преливника. За нуждите на населението е необходимо изграждане на нова водопроводна мрежа в строителните граници на квартала - 31 265 метра и 1 250 сградни отклонения; нова допълнителна водопроводна мрежа - 2 800 метра и монтаж на помпено съоръжение за питейно - битово и противопожарно водоснабдяване - 2 бр. помпени групи. В непосредствена близост са разположени спортни обекти: тенис-комплекс „Кенана“; площадка за скейтборд „Кенана“; плувни басейни: парк хотел „Европа“; хотел „Фантазия“, хотел „Дружба“.

	Ж.к. „КУБА“
	Площ: 45,92 ха Население: 2 023
	За квартал „Остров Куба“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповеди №2/1977г.

Кварталът е разположен северно от реката. Ж.к. „Куба“ е част от компактната част на града с преобладаващо средно и високо строителство. Следните училища се намират в ж.к. „Куба“: 16

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

ОДЗ „Славейче“, гимназия с преподаване на чужди езици „Проф. д-р Асен Злтаров“ и професионална гимназия по дървообработване и строителство „Цар Иван Асен II“. В квартала функционира читалище „Иван Вазов“. От здравните заведения в квартала се намират: Медицински център Втора поликлиника и Медицински център Трета поликлиника. Тук е изграден и Дома за деца, лишени от родителска грижа „Надежда“. Кварталът се обслужва от автобусни линии 5 и 102 на масовия градски транспорт. В периода 2005 - 2009 г. последователно бяха изпълнени битовата канализация по ул. „Розова долина“, ул. „Цар Самуил“, канализацията в чертите на „Зона за спорт и отдих“, както и I и II етап от дъждовния колектор в кв. 250А. С реализирането на последния етап от проекта ще се приключи цялостното решение за разделяне на битовия от дъждовния поток в района на обширни площи, разположени в северната част на града. Електрозахранването е изцяло осигурено - кабелно от П/ст „Хасково“ в пръстеновидна схема, като схемата е отворена на определени места и е резервирана от три подстанции. В непосредствена близост се намира новообособеният квартал „Куба“.

	КВ. „КУБА“
	Площ: 73,00 ха Население: 45 жители
	За кв. „Куба“ няма действащ подробен устройствен план.

Квартал „Куба“ е новоизграждащ се квартал, в който има изключително голям потенциал за жилищно обитаване. Предвидено е развитие на социална зона, в която няма изградена вътрешна водоснабдителна мрежа. Към момента захранването на имотите с вода става от един водопровод Ф125, изграден от сдружение и от водопровод ст. Ф108. И двата водопровода са амортизирани, като ст. Ф108 дава много чести аварии.

В квартала няма изградена канализационна мрежа.

	Ж.К. „ОРФЕЙ“
	Площ: 48,59 ха Население: 10 608 жители
	За квартал „Орфей“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед №10192/1970г.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

„Орфей“ е жилищен комплекс, разположен в северната част на град Хасково. Жилищното строителство в комплекса е представено предимно от панелни блокове. На територията на ж.к. „Орфей“ се намира Пощенски клон 4. Училища, разположени в жилищния комплекс: ОУ „Шандор Петьофи“; 15 ОДЗ „Слънце“; Детска ясла № 5. През 2012 г. Община Хасково откри нова детска градина „Ежко Бежко“, ул. „Пловдивска“ в кв. „Орфей“ – капацитет 100 деца. Това е първото ново детско заведение, което Общината открива от 8 години. В квартала функционира НЧ „Петко Рачев Славейков“. Кварталът се обслужва от тролейбусна линия 308 на масовия градски транспорт. Водоснабдяването на квартала се захранва от висока зона, като високите блокове се захранват от северната кула. В западната част на квартала водопроводите са ПЕВП, а в източната - етернит. В тази част водопроводите дават аварии. Необходимо е да се подменят. Има изградена канализационна мрежа, която в редки случаи дава препълване. Изградена е нова дъждовна канализация.

	Ж.К. „ОРФЕЙ“ 3
	Площ: 43,24 ха Население: 918 жители
	За квартал „Орфей 3“ в сила ПУР по чл.16 от ЗУТ. одобрен с Решение на ОС № 382/2009 г.

Кварталът има потенциал за развитие. Жилищният фонд е с изключително лоши физически и икономически параметри. В квартала се изграждат жилищни блокчета за социално слаби. Площта на разглежданата територия и прилежащи терени, съгласно действащия ОУП Хасково, предвижда: зона за обществено обслужващи дейности, паркове: 76519 кв.м; жилищна зона малкоетажно застрояване: обща площ – 306 076 кв.м; озеленена площ – 214 253 кв.м; обща максимална плътност на застрояване – 91 822 кв.м. „Орфей 3“ е изцяло захранен кабелно от П/ст „Хасково“ в пръстеновидна схема, като схемата е отворена на определени места и е резервирана от три подстанции.

	КВ. „РЕПУБЛИКА“
	Площ: 87,81ха Население: 8826 жители
	За квартал „Република“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед № РД-02-14-369/1987г.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Кварталът е разположен северно от реката. В него панелните и стоманобетонните конструкции взимат превес. Тези сгради са обитавани от голям процент от населението, затова е важно да се взимат мерки срещу амортизацията на сградите. Това е един от кварталите с най-лоши физически и икономически параметри на жилищния фонд. До голяма степен проблемите там се дължат на наличието на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване. Жилищните сгради са строени преди повече от 20 години, не са поддържани, което обуславя лошото им състояние.

В квартала функционират ОДЗ № 11 „Елхица; Начално училище „Г. С. Раковски“; Професионална гимназия по транспорт „Н. Й. Вапцаров“ и читалище „Република“. В квартала е разположен един здравен център „Република“.

Кв. „Република“ е захранен въздушно и кабелно с двойна ВЛ 20kV „Север – Юг“, като е захранена двустранно от п/ст „Хасково“ и п/ст „Капитан Петко“.

ВиК мрежата е амортизирана. През последните години е изграден със средства на Общината второстепенен канализационен клон по ул. „Картечар“.

	КВ. „ХИСАРЯ“
	Площ: 71,98 ха Население: 6 180
За квартал „Хисаря“ е в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед № 1401/1995г., 952/2000г. Поради извършваното масово застрояване през последните години е необходимо изработването на нов ПУП.	

Кварталът е отдалечен от компактния град и се намира в южна посока. Един от проблематичните квартали на град Хасково по отношение на инфраструктурата. През последните години е реализиран инвестиционен проект на Общината за изграждане на второстепенен канализационен клон по ул. „Рахила Душанова“, но той е крайно недостатъчен, за да отговори на нуждите от цялостно градоустройство на квартала. Функционират ОДЗ № 5 „Пинокио“ и читалище „Коста Марков“.

ПРОИЗВОДСТВЕНИ ЗОНИ

	ИЗТОЧНА ИНДУСТРИАЛНА ЗОНА (ИИЗ)
	Площ: 242,57 ха
За ИИЗ има влязъл в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед № 988/1988г.	

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

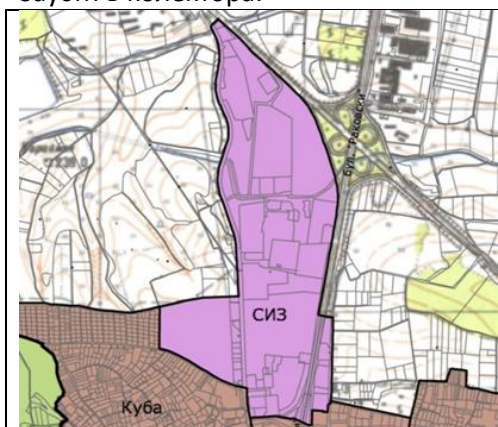
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Най-голяма концентрация на предприятия. Присъединени са нови територии. Водоснабдяване - през тази зона минават основните водопроводи от ПС „Източна зона”(ст.Ф600) и ПС „Узунджово-2“ (ст.Ф377). И двата водопровода тласкат водни количества до отделни резервоари. Резервоарът за водите от ПС „Източна зона” е преходен, а резервоарът за водите от ПС „Узунджово-2” е контра резервоар. В зоната няма изградена отделна мрежа. Захранването на изградените предприятия и търговски вериги е от водопровода от ПС „Узунджово”. И двата водопровода са стоманени. Към настоящия момент не дават много аварии, но минават през частни имоти, което затруднява обслужването им. Необходимо е да се изгради мрежа с по-малки диаметри, която да обслужва бъдещото развитие на зоната. Канализация. Няма изградена канализационна мрежа и всички са със собствени пречиствателни съоръжения. В близост минава колектор до пречиствателната станция за отпадни води и е добре да се изгради канална мрежа, която да обслужва имотите и да се заусти в колектора.

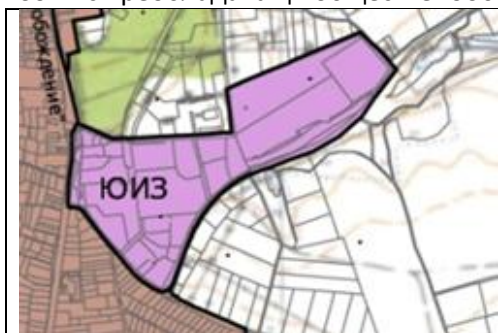

СЕВЕРНА ИНДУСТРИАЛНА ЗОНА (СИЗ)

Площ: 94,78 ха

За СИЗ има влязъл в сила подробен устройствен план, одобрен със заповед № 989/1988г.

Очаквано развитие ще има основно по главните транспортни артерии, където към момента се провеждат мероприятия за промяна на предназначението на земеделската земя. Основно в северна посока ще се появят нови производствени зони, но с малки размери. Поради големите мащаби на производствените територии и слабото и неефективно ползване на съществуващия сграден фонд се налага промяна на текущата функция и запазване само на функциониращото производство. Част от площите на тези територии преминават в смесени многофункционални зони с преобладаващи общественообслужващи или производствено – складови дейности.

ЮЖНА ИНДУСТРИАЛНА ЗОНА (ЮИЗ)

Площ: 25,20 ха

За ЮИЗ има приети кадастрален план, одобрен със заповед № РД-02-14-2008/2000г. и регулационен план 1353/2001г.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

IX. Жилищен сектор

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

9.1. Цели на Община Хасково по отношение на жилищната политика

Хасково е една от общините, които през последните години прилагат трайна политика за изпълнение на изискванията на европейските стандарти за изграждането и развитието на градската среда. Опитите в сферата на жилищния сектор са насочени към стимулиране и разпространение на информация сред населението по отношение на програми и начини за повишаване на енергийната ефективност на жилищните сгради.

В актуализирания Общински план за развитие на Община Хасково 2007 – 2015 г. по отношение на жилищния фонд са заложили следните цели, мерки и дейности:

Цел 2: Развитие на екологична инфраструктура, водеща до подобряване качеството на живот и повишаване възможностите за инвестиции в икономиката.

Мярка 3: Енергийна ефективност.

Дейност. Санирание на жилищни и обществени сгради.

Цел 2: Подобряване на социалната инфраструктура.

Мярка 1: Подобряване на състоянието и модернизирание на общинския сграден фонд и на социалните заведения.

Дейност. Изграждане на жилища за социалнослаби и многодетни семейства и решаване на жилищните проблеми на ромите.

Дейност. Изработване на програма за санирание на жилищни сгради.

В Стратегията за развитие на област Хасково е определен Приоритет 5: Развитие и модернизация на инфраструктурата, в който е предвидено разработване и прилагане на програма за санирание на панелните блокове в жилищните комплекси.

Стратегия за управление на общинската собственост 2012 - 2015 г.

За град Хасково има изготвена Стратегия за управление и разпореждане с общинска собственост за периода 2012-2015 г., която е разработена в съответствие на чл. 8, ал. 8 от Закона за общинската собственост на базата на анализ на състоянието по управлението и разпореждането с общинска собственост.

Стратегията представя: Процеса по управление на собствеността на Общината – планиране, изпълнение, отчитане и контрол; Актуално състояние на общинската собственост по видове и категории обекти, в различните сфери на управление на Община Хасково – жилищна политика, образование, предоставяне на административни услуги, здравеопазване, култура социални дейности, спорт, зелена система, общински поземлен фонд и общински горски фонд; Рискове и предизвикателства: приоритети, дейности и мерки за оптимизиране на процеса на управление на собствеността в различни направления на общинската политика.

Придобиването, управлението и разпореждането с имущество – собственост на Община Хасково, се извършва под общото ръководство и контрол на Общински съвет в интерес на населението на Общината, в съответствие с разпоредбите на Закона за общинската собственост, Наредбата за общинската собственост, Наредбата за общински жилища и Решения на Общинския съвет за определяне на базисните цени при отдаване под наем на общинско имущество и разпореждане с него, както и на останалите законови и подзаконови и вътрешни нормативни актове.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

9.2. Анализ на състоянието

Собственост

Преобладаващият жилищен фонд в града е частен на физически лица, което е тенденция за цялата страна. Данните на ниво област са съотносими към ситуацията в град Хасково. На територията на Хасково близо 97% от наличния жилищен фонд е частна собственост на физически лица. Много малък дял съставляват и частните жилища на юридически лица (0.5%), но до голяма степен те не могат да се възприемат като част от жилищния фонд за постоянните жители, защото те са на пазара на недвижими имоти или са изградени за отдаване под наем на безимотни граждани и временно обитавачи града.³⁹ Държавната или общинска собственост на жилищата за градовете - 1773 (2.19%).

Общинските жилища в град Хасково са малко. Към 31.12.2011 година, Община Хасково разполага с жилищен фонд от 416 броя апартаменти и 48 жилищни сгради, които се отдават под наем на крайно нуждаещи се граждани по реда на Наредбата за общинските жилища на Общински съвет Хасково.⁴⁰

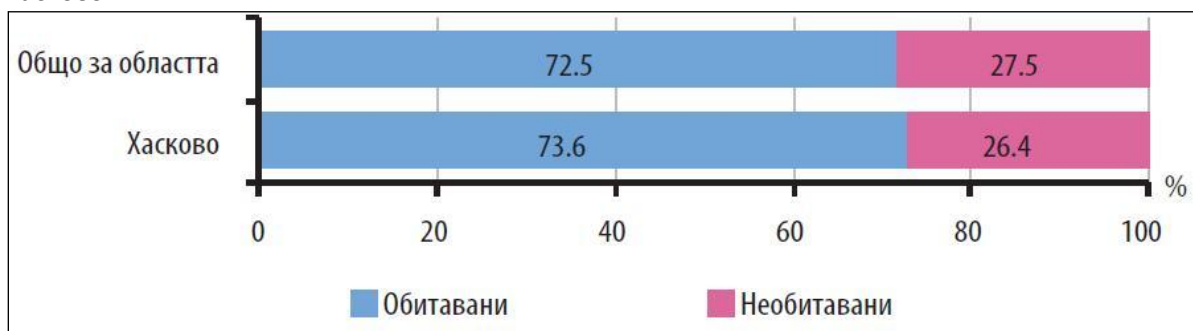
Количество и обитаемост

Към 01.02.2011 г. в област Хасково има общо 72026 жилищни сгради. Делът на обитаваните жилища в Община Хасково е един от най-високите - 73.6% от всички жилища.

Таблица 20: Жилищни сгради по вид

Общини Населени места	Общо	Вид на сградата			
		жилищна обитавана	жилищна необитавана	жилищна за временно	жилищна за колективно
Област Хасково	72026	50977	17455	3578	16

Фигура 30: Относителен дял на обитаваните и необитаваните жилища за област/община Хасково

³⁹ Жилищен фонд, 2011; Национален статистически институт (НСИ).

⁴⁰ Справка от Община Хасково

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

В Град Хасково се намират 34 869 броя жилища - 80.8% от жилищата на Общината (43 641 бр.). Жилищната площ в града е 2 030 100 кв.м, което представлява 79.9% от жилищната площ в общината.

Таблица 21: Основни характеристики на жилищата

Общини Населени места	Жилища – бр.	Жилищни помещения – бр.		Полезна площ – кв.м	
		Общо	в т.ч. стаи	Общо	в т.ч. жилища
Община Хасково	43641	158165	129218	3276792	2 540 877
гр. Хасково	34869	123961	99238	2620811	2 030 100

Важен показател, характеризиращ жилищните условия на населението, е средната жилищна площ в обитаваните жилища на едно лице от населението. За страната тази площ е 21.8 кв.м, като се наблюдават различия за градското и селското население. За град Хасково средната жилищна площ към 01.02.2011 г. на едно лице е 26.57 кв.м.

Конструкция

Данните към 01.02.2011 г. показват, че при конструкцията на жилищния сграден фонд се наблюдават различия според мястото на сградите. В градовете на Област Хасково сградите са построени основно от тухли с бетонна плоча - 52.7%. Панелните сгради (2%) и стоманобетонните сгради (3.4%) в градовете на Област Хасково са много по-малко в сравнение с тези в София Област - 11.9%, и в Област Бургас - 11.2% от всички жилищни сгради.

Таблица 22: Жилищни сгради по местонамиране и материал, от който са построени

	Общо	Материал, от който е построена сградата							
		Панели	Стомано- бетон	Тухли (с бетонна плоча)	Тухли (с гредоред)	Камък	Кирпич (сурови тухли)	Дърво	Друг
Страната	2060745	21641	48618	706 295	942 854	78163	230628	24327	8202
Областта	72026	735	1422	26845	28054	6560	8170	195	45
Градовете	31062	584	1081	16 366	9929 - 32	421	2572	98	11
Селата	40964	151	341	10479	18125	6139	5598	97	34

В град Хасково преобладава ниско до средноетажно свободно жилищно застрояване в индивидуални имоти. В северната му част са разположени комплексно застроени високоетажни сгради, основно в покрайнините на града, в близост до входно – изходните транспортни артерии.

Конструкцията на повечето сгради в град Хасково е тухлена като този тип строителство е преобладаващо в почти всички части на града. Само в жилищните квартали „Република“, „Бадема“, „Орфей“ панелните и стоманобетонните конструкции взимат превес. Необходимо е да бъде отчетено, че панелните сгради са обитавани от голям процент от населението, затова е важно да се взимат мерки срещу амортизацията на сградите.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Възраст

Към 01.02.2011 г. състоянието на жилищните сгради по години на построяване в градовете на Област Хасково е следното: 11.6 % са построени до 1949 г., 16.2% - през периода 1950 - 1959 г.; 23.4% - през периода 1960 - 1969 г.; 17.3% - през периода 1970 - 1979 г.; 15.8% - през периода 1980 - 1989 г.; 8.7% - през периода 1990 - 1999 г.; 7% - през периода след 2000 г.

Таблица 23: Жилищни сгради по местонамиране и периоди на построяване

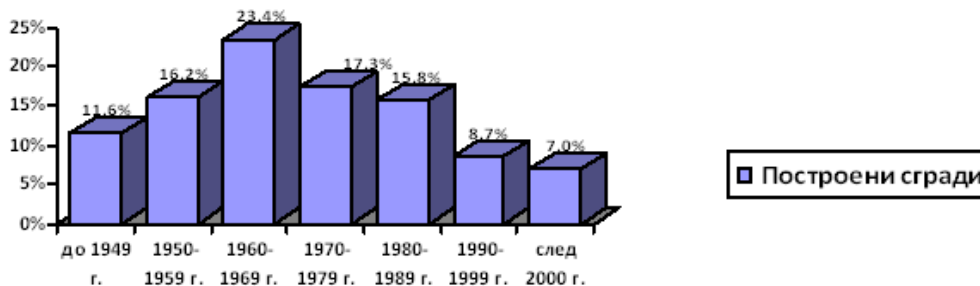
	Общо	До края на 1949	1950-1959	1960-1969	1970-1979	1980-1989	1990-1999	След 2000
Страната	2060745	453 831	367 280	421267	303263	275328	132400	107359
Областта	72026	13695	16818	16410	9184	8538	4146	3235
Градовете	31062	3593 (11.6)	5031 (16.2)	7278 (23.4)	5373 (17.3)	4927 (15.8)	2700 (8.7)	2160 (7)
Селата	40964	10102	11787	9132	3811	3611	1446	1075

Статистиката за страната е, че в градовете 28.4% от сградите са построени до 1959 г., а след 1990 г. - 16.4% от целия жилищен сграден фонд.

В градовете на Област Хасково до 1949 г. са построени 11.6 % от жилищните сгради. Това е два пъти по-малко в сравнение с градското строителство за страната. Най-много сгради, построени до 1949 г., се намират в областите Велико Търново - 45.2% от всички жилищни сгради, и Търговище - 34.0%.

Същински бум на строителство се разгръща в периода от 1950 г. до 1989 г., когато са построени 72.7% от сградите за живеене в Хасково. След 1999 г. са построени 15.7% от съществуващия жилищен сграден фонд.

Фигура 31: Жилищни сгради по периоди на построяване

Благоустроеност

Основната част (63.1%) от жилищата в Област Хасково са двустайни и тристайни. Жилищата с една стая са 6.9%, като най-голям е техният брой в Община Хасково - 3 443, или 40.7% от всички едностайни жилища в Областта. Най-много жилища с шест и повече стаи са преброени в Община Хасково (1 463), или 19.5% от тези жилища в Областта.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 32: Структура на жилищата по наличие на канализация

Жилищата, свързани с обществената канализация, в Област Хасково са 78.2% от всички обитавани жилища, с друг тип канализация са 18.1%, а без канализация - 3.7%. В градовете с обществена канализация са 93.3% от жилищата, а без канализация - 1.8%. В селата тези относителни дялове са съответно 43.1 и 8.0%.

Делът на жилищата с обществено водоснабдяване е 94.5% от всички обитавани жилища в Област Хасково. В градовете, 96.2% от жилищата са с обществен водопровод, а в селата - 90.4%. Без източник на вода в областта са 807 жилища (0.9%), като 498 от тях са в градовете и 309 - в селата.

67.8% от обитаваните жилища в градовете на Област Хасково имат баня вътре в жилищата, 3.54 % имат баня извън жилището и 5.2% нямат баня. Тоалетна вътре в обитаваните жилища в градовете имат 66.8% и извън жилището – 8.88%. В градовете без тоалетна са 0.9% от обитаваните жилища.

Данните за наличие на компютър в жилището и достъп до интернет в Област Хасково показват, че 40.2% от обитаваните жилища в Областта имат компютър, а с достъп до интернет са 38.0%. Към 01.02.2011 г. с най-висок дял на жилища с наличие на компютър и достъп до интернет е Община Хасково – съответно 48.7% и 45.9%.

Фигура 33: Относителен дял на обитаваните жилища с достъп до интернет и наличие на компютър за област/община

Жилищен пазар

Пазарът на недвижимите имоти като цяло е силно повлиян от финансовата и икономическата криза – тенденция, която се наблюдава в цялата страна. И в този сектор се наблюдава общо свиване на търговията и отлив на инвестиции спрямо предкризисния период 2007 - 2008 г., но и лек ръст спрямо 2010 г.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

През второто тримесечие на 2012 г. в Област Хасково са въведени в експлоатация 16 новопостроени жилищни сгради: стомано - бетонни - 13 бр. и тухлени - 3 бр. Полезната площ на новопостроените жилища е: жилищна площ 2 009 кв.м и спомагателна площ - 359 кв.м.

През 2011 г. са построени 122 045 жилищни сгради, като полезната жилищна площ е 6 222 012 кв.м. За първото тримесечие на 2012 г. средните пазарни цени на жилищата в град Хасково са 807.14 лева за кв.м. Хасково се нарежда на 7 място по този показател след големите градове: София (столица) - 1 457.38; Варна - 1 429.00; Бургас - 1 151.17; Пловдив - 951.00; Стара Загора - 887.33 и Русе - 870.50. Наблюдава се известен спад в средните пазарни цени спрямо 2011 г., когато средната пазарна цена на жилищата в Хасково е 848.34 за кв.м.

През 2011г. нивото на средногодишния индекс на пазарни цени на жилища в град Хасково е 95.5 и бележи ръст спрямо измерения индекс в гр.София (93,6), гр.Пловдив (93,8) и гр. Варна (94,2). През първото тримесечие на 2012 г. се наблюдава ръст в средногодишния индекс на пазарни цени, като той достига 96.1 спрямо 2011 г.

Тази тенденция в индексите на цените би могла да се обясни чрез потенциала за развитие, който се отчита от инвеститорите на пазара на недвижими имоти, благоприятната локация и позитивната тенденция като цяло на пазара.

Общински жилищен фонд

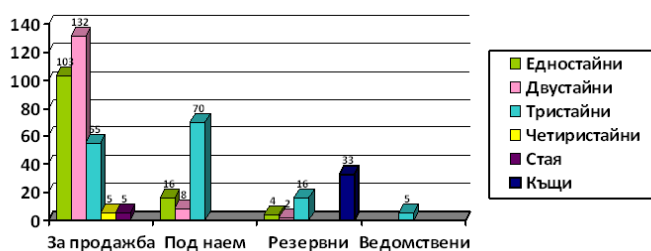
Общината не разполага с богат жилищен фонд. На 1000 човека от населението се падат 424 жилища, докато за областта те са - 456. Средният брой лица на едно жилище е 2,36 души, а за област Хасково – 2,19 души. Преобладават двустайните жилища – 30,22 %.⁴¹

Жилищният общински фонд е концентриран основно в града – 454 жилища, като 10 са разположени в село Узунджово.

Жилищният фонд с предназначението му по групи, с който разполага Община Хасково към настоящия момент е следният: общо 454 общински жилища в град Хасково, от които:

- „жилища за продажба” – 300 бр. (апартаменти: едностайни - 102; двустайни 132; тристайни 55; четиристайни – 5; стая – 5; минигарсонiera – 1);
- „жилища за ползване под наем” – 94 бр. (апартаменти: едностайни - 16; двустайни 8; тристайни 70);
- „резервни жилища” – 55 бр. (апартаменти: едностайни - 4; двустайни 2; тристайни 16; къщи: едноетажни – 23; двуетажни – 8; етаж от къща: 2);
- „ведомствени жилища” – 5 бр. (апартаменти: тристайни – 5).

Фигура 34: Общински жилищен фонд

⁴¹ Справка от Община Хасково

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Картотекираните граждани към 31.03.2011 година са 203.

Жилищният фонд в по - голямата си част е стар и амортизиран.

През последните три години общината е изградила 15 еднофамилни къщи и 5 жилищни блока за социално слаби граждани. Предстои завършване на жилищните блокчета в ж.к. „Орфей“. Основен проблем при отдаването под наем на жилищните имоти е трудната събираемост на наемните вноски, както и поддръжката на тези жилища от наемателите.

Хасково е пилотна община в изграждането на жилищен комплекс за социално слаби на ул. „Георги Кирков“. В петте изградени блокчетата е предвидено да бъдат настанени 76 социално слаби семейства. Блоковете са с монолитна стоманобетонна конструкция.

9.3. Профил на жилищните квартали с приоритизирани зони за спешна намеса и потребност от обновяване и саниране

Обитаването е разпределено в следните квартали:

- южно от реката („Каменни“, „Воеводски“, „Училищни“, „Младежки хълм“, „Тракийски“, „Овчарски“, „Македонски“);
- северно от реката („Възраждане“, „Република“, „Орфей“, „Куба“, „Дружба“, „Раковски“)

В града преобладава ниско до средноетажно свободно жилищно застрояване в индивидуални имоти. В северната му част са разположени комплексно застроени високоетажни сгради, основно в покрайнините на града, в близост до входно - изходните транспортни артерии. Характерно за град Хасково е наличието на т.нар. земи по параграф 4, които към момента са застроени с индивидуални сгради. Местностите „Кенана“, „Куба“, „Орфей“ и „Изгрев“ (разположени северно от реката) и местността „Каменец“ (съответно на юг от реката) са новоприсъединени територии в регулацията на града и имат висок потенциал за развитие на обитаването. На запад от град Хасково е разположен кв. „Болярово“, който също разполага с територии за изграждане на жилища.

Разглеждайки жилищния фонд, неговите специфики и потребности, градът може да бъде разделен на няколко зони - център, квартали в компактна зона на града и периферно разположени, по-отдалечени квартали.

Център

Централната част на града се характеризира с предимно ниско и средноетажно застрояване. В нея са съсредоточени множество стари сгради още от създаването на града, голяма част от тях са паметници на културата. Но освен историческа част, в центъра има много сгради тип кооперации (5-6 етажни) от последните 20 години, което значително е уплътнило градската структура и представя една висока гъстота на обитаване.

За центъра на град Хасково е характерна добрата пешеходна достъпност до различни обекти, добрата обезпеченост със зелени площи - елементи на ежедневния отдих и много доброто качество на градската среда.

Основен проблем в централната част са някои стари и неподдържани сгради, които в някои случаи стават опасни за населението и се нуждаят от спешна реконструкция. Подобни дейности са затруднени от предимно частната собственост и липсата на средства или динамичната смяна на собствениците.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Предизвикателство пред централната част на града са уплътнената градска структура и високата гъстота на обитаване. Все още по-голямата част от сградите в центъра са с жилищни функции, като съществуват и смесени. В центъра на града са концентрирани и всички обекти на общественото обслужване. Засега няма ясна стратегия на общинската администрация и предпоставки за „изтегляне“ и съсредоточаване на обектите на общественото обслужване към периферията на града. Привличането на пътникопотока и концентрацията на жителите и посетителите на града води до голямо натоварване на транспортното движение и затруднение в транспортната комуникация. Има сериозен недостиг на паркоместа в центъра, независимо че са създадени условия за паркиране главно по протежение на реката. Работи се в посока подобряване на временния и постоянния поток, като в тази връзка е създадена Синя зона и се изграждат нови паркинги.

Квартали в компактната структура

Кварталите в компактната част на града („Бадема“, „Куба“, „Орфей“, „Република“, „Изгрев“, „Каменни“) са сравнително близки по своята характеристика. В тях се наблюдава предимно средно и високо строителство. Има разнообразие от видове сгради. Сред панелните комплекси съществуват свободни зелени пространства.

Като едни от най-приоритетните зони за намеса се открояват кварталите: „Република“, „Възраждане“ и „Орфей 3“, които са с най-лоши физически и икономически параметри на жилищния фонд. До голяма степен проблемите там се дължат на наличието на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване. Жилищните сгради са строени преди повече от 20 години, не са поддържани, което обуславя лошото им състояние. В тези квартали цената на недвижимата собственост е най-ниска в рамките на целия град. В тези квартали се наблюдава концентрацията на етнически и социални конфликти.

Периферни отдалечени квартали

Най-отдалеченият квартал в града е „Болярово“. Той се намира в западна посока от компактния град. Необходимо е обезпечаване с техническа инфраструктура и обогатяване на предлаганите услуги.

По отношение на жилищния фонд в рамките на града се наблюдава развитие в северна посока. Изградените след 80-те години вилни зони постепенно се превръщат в част от населеното място на града. Вилите и прилежащите им дворове са загубили трайно своето функционално значение като обработваеми земи и е естествено, с разрастването на града, те да се свържат с него и да станат неразделна част от градската среда. Голяма част от земите по Параграф 4 са предвидени за жилищно застрояване, като по протежение на главните улици се предвиждат както устройствени зони за средно и високо етажно жилищно застрояване, така и зони за обществено обслужващи дейности. С Решение № 67/29.09.2000 г. на Общински съвет Хасково местностите „Кенана“ и „Каменец“ и жилищните райони „Изгрев“ и „Орфей“ са включени в строителните граници на гр. Хасково. Към настоящия момент са проведени и приключили процедурите за одобряване на план за улична регулация и за четирите района – „Кенана“, „Каменец“, „Орфей“ и „Изгрев“. Положително е развитието на жилищната част на града във

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

всички посоки, поради наличие на територии, като се запазва естествената природна среда чрез нискоетажно индивидуално застрояване. Сериозните проблеми в тези квартали са: липса на транспортно - комуникационна инфраструктура; липса на обезпеченост с техническа и ВиК мрежа; липса на обществено - обслужващи обекти. Поради факта, че по-голямата част от имотите са частна собственост - в бъдеще вероятно ще възникне проблем при локализацията на общинските обекти на общественото обслужване - детски, учебни, здравни заведения и др.

9.4. Оценка на потенциала, проблемите и факторите на въздействие. Препоръки за решаване на проблемите с осигуряване на адекватни жилища с необходимия стандарт.

Проблеми

На базата на експертни оценки в общинската администрация са определени основните проблеми, свързани с жилищния фонд в града:

- лошо управление и поддържане на жилищния фонд;
- висока концентрация на жилищно строителство през годините предимно в централната част на града;
- жилищни комплекси, изградени изцяло от панелни сгради на повече от 20 години;
- висока енергоемкост на сградите – лоша термоизолация на стените и уплътненията на физически остарели дограми - в резултат, на което се увеличават разходите на енергия; трудности при санирането на многофамилни жилищни сгради (във връзка с проблеми на кооперирането на съсобствениците);
- увеличаване на броя и относителния дял на необитаваните жилища;
- увеличаване дела на собствениците на жилища, които не могат да поддържат собствеността си в сегашните пазарни условия;
- делът на общественият жилищен фонд има символични стойности (2%) и е разпръснат сред частни жилища в етажна собственост, което затруднява неговото управление;
- проблеми с общинския жилищен фонд: значителна част от общинския жилищен фонд е остарял; нарастване на необходимите средства за основен ремонт и поддържане на собствеността; недостиг на общински жилищен фонд; голяма несъбираемост на наемните вноски от наемателите с ромски произход.

Потенциал за развитие

Обществено-политически и управленски

Необходимостта от ясна жилищна политика се усеща осезаемо не само по отношение на цялата страна, но и на отделните местни нива. Важно е да се потърсят инструменти за провеждане на основните дейности по жилищната - благоустроеност, достъпност, качество на строителството. Добре е да се повиши информираността сред гражданите по отношение на изискванията за качествена среда и да се търсят техники за стимулиране на собствениците да участват в изграждането на жилища с висок стандарт. Важно е да се създаде по-ефективна комуникация между общинската администрация и населението, да се търси координираност на дейностите и желанията.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Социални

Основен аспект е социалната жилищна политика. Освен ниската наличност на общински жилищен фонд, затруднения има предимно с възможностите и изискванията за настаняване на хората в социални жилища. Необходимо е да се изградят повече общински жилища. Тази част от политиката е важна за привличане на млади семейства с по-ниски доходи, като им се оказва по-голяма подкрепа в желанието им да имат достъпно жилище и им се дават повече възможности за избор. Важен момент е и интегрирането на социалните групи в среда с качествени жилища, които да предоставят основните удобства за живеене.

Изграждането на социални жилища е предизвикателство за повечето институции и общини. Хасково вече активно работи в тази посока – изграждане на социални жилища, на центрове за настаняване от семеен тип.

Пространствени

Пространствените фактори са свързани със свободните терени за изграждане на жилища, природните условия и климата, характеристиките на релефа и съответните геоложки изисквания за строителство. Необходимо е да бъдат обособени нови терени за изграждане на жилища.

Екологични

Климатичните характеристики на територията допринасят за качеството на обитаване. Не се наблюдава влошена екологична обстановка.

Инфраструктурни

Някои от кварталите имат нужда от изграждане на изцяло нова инфраструктура. На места е необходимо да бъде подменена съществуващата инфраструктура, съобразно нарасналия брой жители на кварталите.

Изводи:

- Повишаване инициативността на населението по отношение на желанието за изграждане на екологосъобразна и качествена жилищна среда;
- Увеличаващата се икономическа активност, по отношение на различни оперативни програми, дава добра основа за изграждане на качествен жилищен фонд в град Хасково;
- Като цяло, сградният фонд в Хасково е в добро състояние - старите сгради са малка част, по-голямата част от жилищата са благоустроени;
- Предимно, физическото състояние на сградите е фактор за определяне на местата за въздействие. Освен това някои икономически показатели също могат да окажат значение. Фактор е и местоположението - близостта или отдалечеността от централната част, от важни административни и обществени услуги. Нивото на достъпност и качеството на околната среда също са важни за избора на приоритетни територии за въздействие.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Х. Техническа инфраструктура, вкл. Комуникационно - транспортна система

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

10.1. Водоснабдяване

Водоснабдяването на град Хасково се осъществява от няколко водоснабдителни системи, част от които подават вода и за други населени места в т.ч. и извън административния обхват на Община Хасково. Водоснабдяването е изградено изключително от подземни водоизточници. Добиването и подаването на вода се извършва чрез система от помпени станции и резервоари. Най-голямо водно количество за града се доставя от **система „Ябълково“**, разположена в землището на с. „Ябълково“, Община Димитровград. Съоръженията подават вода към град Хасково, селата „Каснаково“ и „Клокотница“ и към селищна система „Минерални бани“. Водовземната група се състои от 17 бр. тръбни и 13 бр. шахтови кладенци, разположени в терасата на р. „Марица“ със средна дълбочина 10-15 м. Максималното водно количество, което водоизточниците могат да осигурят е 600 л/сек. Средното подавано към град Хасково водно количество е 330 л/сек.

При водоснабдителна система „Ябълково“ е изградена и пречиствателна станция за обезманганяване на добитите води. Схемата на пречистване е едностъпална, чрез преминаване на водите през напорни пясъчни филтри.

Подаването на водата до град Хасково се извършва чрез напорен водопровод от чугунени тръби, ф600 мм с дължина 2,8 км, от Помпена станция „Ябълково II подем“ до резервоар, 2x2000 куб.м, при м. „Карамантепе“, гравитачен водопровод от стоманени тръби, ф900 мм с дължина 12 км, от „Карамантепе“ до Помпена станция III подем и от Помпена станция III подем до Кула водоем в регулационните граници на Хасково.

Втората по-големина водоснабдителна система, подаваща питейна вода за град Хасково е **система „Източна зона“**, състояща се от 15 бр. тръбни кладенци с общ дебит 96 л/сек и средна дълбочина 70 м, отстоящи на 13 км от града. В Помпена станция II подем се извършва обеззаразяване на водата. От системата се захранват също и селата „Стамболийски“ и „Подкрепа“.

Допълнителни 92 л/сек се доставят на града от **водоснабдителен участък „Узунджово II“**. Чрез помпени станции I и II подем, където се извършва и обеззаразяване на водата и водопровод, ф 377 мм с дължина 9,8 км, водата от 7 бр. тръбни кладенци, със средна дълбочина 130 м, постъпва в напорен резервоар 4000 куб.м.

Останалите водоснабдителни групи, чрез които понастоящем се подава вода към гр. Хасково са както следва:

Таблица 24: Основни водоизточници в град Хасково

№	Водоснабдителна група	Вид и брой на водоизточниците	Средна дълбочина в метри	Общ дебит в л/сек
1	Извора	2 бр. каптажи	-	14
2	Хасково-1	9 бр. тръбни кладенци	40	52
3	Хасково-2	4 бр. тръбни кладенци	36	25
4	Болярново-1	1 бр. тръбни кладенци	40	11
5	Болярново-3	1 бр. тръбни кладенци	110	5

Общият разполагаем дебит на водоизточниците, изградени, за да водоснабдят гр. Хасково е 625 л/сек. Средногодишното черпено водно количество за нуждите на гр. Хасково е около 350

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

л/сек. Подаването му към града е изключително помпено, което е предпоставка и за високата себестойност на услугата добиване, третиране и пренос до домакинствата на вода с питейни качества. Считано от 01.12.2009 г. цената на питейната вода, подавана помпено е **1,83 лв./куб.м без ДДС**, което е четвъртата най-висока цена в страната, утвърдена от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране. За сравнение, цената на ВиК оператора за гравитачно доставяна вода е **0,44 лв./куб.м без ДДС**.

Същевременно част от експлоатираните водоизточници - 14 броя кладенци, попадат в регулационните граници на гр. Хасково и съществува потенциална опасност от замърсяването им. Препоръката на органите за опазване на общественото здраве е поетапно те да се изведат от експлоатация. Също така, 20% от водоизточниците в терасата на р. „Марица“ при с. „Ябълково“ ще бъдат засегнати от новостроящата се автомагистрала „Марица“. В средносрочен план от общо подаваните към гр. Хасково 350 л/сек, поради влошаване на качеството на черпената вода, е възможно да излязат от експлоатация водоизточници с общ дебит приблизително 250 л/сек.

В тази връзка още през 70-те години на миналия век са търсени алтернативни водоизточници, за осигуряване на гарантирани водни количества и по-малко енергоемни процеси на вододобив. През 1976 г. по повод нарасналата необходимост от вода с питейни качества за промишлените предприятия е разрешено подаването на вода за гр. Хасково от **язовир „Тракиец“**, отстоящ на 18 км в югозападна посока.

Язовирът е построен през 1969 г. за хидромелиоративни цели и е с общ обем 114 млн.куб.м., полезен обем 90 млн.куб.м. За целта е построен довеждащ водопровод от азбестоциментови тръби с дължина 19 км и диаметър 475 мм, достигащ до резервоар 9 000 куб.м. По този начин за гр. Хасково се подават средно 200 л/сек до 1989 г. След това поради значително влошаване качеството на водата, количествата постепенно се намаляват и през 2005 г. водоподаването от язовира се преустановява.

Междувременно още от 1982 г. се предприемат действия за осигуряване на ефективно пречистване на водите от **язовир „Тракиец“**. Извършват се необходимите проучвания и се разработва проект за изграждане на пречиствателна станция. Възприета е едностъпална схема на пречистване с предокисление с калиев перманганат, коагулация с алуминиев сулфат, филтриране през бързи напорни филтри и обеззаразяване чрез хлориране. През 1987 г. започва строителството на станцията и до 1994 г. са завършени в груб строеж почти всички съоръжения – входна шахта, шахта смесител, филтърен и лабораторен корпус, реагентно стопанство, помпена станция. Изградени са и съоръженията за третиране на промивните отпадъчни води – пясъкозадържател, хоризонтален утаител, калови полета. През 2002 г. строителството е замразено и към настоящия момент, обектът се охранява в очакване строителството да бъде подновено. Изчислени, към датата на спиране на строителството, необходими средства за завършване на обекта при първоначално възприетата технологична схема възлизат на 2 293 000 лв. и включват довършителни работи по сградите, ВиК инсталации и технологични тръбопроводи, вертикална планировка, площадкови пътища, доставка на машини и оборудване. През 2008 г. с цел да се добие представа за икономическата целесъобразност на проекта е възложено проучване за актуализация на технологичната схема при максимално използване на съществуващите в груб строеж съоръжения. Изчислените, към

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

края на 2008 г., разходи за доставка и монтаж на ново технологично оборудване възлизат на 4 726 980 € с ДДС. Проучванията показват, че инвестицията следва да се съпроводи и от рехабилитация на довеждащия до гр. Хасково водопровод, възлизаща на 7 800 000 € с ДДС. Така общата необходима инвестиция за водоснабдяването на гр. Хасково от **язовир "Тракиец"** възлиза на 12 526 980 €, с което ще се достави вода за питейни и битови нужди за над 98 000 жители. Включването на този водоизточник към водоснабдителната система на гр. Хасково ще направи възможно гравитачното подаване на вода до града, което ще доведе и до намаляване цената на водата за крайния потребител.

Водопроводна мрежа на гр. Хасково

Изграждането на централизирана водопроводна мрежа на града е започнало през 1936 г. и е изградена основно през периода 1940 - 1980 г., като през годините от 1940 до 1946 г. се полагат стоманени муфени тръби от заводите „Манесман“, а от 1947 до 1980 г. – азбестоциментови тръби. Дължината на мрежата е 358 км, което представлява 83% от дължината на съществуващата улична мрежа.

273 км (76%) от азбестоциментови тръби, 62 км (17%) от стоманени тръби, 10 км (3%) от пластмасови тръби, 10 км (3%) от чугунени тръби и 3 км (1%) - поцинковани тръби. Съществуващите азбестоциментови тръбопроводи са силно амортизирани и са причина за високата степен на аварийност, а оттам и високият процент на загуби, който е около 62,51%. Освен това те не отговарят на съвременните санитарно-хигиенни изисквания. В тази връзка, през последните пет години, употребата на азбесто-циментови тръби във ВиК дружеството на практика е заменена с използване на продукти, несъдържащи азбест – основно с тръби от ПЕ-ВП (PEHD). От 90-те години на миналия век ежегодно се извършва подмяна на участъци от водопроводната мрежа – по приоритет. За периода 2003 - 2009 г. включително, са вложени над 5 633 622 лв. без ДДС собствени средства на Община Хасково и средства от републиканския бюджет. Цялата водоснабдителна мрежа в рамките на града има нужда от реконструкция.

Изградените след 80-те години вилни зони постепенно се превръщат в част от населеното място. Вилите и прилежащите им дворове са загубили трайно своето функционално значение като обработваеми земи и е естествено с разрастването на града те да се свържат с него и да станат неразделна част от градската среда.

С Решение № 67/29.09.2000 г. на Общински съвет Хасково - местностите „Кенана“, „Каменец“, „Изгрев“ и „Орфей“ са включени в строителните граници на гр. Хасково.

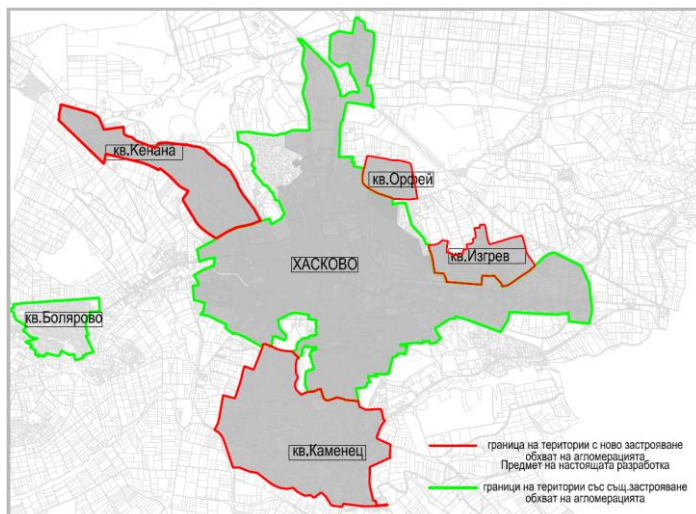
Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Карта 5: Граници за изграждане на нова ВиК инфраструктура в град Хасково

Към настоящия момент са проведени и приключили процедурите за одобряване на план за улична регулация и за четирите района – „Кенана“, „Каменец“, „Орфей“ и „Изгрев“. Подготвени са задълбочени прединвестиционни проучвания, свързани с анализ на състоянието на съществуващите водоизточници, възможностите за разширение на мрежата, начина на отвеждане на отпадните и дъждовни води с цел установяване на комплекса от мероприятия, които следва да се реализират по време на инвестиционното проектиране и в процеса на строителство.

Пречиствателна станция за питейни води от яз. „Тракиец“

С цел да се доставят допълнителни водни количества в размер на 200 л/сек за гр. Хасково, през 1987 г. започва изграждането на пречиствателна станция при язовир „Тракиец“. До 1989 г. са построени в груб строеж филтърен и лабораторен корпус, реагентно стопанство и помпена станция, след което строителството е замразено поради липсата на финансиране.

Инвестиционните намерения, за доставяне на вода за питейни и битови нужди на гр. Хасково от изградения първоначално за мелиоративно водоснабдяване язовир „Тракиец“, датират още от 1982 г. Язовирът, с общ обем от 114 млн. куб.м, отстои на 18 км от града и е възможно целогодишното подаване на вода не само към гр. Хасково, но и към част от селата на територията на Общината. В защита на тези намерения са и доводите относно съществуващото водоснабдяване на града – общо 12 групи водоизточници и съответния брой помпени станции подават подземни води от 80 броя тръбни кладенеца, построени в плиоцена. От тях 14 броя попадат в регулационните граници на гр. Хасково и съществува потенциална опасност от замърсяването им. Препоръката на органите за опазване на общественото здраве е поетапно те да се изведат от експлоатация. Същевременно 20% от водоизточниците в терасата на р. Марица при с. Ябълково ще бъдат засегнати от новостроящата се магистрала „Марица“. В средносрочен план от общоподаваната към гр. Хасково 350 л/сек вода, поради влошаване на качеството на черпената вода е възможно водоизточниците с общ дебит 250 л/сек. да излязат от експлоатация.

Изчислени към края на 2008 г., разходите по доставка и монтаж на технологично оборудване при възприета двустъпална технология на пречистването възлизат на 4 726 980 €. В това число, спомагателните строителни работи, включващи ремонт на технологичния корпус, ремонт на

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

сградата на реагентното стопанство, изграждане на трафопост, площадкови пътища, районно осветление, оборудване и обзавеждане на химическа лаборатория, са в размер на 528 000 €. Същевременно, съществуващият до гр. Хасково етернитов водопровод с диаметър 475 мм и дължина 19 км, построен през 1977 година, за да обезпечи необходимите за промишлеността водни количества, вече повече от 8 години не е в експлоатация поради крайната си амортизация. В тази връзка, подновяването на строителството на пречиствателната станция следва да е съпроводено с рехабилитация на довеждащия водопровод. По предварителни изчисления при използването на тръби от полиетилен с висока плътност са необходими средства в размер на 7 800 000 €. Така общата необходима инвестиция възлиза на 12 526 980 €, с което ще се осигури вода за питейни и битови нужди за над 98 000 жители на Община Хасково.

Град Хасково продължава да се водоснабдява изключително от подземни водоизточници, добиването на вода, от които е скъпо и енергоемко. Внедряването в експлоатация на пречиствателна станция, третираща повърхностни води, в едно с гравитачното водоподаване представлява едно по-икономично и екологосъобразно решение. Още повече, че с развитието на технологиите, към днешна дата е възможно изпълнението на компактна, сравнително евтина за експлоатация и високо ефективна технологична схема, която да гарантира бърза възвращаемост на значителната първоначална инвестиция.

10.2. Канализация

Канализационната система на града е проектирана през 1962 г. като смесена в по-голямата си част, само в крайречните райони има частична разделна система с директно заустване на дъждовните води в реките. Общата дължина на съществуващата канализация е около 120 км. Степента на изграденост е около 80%, дължината на уличната мрежа с обхвата на населението около 85%.

Много голяма част (около 50%) от ревизионните шахти са с асфалтирани капаци или затлачени, поради което са недостъпни за замерване, ревизия и почистване.

Конфигурацията на градския терен е много благоприятна, големите наклони на улиците дават възможност за повърхностно оттичане на дъждовните води към двете реки. Крайречните булеварди са с малки наклони, но с множество дъждоприемни шахти, посредством които повърхностните води по време на дъжд от прилежащите им територии и стеклите се по страничните улици води постъпват в реките. По много от близките до реките улици има изпълнени дъждовни канали, отливни канали на преливници или канали на коригираните дерета, в които има възможност да заустват водите от дъждоприемните шахти.

Изпълнени са общо **6 главни колектора**, които минават по двата бряга на р. „Хасковска“ и р. „Бял кладенец“. На всеки бряг на р. „Хасковска“ има по два главни колектора - на левия бряг са главни: колектори I стар и нов и на десния бряг, съответно главни колектори: II стар и нов, а на р. „Бял кладенец“ - по един на всеки бряг - главни колектори III и IV.

Второстепенната мрежа е с преобладаващи диаметри от Ф200. Всички канализационни тръби с диаметър от ф150 до ф800 по главни и второстепенни канализационни клонове са изпълнени от бетонови кръгли тръби, над ф800 - от стоманобетонови кръгли, а яйцевидните Я 60/0, 70/105 и 80/120 - монолитно. В по-голямата си част второстепенната канализационна мрежа в гр.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Хасково е с недостатъчна проводимост поради преобладаващите малки диаметри. Това създава на места сериозни проблеми, изразяващи се в задържане на вода по уличното платно по време на дъжд. Голяма част от ревизионните шахти в града са затлачени вследствие отлагания по дъното на каналите, особено в участъците с малък наклон. На много шахти капациите са асфалтирани и са недостъпни за ревизия или почистване. Дъждоприемните улични отоци не се почистват редовно и са затлачени и по време на дъжд не изпълняват предназначението си. Аварийни ситуации при експлоатацията на канализационната мрежа от рода на наводнения, скъсване на канали в определени участъци и други не са забелязвани. Текуща профилактика на канализационната мрежа не се извършва от експлоатационното предприятие.

Във „ВиК“ ЕООД – Хасково са налични ситуации на отделни квартали от града, без цялостна схема на канализационната мрежа. Конфигурацията на терена на гр. Хасково предполага устройване на необходимия брой преливници недалеч от реката. По данни от водното дружество, последният преливник в края на града е №54, което предполага, че в града трябва да има още 53 преливника, но всъщност са изпълнени само 36.

Доизграждането на каналната мрежа в общината е една от приоритетните задачи за изпълнение. Това не само ще подобри качеството на живот на населението, но е една от необходимите предпоставки за изграждане на колекторите в общината и построяване на така необходимите пречиствателни съоръжения. Канализационна мрежа има единствено в гр. Хасково, а в другите населени места се използват преди всичко септични ями и попивни кладенци, което води до замърсяване на подземните води.

Дейностите по канализационната мрежа са започнали по-късно от водоснабдяването и са значително по капиталоемки, изграждането на канализационната мрежа продължава и понастоящем. За периода 2003 – 2009 г. включително са вложени над 4 500 000 лв. без ДДС собствени средства на Община Хасково.

Таблица 25: Изграждане и рехабилитация на канализационна мрежа за събиране и отвеждане на битови и дъждовни води до бъдеща ПСОВ за периода 2003-2009 г., осъществено със средства на Община Хасково

№	Обект	Стойност в лева без ДДС
I. Изграждане на нова канализационна мрежа		3 240 099,25
1	Второстепенен канализационен клон по ул. „Ястреб“	20 775,00
2	Второстепенен канализационен клон ул. „Искра“, кв. „Изток“	6 800,00
3	Второстепенен канализационен клон по ул. „Амур“	16 623,33
4	Второстепенен канализационен клон по ул. „Картечар“, кв. „Република“	3 947,50
5	Второстепенен канализационен клон по ул. „Екзарх Йосиф“	79 636,67
6	Дъждовна канализация кв. „Орфей“	3 398,33
7	Второстепенен канализационен клон по ул. „Лонгоза“	93 864,17
8	Главен канализационен клон и дъждовен колектор в кв. „Изгрев“ - I етап	463 089,17

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

9	Главен канализационен клон на кв. „Болярово“ - профил. II (от о.т. 43 - до о.т. 47)	356 232,50
10	Изграждане на преливник и отливен канал в кв. „Бадема“	80 374,17
11	Второстепенен канализационен клон по ул. „Търговска“	100 447,50
12	Канализация ул. „Ятак“	1 855,83
13	Второстепенен канализационен клон по ул. „Сирма войвода“, кв. „Болярово“	78 621,67
14	Второстепенен канализационен клон по ул. „Рахила Душанова“, кв. „Хисаря“	21 805,00
15	Второстепенен канализационен клон по ул. „Априлско въстание“, кв. „Болярово“	68 185,00
16	Второстепенен канализационен клон по ул. „Бъдеще“, кв. „Болярово“	72 628,33
17	Главен канализационен клон и дъждовен колектор в кв. „Изгрев“ - II етап	148 486,67
18	Второстепенен канализационен клон по ул. „Индже войвода“ и ул. „Васил Априлов“, кв. „Болярово“	87 797,50
19	Бул. „Западен“ - първостепенна улична мрежа III клас - изграждане на битова канализация	1 017 278,33
20	Разширение на канализационна мрежа в м. „Каменец“	93 460,00
21	Главен дъждовен колектор кв. 250А, гр. Хасково - I етап	79 108,31
22	Главен дъждовен колектор кв. 250А, гр. Хасково - II етап	90 876,10
23	Второстепенен канализационен клон източно от „Зона за спорт и отдих“	37 469,01
24	Второстепенен канализационен клон по ул. „Шипка“, кв. „Болярово“	97 530,83
25	Второстепенен канализационен клон по ул. „Цар Самуил“	98 933,33
26	Отводняване на ул. „Индустриална“	20 875,00
II. Рехабилитация на съществуваща канализационна мрежа		1 349 002,85
27	Реконструкция на канализация ул. „Акация“	306 305,00
28	Изместване канализация на Дом „Надежда“	48 013,33
29	Реконструкция и разширение на бул. „Освобождение“ - изграждане на дъждовна канализация	994 684,52
Всичко за изграждане на нова и за рехабилитация на съществуваща канализационна мрежа:		4 589 102,10

Паралелно са подготвени инвестиционни проекти за започване на строителството на обекти на канализационната мрежа на обща стойност 1 218 000 лв. без ДДС, а други на стойност 3 000 000 лв. без ДДС са в процес на проучване и разработване.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 26: Необходими средства за изработване на инвестиционни проекти в „работна фаза“

№	Обект	Необходими средства за проектиране в лева без ДДС
1	Канализация кв. „Болярово“, гр. Хасково	17 180,00
2	Изграждане на второстепенни канализационни клонове по ул. „Беломорска“ и ул. „Кавказ“ в гр. Хасково	5 600,00
3	Реконструкция на второстепенни канализационни клонове по ул. „Липа“, ул. „Тимок“ и ул. „Каменна“ в гр. Хасково	29 950,00
Всичко за изработване на инвестиционни проекти:		52 730,00

Таблица 27: Инвестиционен план за изграждане и рехабилитация на канализационна мрежа на гр. Хасково

№	Обект	Необходими средства за изграждане в лева без ДДС	Кратко описание
I. Обекти с инвестиционни проекти в „работна фаза“			
1	Канализация кв. „Изгрев“, гр. Хасково - III етап	412 500,00	В периода 2003 - 2006 г. бяха последователно изпълнени участъците от р. Хасковска до терен, собственост на „Топливо“ АД. Като трети етап предстои изпълнението на 510 м битов канал и 1 бр. дъждопреливник с отливен канал с дължина 190 м. С реализирането на проекта ще се приключи изпълнението на главната колекторна мрежа на кв. „Изгрев“ - битов и дъждовен колектор.
2	Канализация кв. „Куба“ - дъждовен колектор в кв. 250А, гр. Хасково - III етап	245 834,00	В периода 2005 - 2009 г. последователно бяха изпълнени битовата канализация по ул. „Розова долина“, ул. „Цар Самуил“, канализацията в чертите на „Зона за спорт и отдих“, както и I и II етап от дъждовния колектор в кв. 250А. С реализирането на последния етап от проекта ще се приключи цялостното решение за разделяне на битовия от дъждовния поток в района на обширните площи, разположени в северната част на града.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

3	Реконструкция на канализацията на кръстовището на бул. „Васил Левски“ и ул. „Единство“ в гр. Хасково	114 167,00	През 2008 г. бе приключена канализацията на т.нар. „ромско дере“, успоредно на ул. „Акация“, с което се улавят и отвеждат, до съществуващите на бул. „Васил Левски“ колектори, битовите и дъждовните води от района на 3 големи жилищни квартала. При ремонтните работи по отводняване на кръстовището на бул. „Васил Левски“ и ул. „Единство“, през 2009 г. бе констатирано прекъсване на колекторите и смесване на потоците, в резултат на което в р. „Хасковска“ постъпват битови води. За възстановяване предвижданията на схемата на канализационната мрежа е необходимо изграждането на колектор с диаметър 1000 мм с дължина 32 м и реорганизация на работата на отводнителните съоръжения.
4	Канализация по ул. „Петър Янев“, кв. „Болярско“, гр. Хасково	197 500,00	В чертите на гр. Хасково за улици, със сравнително къси дължини, които не са обхванати от канализация, са направени проучвания и изготвени инвестиционни проекти. Поради липсата на достатъчни средства те са останали нереализирани към настоящия момент.
5	Канализация по ул. „Пловдивска“, гр. Хасково	93 494,00	
6	Канализация по ул. „Стоян Заимов“, гр. Хасково	84 207,00	
7	Канализация по ул. „Клокотница“, гр. Хасково	71 167,00	
Всичко за обекти с инвестиционни проекти в „работна фаза“:		1 218 869,00	
II. Обекти с инвестиционни проекти в „идейна фаза“			
1	Канализация кв. „Болярско“, гр. Хасково	1 040 063,00	Поради изменение на плановете за развитие на урбанизираната територия, изготвените през 1994 г. инвестиционни проекти се нуждаят от актуализация. Необходимо е да бъде изградена второстепенната канализационна мрежа на централната част на квартал „Болярско“ с обща дължина 2 км, с което битовите води да се отвеждат до Главен колектор I при р. „Хасковска“.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

2	Изграждане на второстепенни канализационни клонове по ул. „Беломорска“ и ул. „Кавказ“ в гр. Хасково	273 672,00	Малко на брой улици със сравнително къси дължини през годините са останали необхванати от канализация. Поради липсата на достатъчни средства за тях не са изготвени инвестиционни проекти, но са направени всички необходими за целта проучвания.
3	Реконструкция на второстепенни канализационни клонове по ул. „Липа“, ул. „Тимок“ и ул. „Каменна“ в гр. Хасково	1 691 563,00	Разрастването на града и увеличаването на гъстотата на населението в едни от по-старите квартали на гр. Хасково е предпоставка за изчерпване капацитета на съществуващата канализационна мрежа, строена преди 60-те години на миналия век. Това налага предприемане на съответните мерки за рехабилитация, като основната част, от проучванията за инвестиционно проектиране, е вече набавена.
Всичко за обекти с инвестиционни проекти в „идейна фаза“:		3 005 298,00	
Всичко по т. I + т. II:		4 224 167,00	

Община Хасково изпълнява проект за техническа помощ по Оперативна програма „Околна среда 2007 - 2013 г.“ с финансирането на Европейския съюз на стойност 817 500 лв. без ДДС за изработването на проекти за четири нови жилищни райони на гр. Хасково: кв. „Орфей“, кв. „Изгрев“, кв. „Кенана“ и кв. „Каменец“. Инвестиционните проекти за водопроводната и канализационна мрежа са разработени до работна фаза в рамките на проект за техническа помощ №58-131-57-57 / 12.01.2009 г. „Разширение на селищна ВиК мрежа – гр. Хасково“. Предложените проекти са технически издържани и ще имат положително въздействие за жителите на общинския център по отношение на отвеждане на отпадъчните води и пречистването им, както и по отношение състоянието на околната среда.

Пречиствателна станция за отпадъчни води

Пречиствателната станция за отпадъчни води Хасково е част от мащабния проект „Изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) в басейна на р. Марица - Стара Загора, Димитровград и Хасково“, финансиран от програма ИСПА на ЕС, Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и държавния бюджет. Стойността на обекта е 17,7 млн. евро. СОВ Хасково е изградена според най-съвременните изисквания за пречистване на отпадни води. През 2006 г. е започнато строителството на пречиствателна станция за отпадъчни води. Завършена е през 2011 г. и е издадено Разрешение за ползване № СТ-05-619/20.06.2011 г. Пречиствателната станция за отпадъчни води е проектирана за 98667 еквивалентни жители към 2020 г. Избраната технология за пречистване предвижда преминаване на отпадните води през съоръжения за задържане на нефтопродукти, механично и биологично пречистване и обеззаразяване. ПСОВ Хасково може да се използва и за дезинфекция при епидемии.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Почти всички процеси са автоматизирани и съоръжението се обслужва от минимален брой служители. Обектът се намира във водосборната зона в землището на с. Стамболийски, Община Хасково и е разположен на площ от 52 декара. Водоприемникът - р. „Хасковска“, в който се заустват пречистените отпадъчни води, е категоризиран като „чувствителна зона“, съобразно директивата за пречистване на градски отпадъчни води (ЕО Директива 91/271/ЕЕС) и показателите, които трябва да се постигнат, са постигнати.

Капацитетът на съоръжението е: Средно денонощно водно количество - Q ср. дн. = $29733\text{м}^3/\text{ден}$. Максимално часово водно количество - Q max. час. = $1793\text{ м}^3/\text{час}$. С успешната реализация на пречиствателната станция за отпадни води се постига пречистване на отпадните води на Хасково и намаляване на замърсяването на р. Марица и нейните притоци и подобряване качеството на водата в Егейско море.

Изводи:

- Необходими значителни ремонтни работи по подмяна на част от инсталацията на Общината. Основната част от водоснабдителната мрежа е изградена между 60 – те и 70 – те години на 20 – ти век, което обяснява и настоящото и състояние. Енергоемкостта на водоснабдяването е проблем за региона, и в частност за град Хасково, където има завишена гъстота на населението. Струпването на потребители във високоетажни жилищни комплекси изисква инсталирането на съоръжения за повишаване на налягането във водопреносната мрежа, които допълнително оскъпяват водата.
- Решаване проблема с доставката на питейна вода, която е от подземни водоизточници край р. Марица. Тази вода не се пречиства, поради липса на станции за тази цел, а само се обезманганява.
- В земите по Параграф 4, които в значителна степен се ползват за обитаване липсва ВиК мрежа, за която има изготвени работни проекти и следва да бъде осигурено финансирането за реализирането им през следващия програмен период.

10.3. Енергоснабдяване

Електроснабдяване - енергийна и електропреносна инфраструктура

Анализ на съществуващата електроенергийна система

Електроснабдителната система на гр. Хасково е част от електроенергийната система на страната и разглеждането ѝ, изолирано от нея, би довело до неточни заключения.

Системата включва преносната мрежа 400 kV, мрежата 110 kV заедно с разпределителните подстанции 110/20 kV, разпределителните мрежи средно и ниско напрежение, възлови станции и трафопостове.

През последните години настъпиха някои промени, които и в бъдеще ще имат определящо значение върху развитието и функционирането на електроснабдителната система на гр. Хасково. Това са извършеното реструктуриране на енергетиката и последващото

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

приватизиране на електроразпределителните дружества. Така пряко отношение към електроснабдяването на гр. Хасково имат следните енергийни предприятия:

- „ЕВН България Електроразпределение“ АД с предмет на дейност: експлоатация и управление на електроразпределителната мрежа на града;
- Национална електрическа компания (НЕК) ЕАД – собственик на преносната мрежа 400/110 kV и разпределителните подстанции 110/20 kV, които се експлоатират и управляват от дъщерното ѝ дружество „Електроенергиен системен оператор (ЕСО)“ ЕАД.

Съгласно Закона за енергетиката изграждането на инфраструктурни енергийни обекти е задължение на съответните енергийни предприятия.

Източници на електроснабдяване на гр. Хасково са четири подстанции 110/20kV. Градската част се захранва основно от три подстанции – „Хасково“, „Димитър Канев“ и „Капитан Петко“. И трите подстанции имат изводи 20kV, както кабелни, така и въздушни.

Проблемни квартали:

„Кенана“ – Вилна зона „Кенана“ се електрозахранва от ВЛ 20kV „Кенана“ от П/ст „Хасково“. Електрозахранването на „Кенана“ е както въздушно, така и кабелно. ВЛ „Кенана“ е резервирана от две подстанции – „Д. Канев“ и „Димитровград“.

„Куба“ – кв. Куба е изцяло захранен кабелно от П/ст „Хасково“ в пръстеновидна схема, като схемата е отворена на определени места и е резервирана от три подстанции.

„Орфей 3“ – кв. Орфей е изцяло захранен кабелно от П/ст „Хасково“ в пръстеновидна схема, като схемата е отворена на определени места и е резервирана от три подстанции.

„Република“ – кв. Република е захранен въздушно и кабелно с двойна ВЛ 20kV „Север – Юг“, като е захранена двустранно от п/ст „Хасково“ и п/ст „Капитан Петко“.

Препоръки в краткосрочен план

По данни от „ЕВН ЕР“ ЕАД е необходимо да се изградят нови съоръжения и подменят част от съществуващите.¹

- В Източна икономическа зона съоръженията, собственост на дружеството са много малко и морално остарели и амортизирани. За целта е необходимо да се изгради кабелен колектор с кабели средно и ниско напрежение. Да се предвидят необходим брой имоти (петна) за изграждане на трансформаторни постове.
- В кв. „Куба“, проблемът, който среща дружеството, са необходим брой имоти (петна) за изграждане на трансформаторни постове, подмяна на съществуващите съоръжения – въздушна мрежа ниско напрежение. Предвид на проектирането и реализирането на улична регулация голяма част изградените съоръжения ще трябва да се изместят или подменят с кабели НН в земен изкоп.
- В ж.р. „Кенана“ проблемите са подобни както кв. „Куба“, но с много по значителни размери.

¹ Информация от ЕВН БЪЛГАРИЯ ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ АД

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Изводи:

- Изграждане на нови съоръжения и подмяна част от съществуващите;
- Намаляване на технологичните разходи при доставка на електрическа енергия;
- Насърчаване на енергоспестяващо потребление в домакинствата, обществения сектор и производството;
- Изграждане на възобновяеми енергийни източници;
- Саниране на обществени и жилищни сгради;
- Изграждане на ефективни системи за газификация.

10.4. Газоразпределителната мрежа на гр. Хасково

Основната цел на газификацията е оптимално обвързване на енергийния баланс на регионално и национално ниво, при стремеж за максимално задоволяване нуждите на стопанския и битовия сектор от природен газ, като основен енергоизточник участващ в технологичните процеси и за отопление, при условие че в гр. Хасково липсва система за централно топлоснабдяване.

Съществуващо положение

Газопреносна система

През територията на Южен Централен район преминават транзитен и магистрален газопровод по направление Компресорна станция „Лозенец” – Сливен – Нова Загора – Стара Загора – Пловдив – Пазарджик – Компресорна станция „Ихтиман”.²

Карта б: Газопреносна инфраструктура в ЮЦР

Чрез отклонения от магистралния газопровод с газ са снабдени: Пловдив, Стара Загора, Димитровград, **Хасково**, Раковски, Асеновград, Стамболийски, Пазарджик, Белово.

Газоснабдяване на гр. Хасково

Община Хасково е част от територията, попадаща в обхвата на лицензията на СИТИГАЗ България АД - решение №ТПрГ – 26/20.09.2005 г. и Решение № ИЗ - 2009/20.02.2010 г.,

² Регионален план за развитие на Южен централен район за планиране за периода 2007-2013, МРРБ

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

издадени от Държавната комисия по енергийно и водно регулиране, с които дружеството е лицензиант за разпределение на природен газ и краен снабдител. Периодът на лицензията е до 2041 г.

През 2010 г. влиза в сила разработеният подробен устройствен план – специализирана план-схема за газоснабдяване на гр. Хасково, който обхваща цялата урбанизирана територия на града в границите на действащия застроителен и регулационен план.

Газоразпределителната мрежа обхваща цялата мрежа на града и респективно дава възможност за захранване на всички потенциални консуматори на природен газ.

Предвидената инвестиция, която ще направят от „Ситигаз България” за газификацията на град Хасково е 15 млн. лв. за период от 10 години. Планирано е да бъдат изградени около 160 км мрежа. В момента се изгражда 10-километров газопровод, който минава по бул. „Васил Левски” и трябва да стигне до „Химмаш”.

Целите, които са залегнали в разработената концепция за изграждане на газоснабдителната мрежа в гр. Хасково са: газоснабдяване във времето на всички промишлени консуматори, вкл. и на отдалечените по местоположение, на всички обществено – административни обекти, на мин. 30% от битовия сектор. Предвиден е резерв за присъединяване на нови предприятия на зелено в новите икономически зони на града.

Консуматори

Промислен сектор. Газоснабдяването на промишления сектор се състои в прекарване на газопроводни отклонения от основната мрежа, с работно налягане 5 bar, до границата на обекта на консуматори и монтиране на газомерен пункт.

Обществено – административен сектор. Газоснабдяването на обществения сектор се състои в прекарване на газопроводни отклонения от основната мрежа, с работно налягане 5 bar и подаване на газ през газорегулиращ пункт и разходомер, намиращ се на границата на собствеността на клиента, с налягане 100 mbar. За сгради с неясно потребление на газ ще се предлагат следните алтернативи: захранване с газ на котелно; захранване с газ на група консуматори с общо котелно в сградата; захранване на отделни консуматори в сградата.

Битов сектор. Газоснабдяването на битовия сектор се състои в прекарване на отклонение от основната мрежа, с работно налягане 5 bar и подаване на газ през газорегулиращ пункт и разходомер, намиращ се на границата на имота. В този случай в зависимост от ситуацията съществуват следните възможности за захранване:

Захранване на еднофамилна сграда – монтира се ГРП с разходомер на границата на поземления имот и се подава природен газ, с работно налягане 25 mbar, към консуматора; захранване на група консуматори с еднофамилни къщи – чрез вторична мрежа с ГРП5/100, като на всеки консуматор се монтира разходомер и регулатор от 20 – 25 mbar; захранване на жилищни блокове – монтират се модулно ГРП/ ГЗРП, които захранват входа с възможност за модулно разширяване. Дава се възможност за захранване на 6, 20 или 24 консуматора с възможност за по-нататъшно развитие. Към тях се подават нужните 25 mbar и разходомерът се монтира в модулната система.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Техническо решение³

Захранването на град Хасково ще се осъществи чрез стоманен газопровод от автоматична регулаторна станция – АГРС Димитровград, намиращ се на север от град Хасково. Връзката между захранващия газопровод от град Димитровград се осъществява извън урбанизираната територия, с работно налягане 0.5 МРа, преминаващ през полски пътища. Предвидените за изграждане газопроводи са от полиетилен с висока плътност, с гарантирани характеристики и надеждност във времето на експлоатация за период от 50 до 100 години. Мрежата ще бъде снабдена с автоматично и ръчно задвижвана строителна арматура, позволяваща оперативност на експлоатацията в кризисни моменти, аварии и планирани ремонти.

Описание на основните газопроводи, захранващи гр. Хасково

Основният захранващ газопровод е тръба от полиетилен с висока плътност (PE 100 – SDR 11) Ø 250 x 22,8 mm. Газопроводът тръгва от северната част на града в урбанизираната зона. Той се разделя на два клона в западна и източна посока. Единият клон се отклонява по бул. „Васил Левски“ на юг към Източна индустриална зона, а другият клон се отклонява по ул. „Пловдивска“ и ул. „Дунав“, захранвайки ж.к. „Любен Каравелов“ и кв. „Водоевски“.

На юг тръгва тръба от полиетилен с висока плътност (PE 100 – SDR 11) в диаметър Ø 200 x 18,2 mm. Минава по мост над р. Хасковска към кв. „Водоевски“, върви по ул. „Янко Сакъзов“ и ул. „Балкан“.

Над реката преминава надземна стоманена тръба със съответен диаметър, укрепена на конзоли по конструкцията на моста.

Предвиден е и газопровод с диаметър Ø 200 x 18,2 mm., по ул. „Стефан Стамболов“ и по ул. „Дунав“ в западна посока.

От основните клонове се отклоняват газопроводи с различни диаметри за захранване на консуматорите на промишления, обществено-административен и битов сектор.

Характеристики на газоразпределителната мрежа

План – схемата за газоснабдяване на гр. Хасково предвижда изграждане на газопроводи с работно налягане 0,5 МРа полиетилен с висока плътност (PE 100; SDR 11), както следва:

Ø 250 x 22,8 mm	- 9 123 m
Ø 200 x 18,2 mm	- 2 774 m
Ø 160 x 14,6 mm	- 3 057 m
Ø 125 x 11,4 mm	- 4 745 m
Ø 110 x 10,0 mm	- 3 988 m
Ø 90 x 8.2 mm	- 14 273 m
Ø 63 x 5,8 mm	- 55 626 m
Ø 32 x 3,0 mm	- 71 900 m
Стоманени тръби с диаметър Ø 335,6 x 7,1	- 40 m

³ Предвиждания за развитие на газоразпределителна мрежа (ГРМ) съгласно бизнес план на СИТИГАЗ България АД, 2012

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Обща дължина на газоразпределителната мрежа на гр. Хасково, включена преди допълнението, без отклоненията към потребителите е в размер на 165 526 m.

Предвижда се допълнение към план схемата на гр. Хасково. То включва полагане на газопроводи по PE 100, SDR11 с различни диаметри.

Добавени газопроводи по диаметър и дължина:

∅ 250 x 22,8 mm	- 539 m
∅ 200 x 18,2 mm	- 305 m
∅ 110 x 10,0 mm	- 87 m
∅ 90 x 8,2 mm	- 603 m
∅ 63 x 5,8 mm	- 5 738 m
∅ 32 x 3,0 mm	- 36 989 m

Обща дължина на газоразпределителна мрежа в гр. Хасково, включена в настоящата разработка, без отклоненията към потребителите е в размер на 209 787 m.

Оценка на потенциала, проблеми, фактори на влияние

Разпределителните газопроводи са предвидени с достатъчен капацитет за захранване на различните промишлени потребители, а градската мрежа за газификация на битови и обществени административни потребители се развива изпреварващо. За жилищните райони се предвижда газификация на минимум 30 % от съществуващите сгради.

Предвид спецификата на природния газ като енергиен източник, проблемите при развитие на газоразпределителните мрежи имат предимно технологичен характер. Наредбата от 16.07.2004 г. за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи и на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ, както и Наредба №16 от 09 юни 2004 г. за сервитутите на енергийните обекти, регламентират строги изисквания за разполагането на съоръженията на газоразпределителните мрежи и съвместяването им с други системи на инженерните мрежи.

Факторите на влияние са комплексни. Предимствата на природния газ като екологосъобразно и енергийно ефективно гориво ще го налагат все повече като предпочитан енергиен източник, особено за битова газификация, предвид сериозното изоставане на България в сравнение с европейските страни. Като основен фактор върху развитието на газоразпределителните мрежи влияе интересът на населението към използването на природния газ като енергиен източник. В тази връзка, под въпрос са финансовите възможности на по-голяма част от потенциалните потребители, които биха се възползвали от тези предимства.

Ценовата политика на държавата ще играе голяма роля при регулиране на избора за отопление с топло/ газоснабдяване или електричество, респ. развитие на съответните енергоснабдителни системи.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Изводи:

- Ще се осигури възможност за достъп на природен газ на значителен брой битови потребители.
- Преминаване към гориво природен газ, при замяна на течно или твърдо гориво, ще подобри значително екологичната обстановка на засегнатите райони. Особено осезателно това се наблюдава при райони, в които се заменят твърди горива. Газификацията значително намалява съдържанието на фини прахови частици в атмосферния въздух. Намаляват се и количествата твърди битови отпадъци.
- Преминаване към гориво - природен газ, увеличава енергийната ефективност. Постига се икономия с повече от 35-50% на природен газ спрямо мазут. За сравнение спрямо нафтата ще се постигне икономия от 2-3 пъти. Използването на кондензационни котли в бита, които повишават коефициента на полезно действие на 107 – 109%, отнесени към долната топлина на изгаряне.

10.5. Телекомуникации и съобщения

Телекомуникации - обща характеристика

Далекосъобщенията се разглеждат като ключов фактор за изграждането на обединена Европа - от социална и икономическа гледна точка. От социална - защото широкият достъп до тях допринася съществено за създаването на отворено общество, от икономическа - защото при съвременните условия на мобилност на капитала в световен мащаб, на все по-силно намаляване на директната държавна намеса и все по-широко участие на частни капитали в развитието, никакви икономически процеси не могат да се развиват без бърз и качествен обмен на информация.

Степента на изграденост, архитектурата на мрежата, количествените параметри и качествените показатели на телекомуникационната система са функция от мястото на гр. Хасково в регионалната, националната и международна телекомуникационна структура.

Съществуваща телекомуникационна инфраструктура в гр.Хасково

Към настоящия момент, телекомуникационният пазар е изцяло либерализиран и има значително развитие на пазара на далекосъобщителни услуги, откриване на нови телефонни постове, нарастване броя на абонатите с пълнен автоматичен входящ междуселищен и международен достъп, предлагане на аналогови и цифрови наети линии, разширяване предлагането на допълнителни услуги на абонатите на цифрови постове, достъп до Интернет, електронна поща, пейджинг, телематични услуги и национален видеотекст.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Карта 7: Фиксирана телекомуникационна мрежа на територията на ЮЦР

„ЮЦР е с най-висок относителен дял на лица, които никога не са използвали интернет и с едни от ниските показатели за относителен дял на домакинствата с достъп до интернет. В същото време показателят за широколентов достъп до интернет нарежда ЮЦР на второ място след ЮЗР, което говори за големи териториални диспропорции в развитието на телекомуникационната инфраструктура.“⁴

Територията на Община Хасково е покрита от радиоразпръскването на националните телевизионни програми и радиопрограми, както и от фиксираната телекомуникационна мрежа на БТК, а в основната си част – и от мрежите на безжичните телефонни оператори.

Съобщителната система се осъществява основно от Българската Телекомуникационна Компания. Съществуват регистрирани цифрова и аналогова система за национална и международна телефонна връзка. Във всяко населено място от региона има пощенска станция. Българската телекомуникационна компания (БТК) откри единен национален Билинг център в Хасково, който представлява една от най-големите инвестиции на БТК за 2006 година в хасковския регион.⁵ Те включват инвестиции в обща инфраструктура, модерно оборудване, информационни технологии и персонал. Сградата се намира в хасковския квартал „Бадема“ и е напълно достъпна за хора в неравностойно положение. Основната дейност на центъра е да осигурява на клиентите на БТК услуги като навременно остойностяване на потреблението и издаването на месечна фактура. С обединяването на всички данни за клиентите в една система, потребителите могат във всеки един момент да проследяват и да получават актуална информация за своето потребление.

Прокарването на оптичен кабел Хасково – „Минерални бани“, в значителна степен, предопределя технологичното развитие на телекомуникационните услуги и създава предпоставки за разширяване на пакета от услуги, предлаган от БТК.

През 2009 г. „Телеком Сервиз България“ завърши комплексен проект за изграждането на 110-километрова оптична линия от Хасково до граничния пункт с Р. Турция - село „Капитан Андреево“. Реализацията на обекта включваше създаване на проект, дизайн, получаване на необходимите разрешителни, направа на изкопи, полагане на HDPE тръби, вдухване на оптични кабели, сплайсинг и измерване, както и поръчка и управление на доставките на необходимите материали.

⁴ Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България за периода 2012 – 2022 г.

⁵ БТК

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Развитие на телекомуникационните мрежи

Телекомуникационните услуги в общините подобриха качеството си чрез цифровизацията на услугите. Осигурен е качествен достъп до Интернет. На територията на град Хасково извършват дейност следните фирми, предоставящи електронни съобщителни мрежи/услуги: „ЛИНОС“; „ТЕЛЕ САТ“; „КАБЕЛ САТ“; „РЕКОРДИНГ“; „ЕСКОМ“; „РАЙНА ТЯНКОВА - НЕДЯЛКО ТЯНКОВ“; „РИВОВ ЕЛЕКТРОНИКС“; „ПАП-Ком“; „ДИСКАВЪРИ-2000“; „ДМД“; „САТ ТВ“ и „ТИГЕР“.

Регионът разполага с пълна възможност за мобилни телефонни връзки, чрез компаниите „Виваком“, „Мобил Тел“ и „Глобул“. До края на 2012 г. мобилните оператори се ориентират към предлагане на пакетни услуги, като конкуренцията се изразява в по-ниски цени на пакета и подобряване на услугата. Предложенията в пакет включват различни комбинации от фиксирани и мобилни гласови услуги, широколентов интернет и IP телевизия. Очакванията са по-бързото разпространение на мобилния, отколкото фиксирания достъп, както и нарастване на броя потребители, използващи мрежата през мобилни устройства. Това води до по-големи инвестиции в мобилните мрежи и внедряване на по-модерни технологии за високоскоростен пренос на данни. „Мобил Тел“ ще предложи максимална скорост за мобилен пренос от 42 Mbps в град Хасково.⁶

В Хасково са регистрирани следните интернет доставчици: „Blizoo“; „Bulsatcom“; „Vivacom“; „Аида Нет“; „Еском“.

Данните за наличие на компютър в жилището и достъп до интернет в област Хасково показват, че 40.2% от обитаваните жилища в областта имат компютър, а с достъп до интернет са 38.0%. Към 01.02.2011 г. с най-висок дял на жилища с наличие на компютър и достъп до интернет е Община Хасково – съответно 48.7% (наличие на компютър) и 45.9% (достъп до интернет), следва община Свиленград - 42.7% (наличие на компютър) и 41.7% (достъп до интернет). С най-нисък дял е община Маджарово - 14.7% (наличие на компютър) и 12.8% (достъп до интернет).⁷

Фигура 35: Относителен дял на обитаваните жилища с достъп до интернет и наличие на компютър по общини

Съществува добро телевизионно покритие, в по-голямата част общинските центрове имат изградена кабелна мрежа и достъпност до основните клетъчни телефонни мрежи. Част от местните кабелни телевизии предлагат пакети от кабелна телевизия, телефония и кабелен интернет, с което конкурират „БТК“ АД, мобилните оператори и интернет доставчиците.

⁶http://www.mtel.bg/medien-tsentar-informatsia-za-mediite/mc/index/ma/view/infoblock_id/1215

⁷ НСИ, 2011

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

В Хасково излъчват ефирни програми следните радиостанции и телевизии:⁸

Таблица 28: радиостанции и телевизии:

Радиостанции в Хасково		
УКВ, MHz	Радиостанция	Предавател, мощност, RDS
87.60	Радио Метроном	Сградата на СБА, 100 W, METRONOM
87.80	БНР Хоризонт	Сливен, РРТС Карандила, 1 kW, HORIZONT
88.10	БНР Хоризонт	Пловдив, РРТС Здравец, 550 W, HORIZONT
88.30	БНР Радио Стара Загора	Стара Загора, РРТС Хрищени, 1 kW, BNR
89.50	Радио N-Joy	РРТС Хасково, 125 W, N-JOY
90.00	БНР Радио Стара Загора	Кърджали, РРТС Стръмни рид, 1 kW, BNR
90.30	Радио FM+	Стара Загора, РРТС Хрищени, 250 W, FM+
90.50	Радио Fresh!	Кърджали, РРТС Иванци, 245 W, >FRESH<
90.80	Радио Energy	Стара Загора, РРТС Хрищени, 125 W, ENERGY
91.40	Радио Веселина	Водонапорна кула, 80 W, VESELINA
91.70	БНР Христо Ботев	Пловдив, РРТС Здравец, 1 kW, HR.BOTEV
92.20	БНР Христо Ботев	РРТС връх Ботев, 1 kW, HR.BOTEV
93.20	Дарик Радио (Кърджали)	Кърджали, РРТС Стръмни рид, 1 kW, DARIK
93.60	БГ Радио	Стара Загора, РРТС Хрищени, 250 W, BG RADIO
94.00	БНР Радио Пловдив	Пловдив, РРТС Здравец, 3 kW, RADIO
94.90	БНР Христо Ботев	Свиленград, РРТС Шейновец, 3 kW, HR.BOTEV
95.30	Радио FM+	ул. Пловдивска 39, 100 W, FM+
96.00	БНР Христо Ботев	Пампорово, РРТС Снежанка, 1 kW, HR.BOTEV
96.60	Дарик Радио (Хасково)	РРТС Ауда, 500 W, DARIK
97.20	БНР Радио Стара Загора	Сливен, РРТС Карандила, 1 kW, BNR

⁸ <http://www.predavatel.com/bg/4/haskovo>

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

97.40	Радио Вероника	Стара Загора, РРТС Хрищени, 125 W, VERONIKA
97.60	Радио FM+	Свиленград, РРТС Шейновец, 113 W, FM+
98.30	БНР Христо Ботев	Стара Загора, РРТС Хрищени, 1 kW, HR.BOTEV
98.70	БНР Христо Ботев	Сливен, РРТС Карандила, 1 kW, HR.BOTEV
99.20	БНР Христо Ботев	Кърджали, РРТС Стръмни рид, 1 kW, HR.BOTEV
99.70	БНР Хоризонт	Свиленград, РРТС Шейновец, 3 kW, HORIZONT
100.40	Радио Фокус	ул. Пловдивска 39, 150 W, FOCUS
100.90	БНР Хоризонт	РРТС връх Ботев, 10 kW, HORIZONT
101.20	Дарик Радио (Сливен)	Сливен, РРТС Карандила, 1 kW, DARIK
101.60	БНР Хоризонт	Пампорово, РРТС Снежанка, 5 kW, HORIZONT
102.10	Z-Rock	РРТС Хасково, 233 W, Z-ROCK
103.10	БНР Радио Пловдив	Пампорово, РРТС Снежанка, 1 kW, RADIO
103.60	Радио FM+	Кърджали, РРТС Иванци, 100 W, FM+
104.00	Дарик Радио (Хасково)	Свиленград, РРТС Шейновец, 1 kW, DARIK
104.60	Радио Fresh!	Стара Загора, РРТС Хрищени, 118 W, FRESH
105.00	БНР Хоризонт	Кърджали, РРТС Стръмни рид, 10 kW, HORIZONT
105.40	Дарик Радио (Пловдив)	Пловдив, РРТС Здравец, 3 kW, DARIK
105.80	ОЧАКВАЙТЕ БНР Хоризонт	РРС Ауда
106.20	Радио N-Joy	Стара Загора, РРТС Хрищени, 186 W, N-JOY
107.00	Дарик Радио (Пловдив)	Пампорово, РРТС Снежанка, 1 kW, DARIK
107.80	БНР Радио Стара Загора	Свиленград, РРТС Шейновец, 1 kW, BNR
ДВ, kHz	Радиостанция	Предавател, мощност, (детайли)
261	БНР Хоризонт Парламентарен канал	РРС София-5 - с.Вакарел, 75 kW

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

СВ, kHz	Радиостанция	Предавател, мощност, (детайли)
810	 МРА-1 Радио Скопје МРА Радио Македонија	Македония, Овче Поле, 1200 kW
873	 БНР Радио Стара Загора	Стара Загора, РПС Стара Загора-2 - с.Могила, 60 kW Ще бъде изключен до 01.01.2013 г.
963	 БНР Хоризонт Bulgaristan Ulusal Radyosu	Кърджали, РПС Кърджали-2, 50 kW
1404	 ЕСБ КпмпфзНЮт ЕСБ Кьумпт	Гърция, Гюмюрджина, 100 kW
Телевизии в Хасково		
ТВ канал	Телевизионна програма	Предавател, мощност, (детайли)
7	 БНТ1	РРТС Хасково, 100 W, (приема от РРТС връх Ботев)
11	 БНТ1	РРТС връх Ботев, 20 kW
21	 bTV	РРТС Хасково, 200 W, (приема от РРТС връх Ботев)
24	 bTV	РРТС връх Ботев, 40 kW
28	 Нова телевизия	РРТС Хасково, 100 W
41	 TV7	РРТС Хасково, 100 W
51	 Телевизия Рекординг	РРТС Хасково, 500 W
55	 ББТ	РРТС Хасково, 100 W
Кабелна телевизия		Мрежа
	 ТВ Аида	Кабелен оператор Еском / БТТ
	 Източни Родопи ТВ	Кабелен оператор "Източни Родопи"
	 blizoo	Кабелен оператор Blizoo
		Кабелен оператор Линос

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Изводи:

- Проблем на градската среда е липсата на изградена тръбна мрежа. С изграждането на подземни мрежи поетапно ще бъдат премахнати съществуващите въздушни мрежи.
- Неразвита инженерна и не в достатъчна степен развита - телекомуникационна инфраструктура в крайградските райони, което затруднява премахването на изградените до голяма степен незаконни въздушни телекомуникационни мрежи.
- Не се е наложил напълно процесът на съвместяване на дейности по изграждането на нови тръбни мрежи (т. е. в едно трасе да се полагат тръби на няколко различни оператора). Това се прави с цел намаляване на разходите по инвестиционния процес;
- Структурата на новоизграждащите се мрежи в по-голямата си част дублира трасетата на „БТК“ АД и като нея започва с изграждането от централната част на града.

Основният извод от аналитичните проучвания на сектора е, че развитието на телекомуникационната инфраструктура не може да се разглежда и развива самостоятелно. То следва да се осъществява съвместно с изграждането на общата инженерна инфраструктура на гр. Хасково, общината и региона. Като цяло гр. Хасково разполага със силно развита съвременна телекомуникационна система, собственост на „БТК“ АД обхващаща по-голям процент от града и прилежащите към него курортни комплекси и селищни образувания.

Чрез приоритетно изграждане на модерна информационно-комуникационна инфраструктура се създават реални предпоставки за издигане ролята на гр. Хасково, като регионален център както в политическо отношение, така и по отношение на науката, културата, икономиката и образованието.

10.6. Комуникационно - транспортна система

Град Хасково няма одобрен Общ устройствен план и няма Генерален комуникационно – транспортен план. Настоящото и бъдещото развитие на областния център е тясно свързано със състоянието, тенденциите и възможностите за развитие на комуникационно транспортната инфраструктура на гр. Хасково. За целта е необходимо да се осъществи интегрален подход, разглеждащ транспортния сектор като цяло и във взаимовръзка с урбанистичното развитие на града. Чрез подобряване и развитие на транспортно комуникационната инфраструктура, като част от градската среда, ще се оптимизират не само икономическите параметри от нейното функциониране и експлоатация, но ще се подобрят и санитарно хигиенните условия за обитателите на града. С подобряване на организацията на движение като цяло и в частност на отделни нейни компоненти, ще се намали броят на транспортните произшествия, ще се подобрят параметрите на шумовото натоварване и замърсяване на околната среда.

Целите, които трябва да си постави Общината за развитие на комуникационно-транспортната инфраструктура, могат да се формулират в най-общ вид като:

- Интегрален подход, разглеждащ транспортния сектор като цяло и във взаимосвързаност на отделните видове транспорт, които се конкурират и взаимодействат помежду си;
- Устойчиво и балансирано развитие на отделните видове транспорт;
- Насоченост към нуждите на потребителите;
- Постигане на нов стандарт на градската среда;

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

- Развитие и модернизация на инженерно-техническата и транспортната инфраструктура на града;
- Внедряване на съвременни информационни технологии, с които да се подобри информационното обслужване на потребителите на транспортни услуги;
- Организация и административно управление на общественя превоз на пътници на територията на Общината (основни градски автобусни линии, допълнителни автобусни линии и таксиметров транспорт).
- Развитие и усъвършенстване на системите и средствата за организация и безопасност на движението.

Общинската транспортна политика трябва да бъде насочена към създаване на среда, стимулираща пешеходното и велосипедното движение, както и развитието и използването на масовия обществен пътнически транспорт.

Комуникационно транспортната система на гр. Хасково е съвкупност от: различни видове транспорт – автомобилен, железопътен; пътната и уличната мрежа; обслужващите съоръжения; местата за паркиране и гариране; съоръженията за регулиране на движението; велосипедните алеи и пешеходни пространства.

Териториален обхват

Град Хасково заема стратегическо място в областта, тъй като през него минава най-бързият и пряк път, свързващ Европа и Близкия Изток. Градът има ключово значение в определената ос на урбанизационно развитие с национално значение по направлението на Европейския транспортен коридор № 4 (София – Пловдив – Хасково – Свиленград) и по направлението на ЕТК № 9 (Русе – Велико Търново – Стара Загора – Хасково – Кърджали).⁹

Транспортна инфраструктура

Районът има ясно изразени **оси на урбанизационно развитие** с национално значение по направлението на Европейския транспортен коридор № 4 (София – Пловдив – Хасково – Свиленград) и Русе – Велико Търново – Стара Загора – Хасково – Кърджали по направлението на ЕТК № 9. Районът се характеризира с много добра транспортна осигуреност и достъпност.

Национално ниво

Община Хасково е в териториалния обхват на Южен централен район. През общината преминават 2 важни евротранспортни коридора: № 4 (Германия – Чехия – Словакия – Унгария - Румъния - София - Пловдив - Истанбул) и № 9 (Финландия – Украйна – Румъния – Русе – Хасково - Александруполис). Чрез пътната инфраструктура на ЮЦР се осъществява бърза и пряка връзка с други два европейските транспортни коридори: № 8 (Италия – Албания – Македония – София – Пловдив – Бургас - Варна) и № 10 (Австрия – Словения – Хърватия – Сърбия – София – Пловдив - Истанбул). Това определя силното взаимодействие между Хасково и градовете: Пловдив, Стара Загора и Бургас. Също така силно влияние върху развитието на град Хасково оказва и първокласния републикански път №5, свързващ областният град с друг от същото административно ниво – гр. Кърджали.

⁹ Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България за периода 2012 – 2022 г.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Карта 8: Общоевропейски транспортни коридори преминаващи през България

Най - важни за транспортното обслужване в областта са общоевропейският транспортен коридор №4 в направление „София – Истанбул”, с посока „запад-изток” и общоевропейския транспортен коридор №9 в посока север – юг. Той има трансконтинентално значение. Общоевропейският транспортен коридор №4 „Калотина – София – Пловдив – Свиленград” свързва Централна и Западна Европа с югоизточните райони, страните от Черноморския басейн, Азия и Близкия Изток.

Първокласният път I-8 „Калотина - София - Пловдив - Свиленград” е с двулентов габарит 7.5/12 м. Успоредно на първокласния път I-8 „Калотина - София - Пловдив - Капитан Андреево” в участъка Харманли - Любимец вече са изградени и части от автомагистрала "Марица" ляво и дясно платно, а в участъка Любимец - Свиленград е в експлоатация лявото платно за движение. Предстои доизграждането на автомагистрала „Марица”.

Общоевропейският транспортен коридор №9 „Русе - Велико Търново - Стара Загора – Хасково – Кърджали – Маказа”, свързва страните на Североизточна Европа през Румъния и България с пристанище Александруполис на Бяло море. В участъка на гр. Хасково от коридор №9 към гръцката граница се формират два клона: единият е към Свиленград - кв. „Капитан Петко Войвода”, другият - през Кърджали към прохода „Маказа”. Пресичането на този коридор с направлението на коридор №4 осигурява пряка връзка на пазарите в страните от Близкия изток и Азия. Той ще изпълнява все по-важно значение за възстановяване и стабилизиране на икономическите връзки между източноевропейските страни и е с приоритетно значение. Бъдещото му развитие в зоната „Димитровград – Подкова” е зависимо от откриването на нов граничен преход към Република Гърция в района на Маказа. Първокласният път I-5 (E 85) „Русе - Велико Търново - Хасково - Кърджали - Маказа” е с двулентов габарит 7.5/12 м на територията на Хасковска област, а отсечката от Димитровград до Хасково е скоростен път с две самостоятелни пътни платна. Настилката е оразмерена за максимално осово натоварване 11 т/ос.

В геополитически план община Хасково изпълнява ролята на външна граница на Европейския съюз с южната ни съседка Турция и Близкия Изток. Важни инфраструктурни обекти от национално значение са магистралите свързващи градовете София - Пловдив - Хасково - Свиленград – Истанбул /Турция/ (АМ „Тракия” и АМ „Марица” – на 3 км от град Хасково).

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Карта 9: Степен на достъпност до градските територии в централна южна България

Гъстотата на републиканската пътна мрежа – $0,18 \text{ км/км}^2$ е малко по-висока от средната за страната ($0,17 \text{ км/км}^2$), но Южният Централен район има определени проблеми в транспортното обслужване, тъй като първокласната пътна мрежа е с най-нисък относителен дял от всички райони и е разположена предимно в северната част на района. Въпреки изградените автомагистрала, гъстотата на пътищата от висок клас ($0,029 \text{ км/км}^2$) е една от най-ниските в страната (по-ниска е само в СЗР). Южният Централен район се обслужва преобладаващо от регионална пътна мрежа от II и III клас, при това в незадоволително състояние. От особено значение е изграждането на т.н. „Южна хоризонтала“, както и подобряване трансграничната свързаност към вътрешността на страната, предвидени в приоритетите за изграждане на пътната инфраструктура на страната до 2020 г.¹⁰

Дължината на Републиканските пътища на територията на Област Хасково е 1062.441 км, разпределени както следва: Автомагистрала „Марица“ - 20.7 км и 3.8 км пътни връзки към нея; първокласни пътища - 169.930 км; второкласни пътища - 147.641 км и третокласни пътища - 720.370 км.

Областно ниво

На това ниво разположението на Хасково се определя от връзките му със съседните по-големи градове. Такива са Димитровград и Харманли. Силното взаимодействие между тях се постига и от факта, че и трите града са обвързани с част от европейските коридори. Това определя тяхното местоположение като благоприятно за развитие на активна икономическа дейност и засилване на пътникообмена в така оформящата се агломерация. Като административен, икономически и социален център на това надградско селищно образование се формира град Хасково.

¹⁰ Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България за периода 2012 – 2022 г.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 29: Гъстота на републиканската пътна мрежа в област Хасково според класа на пътя към 2010 г.¹¹

Област	Гъстота на АМ (км/1000 кв. км територия)	Гъстота на първокласните пътища (км/1000 кв. км)	Гъстота на второкласните пътища (км/1000 кв. км)	Гъстота на третокласните пътища (км/1000 кв. км)
Хасково	7,229	28,012	26,928	132,832

Общинска пътна мрежа

Пътната мрежа на територията на Община Хасково е с дължина 269,16 км, от които 113,7 км са общински пътища и 155,46 км са републикански пътища. Пътната мрежа е изградена от 26,3% първокласни пътища, 31,5% третокласни пътища, 34,8% четвъртокласни пътища и 7,4% местни пътища. Настилката на пътната мрежа е асфалтобетонена, като само 37,5% от нея е в добро състояние.

Общинските пътища са от местно значение и осигуряват маршрути от общински интерес. Пред Общината стои проблемът за поддържане на общинската пътна мрежа, както и ремонтът и рехабилитацията на градската улична мрежа. В Общината, местната и уличната мрежа е в много лошо състояние.¹²

Таблица 30: Справка за дължината и състоянието на общинската пътна мрежа в община Хасково към 2005 г.

Път № /населени места	Километри
IV-80603 (Хасково – Подкрепа) – Стамболийски	3,500
IV-80068 I-8 - Динево	4,000
IV-80072 I-8 (Стойково - Любеново)	5,000
IV-80074 I-8 - Родопи	2,000
IV-80076 I-8 - Брягово	2,000
IV-50318 III-8007 Нова Надежда – гара Н. Надежда	4,000
IV-50049 I-5 (Димитровград – Хасково) – Аерогара Хасково – III-8007 (Узунджово)	8,670
IV-80604 III-806 (Хасково - Минерални бани) - Гарваново	8,300
IV-50053 I-5 Войводово – Орлово - Мандра	8,200
IV-50055 I-5 Мандра - Долно Големанци - Големанци	9,080
IV-50064 I-5 - Гълъбец	1,850
IV-50066 I-5 - Николово	1,100

¹¹ Димитров, Г., Ниво на осигуреност с пътна инфраструктура на областите в Република България, В: Димитров, П., (ред.), Раковска, М., (ред.), Логистиката Настояще и Бъдеще, С., ИБИС, 2011, с.261-271.

¹² Данни от Община Хасково

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

IV-50061 I-5 - Широка поляна	1,000
IV-50058 I-5 (Конуш) – Тракиец - яз. „Тракиец“	7,400
IV-50062 IV-50058 (Тракиец) - Текето	1,520
IV-50507 (Малево – Голям извор) - Корен – Криво поле - Елена	13,100
IV-50509 (Криво поле - Елена) - Момино	1,120
IV-50607 (Дим – град - Горски извор) – Каснаково - Клокотница – I-8	0,500
IV-50506 (Малево - Голям извор) Корен - Жълти бряг - Царева поляна – Балкан	2,400
IV-50625 (Сусам-Караманци) – Колец – Въгларово - III-806 (Хасково - Мин. бани)	7,400
IV – без номер (Манастир - Мост) - Маслиново	1,500
M1 Хасково – ханче Клокотница - I-8	4,000

Ниво град

Град Хасково се оформя като транспортен център от първи ранг, чиято специализация е обслужването на международния пътник и товаропоток, включително и извършване на комбинирани превози. Транспортният коридор „Европа-Азия“ включва първокласният път Е-80 и магистралната ЖП линия Е-70С.

Община Хасково е добре осигурена с републиканска пътна мрежа.

През град Хасково минават 2 първокласни пътя:

главен път Е80 Граница Югославия - Калотина - Драгоман - ок.п. София - о.п. Ихтиман - Костенец - Белово - Пазарджик - Пловдив - Поповица - о.п. Хасково - Харманли - Любимец - Свиленград - Капитан Андреево - граница Турция

главен път Е85 – Русе - Бяла - Полски Тръмбеш - Велико Търново - о.п. Дебелец - Дряново - Габрово - Шипка - Казанлък - о.п. Стара Загора - Средец - Димитровград - о.п. Хасково - Конуш - Черноочене - Кърджали - Момчилград - Маказа - граница Гърция

** Международните номера Е-80 и Е-85 съвпадат помежду си в участъка от Хасково до Свиленград

Чрез трети клас градът се свързва със следните направления:

505 – (околовръстен път Хасково - Конуш) - Манастир - Малево - Корен - Голям извор - Тънково - Върбово - Орешец - Малко Градище - Сива река - (Любимец - Свиленград)

506 - (Димитровград - околовръстен път Хасково) - Добрич - Горски извор - Светлина - Сусам - Хасковски минерални бани - Караманци - Петелово - (Конуш - Черноочене)

806 - околовръстен път Хасково - кв. Болярово - Хасковски минерални бани

807 - (Поповица - околовръстен път Хасково) Върбица - Скобелево - (околовръстен път Чирпан - Зетъво)

8007 - околовръстен път Хасково - Узунджово - Александрово - Константиново - Симеоновград
Градът се обслужва почти изцяло от републиканска пътна мрежа – 58%, която обхваща 155,46 км от общата дължина на пътищата в община Хасково. 42% е четвъртокласната пътна мрежа, чрез която градът осъществява връзката с населените места в общината.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Структура на транспортната система в град Хасково

Град Хасково се оформя като транспортен център от първи ранг, чиято специализация е обслужването на международния пътничко- и товаропоток, включително и извършване на комбинирани превози. Хасково е кръстопът между град Кърджали и град Стара Загора, което влияе благоприятно като цяло за града. Характеризира се с много добра транспортна осигуреност и достъпност, обвързана чрез първокласната улична мрежа.

Градът включва следните обособени територии:

- Градско ядро;
- Обособени в квартали и жилищни комплекси: „Бадема“, „Болярово“, „Воеводски“, „Възраждане“, „Дружба-1“, „Каменни“, „Куба“, „Македонски“, „Овчарски“, „Орфей“, „Поройни“, „Република“, „Тракийски“, „Училищни“, „Хисаря“, „Кенана“;
- Производствени зони – Северна икономическа зона (пътят за Димитровград); Източна икономическа зона (бул. Съединение); Южна икономическа зона (бул. Освобождение); икономическа зона между ж.к. „Бадема“ и кв. „Болярово“;
- Село, разположено в близост до града – „Болярово“, който с указ № 267/обн. 21.03.1969 г. получава статут на квартал на град Хасково;

Структура и класификация

Основни проблеми на транспортната инфраструктура, освен нейното лошо състояние и като цяло недобрата поддръжка, са и липсата на достатъчно паркоместа, особено в централната градска част, както и зачестилите задръствания. Уличната мрежа е с дължина 498 км улични платна.

Вътрешноградски транспортни потоци

На територията на град Хасково са определени следните зони:

1. Зона „Център“, включваща централната градска част, с граници: бул. „Съединение“; бул. „България“; бул. „Ст. Стамболов“;
2. Зона „А“, включваща останалата част от територията на града. Улиците на града се класифицират, както следва:
  - Първостепенна улична мрежа: бул. „Съединение“; бул. „България“; бул. „В. Левски“; бул. „Илинден“; бул. „Раковски“; бул. „Ст. Стамболов“; бул. „Освобождение“; ул. „Дунав“; ул. „Ст. планина“; ул. „Банска“ и ул. „Ком“;
  - Второстепенна улична мрежа: останалите улици на града.

Улици за движение на товарните автомобили - движението на товарни автомобили с общо тегло над 3.5 тона е забранено в зона „ЦЕНТЪР“, булевардите и улиците с въведена забрана пътен знак „В4“, с изключение на бул. „България“, в участъка от кръстовището с бул. „Съединение“ до кръстовището с бул. „В. Левски“.

Обществен транспорт - маршрути за движение на автобусите от обществения транспорт, тръгващи (пристигащи, преминаващи) от (в, през) гр. Хасково:

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

1. От направление Пловдив, Стара Загора, Димитровград: бул. „В. Левски”, бул. „Ст. Стамболов”, Автогара – Хасково / с изключение на автобусите по маршрута Хасково – Димитровград, които се движат по бул. „Раковски”, бул. „Съединение”/;
2. От направление Свиленград, Харманли: бул. „Съединение”, Автогара – Хасково;
3. От направление Кърджали, Стамболово: бул. „Освобождение”, бул. „Илинден”, бул. „В. Левски”, бул. „Съединение”, Автогара;
4. От направление Минерални бани: бул. „България”, бул. „Ст. Стамболов”, Автогара.

Транзитно преминаващите автобуси от републиканските и международните линии не се допускат на територията на гр. Хасково и преминават по околновръстните пътища. Преминаващите автобуси с разрешен достъп до гр. Хасково и международните автобусни линии се обслужват от отделна, обособена автогара.

Улици за движение на пътни превозни средства (ППС) с животинска тяга. На територията на град Хасково е забранено движението на ППС с животинска тяга по: бул. „Съединение” – от кръстовището с бул. „Ст. Стамболов” до кръстовището с бул. „България”; по бул. „България” – в отсечката от бул. „Освобождение” до бул. „Съединение”, както и по бул. „Освобождение” – от кръстовището с бул. „България” до кръстовището с бул. „Илинден”. Допуска се движението на ППС с животинска тяга само, ако са регистрирани в звено „Общинска полиция” към Община Хасково; отговарят на определените технически изисквания: имат поставени съответни светлоотразители, престилки за органични отпадъци и притежават регистрационен номер.

Пешеходна зона. Обособява се от пл. „Свобода”; пл. „Атлантически”; ул. „Отец Паисий” - от пл. „Свобода” до ДТ „Ив. Димов”; ул. „Варна”; ул. „Бургас”, ул. „Русе”; ул. „Преслав” - от кръстовището с ул. „М. Дринов” до комплекс „Клокотница”; ул. „В.Търново – от площад „Свобода” до площад „Атлантически”; ул. „М. Дринов” – в отсечката между ул. „Преслав” и ул. „От. Паисий”; ул. „Сан Стефано”.

През последните години са извършени ремонти на близо 30% от цялата улична мрежа на града. Реализирани са и редица големи инфраструктурни проекти, като са реконструирани централната част на града, входните и изходните булеварди, основните улици, построени са кръгови кръстовища, подменени са голяма част от подземните комуникации.

Предвижда се изграждане на нова улична мрежа, която ще има за цел да свърже по-отдалечени градски територии, както и да изкара голяма част от движението в по-периферни части, което към настоящия момент причинява задръстване в централната част. Тъй като ще се изгради автомагистрала „Марица” в близост до Хасково, тя ще отнеме в известна степен функциите на околновръстния път Е – 80 и той ще се превърне във вътрешноградска магистрала. В западна посока от града е прокарана друга градска магистрала, чиято основна роля е свързването на кварталите „Кенана” и „Каменец” (бивши земи по Параграф 4).

Пред общината стои проблемът за поддържане, ремонт и рехабилитация на градската улична мрежа.

Развитие на системата на масовия обществен пътнически транспорт (МОПТ) -/достъпност/ мобилност

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

При съществуващата структура на града, състояща се от жилищни комплекси, индустриални зони, централна градска част, зони за отдих, ролята на МОПТ е с подчертано значение. Повишаване значението и използването на масовия транспорт в превоза на пътници е въпрос с все по-голяма актуалност в Европейски мащаб.

Структурата на града определя силни потоци по направление север - юг и изток – запад, между зоните за обитаване и зоните за труд. Автобусната мрежа свързва всички квартали на Хасково с градския център и помежду им. Освен това се обслужват всички населени места в рамките на общината.

Мрежата на обществения транспорт в Хасково се състои от:

- Автобусна маршрутна мрежа;
- Тролейбусни маршрути.

Автобусна маршрутна мрежа

Автобусна маршрутна мрежа, която покрива целия град и прилежащите квартали и се обслужва от различни по размер дизелови автобуси. Автобусни линии в експлоатация - в т.ч. от частни превозвачи през 2011 г. са 6 бр., а през 2010 г. са били 7. Обслужването се извършва със 17 автобуси в експлоатация - в т.ч. на частни превозвачи, като е ангажиран персонал от 24 човека. През 2011 г. общата дължина на автобусните линии е 107.8 км, като е намалена в резултат на оптимизация с 12% в сравнение с 2010 г. Реализираният действителен пробег за последната година е 681 хил.км. С оптимизацията на маршрутите е постигнат ръст от 8% в броя на превозените пътници – 392 хил.бр. за 2011 г. По маршрутната мрежа има ситуирани 101 бр. автобусни спирки, от които със заслонка са 72 бр. Нови градски автобуси не са доставяни в града то 1989 г.

Тролейбусни маршрути

Три троллейбусни линии са в експлоатация и свързват градския център с ж.к. „Орфей“. Двата маршрута се различават само в централната част на града. Наличните троллейбуси са общо 7 бр., 5 от които са произведени през 1990 г. Контактната мрежа е 23 км, в т.ч. пътнически маршрути - 22 км, технологични маршрути - 1 км. Линия 308 - 11 км; Линия 408 - 11 км; Линия 108 - 5 км. 25% са покриващи се маршрути. За 2011 г. изразходваната електроенергия е 514 000 kWh. Реализираният действителен пробег е 202 хил.км. През 2011 г. броят на превозените пътници е намалял с 33% в сравнение с предходната година - 369 хил.бр. По маршрутната мрежа има ситуирани 10 бр. спирки, от които със заслонка са 7 бр.

Състояние на материалната база

Автобусен парк

Автобусният парк, с който се обслужват линиите на обществения транспорт в града е силно амортизиран и се състои основно от автобуси втора употреба със средна възраст от 15 до 20 години. Нови градски автобуси не са доставяни в града то 1989 г. Подновяването на автобусния парк чрез закупуване на нискобордови автобуси, значително ще подобри достъпността и ще намали престоя по спирките.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Тролейбусна услуга

Въздушно-контактната мрежа (ВКМ) е строена през 80-те години. Всички нейни елементи са морално и физически остарели и са експлоатирани над 20 години. ВКМ и нейните елементи трябва да бъдат безопасни за експлоатация и за всички други участници в движението. Съществува риск от попадане на хора под напрежение 600 V. Възможен е и физически контакт на участниците в движението със съоръжения, при настъпване на внезапна техническа неизправност по ВКМ. Необходима е цялостна или частична реконструкция и модернизация на специалните съоръжения (автоматични стрелки, компенсации, кръстовки, секторни изолатори).

Токоизправителните станции /ТИС/ са изградени през 80-те години на миналия век и са два на брой, с напрежение от 20 kV, което се трансформира до захранване с постоянно напрежение 600 V. Те са изградени с релейно контакторни схеми, притежаващи много ниска степен на автоматизация и са предвидени да работят под постоянен контрол на оператори. Всеки един ТИС има постоянно дежурство на оперативен персонал, което води след себе си до голяма значимост на субективния човешки фактор, при откриване и отстраняване на аварии. Нормалната поддръжка и експлоатация е затруднена поради липса на резервни части за уредбата 20 kV и за изправителната уредба на ЧКД „Прага“, поради спирането им от производство.

За разширението и модернизацията на тролейбусния транспорт в гр. Хасково има разработен проект в идейна фаза от 2007 г., в който е предвидено на два етапа да бъдат изградени нови линии, както и да бъде извършен ремонт и модернизация на съществуващите линии. За подобряване на транспортното обслужване в частта към квартал „Болярово“, като етап първи, за който има и разработен инвестиционен проект във фаза технически, се предвижда ново трасе, което започва от съществуващата контактна мрежа на бул. „Раковски“ и бул. „Съединение“, преминава през кръстовището на бул. „Раковски“ и бул. „България“, по северното платно на бул. „България“ до центъра на кв. „Болярово“. В обратната посока маршрута преминава по южното платно на бул. „България“ през моста над река „Хасковска“ на ул. „Ангел Кънчев“ и ул. „19 февруари“, стига до кръстовището на бул. „България“ и бул. „Съединение“ и до бул. „Раковски“, където се включва в съществуващия маршрут. Общата дължина на новото трасе е около 5560 м. За електрозахранването на контактната мрежа по новото трасе се предвижда да се доставят и монтират два броя токоизправителни станции контейнерен тип. За тяхното захранване с електрическа енергия има разработен инвестиционен проект с изграждане на тръбна канална мрежа и кабелни линии 20 kV, присъединени директно в две от подстанциите в града. По направени предварителни проучвания за очакван превоз на пътници, обслужването на новия маршрут се предвижда да се осъществи от десет броя тролейбуси с интервал на движение 12 до 15 минути.

Втори етап от разширението и модернизацията на тролейбусен транспорт в гр. Хасково е изграждането на нова линия, която да свързва построената с етап първи от кръстовището на бул. „България“ и бул. „Съединение“, по южен тротоар бул. „България“ до кръстовището на бул. „Васил Левски“ и бул. „Съединение“, където отново се включва в съществуващ маршрут. Предвижда се и рехабилитация на съществуващата контактна мрежа.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Необходимо е закупуването на 16 броя тролейбуси.

В много други градове на България също оперират тролейбуси и там превозените пътници с тролейбуси надвишават тези с автобуси. За постигане на подобен ефект в Хасково е необходимо да се потърси решение, което да увеличи скоростта на тролейбусите и да се изградят нови линии. Алтернативата на това е закриване на тролейбусните превози, което е по-лошото решение и от гледна точка на опазване на околната среда.

Спирки

По маршрутната мрежа има ситуирани 101 бр. автобусни спирки, от които със заслонка са 72 бр. и 10 бр. тролейбусни спирки, от които със заслонка са 7 бр.

Спирките са в лошо състояние и така допринасят за непривлекателността на обществения транспорт. Подмяната на спирконавесите е стъпка за подобряването на системата за обществен транспорт.

Пътническа информация

По спирките няма означения, кои автобусни линии минават, по какво направление и по какво разписание. Хасково е туристическа дестинация и през летния сезон се посещава от голям брой туристи от страната и чужбина. Наличие на необходимата информация по спирките и транспортните средства ще допринесе за използването на масовия транспорт от все повече хора.

Велосипедна мрежа

Поради липсата на традиции в това отношение, велосипедното движение не е развито в Хасково, както и в повечето населени места в България. Използването им е предимно по време на почивка, а не за ежедневни пътувания. В град Хасково е разрешено карането на велосипеди в пешеходната зона. Предпочитано място са обновените алеи в парковете. В парк „Кенана“ предстои изграждането на специализирана велосипедна алея, успоредна на пешеходната. Възможно е изграждането на специализирани велосипедни алеи, обединени в система, както и обособяването на стоянки за велосипеди. Чрез осигуряването на възможности за придвижване с велосипеди постепенно ще се върви в посока на променяне на отношението на хората към този вид превозно средство. Необходимо е Общината да предприеме сериозни действия за проектиране и изграждане на велосипедни трасета и за популяризиране на велосипедния транспорт сред местното население - като екологичен, икономичен и здравословен начин за придвижване в града.

Паркиране

В град Хасково, както и в повечето наши градове, няма изчистена стратегия за развитието на паркирането в града. Паркирането в града е регламентирано с Наредба за обществения ред при използване на пътни превозни средства и осигуряване безопасността на движението на територията на Община Хасково.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

В централната градска част функционира „синя зона“ за паркиране и престой на МПС срещу заплащане, от 8.00 ч. до 17.00 ч., включваща зона „Център“ и прилежащи към нея улици. Паркирането на автомобили с максимално допустима маса до 3.5 т и автобуси до 22 пътни места в зона „Център“ и прилежащите към нея улици на гр. Хасково може да става и на определени за целта части от улиците и други общински площи, срещу предварително абонаментно заплащане.

Регламентирано е паркирането на живущите в района на синята зона като те заплащат годишна такса. Юридическите и физическите лица, желаещи да ползват абонаментната система на паркиране закупуват абонаментен талон на стойност 960 лв. с ДДС за срок от 1 година – за конкретно паркомясто в зона „Център“. За зона „А“, включваща останалата част от територията на града, юридическите лица заплащат абонаментен талон на стойност 480 лв. с ДДС за срок от 1 година за конкретно паркомясто, а физическите лица – 360 лв. с ДДС за срок от 1 година за конкретно паркомясто.

Паркирането на хора с увреждания в „Синя зона“ - гр. Хасково се осъществява на обозначените за това места и след издаване на безплатна карта за паркиране от Кмета на Община Хасково.

Общината планира увеличаване броя на платените паркинги в по-голямата част от градския център чрез прехвърлянето им към „синята зона“, поради големия брой МПС, хаотично паркиращи в централна градска част. Към момента синята зона разполага с 694 паркоместа.

Район А: бул. „България“ - след автоспирката, пред Изчислителен център до входа за складовете на бившия хлебозавод - южна страна; бул. „Ст. Стамболов“ - от ул. „Цар Калоян“ до пл. „Лебеда“ – западна страна; ул. „Атон“ – от ул. „Цар Калоян“ до бул. „България“ – западна страна; ул. „Атон“ – от ул. „Сан Стефано“ до ул. „6 септември“ - западна страна; ул. „Пирин“ – между ул. „6 септември“ и ул. „Сан Стефано“ - западна страна; ул. „Витоша“ – между ул. „6 септември“ и ул. „Сан Стефано“ – източна страна; ул. „Ст. Караджа“ - между бул. „България“ и ул. „Сан Стефано“ – западна и източна страна; паркинг на ул. „Пирин“ зад Райфайзенбанк; ул. „Скопие“. **Общ брой паркоместа: 129.**

Район Б: ул. „Ст. Караджа“ - между ул. „Сан Стефано“ и ул. „В. Търново“ – западна страна; ул. „В. Търново“ - от ул. „Пирин“ до ул. „Ст. Караджа“ - северна страна; ул. „Атон“ – южно от ул. „В. Търново“ - западна страна; пространството, северно от бл. 5-7 на ул. „Сан Стефано“ и ул. „Атон“ - северно и южно; ул. „Пирин“ – от ул. „Сан Стефано“ до ул. „В. Търново“ – източна и западна страна; ул. „Омуртаг“ – от бул. „Съединение“ до ул. „Узунджово“ - източна и западна страна; пространството между ДСК и ф-ма „Марса“, в северната част на пл. „Свобода“; ул. „Ал. Стамболийски“ - от пл. „Свобода“ до бул. „Съединение“ - източна страна. **Общ брой паркоместа: 116;**

Район В: ул. „П. Евтимий“ - северно от пл. „Свобода“ - източна и западна страна; ул. „Г. Кирков“ – от хотел „Аида“ до бул. „Съединение“ – западна страна; ул. „В. Друмев“ - от ул. „Г. Кирков“ до ул. „Кл. Охридски“ – източна страна; ул. „Х. Димитър“ – от ул. „Г. Кирков“ до бул. „Раковски“ - южна страна; ул. „Три уши“ – западна част – южна страна; ул. „Климент Охридски“ – от бул. „България“ до пл. „Атлантически“ – южна страна; ул. „В. Друмев“ - от ул. „Кл. Охридски“ до Стоматологичен център I - западна страна. **Общ брой паркоместа: 76**

Район Г: ул. „В. Друмев“ - от ул. „От. Паисий“ до ул. „Преслав“ – западна страна; ул. „Хан Кубрат“ - от ул. „Преслав“ до ул. „От. Паисий“ – източна страна; ул. „П.Р.Славейков“ - от бул.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

„България“ до ул. „Ив. Вазов“ – северна страна; ул. „Арда“ – от бул. „България“ до ул. „Добруджа“ - източна страна; ул. „Драгоман“ – от ул. „Ал. Танев“ до бул. „България“ – северна страна; ул. „Панаира“; ул. „П.Р.Славейков“; ул. „Добруджа“ от EVN до пицария „Уно Пю“; бул. „България“ – от ул. „Арда“ до спирката на К-с „21-ви век“; ул. „Цар Калоян“; ул. „Узунджово“; ул. „Малъ тепе“; пл. „Спартак“; паркинг до магазин „Марса“.

Общ брой паркоместа: 260

През 2012 г. са обособени нови паркинги на ул. „Козлодуй“ (от към ул. „Ал. Танев“); ул. „Козлодуй“ (от към бул. „Освобождение“); за паркинга до ул. „Патриарх Евтимий“; за паркинга на ул. „Атон“.

От 10.04.2012г. е възстановена дейността за принудително отстраняване, на неправилно паркирани автомобили, със специализирано превозно средство тип „паяк“. Дейността се извършва от „Тролейбусен транспорт“ ЕООД въз основа на Решение №50/03.02.2012г. на Общински съвет - Хасково за допълване предмета на неговата дейност и издаден Лиценз №08959/22.03.2012г. от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Наказателният паркинг за репатрираните автомобили е разположен в депото на „Тролейбусен транспорт“ ЕООД на бул. „Съединение“ №80 (след КАТ).

Паркирането е важна съставна част от дългосрочната транспортна политика в един град. Чрез паркирането може да се води конкретна транспортна политика и да се влияе върху използване на един или друг вид транспорт. Ето защо изработването на стратегия за паркирането на Хасково може да подпомогне идеи като стимулиране на използването на масовия транспорт, велосипедното и пешеходното движение, които са силно актуални в световен мащаб. Възможно е да се потърсят възможности за изграждане на извънулични паркинги на теренно или подземно ниво, като се използват възможностите и на вътрешнокварталните пространства. Трябва да се осъществява контрол за спазване на нормативите за необходимия брой паркоместа при изграждане на нови обществени и жилищни сгради. Необходимо е изграждането на паркинги към зоните за отдих, спорт и атракции.

Железопътна мрежа

През територията на Общината преминават 2 ж.п. линии в посока София – Свиленград (I категория) и Русе – Подкова (IV категория). Общата дължина на мрежата е 38 км, а ширината е 430 мм. ЖП гара Хасково е открита през месец февруари 1928 г. Тя е последна гара по четвърта ж.п. линия Русе - Подкова, разположена е между гарите Хасково и Мост.

Надморската височина, на която се намира гарата е 190 метра. Железопътна гара Хасково има международни и междуградски връзки.

Гъстотата на ж.п. мрежата е 5.1 км/100 кв.км. Ж.п. не е електрифицирана и има свободен капацитет 52% от пропускателната ѝ способност. Средните скорости на движение са 60-70 км/ч, доста под европейските изисквания за международните железопътни линии със смесен трафик.

Гара Хасково е една от гарите с най - голям товарооборот. Наличният капацитет на железопътния граничен пункт се използва минимално.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Международното железопътно бюро – Хасково предлага своите услуги в три направления: за Истанбул, Турция; за Белград, Сърбия; за Букурещ, Румъния.

С развитието на урбанизационните процеси и разрастването на град Хасково, тупиковото окончателно на линията към южната граница се явява проблем за развитието на градската среда. То не дава възможност за ефективно използване на цялото железопътно направление, свързващо Дунавската водна магистрала и осъществяващо връзки на север с Русия, Украйна, Беларус, Балтийско море и главните паралелни европейски оси, обвързващи Западна и Централна Европа с Източна. Продължаването на тази железопътна ос и обвързването и с жп мрежата на Република Гърция ще обезпечи достъпа до беломорските пристанища - Александруполис, Солун, а в по-далечна перспектива и Кавала.

Един от най-важните проекти, които трябва да бъдат заложили в следващия програмен период на ЕС е пускането на железопътна линия от Хасково до Гърция. В момента няма пряка жп връзка от Хасково до Гърция, преминава се през Турция, докато строителството на подобно съоръжение ще подобри транспортните и търговските връзки между двете държави.¹³

От гледна точка на покритие с градски транспорт, Хасково има доста добре развита система, покриваща града. Въпреки това използваемостта на градския транспорт не е достатъчно висока в сравнение с използваемостта на леките автомобили. Вероятно голяма част от придвижванията се правят пеша. Основната причина е ниската скорост на масовия транспорт. Като допълнителни причини могат да се изтъкнат некомфортните стари возила, интервалите на следване, липсата на информация за движението и разписанието на маршрутите.

Тъй като при изработване на цялостна политика за приоритизиране на МОПТ, е необходимо да се обърне внимание и на някои други елементи от цялостната транспортна система на града като се подчертава ролята на паркирането.

Изводи:

- Изнасяне на транзитното автомобилно движение извън населените места по околновръстни пътища;
- Координирано изграждане по време и място на новите обекти на транспортната инфраструктура с оглед постигане на максимален териториален ефект и мултиплицирането му в икономическата и социална сфера;
- Повишаване на скоростта на МОПТ;
- Изграждане на система за информиране на пътниците за разписанията и движението на превозните средства в реално време по спирките и в превозните средства;
- Изграждане на система за управление на трафика и светофарите;
- Подобряване на инфраструктурата на МОПТ и автопарка.

¹³ Информация от РСО „Марица“

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

XI. Влияние върху градското развитие на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, предвидени за реализация на територията на общината

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

По информация на Дирекция „Европейски инфраструктурни проекти и благоустройствени дейности“ в Министерство на Регионалното Развитие и Благоустройството, не са планирани големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение на територията на Община Хасково за следващия програмен период.⁵⁵

През изминаващия програмен период чрез МРРБ бяха финансирани следните големи инфраструктурни проекти от регионално значение:

- Чрез МРРБ от Европейската Инвестиционна Банка (ЕИБ) бе финансиран договор за проектиране и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води в град Хасково – обща стойност 17 751 395,57 евро. Обхватът на строителните работи включва проектиране, изграждане, пускане в експлоатация на напълно функционираща пречиствателна станция за отпадъчни води и две годишен период за отстраняване на дефекти, производствени сгради, обслужващи сгради, открити площадки и съоръжения, вътрешни пътища, площадкови мрежи и трансформатори към нея, рехабилитация на Главен клон I и Главен клон II от канализацията на гр. Хасково, изместване на съществуващ водопровод. Пречиствателната станция за отпадъчни води е въведена в експлоатация с Решение за ползване № СТ-05-619 от 29.06.11 г.
- „Реконструкция и модернизация на водоснабдителната система „Ябълково“ за гр. Хасково“ – обща стойност 2 444 043,18 евро. Обектът беше завършен на 14.12.2011 г. Издаден е сертификат за приемане на обекта съгласно договорните условия на ФИДИК – червената книга, издание 1999 г.

⁵⁵ МРРБ, писмо с изх. №99-00-6-8232/03.10.12

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

XII. Инвентаризация на актуални проектни идеи, разработени или реализирани в последно време проекти

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

12.1. Проекти на Община Хасково

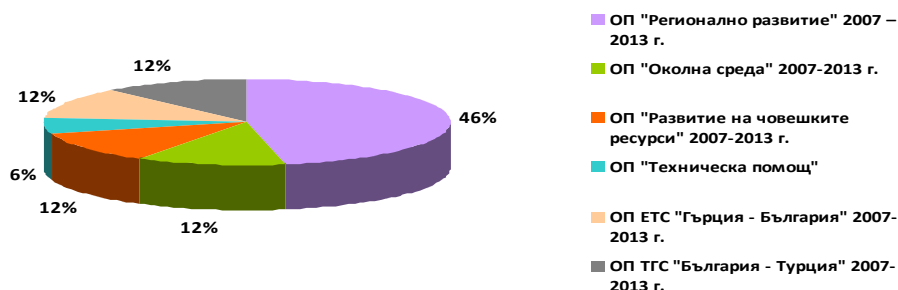
Община Хасково е една от активните общини в усвояване на средства от структурните фондове на ЕС и от други донорски програми. Проектите, с които се кандидатства за финансиране, са основно с публичен характер.

Средствата, договорени и усвоени от Общината по европейски и международни програми и проекти в периода 2008 - 2012 г. са в размер на 32 400 373,67 лв., разпределени по източници, както следва: 8 проекта, финансирани по ОП „Регионално развитие“ 2007 - 2013г.; 2 проекта, финансирани по ОП „Околна среда“ 2007 - 2013г.; 2 проекта, финансирани по ОП „Развитие на човешките ресурси“; 1 проект по - ОП „Техническа помощ“ 2007 - 2013г.; 2 проекта, финансирани по ОП ЕТС „Гърция – България“ 2007-2013 г.; 2 проекта, финансирани по ОП ТГС „България – Турция“ 2007-2013 г.¹

Таблица 31: Проекти, изпълнени в периода 2008 - 2012 година:

Програма	Брой проекти	Валута (лева)
ОП „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г.	8	24 690 719,04
ОП „Околна среда“ 2007-2013 г.	2	2 234 366,00
ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.	2	319 529,75 партньор
ОП „Техническа помощ“	1	399 965,07
ОП ЕТС „Гърция – България“ 2007-2013 г.	2	2 020 350,19
ОП ТГС „България – Турция“ 2007-2013 г.	2	2 735 443,62

Фигура 36: Процентно съотношение на финансирането на изпълнените проекти 2008-2012г.:

¹ Справка на Община Хасково

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Най-голям е делът на финансиране на изпълнените проекти с източник ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.

Таблица 32: Списък на проекти, в които Общината участва като бенефициент за периода 2008 - 2012 г.

Сектор	№ и дата на договора за БФП / на проектното предложение	Оперативна програма	Предмет/обхват на договора за БФП / на проектното предложение	Стойност в лева
Бизнес среда	Договор за БФП № В1.32.03/14.03.2011 г.	ОП ЕТС „Гърция – България“ 2007-2013 г.	„Българо-гръцко партньорство чрез подкрепа, услуги и решения за насърчаване на открит регионален екип“	959 182,06
Държавна администрация	Договор за БФП № ВG161PO002-3.3.02-0001-C0001/12.07.2011 г.	ОП „Техническа помощ“	„Изграждане и функциониране на областен информационен център в община Хасково“	399 965,07
Здравеопазване	Договор за БФП № ВG161PO001/1.1-11/2011/004/31.01.2012 г.	ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г.	„Изграждане на лъчетерапевтичен комплекс към Специализирана болница за активно лечение по онкология – Хасково“ ЕООД - гр. Хасково	6 439 345,76
Култура	Проект № ВG051PO001-5.2.03-0001-C0001/17.06.2009 г.	ОП ТГС „България – Турция“ 2007-2013 г.	Одрин и Хасково - културни центрове (Ремонт на сграда на ОП Младежки център - гр. Хасково)	1 314 237,62
Околна среда	Договор за БФП № 58231-C001/29.12.2008 г.	ОП „Околна среда“ 2007-2013 г.	„Интегрирано управление на отпадъците в регион Хасково“	1 253 040,00
	Договор за БФП № 58-131-C057/12.01.2009 г.	ОП „Околна среда“ 2007-2013 г.	„Разширение на селищна ВиК мрежа - гр. Хасково“	981 326,00
	Договор за БФП № В1.11.07/14.03.2011 г.	ОП ЕТС „Гърция – България“ 2007-2013 г.	„Управление на водите и защита от наводнения в с. Тракиец, Община Хасково“	1 061 168,13
Регионална политика	Договор за БФП № ВG1611PO001/1.1-09/2010/028/28.03.2012 г.	ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г.	„Прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура в община Хасково“	2 320 881,17
	Договор за БФП №	ОП	„Подобряване на паркова	9 722 649,30

Този документ е създаден в рамките на договор ВG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

	BG161PO001/1.4-02/2008/017/21.10.2009 г.	„Регионално развитие“ 2007-2013 г.	среда и пешеходни зони за достъпна архитектурна среда в град Хасково“	
	Договор за БФП № BG161PO001/1.4-07/2010/025/23.06.2011 г.	ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г.	„Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Хасково“	498 480,00
Социална политика и заетост	Договор за БФП № BG051PO001-5.2.04-0050-C0001/25.06.2009 г.	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.	„Социален асистент“	96 286,63
	Договор за БФП № BG051PO001-5.2.03-0001-C0001/17.06.2009 г.	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.	„Защитено жилище за младежи, напускащи специализираната институция ДДЛРГ „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Хасково“	260 591,11
	Договор за БФП № BG161PO001/1.1-12/2011/028	ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г.	„Център за настаняване от семеен тип в УПИ XV кв.63 и Център за настаняване от семеен тип в УПИ II, кв.798 по плана на гр.Хасково“	1 572 780,07
	Договор за БФП № BG051PO001-5.2.09-0001-C0001/03.11.2010 г.	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.	„Подкрепа за достоен живот“	319 529,75
	Договор за БФП № BG051PO001-5.2.11-0001-C0001/08.12.2011 г.	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.	„И аз имам семейство“ по схема „Приема ме“	партньори
	Проект № BG051PO001-5.2.03-0001-C0001/17.06.2009 г.	ОП ТГС „България – Турция“ 2007-2013 г.	„Съвместни трансгранични инициативи за подобряване и насърчаване на социалната кохезия между Българските и Турските общини), „Ремонт на Спортна зала „Спартак“ – гр. Хасково“	1 421 206,00
Транспорт	Проект № BG161PO001/2.1-02/2007	ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г.	„Рехабилитация на път „Кенана - Ханче Клокотница“ (северозападен обходен път) - Община Хасково“	3 779 705,00

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

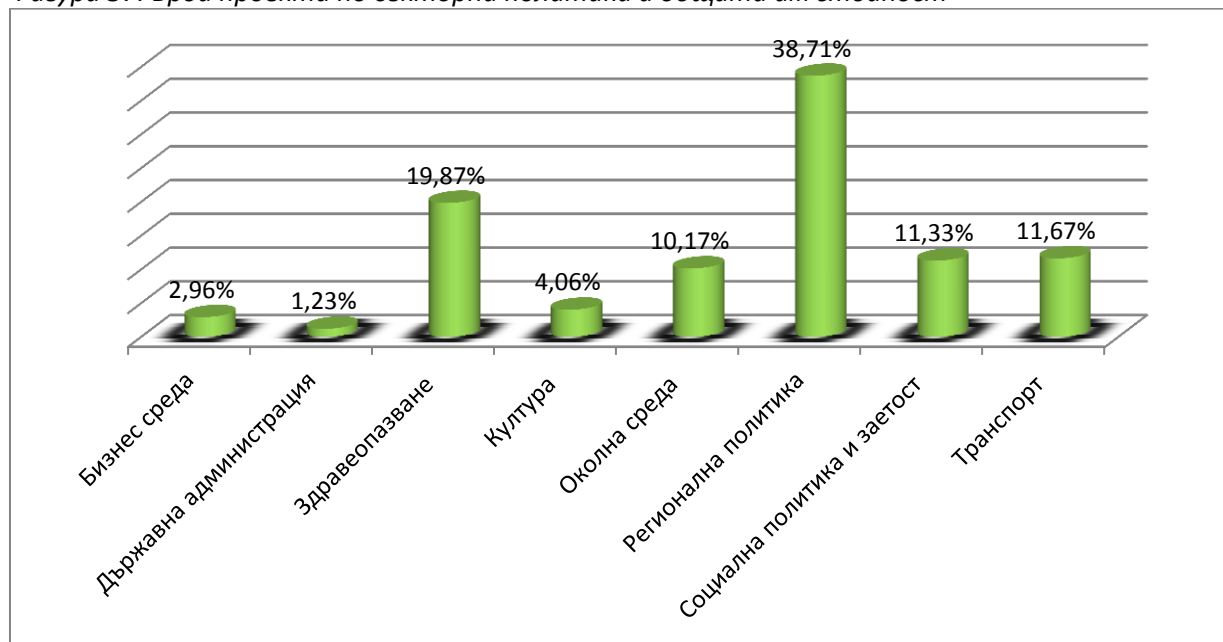
Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 33: Брой проекти по секторни политики и общата им стойност

Сектори	Брой проекти по сектори	Бюджет (лева)
Бизнес среда	1	959 182,06
Държавна администрация	1	399 965,07
Здравеопазване	1	6 439 345,76
Култура	1	1 314 237,62
Околна среда	3	3 295 534,13
Регионална политика	3	12 542 010,47
Социална политика и заетост	6	3 670 393,56
Транспорт	1	3 779 705,00
Общо:	17	32400373,67

Фигура 37: Брой проекти по секторни политики и общата им стойност

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

12.2. Други проекти

МРРБ.² „Проектиране и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води в град Хасково“ – обща стойност 17 751 395,57 евро. Обхватът на строителните работи включва проектиране, изграждане, пускане в експлоатация на напълно функционираща пречиствателна станция за отпадъчни води и две годишен период за отстраняване на дефекти, производствени сгради, обслужващи сгради, открити площадки и съоръжения, вътрешни пътища, площадкови мрежи и трансформатори към нея, рехабилитация на Главен клон I и Главен клон II от канализацията на гр. Хасково, изместване на съществуващ водопровод.

Пречиствателната станция за отпадъчни води е оразмерена за следните параметри:

- Население (към 2020 г.) – 98 667 еквивалент жители
- Средно денонощно водно количество – Q ср. дн. = 25 740 м³/ден
- Максимално часово водно количество - Q max. час. = 1 648 м³/час
- БПК₅=230 мг/л
- ХПК = 460 мг/л
- Общо СВ = 265 мг/л
- Полезен обем на задържателния резервоар – V = 7 434 м³.
- Останалите елементи на Проекта са както следва:
- Довеждащ колектор
- Оборудване за третиране на отпадъчните води
- Оборудване за третиране на утайката
- Сгради и др.

Пречиствателната станция за отпадъчни води е въведена в експлоатация с Решение за ползване № СТ-05-619 от 29.06.11 г.

МРРБ.³ „Реконструкция и модернизация на водоснабдителната система „Ябълково“ за гр. Хасково“ – обща стойност 2 444 043,18 евро. Обектът беше завършен на 14.12.2011 г. Издаден е сертификат за приемане на обекта съгласно договорните условия на ФИДИК – червената книга, издание 1999 г. Основните видове работи, изпълнени на обекта са:

Подобект I: Модернизация и реконструкция на три броя тръбни кладенци във водоземен участък „Ханче Клокотница“, включващ рехабилитация на 2 бр. тръбни кладенци и изграждане на 1 бр. нов тръбен кладенец, доставка и монтаж на стоманени тръби, електрооборудване на кладенците, направа на ограда и санаторно – охранителна зона на кладенците.

Подобект II: Модернизация и реконструкция на ПС III-ти подем включващ:

Строителни, монтажни, архитектурни работи и електрооборудване на машинна зала на помпена станция, както и доставка и монтаж на водопроводи DN600 ПЕ с дължина 34 м; DN450 ПЕ с дължина 22,00 м; DN315 ПЕ с дължина 42,00 м; DN90 ПЕ с дължина 31,00 м. Доставка и монтаж на 2 бр. помпени агрегати.

² МРРБ, писмо с изх.№99-00-6-8232/03.10.12

³ МРРБ, писмо с изх.№99-00-6-8232/03.10.12

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Строителни и монтажни работи за изграждане на 4 бр. шахти извън ПС (шахта с изпускател, шахта с разходомер, шахта с удароубивател и ударогасител, шахта за аварийна връзка със съществуващ водопровод).

Подобект III: Изграждане на тласкателен водопровод от ПС III – ти подем до НВ 30 000 куб. м, включващ:

Направа на водопровод от стъклопластови тръби SN=10 000N/m², Dn=700 mm, Pn=10 atm с обща дължина 2 388,00 м. и тръбопроводи от ПЕВП тръби Ф 500/10 АТМ – 30 м и ПЕВП тръби Ф 225/10 АТМ – 72 м., РШ по трасето на водопровода – 12,00 бр. и опорни блокове. Направа на временен път.

Направа на отводнителни съоръжения към тръбопровода с дължина 571,00 м.

Подобект IV: модернизация и реконструкция на суха камера на напорен водоем 30 000 куб.м. включващ:

Строителни и монтажни работи по трасето преди суха камера, в т.ч. монтаж на тръбопроводи ПЕ 100 DN 630 и DN 400 – 66.00 м.

Строителни и монтажни работи в суха камера, в т.ч. монтаж на тръбопроводи ПЕ DN 315 и ПЕ DN 400 – 110,40 м.

МТСП. Община Хасково е бенефициент по Проекта за социално включване (ПСВ). ПСВ се финансира със заемни средства от Международната банка за възстановяване и развитие.⁴ Целта на проекта е превенция на социалното изключване, намаляване бедността сред децата и разширяване обхвата на услугите, свързани с грижа за деца на възраст до 7 години, с цел подобряване училищната готовност на децата от семейства с ниски доходи и други уязвими групи деца (включително деца с увреждания и с други специални нужди). Чрез изпълнението на проекта ще бъдат предоставени интегрирани услуги – както по отношение на съвместната работа на различни специалисти с целевите групи, така и по отношение на самият характер на услугите – социални, здравни, услуги за предучилищна подготовка и т.н. Реализираните чрез проекта услуги са ориентирани към създаване на по-добра среда за отглеждане на децата и към подкрепа на семействата им. Проектът ще насърчи социалното включване чрез предоставяне на по-ефективни услуги и развитие на иновативни практики за ранно детско развитие.

МТСП.⁵ Община Хасково реализира проект „Достъпен свят за нашите деца“ като продължителността на изпълнението му е 24 месеца. Споразумението за финансиране между МТСП и Община Хасково е подписано на 18.05.2012 г. Проектът предвижда изграждане на Общностен център за преодоляване на интегрирани социални услуги за деца от 0 до 7 години и техните родители. Към момента Общината провежда тръжна процедура за избор на изпълнител на строителните дейности по проекта, включващи изграждането на нова едноетажна сграда, в която ще се помещава Общностният център. Предоставянето на услугите в центъра се планира да стартира през 2013 г.

⁴ МТСП, писмо с изх.№26-662/15.10.12

⁵ МТСП, писмо с изх.№26-662/15.10.12

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

По отношение на конкретните мерки, които ще се реализират през новия програмен период 2014 – 2020 г., искам да Ви информирам, че новата оперативна програма за развитие на човешките ресурси 2014 – 2020 г. е в процес на разработване, като мерките по нея ще се изпълняват на национално ниво. Предвижда се общините да бъдат допустим бенефициент по следващите оси на програмата:

- Приоритетна ос №1 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“;
- Приоритетна ос №2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“;
- Приоритетна ос №4 „Транснационално сътрудничество“.

Министерство на културата⁶

На 27.07.2012 по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/5-01/2008 Техническа помощ за подготовка, управление, наблюдение, оценка, информация, контрол и укрепване на административния капацитет за изпълнение на ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г. се подписа договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проект на Министерство на културата „Укрепване капацитета на Министерство на културата – конкретен бенефициент по ОПРР“, Министерство на културата ще използва предоставената техническа помощ за генериране и подготовка на готови технически проекти за следващия програмен период, с които да кандидатства за финансиране. В списъка с предвидени проекти е „Проучване, консервация и реставрация, експониране и опазване на гробница край с. Александрово“.

12.3. Списък на обекти, които се нуждаят от финансиране

Таблица 34: Списък обекти

№	Обект	Стойност на СМР (лв.)
1	Разширяване и модернизация на тролейбусен транспорт в Хасково	16 000 000
2	Северозападен обходен път, Хасково, път НКV „Хасково – Ханче „Клокотница“ – „Асенова крепост“ от км 0+000 до км 6+095	3 884 000
3	Югозападен обходен път на град Хасково (връзка между III – 806 и I – 5)	15 000 000
4	Разширение на В и К мрежи на град Хасково	85 384 100
5	Доизграждане на канализационна мрежа на кв. „Болярово“, град Хасково	17 765 900
6	Реконструкция на водопровод по ул. „Св. Св. Кирил и Методии“ в участъка от ул. „Стара планина“ до ул. „Дунав“, Хасково	500 000
7	Рехабилитация на общински път НКV1240/ I - 5, Хасково-Конуш/- Войводово-Орлово-Мандра/ НКV1241 ОТ КМ 0+000 ДО КМ 8+200	5 000 000
8	Реконструкция на В и К мрежи на части от кв. „Тракийски“ и „Македонски“, гр. Хасково	4 575 300
9	Доизграждане на ПСПВ за водоснабдяване на гр. Хасково от яз. „Тракиец“	26 950 700
10	Изграждане и рехабилитация на канализационна мрежа на гр. Хасково с цел събиране и отвеждане на отпадъчни води до ПСОВ	2 986 600

⁶ МК, писмо с изх. №26-00-999/09.10.12

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

11	Рехабилитация (реконструкция на водопроводна мрежа и ремонт на улична настилка) на ул. „Липа“, Хасково	410 000
12	Вътрешна водопроводна мрежа на с. „Маслиново“	687 000
13	Реконструкция на В и К и пътна инфраструктура по ул. „Акация“, Хасково	1 200 000
14	Рехабилитация на общински път НКВ 1241/ I-5, Конуш, Козлец /-Мандра-Големанци от км 0 + 000 до км +100	6 000 000
15	Път IV 80072 Стойково – Любеново, мост и варианта 0 - 000+581,36 /мост на р. „Харманлийска“/	598 250
16	Аварийно възстановяване на общински път НКВ 2252/ I - 8, Хасково-Харманли/-Стойково-Любеново	181 755
17	Аварийно възстановяване на общински път НКВ 2254/ I – 8, Хасково – Харманли/-Брягово	66 345
18	Аварийно възстановяване на общински път НКВ 2253 –I- 8, Хасково – Харманли/ - Родопи	204 206
19	Жилищни сгради за жители, принадлежащи към уязвими етнически малцинства – 4 бр., УПИ V, кв. 645, Хасково	2 100 000
20	Пристройка и реконструкция на спортна зала „Атанас Комшев“, град Хасково	895 000
21	Стадион Хасково	2 100 000

Изводи:

- **Извършеният анализ ни показва, че се формира тенденция на нарастване броя на проектите, съфинансирани със средства по ОП на ЕС.** Общинската администрация успешно се е възползвала от възможностите за финансиране на общински проекти от алтернативни финансови източници.
  - Изграден е добър административен капацитет за проектиране и изпълнение на проекти, финансирани от ЕС и други международни донорски програми.
  - Независимо от добрия капацитет в управлението на проекти, все още не е изградена система за текуща информация за изпълнението на проекти.
  - Може да се отчете като пропуск и отсъствието на стратегическа визия за развитието на административния капацитет за управление на проекти, финансирани от различни източници с оглед нарастване обема на финансирането и възможностите до 2020г.
  - Разработените механизми на публично-частното партньорство не се използват.

На основата на тези констатации могат да се очертаят някои препоръки, по-конкретно:

- да бъде подобрена информационната отчетност за статуса на изпълнението на проектите, финансирани от различни източници.
- да се създаде стратегия за развитие на човешките ресурси в общината за изграждане и развитие на устойчив административен капацитет за работа по проекти, финансирани от различни източници.
- да се изгради информационна среда за подобряване на координацията между общинската администрация и децентрализираните структури на централната администрация, с оглед обмен на данни и информация по състоянието и тенденциите в развитието на секторните политики на територията на Общината.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

XIII. Осигуреност на територията с действащи устройствени планове/схеми

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

За град Хасково има изготвен Общ Устройствен План през 1981 г. Към момента няма актуален Общ устройствен план. Град Хасково (компактен град) има общо 24 структурни единици, съгласно действащите подробни устройствени планове - като това са 19 бр. жилищни структури, център и 3 промишлени зони.

Общинската администрация на гр. Хасково разчита единствено и само на изготвените подробни устройствени планове за повечето квартали на града. Квартал без цялостен ПУП е кв. „Куба”. През годините са правени много изменения и частични градоустройствени разработки, свързани с промяна предназначението на терени с оглед конкретни инвестиционни намерения. Необходимо е да се направи актуализация на повечето от действащите подробни устройствени планове в синхрон с политиката за устойчиво устройствено планиране. Правилният избор на зони за изготвяне на ПУП е условие за бърза реализация на инвестиционни намерения и публично частни партньорства.

За целия град има и влязла в сила цифрова кадастрална карта.

Карта 10: Общ градоустройствен план на Хасково, изготвен 1979 год., приет 1981 год.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 35: Действащи устройствени планове

№	Район	Кадастрален	Регулационен	Застроителен	Забележка
1	„Бадема“	1340/1988 г.	1340/1988 г.	1340/1988 г.	
2	„Ручока“	1366/1988 г.	1366/1988 г., 66/1991 г.	1366/1988 г., 66/1991 г.	
3	„Остров Куба“	2/1977 г.	2/1977 г.	2/1977 г.	
4	„Раковски“	РД-14-03-172/1984 г.	РД-14-03-172/1984 г.	РД-14-03- 172/1984 г.	
5	„Орфей“	10192/1970 г.	10192/1970 г.	10192/1970 г.	
6	„Република“	РД-02-14-369/1987 г.	РД-02-14-369/1987 г.	РД-02-14- 369/1987 г.	
7	„Възраждане“	73/1988 г.	73/1988 г.	73/1988 г.	
8	„Изгрев“	РД-02-14-369/1987 г.	РД-02-14-369/1987 г.	РД-02-14- 369/1987 г.	
9	„Овчарски“	90/1971 г.	90/1971 г.	90/1971 г.	
10	„Тракийски“	3/1977 г.	3/1977 г.	3/1977 г.	
11	„Македонски“	3/1977 г.	3/1977 г.	3/1977 г.	
12	„Хисаря“	1401/1995 г., 952/2000 г.	1401/1995 г., 952/2000 г.	1401/1995 г., 952/2000 г.	
13	„Център“	205/1981 г.	205/1981 г.	205/1981 г.	
14	„Каменни“	377/1986 г., 1070/1993 г.	377/1986 г., 1070/1993 г.	377/1986 г., 1070/1993 г.	
15	СИЗ	989/1988 г.	989/1988 г.	989/1988 г.	
16	ИИЗ	988/1988 г.	988/1988 г.	988/1988 г.	
17	ЮИЗ	РД-02-14-2008/ 2000 г.	1353/2001 г.	-	
18	„Кенана“	969/1988 г.	Реш. № 275/2009 г.	-	ПУР по чл.16 от ЗУТ
19	„Куба – местност“	969/1988 г.	-	-	
20	„Орфей 3“	969/1988 г.	Реш. № 382/2009 г.	-	ПУР по чл.16 от ЗУТ
21	„Изгрев – местност“	969/1988 г.	Реш. № 703/2011 г.	-	ПУР по чл.16 от ЗУТ
22	„Каменец“	969/1988 г.	Реш. № 383/2009 г.	-	ПУР по чл.16 от ЗУТ
23	„Болярово“	387/1989 г.	387/1989 г.	387/1989 г.	
24	„Кекличево стопанство“ 1	РД-11-291/2004 г.	-	-	План на новообразуваните имоти

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

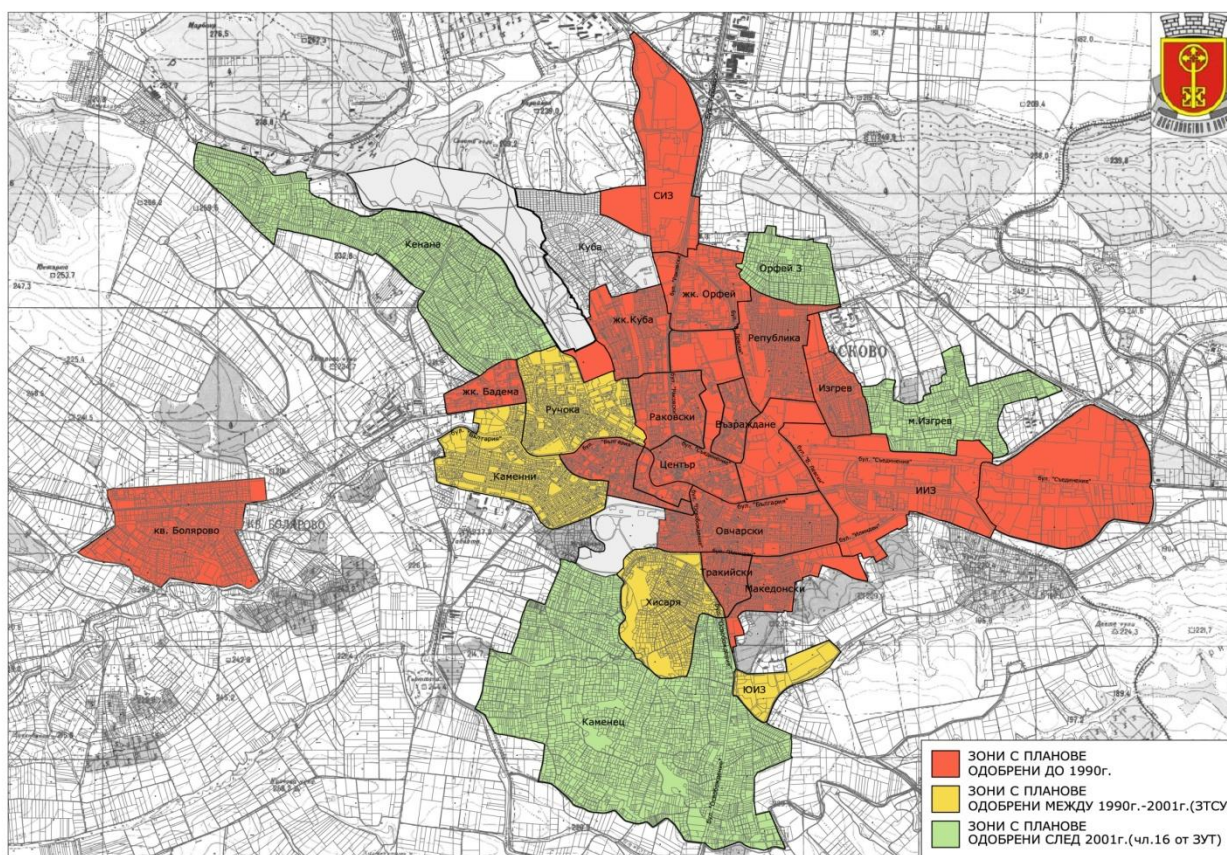
Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

25	„Кекличево стопанство“ 2	РД-11-291/2004 г.	-	-	План на новообразуваните имоти
----	--------------------------	-------------------	---	---	--------------------------------

(Източник: Община Хасково)

Карта 11: Планова обезпеченост на територията на гр. Хасково

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

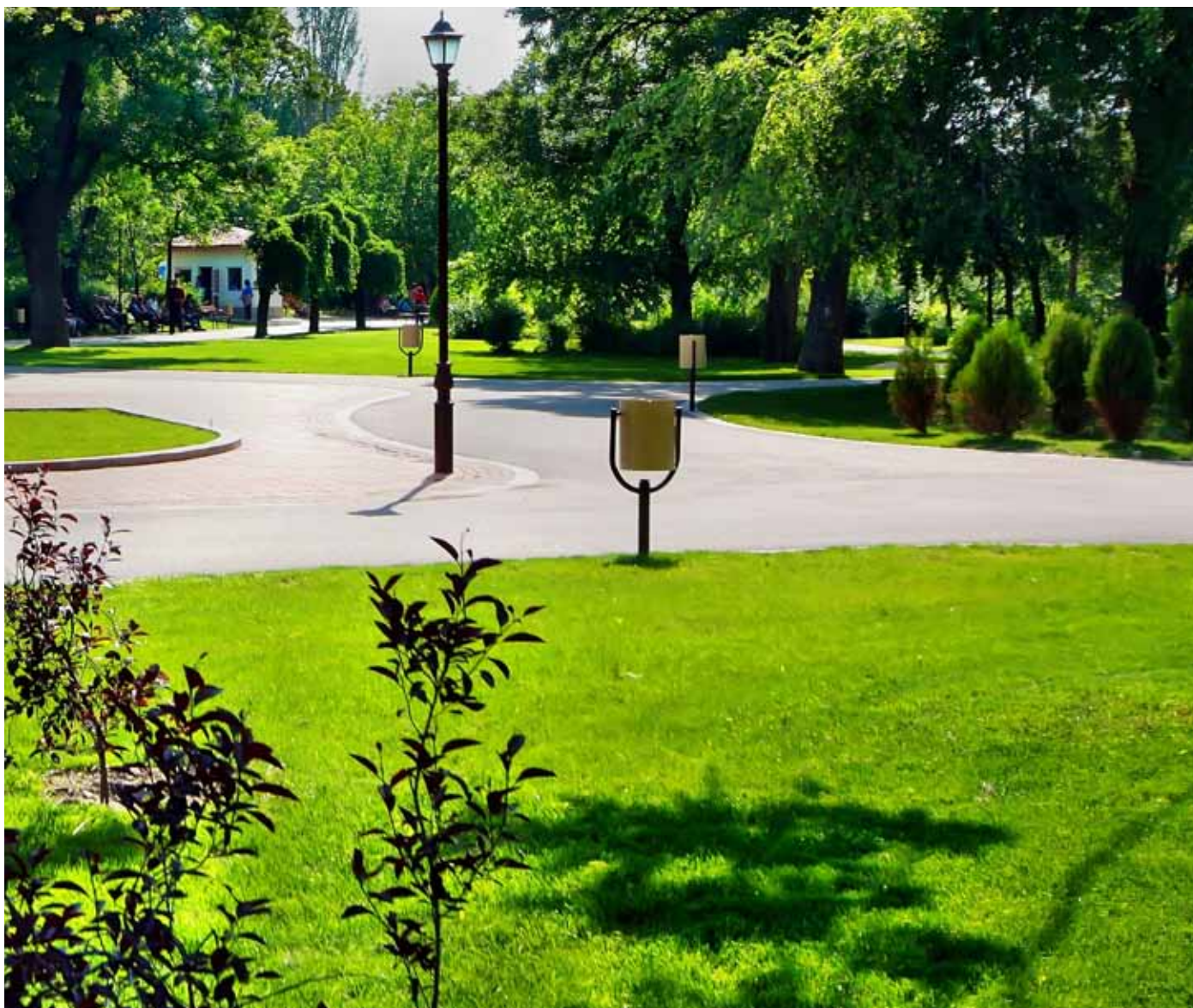
Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

XIV. Роля и въздействие на развитието на града в рамките на общината, както и в контекста на съответния район от ниво 2 като цяло

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

14.1. Роля и въздействие на развитието на град Хасково

Специфичните насоки за разработване на регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 са свързани с новите тематични цели, разработени в стратегия „Европа 2020“. Ще бъде необходимо да се подобри координацията за по-ефективно използване на европейските фондове и увеличаване на добавената стойност.⁶²

Промените в политиката за градско развитие дава възможност за проекти в областта на устойчивото градско развитие, базирани на иновативни идеи в градските пространства.

Регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 ще имат много по-важна и отговорна задача, да подадат нужната информация за този документ, превеждайки приоритетите на Стратегия „Европа 2020“, през Националната програма „България 2020“ и Националната стратегия за регионално развитие до договора с ЕС.

Град Хасково следва да акцентира върху заложените приоритети в изброените по-долу документи, които ще окажат съществено значение както върху развитието на района, така и в национален контекст.

Национална жилищна стратегия на Република България. В документа много ясно е посочена ролята на общините: Разработване на общинска жилищна стратегия и програма, след проучване и прогнозиране на жилищните нужди; Изграждане на общински наемни жилища за домакинствата с доказани жилищни нужди и ниски доходи; Управление и поддържане на общинския жилищен фонд; Защита на собствениците, наемателите и бездомните; Изграждане на основните елементи на социалната и инженерната инфраструктура; Осигуряване на терени и устройствени планове.

Основна цел на местната жилищна политика трябва да бъде изграждането на такава жилищна система, която създава достъп и възможност за адекватно жилище на всички хора, живеещи и работещи в даденото населено място. Това означава да се анализират проблемите на целия жилищен фонд, на развитието на цялата Община.

Административният подход към тези проблеми е недостатъчен и неефективен. Общината няма нито прякото задължение, нито ресурсите, за да ги реши. В тях са отразени интересите на всички – граждани, строителни фирми, банки, местен бизнес, местна власт. В тази връзка е целесъобразно създаването на общинско жилищно сдружение, като инициативата за създаването му може да бъде на Общината.

Националната стратегия за развитие на инфраструктурата на Република България и план за действие за периода 2006 – 2015 г. Град Хасково е включен с изграждането на инфраструктура, свързана с опазването на околна среда, като проектите, свързани с изграждането на ПСОВ вероятно ще бъдат финансирани през следващия програмен период. Предвидено е изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Хасково. Предвидено е по проекта да се изгради и оборудва първата клетка от депото за неопасни отпадъци, инсталация за сепариране на отпадъци, инсталация за компостиране на „зелени“ отпадъци и ще се построи необходимата довеждаща инфраструктура. Наред с тези съоръжения ще бъде изградено и пречиствателно съоръжение за инфилтратата, генериран от дейността на

⁶² Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България за периода 2012 – 2022 г.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

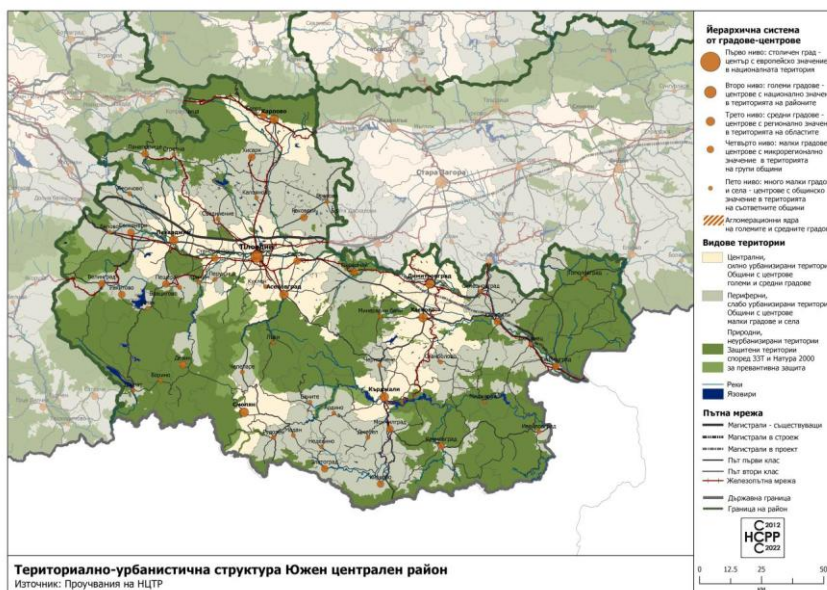
депото. Целта е да се подпомогне регион Хасково, включващ общините Хасково, Димитровград и Минерални бани, в изграждането на необходимата инфраструктура за екологосъобразно обезвреждане на цялото количество битови отпадъци, генерирани на територията на региона, която да съответства на изискванията на европейското и национално законодателство. Крайният срок за приключване на дейностите по проекта е 31.12.2014 г.

Ролята на град Хасково, в регионален контекст, е пряко свързана с изпълнение на систематизирани специфични насоки за развитие на Южен централен район.

Южният централен район е уникален по своето разположение с пресичането на важни транспортни коридори, осъществяващи връзката между Европа и Азия. Районът се характеризира с балансираното разпределение на ресурсите – плодородни земеделски земи, териториални ареали, богати на недвижими културни ценности, важни биокоридори, осъществяващи връзките между защитените зони от НЕМ Натура 2000, значителен горски фонд и планински участъци с потенциал за развитие на зимни спортове и отдих, предпланински зони с традиционно земеползване – овощни насаждения и лозови масиви, разнообразие от населени места по отношение на големина, характер, производствен профил, културни традиции и ценности, включително и такива със световно значение.

Този потенциал се потвърждава с прогнозните разчети за 2020 г. За инвестиции в научно-изследователската и развойна дейност за района се предвиждат 1.8% от БВП при среден за страната 1.5%. Районът ще има съществен принос и по отношение на използването на ВЕИ и повишаване на енергийната ефективност. А стойността на заетото население на възраст 20 - 64 г. ще бъде 77%, което ще е над средното за страната.

Карта 12: Териториално-урбанистична структура на Южен централен район

За да се постигнат тези резултати, при отчитане на потенциала за развитие и за намаляване на негативните процеси се предвиждат приоритетни публични намеси в следните сфери:

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Икономика. Град Хасково е сред големите промишлени центрове в района. Приоритетно е създаването на клъстери, развитието и внедряването на иновациите и технологично обновление на средствата за производство. Създаване и усвояване на иновации и широко въвеждане на информационните и комуникационните технологии, както в производствения, така и в публичния сектор. Повишаване на достъпа и изграждане на регионална и местна бизнес инфраструктура – създаване на нови или развитие на съществуващи бизнес, индустриални и технологични паркове.

Природно и културно наследство, туризъм – Изключителното богатство и разнообразие на природните и културно-исторически забележителности определят богатото съдържание на туристическия продукт на района. Развитието на туристически дестинации дава възможност за диверсифициране на икономиката, за намаляване на риска от външни негативни влияния, за стимулиране на местното предприемачество и овладяване на процесите на обезлюдяване на планинските райони.

Транспортна инфраструктура – Развитие на европейските транспортни коридори № 4, № 8 и № 9 като част от европейската транспортна мрежа. Доизграждане на АМ „Марица“ и АМ „Тракия“. Изграждането на т.н. „Южна хоризонтала“, по направлението Петрич – Бургас през територията на Родопите. Развитие на железопътната инфраструктура и използване на международно летище Пловдив. Тези мерки ще направят района достъпен и привлекателен за разполагане на бизнес, за нарастване на чуждестранните инвестиции и за развитието на туризма.

Териториално развитие и сближаване – Разширяване на трансграничното сътрудничество с Гърция и Турция, както и транснационалното сътрудничество чрез създаване на по-добри условия за комуникация със страните от Централна и Западна Европа и Азия. Районът има потенциал да се развива като портал към Южните Балкани и Азия. Изграждане на индустриални и бизнес зони.

Социална инфраструктура – Развитие на базата на висше образование и НИРД, програмите за устройване на млади квалифицирани кадри. Обвързване на науката и висшето образование с бизнеса. Пълноценно използване на системи за професионално обучение и квалификация. Прилагане на мерки, свързани с въздействие върху културната инфраструктура – обновяване на сградния фонд и подобряване на енергийната ефективност на театри, кина, опери, музеи, галерии, концертни зали, библиотеки, читалища, развитие на читалищата като средища за инициране на местен бизнес и иновационни практики. Развитие на информационно-комуникационните технологии – въвеждане на широколентов достъп до интернет в публичните институции, предприятията и домакинствата.

Опазване на околната среда – Подобряване на екологичната инфраструктура – ниската степен на пречистване на водите (отпадни и питейни), амортизираната водопроводна система и проблемите с водоснабдяването и преработването на отпадъците са характерни черти, които се явяват пречка за осигуряване на качествена жизнена среда и водят до намаляване на инвестиционната атрактивност на района. Предпазване от природни рискове – наводнения, свлачищни процеси, горски пожари в т.ч. с трансграничен характер. Рационално използване на потенциала на района по отношение на възобновяемите източници на енергия.

14.2. Предварителен анализ на възможните финансови източници

Национално финансиране

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Съгласно Националната програма за развитие: България 2020 е дефинирана национална визия за икономическо развитие към 2020 г. България да бъде държава с конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна социална, творческа и професионална реализация на личността чрез интелигентен, устойчив, приобщаващ и териториално балансиран икономически растеж.

С нея са определени и три основни цели за развитие:

1. Повишаване жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.
2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.
3. Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

В Програмата са идентифицирани осем приоритетни направления, които се отнасят както до прилагането на общоевропейските политики, така и до формулирането и изпълнението на самостоятелни национални политики, с което се обхваща пълният комплекс от действия на държавата в областта на социално-икономическото развитие. Изпълнението на всеки приоритет включва реализацията на набор от многосекторни политики, които са фокусирани върху повишаване количеството и качеството на факторите на икономически растеж в България. В своята същност тези многосекторни политики са икономически политики, насочени към генериране на балансиран икономически растеж, постигане на висока и качествена заетост, оптимално използване на ресурсите и ефективна грижа за околната среда.

Приоритетните направления са:

1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила;
2. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване;
3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал. Приоритетът е насочен към развитие на потенциала на българските райони и превръщането им в привлекателно място за живеене и бизнес със съхранена природа и уникални културни паметници и традиции. Мерките, реализирани по този приоритет ще допринасят за намаляване на икономическите и социални неравенства, за интегрирано развитие на градовете, за подобряване на техническата инфраструктура и за засилване на икономическото, социално и териториално сближаване. Специален фокус на приоритета е развитието на селските и изоставачите в развитието си райони, както и усъвършенстването на националната система за планиране.
4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси. Приоритетът е насочен към подобряване на ефективността и повишаване на конкурентоспособността на българското селско стопанство. Успешната реализация на мерките ще допринесе за постигането на Цел 3 на НПР Б2020 „Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда,

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

5. Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката. Приоритетът е насочен към подобряване на конкурентоспособността на българската икономика. Като водещи фактори за конкурентоспособност, върху които са фокусирани политиките, са изведени иновационната и инвестиционната активност. Успешната реализация на мерките ще допринесе за постигането на Цел 3.
6. Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса. Приоритетът е насочен към осигуряване на оптимална институционална среда и предоставяне на ефективни публични услуги, като необходими условия за благоприятна бизнес-среда и икономически растеж. Като водещи фактори за конкурентоспособност и растеж, върху които са фокусирани политиките, са изведени електронното правителство, откритото управление и оптимизираната и добре подготвена администрация. Успешната реализация на мерките ще допринесе за постигането на Цел 1, Цел 2 и Цел 3.
7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност. Приоритетът е насочен към изграждане на енергийни инфраструктурни мрежи и подобряване на конкурентоспособността на българската икономика. Като водещи фактори за конкурентоспособност, върху които са фокусирани политиките, са изведени енергийната обезпеченост, независимост и ефективност. Успешната реализация на мерките ще допринесе както за постигането на Цел 2 и за осъществяването на Цел 3.
8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари. Приоритетът е свързан с изграждането и реконструкцията на транспортната инфраструктура и създаването на оптимални условия за развитие на икономиката, за подобряване достъпа до пазари, за ограничаване замърсяването на околната среда. Стратегическите инвестиции в сектора на транспорта ще допринесат за неговото реструктуриране, за въвеждане на принципите на доброто управление, за ресурсната ефективност и за повишаване на конкурентоспособността на икономиката. Бързото развитие на транспортната инфраструктура е основно условие за генериране и поддържане на висок икономически растеж, за балансирано развитие и предпоставка за привличане и оползотворяване на местните, националните и чуждестранните частни инвестиции.

Структурни фондове на ЕС

Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал. Развитието на специфична (градска) територия или на различни дейности, които допринасят за развитието на тази територия е свързано с действия за подобряване на различния икономически, социален, екологичен и културен потенциал на градовете и градските територии. Това предполага и по-широк кръг от обществени политики, основани на мултидисциплинарни знания. През последните години, в градските стратегии за развитие, добиват актуалност принципите на устойчивото развитие, чрез насърчаване и включване на социалната кохезия.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Нови моменти в планирането на следващия програмен период

През следващия програмен период се предвижда промяна на подхода в стратегическото програмиране, предвид постигане целите на Стратегия „Европа 2020“. Това, което се предвижда е основно финансиране в градовете чрез координирани действия и при отчитане специфичните териториални характеристики и местния потенциал на регионите. За целта се планира да се изгради предварителна система на селекция на приоритетни проекти, така че да се постигне по-голям ефект, завършеност и - най-вече, интегриран подход в инвестициите, с цел развитие на потенциала на всеки един от регионите.

Бъдещата оперативна програма „Регионално развитие“ ще бъде с основна насоченост:

- развитие на полицентричната мрежа от градове и подпомагането на балансираното териториално развитие;
- прилагане на интегриран подход в обновяването и развитието на градовете.

В допълнение, секторните политики също ще бъдат обект и фокус на внимание на инвестиционните намерения на ОПРР. Предвидените мерки в областта на деинституционализацията в социалните институции, за интервенции по отношение на висшите учебни заведения, в държавната здравна, социална и образователна инфраструктура, могат да се финансират както като секторни политики, така и като част от интегриран подход.

В подкрепа на работата по програмиране до 2020 г.:

- се подготвят интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) на 36-те големи града, в които е концентрирано над 70 % от населението, с подкрепата на ОПРР, като за следващия програмен период градовете са предефинирани като бенефициенти;
- съществува възможност за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по отношение подготовката на технически и инвестиционни проекти за следващия програмен период, които са включени като проекти в ИПГВР. Интегрираните планове и подготовката на списъка с предефинирани проекти ще бъде в основния фокус на разработването на следващата оперативна програма.

В рамките на изготвянето на плановете, след определяне на зоните, следва изготвянето на проектите. За всяка от зоните се съставя списък от проекти със съответните индикативни бюджети, които ще дадат общия фокус и бюджет, който би следвало да бъде фокусиран от страна на оперативните програми за следващия програмен период. Те са генерирани от местните власти след публични обсъждания със заинтересованите страни на местно ниво. Тези проектни идеи ще бъдат приоритизирани при изграждане на интегрирания план и от гледна точка на изпълнение и постигане на интегриран подход и синергичен ефект.

В рамките на изработването на ИПГВР – трябва да се включат мерки от всички оперативни програми, инструменти за финансиране, с цел постигане на интегриран подход. Всички секторни министерства, които имат участие от гледна точка на финансиране на бъдещите интегрирани планове, ще бъдат включени в оценителните комисии за одобряване на всеки етап на ИПГВР.

ИПГВР на ниво град са необходими и във връзка със защитата на интегрираните териториални инвестиции пред Европейската комисия. Възможността за разширяване на обхвата се доказва

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

и от междинните резултати от разработването на Националната концепция за пространствено развитие на РБ до 2025 г.

С цел постигане на балансирано развитие на всеки един от регионите, общата европейска политика е насочена към развитие на градовете и центровете на растеж. На това основание следващата ОПРР следва да бъде насочена към развитието на полицентрична мрежа градове, а не за общини и агломерационни ареали, така че от гледна точка на инвестиционния процес да се избегне административното делене на страната. През следващия програмен период ОПРР ще е насочена към градовете и целта е демаркацията да се очертае, така че градовете да са бенефициенти.

Индикативни приоритети и инвестиционни намерения на бъдещата програма за регионално развитие. Индикативните приоритети и инвестиционни намерения на бъдещата програма и тяхното позициониране спрямо тематичните цели, а оттам и всеки тип инвестиция са обвързани със съответната тематична цел, определена спрямо Регламентите.

Предварителни приоритети

Приоритетна ос 1. "Градско развитие"

- 1.1 Енергийна ефективност в обществени и жилищни сгради
- 1.2 Градска среда и превенция на риска
- 1.3 Зони с потенциал за икономическо развитие
- 1.4 Спортна инфраструктура
- 1.5 Културна инфраструктура
- 1.6 Интегриран градски транспорт
- 1.7 Образователна инфраструктура
- 1.8 Здравна и социална инфраструктура

Приоритетна ос 2 „Държавна образователна инфраструктура“

- 2.1 Държавна образователна инфраструктура

Приоритетна ос 3 „Държавна здравна и социална инфраструктура“

- 3.1 Държавна здравна инфраструктура
- 3.2 Държавна социална инфраструктура

Приоритетна ос 4 „Опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство“

Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“

Приоритетна ос 1 „Градско развитие“ трябва да предоставя подкрепа на базата на ИПГВР. В рамките на тази приоритетна ос се съсредоточават инвестициите и от гледна точка на видовете инфраструктура – социална, здравна, образователна, културна и спортна, както и енергийна ефективност в публични и жилищни сгради и интегриран градски транспорт. Всичко това ще бъде комплекс от мерки за целенасочено финансиране в зоните за въздействие в ИПГВР (зона с жилищни функции, зона с публични функции - централни части, концентрация на публични институции и администрации, зона за икономически растеж).

Този приоритет се планира да бъде с най - големия финансов ресурс, тъй като дава възможност за фокусирано инвестиране в градовете. При липса на нужния финансов ресурс приоритизацията на проектите дава възможност да се инвестира в най-важните проекти до изчерпването му. Тези интегрирани планове и проектите в тях могат да се финансират и от

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

други финансови средства – заеми, привлечен капитал, само частни инвестиции, публично – частни партньорства по инициатива JESSICA или чрез други финансови инструменти. С тези планове се цели едно балансирано и интегрирано развитие на градовете. Все още не може да се коментират индикативните средства от гледна точка демаркацията и обхвата, както и предвид продължаващите дискусии относно финансовия ресурс.

Приоритетна ос 4 е свързана изцяло с опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство. Този приоритет ще бъде хоризонтален и ще обхваща територията на цялата страна и няма да бъде обвързан с ИПГВР, както и с демаркацията, която се обсъжда за Приоритетна ос 1. За този приоритет се предвижда създаването на методология, която да дава списък от туристическите обекти, културни и природни атракции, които съответно да са приоритизирани и по този начин да бъдат финансирани по линия на ОПРР.

Предварителен разчет за средствата по регионално развитие. Индикативният ресурс, разчетен за следващата оперативна програма е около 4,5 млрд. лв. Този бюджет е индикативен и зависи от възможностите на национално ниво за финансиране на кохезионната политика.

Големите инвестиционни проекти задължително ще бъдат финансирани и с частно участие, което предполага по-сериозна работа с потенциални партньори на местно ниво, както на етап планиране, така и на етапите изпълнение и отчитане.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

XV. SWOT анализ

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Град с хилядолетна история и богато културно наследство, с археологически паметници от различни епохи, култури и религии. • Стратегическо положение и пряк достъп до два европейски коридора; • Областен и общински център - възможности за по-бързо обслужване на бизнеса и по-добър достъп до информационно и проектно обслужване, свързано с европейски програми и фондове; • Разширяване рамките на града с присъединяване на нови територии в регулация и създаване на възможност за изграждане на нови жилища; • Териториално ясно обособени промишлени зони с добри транспортни връзки; • Традиции и многоотраслова структура на промишлеността, с възможности за развитие на конкурентоспособни производства. • Използване на алтернативни енергийни източници – слънчеви панели; • Много добре развита социална инфраструктура с регионални обслужващи функции; учебни и образователни заведения, културни центрове и др. • Добре развита мрежа от заведения за обществено хранене, ресторанти, важен елемент за развитие на туристическата инфраструктура. • Наличие на многобройни зелени площи и паркове, както и на добре развита мрежа от озеленени улични пространства. Добре поддържани паркове, алеи, градинки и междублокови пространства. • Силна местна политика за опазване на околната среда и чистота в рамките на града; • Концентрация на икономически активно население с висока образователна степен (всеки пети е с висше образование); • Добро качество на градския дизайн; • Реализиране на пилотни проекти за	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчна ефективност и конкурентоспособност на икономиката в международен план и ниска производителност на труда. • Безработица и миграция на младите хора. • Недостатъчен ръст на доходите и производителността на труда. • Слабо развита здравна инфраструктура – остарял сграден фонд, недостиг на лекари и медицински персонал; • Липса на реализирани мерки за енергийна ефективност на публичния и частния сграден фонд; • Липса на изградена газификационна мрежа; • Изоставане в развитието и качеството на базисната инфраструктура - ВиК; наличие на квартали в които няма изградена водоснабдителна и канализационна мрежа (новоприсъединени квартали) • Лошо състояние на второстепенна улична мрежа, липса на велоалеи; остър недостиг на паркоместа; • Жилищни квартали с остра необходимост от обновяване и благоустрояване; лошо състояние и ниска енергоефективност на сградния фонд; • Производствени зони с морално и физически остаряла материална база; липса на модерни индустриални и логистични зони, на технологични паркове и бизнес инкубатори, с условия за привличане и стимулиране на високотехнологични фирми, стартиращи компании, МСП и др. • Културното наследство не е достатъчно социализирано; липса на цялостна информационна система, която да обслужва КН. • Слабо участие на неправителствените организации; • Слабо развити сдружения на собствениците, ПЧП и други механизми за активно участие на гражданите и бизнеса в

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

<p>строителство на жилища за социално слаби;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Добър административен капацитет на общината и опит в усвояване на средства от фондове на ЕС и финансови институции; • Добро взаимодействие с градове от съседните държави – Турция и Гърция при реализиране на общи проекти;	<p>решаване на проблемите на градската среда.</p>
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Изграждане на нова ВиК инфраструктура и благоустройство на новообособените квартали и развитието на тези територии би могло да подпомогне запазването на естествената природна среда в синхрон с урбанизирането на самите територии. • Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в образователната мрежа и в публичния сграден фонд; • Стартиране на програма за саниране на жилищни сгради и подобряване на тяхната енергийна ефективност; обновяване и поддръжка на междублоковите пространства. • Нова функция на бившите казарми, разположени в центъра на града, възможност за развитие на публичните функции на централната градска част. • Изграждане на нова сграда за здравните заведения в града и създаване на условия за привличане на кадрови медицински ресурс; • Създаване на висше учебно заведение за запазване на потенциала от млади хора, завършващи елитните професионални гимназии в града; • Създаване на условия за повишаване на ефективността и конкурентоспособността на бизнеса в общината и разкриване на нови работни места, гарантиращи заетост на трудовия потенциал; • Разработване на цялостна транспортно – комуникационна стратегия и общ устройствен план на града, като предпоставка за устойчивото развитие на град Хасково. • Постигане на високи екологични стандарти на градската среда. • Интеграция на населението от	<ul style="list-style-type: none"> • Политическа и икономическа нестабилност в региона, породени от финансовата криза; • Засилване на миграцията на млади и образовани граждани на Хасково в други части на страната и чужбина. • Влошаване качеството на образованието и квалификацията на човешките ресурси. • Забавяне на технологичното обновяване на производствената база и инженерно-техническа инфраструктура в производствените зони. • Увеличаване броя на населението в неравностойно икономическо и социално положение, живущо във влошена градска среда; • Дegradация на жилищния фонд поради липса на адекватни финансови, административни и институционални условия за мащабно саниране и обновяване. • Недостатъчно усвояване на средства от фондовете на ЕС или намаляване на финансирането. • Пасивност и незаинтересованост на жителите по отношение на обновяване на градската среда; невъзможност и/или нежелание за сътрудничество и активно гражданско участие; • Невъзможност за създаване и функциониране на ефективни публично-частни партньорства на принципа на равнопоставеност и зачитане на взаимния интерес; слаб интерес на бизнеса към градското обновяване.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

<p>малцинствата, чрез целенасочена политика в областта на образованието; изграждане на нови жилища и благоустрояване на ромските квартали.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обвързване на системата на КН с другите функционални системи и използване на културното наследство като ресурс за развитие на различните видове туризъм; • Увеличаване на средствата и подобряване усвояването на структурните и кохезионния фонд на ЕС, съчетаване на различните финансови източници (собствени и привлечени, национални и международни) и инструменти, като ПЧП и фондовете за градско развитие по инициативата JESSICA, за финансиране на проекти за градско възстановяване и развитие. Привличане на НПО за партньори при правенето на местна политика.	
--	--

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

XVI. Зони за въздействие в град Хасково

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

1. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЕКТА

ОСНОВНАТА ЦЕЛ: Да се работи за повишаване качеството на живот и подобряване на физическата среда на градския център, чрез изработване на интегриран план за градско развитие, насочен към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на икономически, природни и социални проблеми в града.

Цели

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1. Да се определят зони за въздействие, в рамките на град Хасково - център на агломерационен ареал, включващи система от взаимосвързани дейности, които целят трайно подобрене на икономическото, материалното, социалното и екологичното положение на градската зона и града като цяло.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2. Да се определят зони за въздействие, включващи система от взаимосвързани дейности, които целят трайно подобрене на икономическото, материалното, социалното и екологичното положение на градската зона и града като цяло.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3. Да се разработи интегриран план за градско възстановяване и развитие за съответните зони, които да подпомогнат осъществяването на дългосрочна визия за развитието на града, чрез реализация на проекти в градската територия и/или подсистеми в неудовлетворително състояние, с негативни тенденции в развитието и/или с нереализиран потенциал, с привличане и координирано управление на разнородни инвестиции и подпомогнати от структурните фондове на ЕС.

СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4. Да се постигне синергия между действащи или в процес на актуализация стратегически планови документи за интегрирано устойчиво регионално и местно развитие на град Хасково, секторни политики, програмни документи и устройствени схеми, в рамките на определените зони за въздействие.

Резултати

Определяне на зони за въздействие по видове:

- „Зони с преобладаващ социален характер“;
- „Зони с потенциал за икономическо развитие“;
- „Зони на публични функции с висока обществена значимост“.

Избор на зони за въздействие се базира на:

- Проведен целеви и проблемен анализ на настоящата ситуация в социално икономически и екологичен план, и по отношение на осигуреността на територията с действащи устройствени планове/схеми;
- Експертна оценка по дефинирани 8 главни групи критерии.

2. СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Европейски стратегически документи

- Стратегия „Европа 2020“;
- Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове;
- Декларацията от Толедо на неформалната среща на министрите, отговарящи за градското развитие от 22.06.2010 г.

Национални, регионални и областни стратегически документи

- Стратегическа рамка на национална програма за развитие на Република България - „България 2020“ (проект);
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 (проект);
- Регионален план за развитие на южен централен район за планиране за периода 2007-2013 г.;
- Стратегията за развитие на Област Хасково до 2015 г.;
- Междинна оценка на Стратегията за развитие на област Хасково (2010 г.);
- Областна стратегия за развитие на социалните услуги (2011 – 2015 г.)

Стратегически документи на ниво Община Хасково

- Общинския план за развитие (ОПР) на община Хасково (2007 – 2013 г.);
- Стратегия за управление на общинската собственост в Община Хасково 2012-2015 г.

3. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЦЕЛИТЕ И МЕТОДОЛОГИЯТА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗОНИТЕ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

ОСНОВНАТА ЦЕЛ:

Да изследва актуалната ситуация относно икономическото, социалното, екологичното и териториалното развитие на града.

Цели

- Да се раздели територията на функционални зони;
- Да се оценят според критериите от Методологията на МРРБ и допълнителните експертни индикатори;
- Да се дефинира визия за развитие на града до 2020 г.;
- Да се дадат предложения за зони за въздействие към всеки вид според тяхното социално-икономическо и физическо състояние или/и потенциала им за развитие.

Методология

- Определяне на приоритетни зони за намеса /с потенциал за развитие и с нужда от обновяване/;
- Допитване до обществеността и съгласуване на предложенията с общината;
- Избор на зони за въздействие за реализиране на целите на ИПГВР;
- Определяне на дългосрочна визия за постепенно интегриране на останалите части от града като зони за въздействие в бъдеще.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

4. ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

„**ЗОНА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ**“ е обособена градска територия с определено основно функционално предназначение, със сходни характеристики на физическата среда, социална и етническа структура на населението и характер и структура на основните фондове

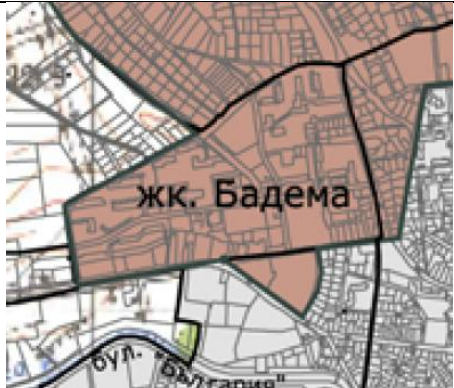

„**ЗОНИ С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР**“ са градски територии с преобладаващи жилищни функции. Признакът за интегрираност на този тип зони е обхващане на изграденост и състоянието на техническата и социална инфраструктура, качествата на жизнената среда.

„**ЗОНИ С ПОТЕНЦИАЛ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ**“ са градски територии с преобладаващо предназначение за производствени и други бизнес дейности с функционални характеристики и състояние на техническата инфраструктура, които не удовлетворяват инвестиционното търсене за развитие на съществуващите и на нови икономически дейности, както и територии с такова предназначение, определени с устройствени планове.

„**ЗОНИ НА ПУБЛИЧНИ ФУНКЦИИ С ВИСОКА ОБЩЕСТВЕНА ЗНАЧИМОСТ**“ могат да бъдат – централна градска част, централни пешеходни зони и други зони с налична или възможна концентрация на функции с публичен характер с висока обществена значимост, зони с преобладаващ брой сгради с административни и обществени функции, както и наличие на сгради – недвижими културни ценности.

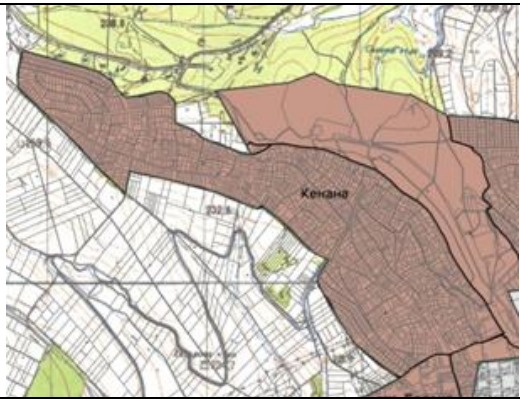

5. ЕКСПЕРТНА ОЦЕНКА НА ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ В ГРАД ХАСКОВО

5. ЕКСПЕРТНА ОЦЕНКА НА ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ В ГРАД ХАСКОВО

	ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР			
	Квартал: ж.к. „Бадема” Площ: 20,65 ха Население: 2 041 жители			
	Скала за оценяване			
	Ниска	Средна	Висока	Коментар
Критерии I група				
Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:		x		
Системи на техническата инфраструктура		x		
Елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура);		x		
Елементи на градската жизнена среда			x	Неизградени между-блокови пространства
Екологични параметри		x		
Критерии II група				
Социално-икономически:				
Ниво на бедност и изолация		x		
Ниво на продължителна безработица		x		
Демографски показатели		x		
Ниво на икономически дейности		x		
Етнически, малцинствени групи или имигранти, бегълци				
Стандарт на образование			x	
Енергийна ефективност на сградния фонд			x	
Престъпност и нарушения на обществения ред		x		
Критерии III група				
Физически и икономически параметри на жилищния фонд:				
Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;			x	Преобладаващи панелни сгради
Други жилищни сгради, построени преди повече от 20 години;		x		
Лошо състояние на сградния фонд;		x		
Ниски цени на недвижимата собственост.			x	
				

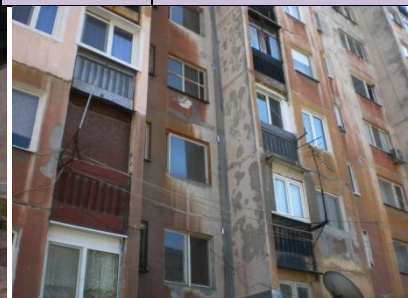
*П О-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО - ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ

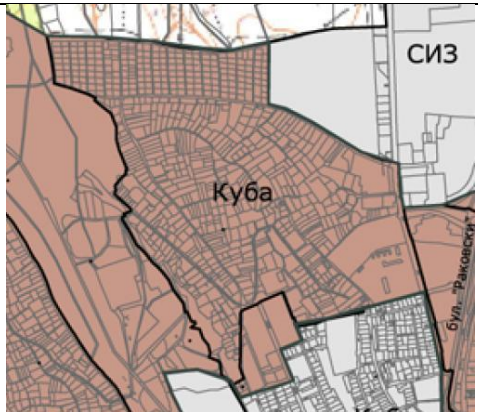

	ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР			
	Квартал: кв. „Кенана“ Площ: 186,44 ха Население: 3 700 жители			
	Скала за оценяване			
	Ниска	Средна	Висока	Коментар
Критерии I група				
Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:			x	
системи на техническата инфраструктура			x	Липса на техническата инфраструктура
Елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура);			x	
Елементи на градската жизнена среда			x	
Екологични параметри		x		
Критерии II група				
Социално-икономически:				
Ниво на бедност и изолация		x		
Ниво на продължителна безработица		x		
Демографски показатели		x		
Ниво на икономически дейности			x	Липса на обслужващи обекти
Етнически, малцинствени групи или имигранти, бегълци		x		
Стандарт на образование		x		
Енергийна ефективност на сградния фонд			x	
Престъпност и нарушения на общественя ред		x		
Критерии III група				
Физически и икономически параметри на жилищния фонд:				
Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;		x		
Други жилищни сгради, построени преди повече от 20 години;			x	Стари индивидуални сгради
Лошо състояние на сградния фонд;		x		
Ниски цени на недвижимата собственост.		x		
				

*ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО- ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ

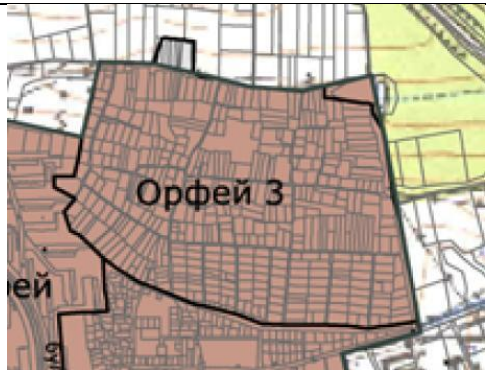

ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР				
Квартал: ЖК „Орфей” Площ: 48,59 ха Население: 10 608 жители				
Скала за оценяване				
Ниска	Средна	Висока	Коментар	
Критерии I група				
Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:				
	x			
Системи на техническата инфраструктура				
	x			
Елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура);				
Елементи на градската жизнена среда				
		x	Неизградени между-блокови пространства	
Екологични параметри				
	x			
Критерии II група				
Социално-икономически:				
Ниво на бедност и изолация				
	x			
Ниво на продължителна безработица				
		x		
Демографски показатели				
	x			
Ниво на икономически дейности				
	x			
Етнически, малцинствени групи или имигранти, бегълци				
		x		
Стандарт на образование				
		x		
Енергийна ефективност на сградния фонд				
		x		
Престъпност и нарушения на обществения ред				
		x		
Критерии III група				
Физически и икономически параметри на жилищния фонд:				
Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;				
		x	Преобладаващи панелни сгради в лошо състояние	
Други жилищни сгради, построени преди повече от 20 години;				
x				
Лошо състояние на сградния фонд;				
		x		
Ниски цени на недвижимата собственост.				
	x			

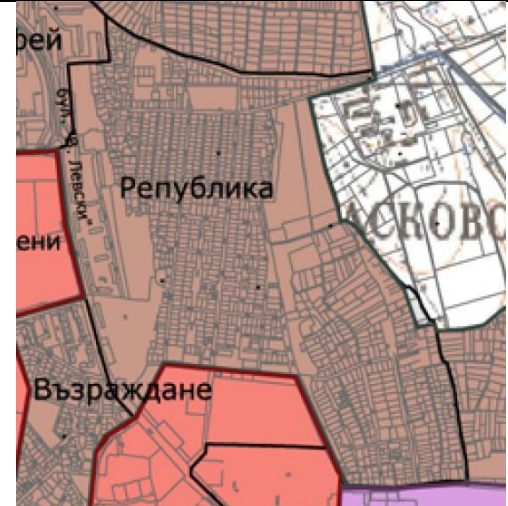

*ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО- ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ

	ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР			
	Квартал: кв. „Куба“ Площ: 73,00 ха Население: 45 жители			
Скала за оценяване				
Ниска	Средна	Висока	Коментар	
Критерии I група				
Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:				
Системи на техническата инфраструктура				
		x	Липса на техническата инфраструктура	
Елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура);				
		x		
Елементи на градската жизнена среда				
		x		
Екологични параметри				
	x			
Критерии II група				
Социално-икономически:				
Ниво на бедност и изолация				
	x			
Ниво на продължителна безработица				
	x			
Демографски показатели				
	x			
Ниво на икономически дейности				
		x	Липса на обслужващи обекти	
Етнически, малцинствени групи или имигранти, бегълци				
	x			
Стандарт на образование				
		x		
Енергийна ефективност на сградния фонд				
		x		
Престъпност и нарушения на обществения ред				
	x			
Критерии III група				
Физически и икономически параметри на жилищния фонд:				
Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;				
x				
Други жилищни сгради, построени преди повече от 20 години;				
	x			
Лошо състояние на сградния фонд;				
	x			
Ниски цени на недвижимата собственост.				
		x		
				

*ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО- ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ

	ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР			
	Квартал: кв. „Орфей” 3 Площ: 43,24 ха Население: 918 жители			
	Скала за оценяване			
	Ниска	Средна	Висока	Коментар
Критерии I група Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:			x	
Системи на техническата инфраструктура			x	Липса на техническата инфраструктура
Елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура);			x	
Елементи на градската жизнена среда			x	
Екологични параметри		x		
Критерии II група Социално-икономически:				
Ниво на бедност и изолация			x	
Ниво на продължителна безработица			x	
Демографски показатели			x	
Ниво на икономически дейности			x	Липса на обслужващи обекти
Етнически, малцинствени групи или имигранти, бегълци			x	
Стандарт на образование			x	
Енергийна ефективност на сградния фонд			x	
Престъпност и нарушения на обществения ред			x	
Критерии III група Физически и икономически параметри на жилищния фонд:				
Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;		x		
Други жилищни сгради, построени преди повече от 20 години;			x	
Лошо състояние на сградния фонд;			x	
Ниски цени на недвижимата собственост.			x	
				
*ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО- ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ				

	ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР			
	Квартал: кв. „Република” Площ: 87,81ха Население: 8826 жители			
	Скала за оценяване			
	Ниска	Средна	Висока	Коментар
Критерии I група Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:			x	
Системи на техническата инфраструктура			x	
Елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура);			x	
Елементи на градската жизнена среда			x	
Екологични параметри		x		
Критерии II група Социално-икономически:				
Ниво на бедност и изолация			x	
Ниво на продължителна безработица			x	
демографски показатели			x	
Ниво на икономически дейности			x	
Етнически, малцинствени групи или имигранти, бегълци			x	Ромското гето на града
Стандарт на образование			x	
Енергийна ефективност на сградния фонд			x	
Престъпност и нарушения на обществения ред			x	
Критерии III група Физически и икономически параметри на жилищния фонд:				
Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;			x	
Други жилищни сгради, построени преди повече от 20 години;			x	
Лошо състояние на сградния фонд;			x	
Ниски цени на недвижимата собственост.			x	
				

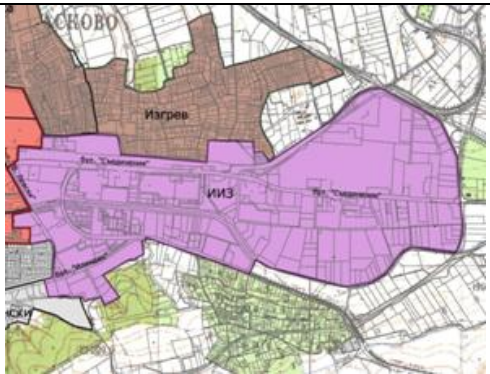

ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО-ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ

	ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР			
	Квартал: кв. „Възраждане“ Площ: 17,82 ха Население: 6 195 жители			
	Скала за оценяване			
	Ниска	Средна	Висока	Коментар
Критерии I група Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:		x		
Системи на техническата инфраструктура		x		
Елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура);			x	
Елементи на градската жизнена среда			x	
Екологични параметри		x		
Критерии II група Социално-икономически:				
Ниво на бедност и изолация			x	
Ниво на продължителна безработица			x	
Демографски показатели		x		
Ниво на икономически дейности		x		
Етнически, малцинствени групи или имигранти, бегълци		x		
Стандарт на образование		x		
Енергийна ефективност на сградния фонд			x	
Престъпност и нарушения на обществения ред		x		
Критерии III група Физически и икономически параметри на жилищния фонд:				
Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;			x	
Други жилищни сгради, построени преди повече от 20 години;			x	
Лошо състояние на сградния фонд;			x	
Ниски цени на недвижимата собственост.			x	
				

*ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО-ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ

		ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР			
		Квартал: кв. „Изгрев” Площ: 76,87 ха Население: 1 597 жители			
		Скала за оценяване			
		Ниска	Средна	Висока	Коментар
Критерии I група					
Състояние на техническата инфраструктура и околната среда:			x		
Системи на техническата инфраструктура				x	Липса на техническата инфраструктура
Елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура);			x		
Елементи на градската жизнена среда				x	
екологични параметри			x		
Критерии II група					
Социално-икономически:					
Ниво на бедност и изолация				x	
Ниво на продължителна безработица			x		
Демографски показатели			x		
Ниво на икономически дейности				x	Липса на обслужващи обекти
Етнически, малцинствени групи или имигранти, бегълци			x		
Стандарт на образование			x		
Енергийна ефективност на сградния фонд				x	
Престъпност и нарушения на обществения ред			x		
Критерии III група					
Физически и икономически параметри на жилищния фонд:					
Наличие на жилищен фонд, разположен в различни типове многофамилни жилищни сгради, строени по индустриален способ, с потребност от обновяване;			x		
Други жилищни сгради, построени преди повече от 20 години;			x		
Лошо състояние на сградния фонд;			x		
Ниски цени на недвижимата собственост.				x	
					

*ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО-ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ

	ЗОНИ С ПОТЕНЦИАЛ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ			
	Квартал: Източна индустриална зона Площ: 255,0 ха			
	Скала за оценяване			
	Ниска	Средна	Висока	Коментар
Критерии за определяне на зони за въздействие от вида „Зони с потенциал за икономическо развитие“				
Концентрация на икономически дейности			x	
Инвестиционен интерес			x	
Наличие на свободни (неуспоредени или изоставени) терени в границите на зоната		x		Има неуспоредени терени с потенциал за развитие
Наличие на техническа инфраструктура, нуждаеща се от обновяване, рехабилитация или реконструкция		x		
Необходимост от изграждане/доизграждане на довеждаща техническа инфраструктура, осигуряване на достъп до зоната		x		
Предвидени терени („на зелено“) в действащите устройствени планове за икономически/ бизнес функции за развитие на производства и предприятия		x		
Среда с нарушени екологични параметри		x		
				
*ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО-ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ				

	ЗОНИ НА ПУБЛИЧНИ ФУНКЦИИ С ВИСОКА ОБЩЕСТВЕНА ЗНАЧИМОСТ			
	<p>Обхват: Централната част на гр. Хасково терените на болниците и бившите Военни терени</p> <p>Граници: ул.Ком,бул.Васил Левски, ул.Дунав, ул.Ген.Колев, ул.Узунджово,ул.СтефанСтамболов,ул.Единство,ул.Мир,бул. Васил Левски, бул.България, ул.Спорт, ул.Вихър, ул.Буря, ул.Бузлуджа, бул.България, ул.Стефан Караджа, ул.Драгоман, ул.Александър Тенев,ул.Панорама, ул.Есперанто, ул. Иван Вазов,ул.Цар Освободител, ул.Константин Фотинов, бул.България,ул.Св.св.Кирил и Методий”,ул.Средна гора, ул.Георги Кирков, ул.Дунав, бул.Раковски</p> <p>Площ: 172,4 ха</p> <p>Население: 6 223 жители</p>			
	<p style="text-align: center;">Скала за оценяване</p>			
<p>Критерии за определяне на зони за въздействие от вида „Зони на публични функции с висока обществена значимост“</p>	Ниска	Средна	Висока	Коментар
<p>Преобладаваща част от сградния фонд са сгради с административни и обществени функции</p>			x	В зоната са включени: Центъра, Комплекс от болници, Терените на бившите казарми, спортни комплекси и др.които се нуждаят от обновяване
<p>Липсващи или лошо състояние на съществуващи системи на техническата инфраструктура, улични, тротоарни и алейни настилки</p>		x		
<p>Липсващи или недостатъчно развити елементи на МОПТ (редовни маршрутни линии и свързаната с тях инфраструктура)</p>		x		
<p>Неизградени, неблагоприятно, необзаведени или в лошо състояние елементи на градската жизнена среда (озеленени площи за широко обществено ползване, зони за отдих, улично и алейно осветление)</p>		x		
<p>Незадоволително състояние на сградния фонд с административни и обществени функции</p>		x		
<p>Ниска степен на енергийна ефективност на сградния фонд</p>			x	
<p>Среда с нарушени екологични параметри</p>		x		
				
<p>*ПО-ВИСОКАТА ОЦЕНКА ОЗНАЧАВА ПО- ГОЛЯМ БРОЙ ИЗПЪЛНЕНИ КРИТЕРИИ</p>				

№	Територии	Площ ха		Население	
1	кв. „Кенана“	186,44		3 700	
2	кв. „Ручока“	70,00		4 424	
3	кв. „Куба“	73,00		45	
4	ж.к. „Бадема“	20,65		2 041	
5	кв. „Каменни“	82,38		3 503	
6	кв. „Каменец“	378,27		7 819	
7	кв. „Хисаря“	71,98		6 180	
8	ж.к. „Македонски“	36,02		3 283	
9	ж.к. „Тракийски“	17,03		2 018	
10	ж.к. „Овчарски“	70,22		6 817	
11	кв. „Възраждане“	17,82		6 195	
12	кв. „Изгрев“	76,87		1 597	
13	кв. „Раковски“	36,92		2 320	
14	ж.к. „Орфей“	48,59		10 608	
15	ж.к. „Орфей 3“	43,24		918	
16	кв. „Република“	87,81		8 826	
17	кв. „Болярово“	106,57		1 515	
18	ж.к. „Куба“	45,92		2 023	
19	„Център“	71,14		2 565	
20	Парк „Кенана“	236			
21	Военни територии	32,30			
22	ИИЗ (Източна индустриална зона)	242,57			
23	СИЗ (Северна индустриална зона)	94,78			
24	ЮИЗ (Южна индустриална)	25,20			
25	Други терени	384,28			
	ОБЩО ЗА ГРАДА:	2 556		76 397	
26	Зона с преобладаващ социален характер	672,8	26,3%	33 930	
				44,4%	
27	Зона с потенциал за икономическо развитие	255,0	9,97%		
28	Зона с публични функции и висока обществена значимост	172,4	6,74%	6 223	8,1%
	ОБЩО ЗОНИ:	1 100,2		40 153	
	Процент:	43,00%		52,5%	

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

6. ВИДОВЕ ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ В ГРАД ХАСКОВО (Виж. Приложение 2)

7. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

7.1. ОСНОВНИ ГРУПИ КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

- Социално – икономически;
- Транспортна инфраструктура;
- Инженерна инфраструктура;
- Развитие на системата на масов обществен пътнически транспорт;
- Елементи на градска жизнена среда;
- Сграден фонд;
- Околна среда;
- Потенциал за развитие.

7.2. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ЗОНИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ /ЗА ФИНАНСИРАНЕ ОТ МРРБ/

„ЗОНИ С ПРЕОБЛАДАВАЩ СОЦИАЛЕН ХАРАКТЕР“: ж.к. „Бадема“, кв. „Кенана“; кв. „Куба“; ж.к. „Орфей“; кв. „Орфей 3“; кв. „Възраждане“; кв. „Република“ и кв. „Изгрев при граници“, съгласно действащите ПУП-ове с обща площ – 672,8 ха; население 33 930 жители.

„ЗОНИ С ПОТЕНЦИАЛ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ“: Източна индустриална зона с площ от 255,0 ха и е предложена в обхват, съответстващ на действащия ПУП

„ЗОНИ НА ПУБЛИЧНИ ФУНКЦИИ С ВИСОКА ОБЩЕСТВЕНА ЗНАЧИМОСТ“: централна градска част, терените на болниците и бившите Военни терени. Зоната – обхваща площ 172,4 ха и 6 223 жители.

(Виж. Приложение 3)

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

XVII. Приложения

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к. 6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

1. Източник на класификацията по секторни политики е Портала за обществени консултации: www.strategy.bg
2. Информационен портал за неправителствените организации в България
3. Информация и справки от Община Хасково
4. Информация от БТК
5. Информация от ЕВН БЪЛГАРИЯ ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ АД
6. Информация от РСО „Марица“
7. Информацията от туристически информационен център Хасково
8. Жилищен фонд, 2011; Национален статистически институт (НСИ).
9. Легла и осигуреност на населението с тях в лечебните заведения за болнична помощ на 31.12.2010 г. (НСИ).
10. Лечебни и здравни заведения на 31.12.2011 г. по области /Национален статистически институт (НСИ).
11. „Маркетингово проучване за избор на клиенти на бизнес инкубатора и идентифициране на техните нужди от услуги на територията на Област Хасково“, Обединение „Марица 2011“, 30.11.2011 г.
12. „Местни условия за правене на бизнес“ 2011, Института за пазарна икономика.
13. МК, писмо с изх. №26-00-999/09.10.12
14. МТСП, писмо с изх. №26-662/15.10.12
15. МРРБ, писмо с изх. №99-00-6-8232/03.10.12
16. Население в областните градове към 01.03.2001 и към 01.02.2011 година. Национален статистически институт (НСИ).
17. Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) на Република България за периода 2012 – 2022 г.
18. Национален статистически институт (НСИ), 2011
19. Национален център по здравна информация, 2011
20. Областна стратегия за развитие на социалните услуги (2011 – 2015)
21. Общински план за развитие 2007-2013 на Община Хасково
22. Отчет за дейността на Районно управление „Полиция“ – Хасково, 2010
23. Оценка за първото полугодие на 2012 г. по рейтинговата система на Министерство на финансите.
24. Предвиждания за развитие на газоразпределителна мрежа (ГРМ) съгласно бизнес план на СИТИГАЗ България АД, 2012
25. Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2011г. Регионална инспекция по околната среда и водите – Хасково
26. Регионален план за развитие на Южен централен район за планиране за периода 2007-2013, МРРБ
27. Регистър на народните читалища, Министерство на културата
28. Социално-икономически профил – Южен централен район, МРРБ, септември 2012 г.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

29. Списъци на недвижимите културни ценности с категория “Национално значение”, Министерство на културата
30. Стратегия за управление на общинската собственост в Община Хасково 2012-2015 г.
31. Съгласно Наредба № 7 на МРРБ/22.12. 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видови територии и устройствени зони, средни градове са от 30 хил.до 100 хил. жители
32. Устройствовен правилник на областните администрации, приет с ПМС № 121 от 5.07.2000 г., обн., ДВ, бр. 57 от 14.07.2000 г.,
33. Устройствовен правилник на Община Хасково
34. http://www.mtel.bg/medien-tsentar-informatsia-za-mediite/mc/index/ma/view/infoblock_id/1215
35. <http://www.predavatel.com/bg/4/haskovo>
36. Димитров, Г., Ниво на осигуреност с пътна инфраструктура на областите в Република България, В: Димитров, П., (ред.), Раковска, М., (ред.), Логистиката Настояще и Бъдеще, С., ИБИС, 2011

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ В ТЕКСТА:

- Таблица 1: Население на град Хасково по години на преброяванията
Таблица 2: Население на град Хасково към 01.03.2001 и към 1.02.2011 година
Таблица 3: Естествено и механично движение на населението в Община Хасково
Таблица 4: Население в град Хасково по пол и възраст към 01.02.2011 г.
Таблица 5: Степен на завършено образование за Област/Община/град Хасково
Таблица 6: Брутен вътрешен продукт по текущи цени и на глава от населението по статистически райони за периода 2008-2010 г.
Таблица 7: Класиране на град Хасково в индекс „Местни условия за правене на бизнес” 2011 и по индикатор
Таблица 8: Резултати на Хасково в индекс „Местни условия за правене на бизнес” 2011
Таблица 9: Разпределение на предприятия в сферата на производството, според размера им (в брой)
Таблица 10: Разпределение на предприятия в сферата на услугите, според размера им (в брой)
Таблица: 11 Целодневни детски градини и обединени детски заведения
Таблица 12: Състояние на училища с общинско финансиране:
Таблица 13: Динамика на лечебните заведения на територията на град Хасково (в брой)
Таблица 14: Осигуреност на населението с легла в лечебните заведения за болнична помощ в област Хасково, по видове легла и години
Таблица 15: Динамика на легловия фонд в здравните заведения (в брой)
Таблица 16: Сградният фонд за здравеопазване в Общината:
Таблица 17: Състояние на сградния фонд на читалищата в гр. Хасково.
Таблица 18: Жилищни сгради по местонамиране и наличие на слънчеви панели
Таблица 19: Списък на озеленени площи за широко обществено ползване в гр. Хасково
Таблица 20: Жилищни сгради по вид

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган .

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Таблица 21: Основни характеристики на жилищата

Таблица 22: Жилищни сгради по местонамиране и материал, от който са построени

Таблица 23: Жилищни сгради по местонамиране и периоди на построяване

Таблица 24: Основни водоизточници в град Хасково

Таблица 25: Изграждане и рехабилитация на канализационна мрежа за събиране и отвеждане на битови и дъждовни води до бъдеща ПСОВ за периода 2003-2009 г., осъществено със средства на Община Хасково

Таблица 26: Необходими средства за изработване на инвестиционни проекти в „работна фаза“

Таблица 27: Инвестиционен план за изграждане и рехабилитация на канализационна мрежа на гр. Хасково

Таблица 28: Радиостанции и телевизии:

Таблица 29: Гъстота на републиканската пътна мрежа в област Хасково според класа на пътя към 2010 г.

Таблица 30: Справка за дължината и състоянието на общинската пътна мрежа в община Хасково към 2005 г.

Таблица 31: Проекти, изпълнени в периода 2008 - 2012 година:

Таблица 32: Списък на проекти, в които Общината участва като бенефициент за периода 2008 - 2012 г.

Таблица 33: Брой проекти по секторни политики и общата им стойност

Таблица 34: Списък обекти

Таблица 35: Действащи устройствени планове

СПИСЪК НА КАРТИТЕ В ТЕКСТА:

Карта 1: Област Хасково и общини: Хасково, Димитровград и Минерални бани, включени в проекта „Интегрирано управление на отпадъците в регион Хасково“.

Карта 2: Схема за метене на улиците на град Хасково

Карта 3: Схема за миене на улиците на град Хасково

Карта 4: Урбанизирани и природни територии в Южна централна България

Карта 5: Граници за изграждане на нова ВиК инфраструктура в град Хасково

Карта 6: Газопреносна инфраструктура в ЮЦР

Карта 7: Фиксирана телекомуникационна мрежа на територията на ЮЦР

Карта 8: Общоевропейски транспортни коридори преминаващи през България

Карта 9: Степен на достъпност до градските територии в централна южна България

Карта 10: Общ градоустройствен план на Хасково, изготвен 1979 год., приет 1981 год.

Карта 11: Планова обезпеченост на територията на гр. Хасково

Карта 12: Териториално-урбанистична структура на Южен централен район

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ В ТЕКСТА:

- Фигура 1: Население по области
- Фигура 2: Структура на населението по местоживеење Област/Община Хасково към 01.02.2011 година
- Фигура 3: Динамика на населението на град Хасково
- Фигура 4: Структура на населението по възраст в Област/Община Хасково
- Фигура 5: Относителен дял на неграмотните лица на 9 и повече навършени години в област/община Хасково
- Фигура 6: Структура на населението на 7 и повече навършени години по степен на завършено образование и общини
- Фигура 7: Структура на населението на 15 и повече навършени години по икономическа активност и общини
- Фигура 8: Структура на икономически неактивните лица на възраст 15 и повече навършени години и общини
- Фигура 9: Коефициент на заетост и безработица и относителен дял на икономически неактивните лица по общини
- Фигура 10: Разпределение на предприятия в сектор машиностроене, според размера им
- Фигура 11: Разпределение на предприятия в текстилна промишленост, според размера им
- Фигура 12: Разпределение на предприятия в сектор облекло, според размера им
- Фигура 13: Разпределение на предприятия в сектор химични продукти, според размера им
- Фигура 14: Разпределение на предприятия в отрасъл храни, напитки и тютюневи изделия, според размера им
- Фигура 15: Разпределение на предприятия в сферата на производството, според размера им (в проценти)
- Фигура 16: Разпределение на предприятия в сферата на услугите, според размера им (в проценти)
- Фигура № 17: Проблеми в началото на дейността
- Фигура № 18: Нужди в началото на дейността
- Фигура № 19: Нужди на фирмите в момента
- Фигура 20: Динамика в общия брой деца в ЦДГ и ОДЗ
- Фигура 21: Брой ученици в ОУ/НУ и СОУ в гр. Хасково по квартали
- Фигура 22: Разпределение на лекарите по специалности
- Фигура 23: Брой структури на територията на Хасково
- Фигура 24: Разпределение на НПО по дейности
- Фигура 25: Административни нарушения за 2010 г.
- Фигура 26: Озеленени площи за широко обществено ползване в гр. Хасково
- Фигура 27: Жилищни сгради по периоди на построяване
- Фигура 28: Баланс по НТП за землището на град Хасково към 2012 г.
- Фигура 29: Баланс по вид собственост на имотите в град Хасково към 2012 г.
- Фигура 30: Относителен дял на обитаваните и необитаваните жилища за Област/Община Хасково

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган.

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Фигура 31: Жилищни сгради по периоди на построяване

Фигура 32: Структура на жилищата по наличие на канализация

Фигура 33: Относителен дял на обитаваните жилища с достъп до интернет и наличие на компютър за област/община

Фигура 34: Общински жилищен фонд

Фигура 35: Относителен дял на обитаваните жилища с достъп до интернет и наличие на компютър по общини

Фигура 36: Процентно съотношение на финансирането на изпълнените проекти 2008 - 2012 г.:

Фигура 37: Брой проекти по секторни политики и общата им стойност